Pr. conf. univ. dr. Constantin NECULA
Facultatea de Teologie „Sf.Andrei Șaguna” Sibiu

DUMINICI ÎN DAR

– Predici și gânduri –

Editura „Cu drag”
Chișinău 2013

Redactor: *Dumitru Şarcov*
Design copertă: *Eugen Catruc*
Machetare: *Olga Cebanu*

Necula, Constantin.
Duminici în Dar: Predici si gânduri / Constantin Necula. – Chişinău: Cu drag, 2013 (Tipogr. „Bons Offices"). – 384 p.
300 ex.
ISBN 978-9975-4468-2-2.
27-46
N 34

Editura „Cu drag"
str. Alexei Mateevici 76, mun. Chişinău, MD-2009
e-mail: editura@cudrag.net
tel.: (+373)22-21-88-71

© Constantin Necula

Darul Postului

spitit de bine într-ale sale Eseuri despre urbanitatea credinţei, Teodor Baconsky începe analiza din „Teologia şi lumea de astăzi" (Editura Anastasia, 1999, 313 p.), zicând: „Două întrebări pe care noua generaţie teologică din România şi le pune prea rar sau deloc: cum arată lumea căreia îi vorbim despre Dumnezeu? Şi: Ce trebuie să se schimbe în discursul teologic pentru ca el să atingă miezul vieţii fiecăruia?" (p. 11). Şi are pe deplin dreptate. (De altfel, domnul Baconsky este seducător şi revelator deopotrivă în discursul său cu adevărat de excepţie).

Să luăm un exemplu. Într-o societate ca a noastră, marcată de dizolvarea moralei tradiţionale şi cristalizarea unei etici aproape anti-Hristos (antihristice) în care la loc de frunte şade „privatizarea celor zece porunci", în care diversificarea idolatriei economice şi fascinaţia jocurilor neopăgâne au pătruns până în măduva instituţionalizată a Statului – să nu uităm că Europa Unită este construită exclusiv pe fundamente economice şi financiare şi

în care sistemul vacanţei înlocuieşte, nu-i aşa, pelerinajul cu Hristos; într-un astfel de context, aşadar, cum să vorbeşti oamenilor despre Postul Mare, mai ales în varianta ortodoxă? Ce urcuş duhovnicesc? Care smerenie să invoci celui căruia i se cere mereu să se autodepăşească prin gândire „pozitivă" asupra sinelui – eu sunt cel mai bun, unicul, nimeni altul nu-i ca mine etc.? Ce luptă cu patimile când acestea au devenit stare de normalitate, iar abstinenţa, mai ales cea cu nuanţe mistico-ascetice, e considerată drept îmbolnăvire? Ce pedagogie a postului să relevi omului, când pedagogia facilului a intrat în toţi porii educaţionali ai societăţii „multilateral dezvoltate", în care primii loviţi sunt tocmai „prea zeloşii", luptătorii pentru o altfel de viaţă neînecată în facil?

Toate acestea te macină, piatră de moară în căutarea soluţiilor. Sigur, soluţia teologică o dă textul liturgic al Triodului sau încercarea parcurgerii acestor dileme pastorale cu Sfinţii Părinţi ai Bisericii. Dar soluţia practică? Oare cum să-i arăţi omului că Dumnezeu i-a dăruit postul drept aur de preţ în răscumpărarea lui subiectivă? Cum să-i dovedeşti că postul este dar şi că a posti înseam-

nă a te dărui? A te dărui Dăruitorului Hristos, Cel care-Şi revendică, din vreme în vreme, darul ce ţi l-a încredinţat.

Un copil a fost întrebat: „Ce este credinţa?"

Lovindu-şi fruntea cu degetul arătător, a zis: „A crede înseamnă a avea încredere în Dumnezeu".

Sigur că soluţia la toate zbaterile noastre la El este. Doar că trebuie să le analizăm şi să le asumăm – ca Trup tainic al Lui – şi să le dăruim mai departe mădularelor bolnave ale comunităţii creştine. Acelea au mai mare nevoie de ajutor în perceperea lui Dumnezeu.

Să ne rugăm lui Hristos Domnul şi Dumnezeului nostru să ne facă părtaşi Darului celui mare al Postului.

Postul ochiului şi al privirii

u există dramă cu adevărat mai mare decât cea pe care o trăieşte ochiul – fereastra spre suflet pe care Dumnezeu a îngăduit să o deschidem semenilor. Informaţia care-l asaltează vine să-l rănească până adânc în inima sa pe omul ce-l poartă. Şi parcă niciodată ochiul n-a fost mai rănit ca acum, *la vreme de Post*.

Zicea Ecclesiastul: „Ochiul nu se mai satură privind şi urechea nu oboseşte auzind" *(Eccl. 1. 8)*. Aviditatea lui în cele ale vederii lui Dumnezeu sigur că bucură. Dar văzând spre ce aleargă ochii noştri azi, nu poţi să laşi necomentată bruierea lor. Cui se adresează violenţa afişelor publicitare? Ochilor mai întâi, şi apoi minţii. Pe cine vrea imaginea televizată să seducă? Ochiul mai întâi şi apoi mintea şi, din ce în ce mai des, punga. Cui foloseşte falsa oglindă de valori pe care ne-o aştern curentele postmoderniste, pozitiviste şi fals optimiste pe retina duhovnicească a inimii şi a minţii, dacă nu tocmai îmbolnăvirii ochiului cu icoana unei false bunăstări?

Rănit adânc de falsa lumină a adevărurilor trecătoare şi nu a Adevărului peren, ochiul nostru se leagă adânc de rana din inima noastră. Ceea ce nu pricepem noi însă, deocamdată, este că atunci când imaginea suprimă cuvântul, gândirea creatoare a omului este distrusă încet, dar sigur. Aceasta o ştiau, de exemplu, iconarii noştri cei de demult. Adevăraţii iconari. De aceea ei acordau o linişte duhovnicească ochilor. Pentru că prin ei să vadă pe Hristos, iar nu „falşii dumnezei" care şi la vremea aceea umpleau pământul. Oamenii, interesaţi astăzi tot mai mult de imaginile oferite privirilor, sunt interesaţi tot mai puţin de impulsul muncii intelectuale şi, deşi cărţile stau puzderie pe tarabă, ele nu seduc ochiul, ca altădată. Şi, conform sondajelor, Alexandre Dumas-tatăl se află pe aceeaşi linie de procentaj cu Sandra Brown în ceea ce priveşte lectura românilor din literatura străină. Fiodor M. Dostoievski – cel care, fie vorba între noi, poate fi socotit cel mai „punător la treabă" într-ale minţii creştine – se află pe locul 8 cu doar 3 procente *(sursă: INSOMAR S.A./1234 subiecţi)*. La vreme de INTERNET sigur că informaţia va fi din ce în ce mai impresionantă pentru ochi şi prin el, pentru inimă.

Tot mai des discursul nostru pastoral ne duce la gândul că realităţile occidentale vor veni, tăvălug terifiant, şi peste noi. Ori vedem clar cum societatea occidentală este pe cale să transforme o cultură de cuvânt într-o cultură determinată de imagine. Şi nu este pericol mai mare decât acela ca şi creştinii – oameni ai Revelaţiei – să abandoneze cuvântul şi să alerge după un cult al imaginii, care se suprapune, nenorocită grilă, peste tot şi toate.

De aceea trebuie să socotim Postul Mare ca un medicament şi pentru ochii noştri. Pentru privirea noastră. Colier de preţ, lacrima pocăinţei are puterea de a ne clăti irişii de falsa valoare a lucrului omenesc. Ochii plecaţi în zicerea rugăciunii, de mii de ori mai frumoşi decât cei înălţaţi spre cerul înnourat al patimii.

Hristos Domnul, soluţie de preţ în recâştigarea vederii noastre. Să luăm vindecarea din adânca fântână a postului, ca spălaţi, să vedem lumina cea de preţ care toate le luminează.

Lumina lui Hristos luminează tuturor.

Începutul Triodului şi al călătoriei virtuţilor

(Luca 18.10-14)

uminica a 33-a după Rusalii, aceea numită a Vameşului şi a Fariseului, marchează în calendarul de prăznuiri al Bisericii Ortodoxe, începutul Triodului, acea parte a anului bisericesc, care face pregătire întâmpinării Învierii lui Hristos. Perioadă de post şi rugăciune cu predilecţie, dar şi de făptuire duhovnicească, Triodul este prefaţat de această pericopă evanghelică ce se cheamă *a Vameşului şi a Fariseului*, în fond a smeritei cugetări şi a icoanei acesteia.

Povestea, iarăşi, nu-i grea. Un vameş şi un fariseu urcă treptele Templului, spre a aduce prinosul lor de rugăciune şi faptă Dumnezeului celui Viu. Unul o face cu „zgomot", nu artificial, dar plin de emfază, jucându-şi bine rolul actoricesc, pe care „regia" legii celei vechi i-l punea la îndemână. Celălalt, între smerenie şi adâncă evlavie, în discreţie şi prinos de iubire, pune început bun lecţiei duhovniceşti pe care Hristos Domnul vrea să ne-o dea.

Anume, aceea în Duh şi în Adevăr. Închinarea cea bineplăcută lui Dumnezeu nu ţine de cele ale exteriorului ci, mai ales, de zidirea cea dinlăuntru, plină de bucuroasă sporire în Dumnezeu. Vameşul – cât de urât şi de însingurat va fi fost el prin meseria pe care o avea, vai, numai Dumnezeu ştie! – ne oferă prilejul să ne regândim puţin poziţia noastră în raport cu rugăciunea. Câtă inimă şi câtă smerită cugetare punem atunci când ne înfăţişăm Domnului. Cât de vii suntem în credinţa noastră. El nu merge triumfalist, zdrăngănindu-şi faptele ca pe nişte ţechini dinaintea Vistierului bunătăţilor. Ştie că tot ce făptuieşte, gândeşte şi trăieşte, Aceluia se datorează. Dar urcă spre Templu cu nădejde că în tot ce face se va fi găsind ceva bun, pe placul lui Dumnezeu, care să-i sporească Acestuia bucuria de a ţine lumea.

De cealaltă parte, fariseul. Care nu-i rău nici el, doar că, împlinind litera legii, uită duhul ce toate le face vii. Pilda nu ne arată că Dumnezeu n-a primit deloc rugăciunea şi postirea lui. Ne spune doar că celălalt, vameşul cel atât de „fariseic" comentat, s-a întors acasă „mai îndreptat".

Pilda aceasta ar trebui să ne trezească la realitate. Să vedem cum stăm. Măcar farisei dacă nu va-

meşi, măcar oameni ai literei (mai întâi!) dacă nu oameni ai Duhului. Viaţa prin care ne străbatem toate căile e plină de comentatori scorţoşi, păstrători ai unor adevăruri care le par a fi veşnice, perisabile însă, prin minciuna pe care au poleit-o. Lângă comentatori, comentatori ai comentatorilor, care au, la rându-le, comentatori… Un soi de mistică generalizată, deloc roditoare nici în plan spiritual, nici în cel material.

De cealaltă parte, cei mulţi, tăcuţi şi muncitori. Care-şi poartă în palmele crăpate de muncă pâinile negre ale supravieţuirii şi în pleoapele grele de nesomn lacrima bucuriei lucrului smerit făcut. Lor le dăruieşte Biserica Duminica dintâi a Triodului. Ca o chemare pentru cei aleşi, nu pentru starea lor socială, ci pentru aceea duhovnicească.

Călătoria virtuţilor poate începe. Lăsându-ne deoparte fariseismul şi vămuind smerenia, pentru a o ţine de partea noastră, căutând să aflăm care ne e locul în raport cu Dumnezeu, iar nu cu sistemul de valori pe care umanitatea decăzută l-a impus.

Model de smerenie: Hristos. Ţintă de smerenie: Hristos. Smeritul pe care-L vămuim mereu pentru a ne umple vistieriile!

Duminica iertării

(Matei 6.14-21)

untem dinaintea uneia dintre cele mai autentice provocări. Aceea de a dovedi prin fapte că nu doar rostim „Tatăl nostru” *(Matei 6.9-13)*, ci şi trăim cu această conştiinţă *(Matei 6.14-21)*. Suntem în Duminica ce se numeşte *Duminica Iertării*. Încă din perioada primară a Bisericii celei Una, această Duminică era punctul de pornire nu doar în postire, ci şi în trăirea acesteia. Părinţii Pustiei ori mai marii oraşelor, credincioşii din cetăţi ori sate necunoscute nouă azi decât cu numele, se adunau la Vecernie şi cereau unii altora iertare. Ştiau ceea ce am uitat noi astăzi: exerciţiul propus în Duminica aceasta a judecării de sine se desăvârşeşte prin iertare. Textul Evangheliei îndeamnă: „Dacă le iertaţi oamenilor greşelile, şi Tatăl vostru care este în ceruri vă va ierta. Dar dacă nu le iertaţi oamenilor greşelile, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile” *(Matei 6.14-15)*. Simplu, asemeni căutării celui bolnav, săturării flămândului, îmbrăcării

celui gol şi cercetării celui aflat în beznă de temniţă… Şi nu doar Duminica, şi nu doar în Postul Mare. Şi nu doar de ochii lumii, nici măcar de ochii lui Dumnezeu.

Mai ales nu de ochii lui Dumnezeu!

Pentru că exerciţiul postirii este legat de redescoperirea bucuriei simple de a-I sluji lui Dumnezeu cu răbdare, cu nădejde, cu credinţă şi dragoste. Or, niciuna dintre virtuţi nu poate spori într-o inimă buruienoasă, aspră de îngâmfare şi autoadmiraţii ieftine. Smerenia începe prin iertarea mândriei celuilalt, oricât de mult ar fi greşit. Alungarea ranchiunei din inima noastră, a iubirii îndoielnice, născătoare de jumătăţi de adevăruri, este pomenită într-o predică din aceeaşi Duminică a Sfântului Ioan de Kronstadt. El scrie: „Ranchiuna este un păcat groaznic, şi pe cât de urâcios este înaintea lui Dumnezeu, pe atât de vătămător e şi în societate. Suntem zidiţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu: blândeţea şi nerăutatea trebuie să fie însuşirile noastre nestrămutate, fiindcă şi Dumnezeu face întotdeauna după blândeţea Sa – îndelung rabdă şi fără număr ne iartă nouă. Şi noi trebuie să iertăm. Iar ranchiunosul, pomenitorul de

rău, nu are în el chipul şi asemănarea lui Dumnezeu: este mai mult fiară decât om." *(Cuvinte la Postul Mare, Sophia, 2013, p. 71)*

Trăim în contextul unei lumi „grădină zoologică" din punctul de vedere al răutăţii, o numim junglă şi nu e de ajuns. Şi totuşi. Să nu uităm că îndreptarea lumii se face cu fiecare om în parte. Început bun, Duminica Iertării!

... pentru unii care se credeau drepţi

(Luca 18. 9-14)

untem în prag de nou urcuş duhovnicesc, al Postului celui mare al Paştelui. Biserica numeşte perioada aceasta perioada Triodului pentru că ea este însoţită, la strană, de cântări speciale, organizate în câte trei ode. Frumoase şi pline de sens, înţelepte. Dintâi, în Duminica întâi a Triodului, suntem chemaţi să ne reglăm conştiinţa apartenenţei la acest efort duhovnicesc de redescoperire a valorilor legate de Dumnezeu. Suntem puşi dinaintea a două personaje: un fariseu plin de scrupule şi argumentându-şi puritatea trăirii cu Dumnezeu şi un vameş, cu conştiinţa reală a păcătoşeniei sale. Primul, corect şi funcţionăreşte, raportează Domnului că există, ba chiar este încântat de existenţa lui. Celălalt, smerit şi rănit de propria funcţionalitate, în slujba Romei şi a banului, cere Domnului milă, pentru ca viaţa sa să meargă mai departe, în demnitate şi bun simţ.

Hristos Domnul propune pilda aceasta pentru unii care se credeau drepţi *(Luca 18. 9)*, cunoscând cum argumentarea propriilor virtuţi poate deveni viciu, încurajându-ne pentru o viaţă a cunoaşterii propriilor noastre limite, a limitelor dincolo de care ne pierdem credibilitatea dinaintea Lui. În bucurii ca şi în întristare, la biruinţe ca şi în înfrângeri, altădată.

Trăim vremuri în care totul e dominat de cifre şi procente, de carduri lipsite de cord. Atacată constant de media, beneficiind de o presă care mediocrizează informaţiile pozitive şi le crizează prin cele negative, Biserica este trasă în jos de sondaje ale absurdului. E dorinţa specială a învârtiţilor de servici de a reduce Biserica Ortodoxă la nivelul unui ONG stupid şi manipulabil? Poate. Din ce în ce mai vizibil. Dar este mai ales un atac la demnitatea ta şi a mea, la demnitatea noastră creştină – indiferent de biserica ori comunitatea creştină căreia îi aparţii. Lăudând chipuri ale socialului, oameni admirabili probabil, cetăţenii noii ordini imorale uită să spună că şi aceia sunt creştini, că tocmai valoarea smereniei lucrătoare în funcţiile în care sunt puşi îi face deosebiţi, că sunt promotorii unor proiecte finan-

ciare de mari proporţii în sprijinirea Bisericii. De aceea e bine să le spunem, ca nişte vameşi smeriţi, că ne ştim slăbiciunile şi ca oameni şi ca instituţie, dar ştim şi mila lui Dumnezeu lucrând peste noi. La început de perioadă pregătitoare pentru post, de fapt, în România suntem 18 milioane de oameni care ne punem nădejdea în Hristos.

Restul e procente… Şi merită tăcere! Obligă la rugăciune şi iertare, la descoperirea demnităţii de a fi ai lui Hristos!

Duminica Ortodoxiei

Duminica întâi a Sfântului Post al Paştelui

uminica cea dintâi a Postului Paştelui vine să ne readucă aminte că nu există, în viaţa de zi cu zi, Taină mai înaltă decât aceea a dreptei credinţe şi că înainte de a ne supune postului, este obligatoriu să ne analizăm din punctul de vedere al Ortodoxiei credinţei noastre. A fi ortodox ţine, aşadar, nu de simpla tradiţie a unor gesturi care să te înscrie în marea masă de credincioşi – „dacă aşa a fost tata şi eu vreau să rămân ortodox" – ci de reasumarea acestei tradiţii şi de reaşezarea în harul Ortodoxiei în fiecare clipă a vieţii. A fi ortodox ţine de o alegere de Sus, cerul te cheamă la aceasta prin acel exemplar „Vino după Mine!", miezul acestei Evanghelii din Duminica Ortodoxiei. Ţie revenindu-ţi darul răspunsului la această chemare.

A fi ortodox nu ţine doar de rostirea Crezului, maşinal şi fără conştiinţă, ci de împlinirea lui în toate rugăciunile şi-n toate faptele credinţei. De aceea, între a fi ortodox sau a crede în reîncarna-

re, sau în horoscop, sau în vrăji, sau în fel de fel de alte suceli ale diavolului, este o „prăpastie de netrecut". Lumina nu are părtăşie cu întunericul. Iar Ortodoxia este Lumină.

Această Duminică este pusă la început de Post – semn al unei biruinţe din veacul IV – pentru a ne obliga să vedem că dacă între ceea ce mărturisim şi ceea ce făptuim ca ortodocşi nu este semnul unei binecuvântate egalităţi, ne înscriem în marea masă de schizoizi duhovniceşte. De bolnavi sufleteşte, care cred că beţia, desfrâul, hoţia, minciuna etc. te identifică în faţa lui Dumnezeu ca ţinând de o credinţă (de exemplu: e musai să fii băutor de ţuică pentru a arăta că nu eşti „pocăit", ci… ortodox).

Sensul Postului Paştelui este fundamentat aşadar pe sensul Ortodoxiei. Căutarea şi aflarea lui Hristos cel Înviat. Şi rămânerea în El. „De acum veţi vedea cerurile deschizându-se…" *(Ioan 1.51)* este cea mai minunată imagine a Ortodoxiei la început de Post. Pentru că a fi ortodox înseamnă a vedea mereu „cerurile deschise". Cerul să fie ţelul tuturor luptelor tale duhovniceşti. Luptă duhovnicească ce începe şi prin Postul Paştelui. Un Post al Ortodoxiei. Un Post al tristeţii radioase, al bucuriei. Un Post care deschide Cerul.

Prăznuirea Crezului

Duminica Ortodoxiei

acă Duminica izgonirii lui Adam din Rai a fost cea care ne-a dăruit calea de urmat în aflarea lui Dumnezeu – căci ne propunea o călătorie a virtuţilor – aceasta, numită a Ortodoxiei, ne cheamă la identificarea adevărului de care avem nevoie, pentru ca, odată cu Învierea lui Hristos, noi înşine să aflăm Viaţa cea fără de moarte.

Să luăm aminte, împreună, că în structura de viaţă duhovnicească pe care ne-o propune Triodul, această perioadă liturgică, dar şi de trăire cu Hristos a Postului, se ascunde o scară de aur, pe treptele căreia suntem chemaţi să ne înălţăm, spre a ne bucura de Domnul. De ce, dar, prima Duminică se cheamă a Ortodoxiei? De ce neapărat prăznuim Ortodoxia, dacă nu-i o fiinţă, ci o trăsătură fiinţială a credinţei pe care o mărturisim? Musai să fim, prin aceasta, antiecumenici şi pentru a ne dovedi iarăşi „înguşti" şi „retrograzi" cum ne tot blagosloveşte „inteligheţia" cea pioasă la ateisme ştiinţifice (fantastice)?

Nicidecum. Astăzi, venim dinainte cu tezaurul întreg al Bisericii noastre, pe care, ce-i drept, vai!, nu de puţine ori l-am întinat cu nevrednicia noastră. Dar care a rămas tezaur inseparabil de ceea ce înseamnă firea creştină a omului.

Astăzi, laolaltă mirenii şi clericii, ne reafirmăm apostolicitatea şi, prin aceasta, izvorul Bisericii noastre în Hristos. Nu-i vorba de nici o mândrie deşartă. Ar trebui ca, din când în când, să punem lucrurile la punct în ceea ce priveşte izvorul credinţei noastre, atât de tulburat în anii din urmă de bălţile crescute pe lângă albia credinţei acesteia. N-ar fi rău ca noi, mai ales şi mai întâi, să reluăm alfabetizarea noastră duhovnicească, pentru ca „ortodox" să nu mai fie pururi echivalent cu hoţ şi indolent, cu beţiv şi desfrânat, ci – mereu, când spui „ortodox" – să se vădească aceasta din toată viaţa şi fapta ta. Din cugetul tău!

O atitudine sfidătoare nu-i suficientă ca să-ţi vădească, prin aceasta, credinţa! Bine ar fi, de altfel, ca argumentul că „suntem ortodocşi" să nu fie singurul folosit ca să-i întâmpinăm pe farsori şi pe delicvenţii harului, care cauterizează mediocru Cuvântul după placul cuvintelor lor.

Izbucnită la lumină din Lumina Învierii lui Hristos, Ortodoxia cere, din parte-ne, înţelepciune, pentru a înţelege ce dar uriaş ne-a fost hărăzit de Sus. Ce bucurie şi ce tresăltare de îngeri umple cerul, când jos, pe pământ, înălţăm inimile, rostindune conştienţi şi împlinitori, Crezul.

Să facem tot, dar, ca să nu se ia de la noi Ortodoxia şi să se dea altora, mai vrednici decât noi.

Prăznuirea prieteniei

Duminica a 2-a a Sfântului Post

vanghelia Duminicii a doua a Sfântului şi Marelui Post *(Mc. 2.1-12)* ne poartă în Capernaum. Acolo Hristos Se află într-o casă, unde le grăieşte oamenilor „cuvântul lui Dumnezeu" (Cuvântul despre Cuvânt, aşadar!). Din mulţime se desprind patru prieteni, care îl poartă cu sine pe al cincilea, suferind, încercând să străbată până la Hristos Domnul. Imposibil.

Ni-i putem închipui pe oameni, pe ascultători, chiar un pic contrariaţi pe unii, care tulbură liniştea punctată de glasul Aceluia. Provocaţi oarecum, cei „patru inşi" nu renunţă: sparg acoperişul casei. Lucru deloc greu dacă ne aducem aminte că avem de a face cu o casă din Orient, al cărui acoperiş nu are „consistenţa" celor pe care noi le numim astfel.

Deci, nu acţiunea materială este aceea care le atrage respectul lui Hristos, atenţia Lui. Ci încărcătura spirituală a gestului. Lui Hristos, Căruia îi plac extrem de mult curajoşii, nu se poate să nu-i placă

fapta aceasta a prieteniei care nu renunţă la aflarea Vindecătorului fratelui lor paralizat.

Pentru neputinţa prietenului îşi depăşesc propria neputinţă. Şi nimic nu stă împotriva căutării lui Dumnezeu de dragul prieteniei lor. La vremea de trădare ce o trăim, când prieteniile sunt calculate în contabilităţi ieftine şi, de cele mai multe ori, sunt răsfirate de o primă şi şireată încercare, Evanghelia aceasta ne cheamă la redescoperirea capacităţii noastre de a ne trăi prietenia. Caratele prieteniei măsurându-se nu în intenţii sau în schiţări de ajutorare, ci în acţiunea reală, dărâmătoare de oprelişti.

Cine se arată, în primul rând, respectând prietenia lucrătoare a celor patru? Hristos însuşi, Care dăruieşte, semn de prietenie dumnezeiască, *iertarea păcatelor* celui înlănţuit de boală.

Ceilalţi, „cărturarii", care se socoteau prieteni ai lui Dumnezeu, nu mai înţeleg nimic.

Dacă ar fi fost ei în locul celor patru spărgători de cer, n-ar fi deranjat cuvântul de învăţătură; dar ce zic – n-ar fi purtat targa prietenului pentru că boala îi făcea impuri… De cealaltă parte, dinaintea uşilor, acolo unde mereu Hristos Domnul stă în aş-

teptarea noastră, Iisus Hristos Mântuitorul. El, Cel care nu Se scârbeşte de puroi şi bube, de mizeria sărăciei şi de neputinţa bolii. El, Prietenul desăvârşit, Care ne învaţă în rânduiala postului că acesta-i de fapt scopul – să ne spintecăm coperişurile indiferentismului şi să-i facem loc cerului. Cu prietenul lor, coborât pe funii – cam cum ne coborâm morţii în morminte – cei patru îl urcă-n cer, de fapt aşezându-l dinaintea lui Dumnezeu.

Duminica aceasta poartă cu ea şi numele amintind de Sfântul Grigorie Palama, episcop de Tesalonic, cel care avea să lupte mereu pentru curăţia învăţăturii de credinţă, făcându-se prin aceasta Prieten şi Ucenic lui Hristos. Şi, aşa cum Sfântul acesta al vederii lui Dumnezeu ne învaţă mereu că Dumnezeu nu poate fi cunoscut în fiinţă, ci numai în manifestările Lui în afară (energii necreate), tot astfel, pe treapta aceasta a Postului, învăţăm că orice om tânjeşte în viaţă să fie înţeles şi simte aceasta numai atunci când unul sau altul din prieteni îi vorbeşte şi remarcă marile sale calităţi, atât de ascunse, că nici el nu mai crede că le are.

Încurajat de dragostea prietenului său, iese din paralizia sufletească, primeşte puterea de a-I spune

lui Dumnezeu scăderile sale şi, plin de duhul prietenei, se preaumple de harul iertării…

Se spune că prietenul adevărat este cel care te apără, inclusiv de tine însuţi. Cine ar putea-o face mai bine ca Hristos? Acum înţelegeţi ce mare Prieten ne este!

Iertătorul nostru, miluieşte-ne cu prietenia Ta cea fără de moarte.

Vremea este a face postului…

arafrazând, oarecum, spusa psalmistului: „Vremea este a face Domnului” sau „Vremea este să lucreze Domnul” (*Ps. 118. 126*), suntem şi noi deja chemaţi, odată cu intrarea în săptămâna brânzei – având ca punct de maximă responsabilizare *Duminica izgonirii lui Adam şi a Evei* (*Mt. 6. 14-21*) – să facem cele ale Postului. Ne arată Biserica, prin acesta, că Postul cel Mare al Paştelui este nu doar o curgere de timp, ci, mai ales, o implicare dinamică în viaţa în Hristos, o parte din timpul liturgic al Bisericii creşte în valoare şi se umple de sens. De sens ascendent, căci a trece cu Hristos Domnul prin toate etapele acestei călătorii a virtuţilor, care este Postul, înseamnă a creşte, a ieşi din piticismul cotidian şi a urca în binecuvântata stare de „nemuritor”.

Ungându-ne, dar, sufletul cu untdelemnul bucuriei postirii, „şcolarizaţi” discret prin etapele pe care le-am parcurs cu vameşul şi fariseul, cu fiul risipitor şi, mai ales, prin exersarea cu faptele mântuirii (cum ni le-a prezentat *Duminica lăsatului sec*

de carne), Duminica aceasta, a izgonirii din Rai, ne arată nu doar fundamentul ieşirii cu umilinţă din dragostea dintâi a lui Dumnezeu către noi, din nemintoasă neascultare, ci şi sămânţa de lumină a aşteptării Mântuitorului care să reumple pământul cu cer de prezenţă dumnezeiască. Altfel spus, poarta ieşirii prin neascultare din slava Raiului poartă cu sine şi chipul lui Dumnezeu, brăzdat de grija pentru creaţia Sa, căreia îi dăruieşte şi scânteia de nădejde care – prin Adam şi Eva – are nevoie să parcurgă istoria agitată ce urmează.

La început de post chipul lui Adam cel vechi ne ascute atenţia în căutarea mântuirii. La capăt de post Adam cel Nou, Hristos Iisus, restaurează ordinea dintâi a lumii – singura ordine cu adevărat mondială şi binecuvântată, faţă de orice altă ordine mondială! – redând lumii acesteia împăcarea între Dumnezeu şi om, între oameni laolaltă, între pământ şi cer, între om şi natura din juru-i, dar, mai ales, restabilind posibilitatea ca sufletul şi trupul să lucreze împreună pentru veşnicia cu Dumnezeul izbăvirii.

În aceasta constă lecţia cea mare a Postului. Ca înţelegându-i sensurile adânci, să trecem din sim-

plă trăire gastronomică a postirii în trăirea cu Hristos a acestei tristeţi radioase, ce toate le umple.

La treabă duhovnicească, dar! Brăzdând adânc conştiinţele noastre, pentru ca roada primăverii duhovniceşti a Învierii să ne surprindă în bogăţie de Sus. Singura care nu se va lua de la noi!

Veniţi binecuvântaţii Tatălui Meu

(Mt. 25.31-47)

ntr-o lume a vorbăriei generalizate există riscul ca glasul lui Hristos să se piardă printre celelalte „ziceri". Nu pentru că n-ar mai avea putere, ci pentru că recepţia noastră duhovnicească nu mai poate cuprinde decât stridenţele, zgomotele nenorocite ale demagogiei şi ritmurile ucigătoare ale irodiadelor vândute deplin păcatelor.

Duminica aceasta – numită a *Lăsatului sec de brânză* – poartă cu ea puterea glasului lui Hristos. La modul ultimativ, pentru cele legate de demagogia dărâmătoare a lumii…

Vorbind despre venirea Fiului Omului în Slava Sa în acea ipostază de temut, de Hristos Judecător, Domnul iconizează un aspect al acelei veniri – în a cărei tensiune ne sunt toate aşteptările – zicându-ne care este grila după care există sau nu există bună primire în Împărăţia Bunei-Vestiri: „Veniţi, binecuvântaţii Tatălui Meu, moşteniţi Împărăţia

cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost şi Mi-aţi dat să mănânc; însetat am fost şi Mi-aţi dat să beau; străin am fost şi M-aţi primit; gol am fost şi M-aţi îmbrăcat; bolnav am fost şi M-aţi cercetat; în temniţă am fost şi aţi venit la Mine" *(Mt. 25.35-36)*.

Iată dar, nu filozofarea la nesfârşit pe tema Dumnezeu, ci întâmpinarea Lui într-una din ipostazele enumerate. Măcar una, dacă nu reuşim să le cuprindem în fapta noastră de întâmpinare pe toate!

Remarcaţi că Domnul nostru Iisus Hristos vorbeşte nu despre un flămând Hristos, despre un însetat Hristos, despre un străin Hristos, despre un deshăinat Hristos, despre un bolnav Hristos sau despre un întemniţat Hristos. Ci ne arată că toţi flămânzii, toţi însetaţii, toţi străinii fără acoperiş, toţi dezbrăcaţii aflaţi în goliciune, toţi bolnavii şi întemniţaţii pământului pot fi numiţi cu un nume: Hristos. Capul Bisericii Se identifică dar cu mădularele acesteia, până la a trăi cu ele împreună toată drama umanităţii, după ce mai întâi şi-a asumat-o deplin pe culmea Golgotei, ca o theo-dramatică mântuitoare.

La ifosele noastre privind politici sociale, fundaţii de într-ajutorare sau privind, pur şi simplu,

politicul, Hristos nu priveşte. El ne-a învăţat că, mai întâi, pentru a scoate orice societate din criza sa de flămânzeală şi însetare, de inospitalitate şi goliciune, de boală cronicizată şi infracţionalitate, nu-i suficient să faci salturi economice majore, ci, în primul rând, restaurări morale. Când El, Dumnezeul Slavei, stă ascuns în drama celui de lângă noi, orice lucru făcut de mântuială în raport cu acesta ne depărtează de la mântuire. Cuvânt împotriva discursului, icoana aceasta a Judecăţii finale ne cere realism şi dinamism în exprimarea creştinismului nostru. Sigur că nu-i uşor, dar Însuşi Hristos ne stă la îndemână, în nădejdea că ne va izbăvi din indiferentismul şi colerica noastră de falsă sociabilitate, umplându-ne de asemănare cu El.

Altfel spus, Duminica aceasta este Duminica în care aflăm că preţul foamei şi al setei, al străiniei şi goliciunii înfrigurate, al bolii şi întemniţării, a fost plătit exemplar de Hristos, cel care a gustat amarnic din toate acestea. El îndulceşte amăreala lor şi ne obligă pe noi, suficient de sătui de toate, să învăţăm privind în jur, spre cei care-s mai ai lui Hristos ca noi, prin chiar nenorocitul lor statut social.

Începe Postul cel Mare. Cu flămânzeală şi însetare. Cu şederea în ospeţie în casa Domnului mai mult decât într-a noastră. Cu dezbrăcarea de veştmintele obişnuite şi îmbrăcarea de cele înroşite de doliul ortodox. Cu boală lucrătoare în preasănătatea noastră şi cu izolarea noastră pentru a vedea mai bine temniţa păcatelor şi slobozirea din ea pe care Hristos ne-o pune la îndemână.

Să luăm dar aminte. Să facem cu Domnul efortul îndumnezeirii noastre.

Fericiţi dar cei flămânzi şi însetaţi, goi şi neospeţiţi cum se cuvine, bolnavi şi întemniţaţi, căci lor Se face Hristos asemănare, spre a recâştiga noi asemănarea cu El.

Lecţia despre aşteptarea întoarcerii

(Luca 15.11-32)

doua Duminică a Triodului, cea care, în mod curent este numită ca fiind *Duminica Întoarcerii Fiului Risipitor* este o pildă atât de intrată în duhul creştinismului, încât fără ea Evanghelia ne-ar fi mai săracă. Pentru că ar lipsi din duhul vieţii noastre binecuvântata icoană aceea a iertării, aceea a aşteptării în disponibilitatea de a ierta.

Un fiu. Doi fii. Şi un tată. Şi o avere. De la acest pătrat de geometrie sufletească, Domnul Hristos ne lasă pe inimi şi în conştiinţă una dintre cele mai nădăjduitoare icoane ale mântuirii noastre.

Peste toată fuga fiului, şederea cu porcii şi hrănirea cu roşcovele (hrană mincinoasă ce umple pântecele, dar nu-l satură) se arată însă chipul tatălui risipitor: risipeşte averea pe orgoliul fiului şi, mai ales, risipeşte ani buni din viaţă, şezând în aşteptare, alungindu-se parcă spre cer şi spre linia orizontului în aşteptarea întoarcerii fiului. Poate de

aceea pilda s-ar chema mai cu vrednicie: pilda „Tatălui Risipitor" mai ales că poartă în sine „ceva din taina cerească ce vine de Sus" *(Sf. Ioan Gură de Aur)*. Tatăl acesta, pe care Hristos Domnul ni l-a aşezat dinainte, sigur poartă ceva din icoana divinului şi cerescului Tată, pe Care nimeni în afară de Fiul nu L-a cunoscut mai bine.

Deci, Fiul acesta întrupat ne pune la îndemână ceva din splendoarea iertării în Tatăl. Grijă, suferinţă, plângere… Tot ce bănuim în drama tatălui din pildă, este cu mult mai grijă, cu mult mai durere, cu mult mai plângere pentru Cel ceresc. De aici, poate, şi discreţia de taină pe care o creează Evanghelia aceasta în inimile noastre.

Şi tatălui risipitor, ca şi Cerescului Tată, averile nu le sunt opreliştе în iubire. Sf. Ambrozie spune că averea lui Dumnezeu are în sine altă dimensiune a proprietăţii, şi că, de fapt, lui Dumnezeu I se măreşte averea pe măsura împărţirii ei şi că, în fond, cu cât mai mulţi moştenitori are, cu atât mai mare e „averea" cerească de moştenit.

O contra icoană care doare – dincolo de nenorocitul, până la un punct, parcurs al fiului ce-şi risipeşte tatăl – este aceea a fratelui fiului risipitor.

Acesta nu se bucură laolaltă cu tatăl său, căci n-a plâns cu el, ştiind, oarecum, că dacă fratele său nu se mai întoarce, tot ceea ce a creat ca avere tatăl său avea să-i revină, n-a aşteptat cu el şi ni-l putem închipui oarecum în situaţia legaliştilor Vechiului Testament, câini cuminţi ai Curţii, dar care nu au nici un chef să moară pentru Stăpân, le e mult mai la îndemână schimbarea lui cu semnul care să corespundă idealurilor lor.

Un Dumnezeu, dar, Care să fie după chipul şi asemănarea piticismului lor sufletesc… O, Doamne! Fratele fiului risipitor – icoana desăvârşită a „împlinitorului" contrapusă icoanei luminoase a „pocăitului".

Câţi nu gustăm din veninul acestei frăţietăţi forţate prin simplul fapt că avem acelaşi Tată Care ne suportă toate nemerniciile noastre.

Să trecem, dar, de la o frăţietate de circumstanţă la una de esenţă cerească.

Întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei, prea mici…

(Matei 25.31-46)

uminica aceasta este prefaţată minunat de textul cântării Triodului, bucuroasa carte a stranei la vremea Postului celui Mare: „Când se vor aşeza scaunele şi se vor deschide cărţile şi Dumnezeu va şedea la Judecată, o, ce frică va fi atunci! Îngerii stând înainte cu frică şi râul de foc curgând; ce vom face atunci noi, oamenii cei vinovaţi de multe păcate? Şi când Îl vom auzi chemând pe cei binecuvântaţi ai Tatălui întru Împărăţie, iar pe cei păcătoşi trimiţându-i la chinuri, cine va suferi acea înfricoşătoare hotărâre? Ci, Unule Iubitorule de oameni, Mântuitorule, Împărate al veacurilor, mai înainte până ce va sosi sfârşitul, prin pocăinţă, întorcându-mă, miluieşte-mă!”

E vremea unui nou început de efort duhovnicesc. Dinainte ne stau aşezate provocările unui Post al Paştelui la capătul căruia vom afla nu doar pe Hristos Domnul Cel Înviat, ci şi tainica noastră renaştere întru Învierea Sa. Pentru a ne motiva

urcuşul, Biserica se comportă întocmai unui pedagog cu adâncime duhovnicească. Ne aşează dinainte momentul de care fugim toată viaţa, dorind să scăpăm de el: moartea şi Judecata Mântuitorului. Toată construcţia vieţii sociale pe care o trăim este o furişare printre furcile caudine ale judecăţii sociale şi de grup, este o alergare cu cronometrul dat pe „repede-înainte" în dorinţa de a fi cât mai sus sau cât mai în faţă. Evanghelia aceasta, numită a Duminicii Judecăţii, ne recheamă la normalitatea simplităţii. Flămândului hrană şi însetatului apă, străinului găzduire şi celui gol înveşmântare, bolnavului mângâiere şi întemniţatului cercetare. E îndemnul normalităţii vieţii noastre în Hristos.

Este limpede că mântuirea, cel puţin în viziunea Ortodoxiei, nu ţine de spectacular, de agitaţia emoţională lipsită de intimitatea plinirii poruncilor Mântuitorului Hristos. După cuvântul Filocaliei, pe Dumnezeu Îl poţi cunoaşte pe măsura plinirii Poruncilor, firele de sutură morală ale unei lumi alunecate, mai mereu, în relativism moral. A împlini Poruncile, cele 10 ale Vechiului Testament, înseamnă mai mult decât a cita din ele. Înseamnă a chema mila lui Dumnezeu peste toate faptele tale,

pentru ca ele să se descopere a fi împlinire a chemării întru Împărăţie. Harul şi fapta, deopotrivă, fiindu-ne împlinire duhovnicească. De altfel cântarea stranei spune în Utrenia Duminicii acesteia (slujba dimineţii): „Să nu intri cu mine la judecată, cercând cuvintele şi îndreptând poruncile. Ci cu îndurările Tale, trecând cu vederea răutăţile mele, mântuieşte-mă Atotputernice".

Chemarea Postului este limpezită de lucrarea Duhului Sfânt. Cântarea Bisericii, vai, atât de neascultată, consemnează: „Deschisu-s-au porţile dumnezeieştii pocăinţe, să ne apropiem cu grabă curăţindu-ne de mâncări şi de pofte, ca nişte ascultători ai lui Hristos, Cel Ce a chemat lumea întru Împărăţia cerească. Zeciuiala a tot anul aducând Împăratului tuturor (căci avem 40 de zile de postire – *notă N.C.),* ca şi Învierea Lui, cu dragoste să o vedem."

Ţine aşadar de noi să ne creştem în Bucuria Postului! Care este, mereu şi mereu, mai mult decât a nu mânca şi a nu bea. E făptuire către cei nebăgaţi în seamă, de dragul Mânuitorului Hristos, Fratele nostru şi Dumnezeul nostru! De dragul Iubirii care Învie!

Tatăl ce se risipeşte iubirii

(Luca 15.11-32)

untem în urcuşul de lumină ce ne duce spre Înviere. Evanghelia Duminicii, îndeobşte numită a Fiului Risipitor, ne propune un nou exerciţiu de viaţă şi de moarte. De viaţă, pentru că seamănă teribil de mult cu multe din ştirile televiziunilor de astăzi, cu multe din zvonurile care ne ucid liniştea zilelor şi nopţilor. De moarte, pentru că, pentru a accepta să-i rupă fiului din averea sa, pentru a-i elibera actul de succesiune, tatăl acceptă să se autodeclare mort. Un mort în aşteptarea unuia ce se crede viu, dar trăieşte iadul. Un viu în împrăştiere, care zvârle cu munca altuia, ucigând darul tatălui. Şi un altul, fratele fiului risipitor, viu, dar în indiferenţă, în nesimţire faţă de durerea tatălui şi prostia fratelui. Indiferenţă totală. Bucuros, cel din urmă, că nu mai are de împărţit cu nimeni nimic din averea pe care-o mai strânge. Fiul „cuminte" uită de tatăl său, comportându-se ca şi cum acela ar fi murit cu adevărat. Nu-l vede, nu-l aude plângând, nu-l simte ca tată ce se risipeşte iu-

birii. Concentrat pe sporirea averii, slujind necondiţionat unui tată pe care nu-l însoţeşte în drama durerii şi nici în bucuria revederii fiului său rătăcit, cuminţelul de servici, frate cu fariseul din duminica trecută, se simte neapreciat la justa sa valoare, este îmbufnat ca un funcţionar al duhului…

Teamă mi-e că tocmai în această autoapreciere loveşte pilda vie a Mântuitorului. Într-o cuminţenie căreia nu-i arde inima de tragedia ce mocneşte lângă el, cu sufletele care ar trebui să-i fie singura avere. În cuminţenia înţepenitului în autosuficienţă.

Seamănă fiul cuminte cu neamul lui Israel care nu mai crede în inima iubitoare a Tatălui Ceresc, Risipitorul nostru Dumnezeu Viu. Seamănă şi cu noi, creştinii care uităm adeseori pentru care anume motiv Hristos S-a întrupat în mijlocul lumii noastre păcătoase: tocmai pentru a ridica păcatele lumii. Noi, care privim de departe zbaterea lui Dumnezeu în recuperarea aproapelui nostru, ne mirăm de ea, dar nu o mai admirăm, nu ne mai facem lui Dumnezeu mână pentru a sprijini pe cei care se întorc în Casa Tatălui, pentru care Tatăl e gata să jertfească, în bucurie deplină, viţelul cel gras. Să luăm aminte dar!

De ce ne trebuie citire de Scriptură la vremea de acum? Am aflat răspunsul la Fericitul Ioan Carpathiul, care zice: *„Cine se osteneşte în meditarea Scripturilor dumnezeieşti pentru o simplă învăţătură literară, acela dă prilej intrării în el însuşi a gândului slavei deşarte. Dar cine exersează învăţătura cuvintelor dumnezeieşti cu evlavie, pentru a şti a face voia lui Dumnezeu, acela trage el însuşi puterea Duhului Sfânt, care îi dă tărie, preface cuvintele în fapte şi îl arată cunoscător încă şi al cuvintelor nescrise şi al tainelor mai dumnezeieşti ale lui Dumnezeu."* (Cap. 110, *Scrieri filocalice uitate*, Sibiu, Deisis, 2013, p. 44)

Să luăm dar putere de la Duhul Sfânt, pentru a nu-L dezamăgi pe Tatăl, lucrând mereu de partea Fiului! Să nu-L omorâm pe Tatăl Ceresc cu pretenţiile noastre de moştenire, să înţelegem că pe măsură ce împarte Împărăţia sa moştenitorilor, aceasta se măreşte, devine toată a noastră!

„Doamne, dă-ne să Te vedem în aproapele”

(Matei 25.31-48)

vanghelia din Duminica Înfricoşatei Judecăţi este aşezată în această perioadă de sporire duhovnicească nu pentru a înfricoşa, ci pentru a ne dărui nădejde. Domnul Hristos ne arată ce avem de făcut pentru ca Împărăţia Cerurilor să nu fie un ideal situat foarte departe, ci prin har, dar şi faptă, să ne fie aproape, înlăuntrul nostru.

Întrebarea de bază a textului acestei Duminici ne pare a fi: „Doamne, când Te-am văzut flămând sau însetat sau străin sau gol sau bolnav sau în temniţă?” Atât doar că unii constată că le-au făcut pe toate acestea, slujind unora „mai mici” de-ai lui Hristos, iar alţii, neslujind acestora „mai mici” se descoperă a fi pierduţi.

Ce ne învaţă Hristos astăzi? Că mântuirea nu ţine de spectacular şi nici de fapta „reclamă”. Şi că, atunci când nu te aştepţi, Hristos Domnul te vede şi prin ochii aproapelui tău. Ne învaţă că faptele

creştine sunt fapte ale normalului, într-atât de normal încât scapă sistemului nostru vizual. Ne învaţă că toată fapta – bună sau rea, îndreptată spre aproapele – este faptă îndreptată către Hristos. E drept că văzându-i murdari, mirosind, plini de bube sau în alt fel de astfel de stări ne e greu să-L vedem pe Domnul în ei.

Să luăm aminte, însă, că Hristos Se identifică la maximum cu cei flămânzi, însetaţi, străini, fără acoperiş, goi, fără haine, bolnavi, întemniţaţi. Nu cu leneşii. Nu cu beţivii ordinari. Nu cu desfrânaţii nesătui. Să asude aşadar milostenia în mâna noastră până vom găsi pe cel căruia să-i facem milostenie. Celorlalţi trebuie să le facem pomenire înaintea lui Dumnezeu. Pentru ridicarea lor.

Să luăm aminte, însă, şi la gândul Avvei Dorotei din Gaza *(Filocalia, vol. 9, ed. 1990, p. 548)*, care, tâlcuind taina sârguirii pentru unirea întreolaltă, zice: *„Căci pe cât se uneşte cineva cu aproapele, pe atât se uneşte cu Dumnezeu”.*

Dă-ne Doamne să Te vedem şi să Te slujim. Şi în aproapele!

„Iar când postiţi, nu fiţi posomorâţi ca făţarnicii”

(Matei 6.14-21)

ine Duminica Lăsatului de brânză. Iată, primăvara postului înfloreşte în Biserica Slavei. Se deschid uşile pocăinţei. Vremea este a face Domnului.

După ce îi învaţă Tatăl nostru pe cei ce-L ascultau, Domnul Hristos vorbeşte despre iertare şi post. Aceasta este pericopa Duminicii ce deschide vremea postirii. Ce ne învaţă? Că de vom ierta oamenilor greşelile lor şi Tatăl ni le va ierta nouă; că postul nu se ţine cu posomorâre şi făţărnicie, ci în strălucirea chipului şi curăţia trupului; că a avea comoară în cer cu adevărat înseamnă a o aduna în smerenie, în milostenie, în faptă de dragoste, în post şi rugăciuni, giuvaieruri de preţ pentru Împăratul cel nepreţuit. Ne învaţă că acolo unde este comoara noastră este şi inima şi că dacă în noi este lumină, cu adevărat totul este lumină. Ne învaţă – lucru de preţ la vremuri tulburi – că nu putem sluji şi lui Dumnezeu şi lui mamona, de-

monul banului, al avariţiei, al egoismului, al indiferenţei.

Aşadar, a fi în post înseamnă a fi cu Mirele. Adică la Nuntă. Căci noi postim, dar nu oricum, ci în aşteptarea venirii Mirelui, Cel ce ne va da drept hrană nepreţuită la banchetul de Nuntă, Trupul şi Sângele Său.

Cheia de aur a intrării la Nunta Împăratului este iertarea, iar uşa de aur – postul.

Iertarea aproapelui ce aduce iertarea Domnului. Postirea de mâncare şi băutură omenească, ce aduce mâncarea şi băutura cerească.

Iată. După smerenia vameşului, întoarcerea fiului risipitor şi lecţia despre nădejde în posibilitatea mântuirii, curgerea timpului duhovnicesc ne îndeamnă la postire şi iertare. Iată, Mirele vine. Să ne iertăm unii pe alţii, cerând har pentru postire. Prin care să punem început bun mântuirii noastre.

Pilda cu risipirea întru păcate

(Luca 15.11-32)

„În ţară fără de păcat şi plină de viaţă m-am încrezut şi semănând păcatul, cu secera am secerat spicele lenevirii şi, în loc de snopi, am grămădit stogurile faptelor mele, pe care nu le-am aşternut în aria pocăinţei. Dar, Te rog pe Tine, Cel dinainte de veci, lucrătorule al nostru Dumnezeu, vântură pleava lucrărilor mele în vântul milostivirii Tale şi adună grâu: iertarea sufletului meu; închizându-mă în jitniţa Ta cea cerească, şi mă mântuieşte".

Pilda care dă şi numele săptămânii acesteia în care ne despărţim de hrana care – îngreuiată cu carne – poartă de obicei numele legat de întoarcerea fiului risipitor *(Luca 15.11-32)*. Am vorbit despre posibilitatea de a numi Duminica trecută a „Tatălui risipitor". Căci, nu-i aşa, tatăl risipeşte averea, tatăl risipeşte smerenie din belşug, răspunzând cu îngăduinţă dorinţei de uşurătate a fiului, tatăl risipeşte aşteptarea – ochii lui uscându-se în aşteptarea întoarcerii revoltatului său fiu risipi-

tor, tatăl risipeşte ospitalitate şi tot el – judecatul de fratele fiului risipitor, de fiul său cel cuminte – este cel ce risipeşte dragoste fierbinte, care topeşte indiferenţele.

Voiesc a vă pune înainte şi un alt titlu sau posibilul titlu pe care Duminica aceasta l-ar merita: Duminica reaşezării în harul lui Dumnezeu. În Duminica ce a trecut – aceea a Vameşului şi a Fariseului – am aflat lecţia smereniei necesare întoarcerii. Am simţit aşadar că Dumnezeu însuşi S-a smerit – Tatăl Risipitor – pentru ca noi să învăţăm smerenie. Că întoarcerea cere apropiere din tot sufletul de Dumnezeu, Care ne aşteaptă mereu, postat în Uşile Împărăteşti ale Altarului ceresc, indiferent de prăpastia de păcate în care – de cele mai multe ori – singuri ne-am aruncat. „De la părintească Slavă a Ta depărtându-mă neînţelepţeşte, în răutăţi am risipit bogăţia ce mi-ai dat. Pentru aceasta glasul desfrânatului aduc Ţie: Greşit-am înaintea Ta, Părinte îndurate. Primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc şi mă fă ca pe unul din argaţii Tăi" *(Condacul Duminicii Fiului risipitor)*.

„Greşit-am" este cheia reaşezării în normalitatea dialogului cu Dumnezeu. Căci, nu-i aşa, bănu-

im numai pe fratele nostru că ar fi cel risipitor, mai rău decât noi, mai neomenos, mai ucigător de fraţi decât noi. Adesea, fraţii fiului risipitor fiind, nu ne mai bucurăm cu Tatăl Ceresc de întoarcerea lor, căci căderea lor nu ne preocupă.

Noi suntem acei care risipim darurile primite de la Dumnezeu, seduşi de o ţară îndepărtată, umplându-ne pântecele conştiinţei cu roşcovele nesimţirii generalizate şi mereu scuzate.

Să luăm seama, aşadar. Să nu ne amestecăm cu porcii, mereu în aşteptarea aşezării noastre între ei, în noroiul preocupărilor lor.

Să avem nădejde că Tatăl încă ne aşteaptă!

„Asemenea lucruri n-am văzut niciodată”

(Marcu 2.1-12)

uminica a doua a Marelui Post, numită şi a Sfântului Grigorie Palama – ne aduce împreună cu mulţimea de oameni în faţa casei din Capernaum, unde Domnul Hristos grăieşte cuvânt de învăţătură. La El vin patru bărbaţi ce poartă cu sine nu un dar de preţ, ci un om, un slăbănog.

N-au loc să se strecoare prin mulţime şi atunci desfac acoperişul – probabil de trestie – şi-l coboară pe prietenul lor în faţa Domnului. Iisus, văzând credinţa lor, îi spune slăbănogului: *„Fiule, iertate îţi sunt păcatele” (Mc. 2.5)*. Parte din noi se bucură, iar altă parte se sminteşte, gândind că puterea de a ierta aparţine numai lui Dumnezeu. Hristos, Cunoscătorul cugetelor, întreabă parcă îndurerat în glas: *„De ce cugetaţi acestea în inimile voatre?”* Şi pentru a arăta oamenilor celor cârtitori că *„putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: „Scoală-te, ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta”*

(Mc. 2.10-11). Domnul dă însănătoşire fizică, pentru a arăta ochilor cârtitori ceea ce ei, cu ochii duhovniceşti bolnavi, nu puteau vedea: vindecarea cea dinlăuntru, cea făptuită prin iertarea păcatelor, cea mai de preţ decât cea fizică.

Lecţia dintâi a Evangheliei? Aceea care ne arată că adevărata prietenie este cea care duce la Hristos, spulberând orice obstacol.

A doua Lecţie a Evangheliei? Aceea legată de puterea lui Hristos de a face minuni şi de neputinţa noastră în a vedea pe cele spirituale.

A treia Lecţie a Evangheliei? Boala orbilor, care în stupizenia lor cred că ceea ce nu văd nu există, boală azi aflată tare la modă.

Dar cea mai de preţ Lecţie a Evangheliei de azi este legată de adâncul de smerenie al Domnului, Care nu-şi ia darul de la un om pentru necredinţa unei mulţimi. (Şi-l menţine pentru credinţa a patru oameni din mulţime, semn că nu cantitatea e cea pe care o are în vedere harul lui Dumnezeu!). Minunea aceasta arată că între admiraţie şi invidie nu e decât un pas. Înapoi.

Noi credem că Duminica aceasta este numită „a Sfântului Grigorie Palama", teologul vederii lui

Dumnezeu, pentru aceea că astăzi slăbănogul vede pe Hristos slobozindu-l din boală pentru credinţa prietenilor săi, prieteni prin credinţă cu Hristos. Şi pentru că această vedere îl izbăveşte, făcând din slăbănog apostol *(Mc. 2.12)*.

Să luăm seama cum ne alegem prietenii. Să nu transforme slăbănogeala noastră în moarte, ci să facă din ea motiv de spărtură în conştiinţă şi aducerea noastră şi a lor înaintea lui Hristos. Cel Care Se lasă văzut.

„Oricine voieşte să vină după Mine…”

(Marcu 8.34-38; 9.1)

În urcuşul duhovnicesc pe care îl propune Postul cel Mare, Duminica a 3-a, a Sfintei Cruci, vine să ne dăruiască sprijin şi întărire, aşa cum o fântână cu apă limpede dă răcoare şi astâmpără setea celui plecat la drum lung şi obositor, dar care ştie că la capăt îl aşteaptă o răcoare şi o astâmpărare de sete cu mult mai minunată.

Domnul ne cheamă ca împreună cu Ucenicii Săi să ne lepădăm de noi, să ne luăm crucea şi să mergem după El, urmându-L, punându-ne sufletul pentru El şi pentru Evanghelie. Nu aşa cum ni-l punem în afacerile personale sau în „luptele” noastre cotidiene, ci ca pentru darul cel veşnic care este Împărăţia lui Dumnezeu.

Sufletul nostru… Atât de des uitatul şi nehrănitul nostru suflet… Atât de des vândutul nostru suflet… Atât de bolnavul nostru suflet…

Cel care valorează cât toate carierele şi averile noastre, cât toate avuţiile trecătoare ale unei vieţi trecătoare.

Sufletul nostru, nemuritorul.

Evanghelia din Duminica aceasta ne arată cât de importantă este asumarea crucii de către fiecare dintre noi şi, în aceeaşi vreme, ne obligă ca atunci când socotim crucea noastră personală prea grea, să luăm aminte la Crucea lui Hristos, mereu şi mereu mai greu de purtat decât toate crucile noastre însumate şi înmiite.

Crucea-Altar pe care Domnul moare spre a ne cuprinde, în braţele-I deschise pe noi, pe toţi. Crucea care, cu lumina ei, umbreşte moartea. Crucea din care izbucnesc razele Învierii Domnului, cea care – buzdugan împurpurat cu Sângele Fiului lui Dumnezeu, sfarmă porţile de aramă ale iadului, ne înalţă de pe pământ la Cer.

Cred Doamne, ajută necredinţei mele

(Marcu 9.17-32)

n tată iese înaintea Fiului Tatălui ceresc. Cere vindecarea fiului său care „are duh mut”. Încleştări de gură, spumă la colţul gurii, aruncări în apă şi aruncări în foc… Tabloul bolii este cutremurător, ca şi neputinţa Apostolilor de a vindeca starea copilului, adolescentului aceluia scuturat de duhuri. Tatăl acela cere milă, şi când i se cere credinţă, pentru ca prin ea să conlucreze cu Hristos la izbăvirea fiului său, din marginea iadului, omul dă un răspuns cutremurat: „Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!” Hristos – văzând năvala poporului, ca să nu spectacolarizeze totul, rămânând, aşadar, după sfântu-I obicei, în discreţie – ceartă duhul, slobozind, spre uimirea Ucenicilor Săi, chiar copilul.

Ce taină a credinţei este miezul lucrului pus la îndemână prin Evanghelia din duminica a patra a Marelui Post! Dar, de Sus, credinţa se vădeşte a fi necesară oricărei „ieşiri” în întâmpinarea Domnului,

Hristos Iisus, cerând mereu, asemeni soldatului din gardă, parola, chiar de-Şi recunoaşte comandantul gărzii, reautentificarea credinţei dinaintea Lui, izvorul acestei virtuţi. Dublate de nădejde şi întreită de dragoste, credinţa aceasta a tatălui rămâne paradigmă a încercării de a te prezenta dinaintea lui Hristos. Inteligent şi simplu în conştiinţă, tatăl nu se crede mai tare decât se ştie, nu face fasoane dinaintea Celui ce toate le ştie. Simte că se află dinaintea Adevărului. De aici şi smerita definire a credinţei sale, limitată oarecum de „necredinţa" sa.

Ce lecţie! Pusă în post, Evanghelia ne trezeşte la realitate, zicându-ne: „Voi, cei care vă lăudaţi a avea credinţă, vegheaţi cu smerită cugetare la darul cel mare pe care Biserica – prin taina credinţei – vi-l pune la îndemână". Niciodată suficient de vrednici, Hristos ne învredniceşte să-I venim pe cale înainte cu ale noastre şi cu cele ale copiilor noştri, cu micile sau cu marile noastre drame. Şi ale copiilor noştri.

Putem bănui drama tatălui acestuia. Izolat de boala fiului său, fără timpul şi luciditatea necesară unui „bun lucru" – căci îl răneşte starea fiului său îndrăcit – oamenii îl uită, îl scot afară dintre ei, la

fel de tare cum noi astăzi n-avem în grijă pe părinţii copiilor bolnavi de boli incurabile, cărora, în loc să le admirăm şi să le sprijinim curajul, căutăm orice prilej pentru a-i umili mai tare, adăugând răutatea noastră peste răutatea bolii… Rănindu-i mai mult şi mai adânc.

Ei, bine, Hristos îl socoteşte vrednic de prietenia sa lucrătoare; izbăvirea fiului, la rugăciunea tatălui, rămâne una din cheile de boltă ale perenităţii iubirii pe pământ.

Aviz bărbaţilor care cred că rugăciunea şi smerenia sunt chestiuni legate mai mult de „slăbiciunea" femeiască, decât de „tărie" bărbătească (cea care e identificată mai mereu cu alcoolul, tutunul, curvia şi orgoliul!). La Hristos, nu este aşa. Rămâne de datoria Bisericii să explice tot mai adânc imaginea aceasta a unui tată lucrător în credinţă pentru rodul din dragostea sa: imaginea Bisericii ca o comunitate a bărbăţiei lucrătoare.

Celor care mai cred că Biserica, comunitatea parohială, este doar o chestiune de femei şi de bătrâni: Atenţie! Omul acesta le va fi judecător de memorie! Ca unul care, cuprins de necaz, a ştiut unde să ceară izbăvire!

„Bucuraţi-vă şi vă veseliţi…”

uminica a patra din Postul Paştelui, numită şi a Sfântului Ioan Scărarul, ne aduce înaintea ochilor – text şi context pentru mântuire – o vindecare şi o „reţetă” de mântuire. O scară a „Fericirilor” *(Mt. 5. 1-12)* şi o ridicare din boală prin intervenţia lui Hristos Doctorul *(Mc. 9. 17-32)* la cererea disperată, dar plină de credinţă a tatălui unui copil.

„Cred Doamne, ajută necredinţei mele!” strigă tatăl îndurerat de zbaterea copilului său, adunând în strigătul său nădejdea şi deznădejdea întregii omeniri ce şedea sub greutatea păcatului, oropsită de cel rău…

Geamăt de durere şi de neputinţă, amestec de disperare şi nădejde, de ură şi de dragoste, de lumină şi întuneric. De credinţă şi necredinţă.

Greu cuvânt zice tatăl cel rugător, arătându-ne că în orice credinţă e un strop de căutare a unei credinţe mai adânci şi că nu poţi lua drept credinţă – deci drept Hristos – tot ceea ce vine în întâmpinarea îndoielilor tale.

Care sunt criteriile credinţei? Sunt cele marcate de scara de aur a Raiului, scara de valori a Fericirilor. Cine sunt cei ce cred, aşadar, fiind fericiţi? Cei săraci cu duhul (nu proşti, fraţilor, ci cei ce s-au sărăcit de duhul lor, pentru a se umple de Duhul lui Hristos!), cei ce plâng (nu pentru orice orgoliu călcat în picioare), cei blânzi, cei ce flămânzesc şi însetează pentru dreptate, cei milostivi, cei curaţi cu inima, făcătorii de pace, cei prigoniţi pentru dreptate – ocărâţi şi prigoniţi, împotriva cărora se va spune tot cuvântul rău…

A fi fericit în afara acestor valori nu se poate? – vor zice „fericiţii" pământului, plini de orgolii, zâmbăreţi, înverşunaţi în a face răul, „şmecheritorii" dreptăţii, nemilostivi, plini de necurăţie în inima şi sufletul lor, făuritori de conflicte, care prigonesc pentru dreptatea lor…

Şi pe buzele lor va flutura zâmbetul superiorităţii lor atee asupra „stupidităţii" creştinismului… Şi-n cugetele lor – chiar dacă nimic din afara lor nu va arăta aceasta – se va încrâncena sufletul lor când Hristos-Judecătorul le dă în gând că nu, nu există Fericire în afara celei cu Hristos. Totul ţine însă de a alege între slava pământească şi slava cea cereas-

că, între aurul şi argintul ce poate fi grămădit pe bunuri trecătoare şi aurul credinţei, cel ce „cumpără" Cerul întreg.

De aceea, *„Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!"* e strigătul de început al mântuirii. Iar pe Calea Postului celui Mare e mărturia bucuriei şi a veseliei, aceleia legate de adevărata Fericire, aceea legată de Hristos!

Scara Sfântului Ioan Scărarul şi actualitatea ei

u există lucru duhovnicesc alcătuit de mintea vreunui Sfânt Părinte, cea străpunsă de harul Duhului Sfânt, care să-şi piardă perenitatea. De aceea la cuvântul celor ce acuză de conservatorism Biserica Ortodoxă, răspunsul cel mai bun îl dă „Scara" Sfântului Ioan, cel care arată diferenţa dintre conservatorism şi tradiţie, aceasta din urmă fiind mult superioară ca stare de har şi de viaţă duhovnicească celei dintâi.

E trecut în desuetudine ceva din spusa Avvei Ioan, minunatul egumen al Muntelui Sinai, numit Scolasticul, iar mai pe urmă, după scrierea lui, Scărarul? Mai cu seamă că lucrarea, al cărei titlu complet este „Scara Dumnezeiescului Urcuş", poartă ca pretext următoarele cuvinte: „Cartea de faţă arată în chip limpede cea mai bună cale celor ce voiesc să-şi înscrie numele în cartea vieţii. Căci, citind-o pe aceasta, o vom afla călăuzind fără rătăcire pe cei ce-i urmează şi păzindu-i nevătămaţi de nicio po-

ticnire. Ea înfăţişează o scară întărită de la cele pământeşti la Sfintele Sfinţilor şi ni-L arată pe Dumnezeul iubirii rezemat pe vârful ei. Această scară, socotesc că a văzut-o Iacov cel ce a călcat peste patimi, când se odihnea după nevoinţa lui. Dar să începem, rogu-vă, cu râvnă şi credinţă acest urcuş înţelegător şi suitor la cer, al cărui început este lepădarea de cele pământeşti, iar la sfârşit e Dumnezeul iubirii."

Iată chezăşia pomenirii Sfântului său alcătuitor, meşteşugar al scrisului duhovnicesc, la vreme de Post Mare. Căci, ce alta este Postul Mare al Paştelui, dacă nu un astfel de urcuş înţelegător ce urcă muntele cel sfânt al desăvârşirii mântuirii noastre ce culminează în zdrobirea iadului şi a morţii, de dragul reaşezării noastre în Hristos de către El, Hristos Domnul.

Începută cu lecţia lepădării de sine, perioada aceasta se va încheia – în chip văzut – cu şederea în ziua Învierii în admiraţia fecundă a mormântului din care Hristos a înviat.

Stând pe treapta întâi a Postului, împreună cu fariseul, am învăţat smerenia de la vameş *(Luca 8.10-14)*, ca mai apoi, pe a doua treaptă să

aflăm ce înseamnă întoarcerea la Tatăl care toate le risipeşte de dragul nostru *(Luca 15.11-32)*. Duminica Judecăţii şi cea a alungării lui Adam din Rai, ne-a învăţat despre iertarea lui Dumnezeu, mai întâi; şi despre resorturile căderii noastre, mai apoi. Întăriţi în credinţa noastră – Ortodoxia – aflat-am, în Duminica întâi a Postului, cum se deschide fereastra spre Absolutul ce se cheamă icoana, iar prin ea, L-am zărit – în Duminica a doua – pe Sfântul Grigorie Palama, isihastul vederii lui Dumnezeu şi pe acela pe care purtarea între prieteni l-a scos din anonimatul bolii, aducându-l la Viaţă – paraliticul din Capernaum.

Prin spărtura conştiinţei ajuns-a până la noi umbra cea luminoasă şi dătătoare de lumină a Sfintei Cruci. Cea din care, izvorând razele Învierii, ni se descoperă dintâi Sfântul Ioan Scărarul, iar, mai încolo, icoana depravatei sfinţite prin pocăinţă şi asceză – Maria Egipteanca.

Ultima treaptă a urcuşului duhovnicesc din Postul Paştelui sunt Floriile cu cântecul biruinţei ce se va transforma – tânguitor şi grav – în acela al neputinţei acceptării că Cel înviat în Ierusalim este Împăratul Slavei şi Stăpânul Ierusalimului de Sus.

Şi în toate treptele refrenului cântării liturgice este: „Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!”. Din cuvântul dintâi al făuritorului de scară, aflăm câte ceva despre noi, cei ce ne numim creştini: „Creştin este cel ce urmează lui Hristos pe cât e cu putinţă oamenilor prin cuvinte şi fapte şi crede într-o cugetare dreaptă şi neprihănită în Sfânta Treime” (I.6).

Să ne luăm după cuvântul drept al Sfântului Scărar. Şi să aflăm, la vreme de răsărit de ziuă, mormântul plin de razele Învierii. Până atunci, să zicem toţi, din tot sufletul nostru, să zicem: „Miluieşte-ne, Dumnezeule, miluieşte-ne!”

Sfânta Maria Egipteanca – modelul călcării cu moartea pe moarte

ămasă într-o consemnare contemporană cu propria-i desfăşurare, viaţa Sfintei Maria Egipteanca rămâne una vrednică a fi obiect de meditaţie duhovnicească. De aici şi obiceiul de a fi citită ca un pretext, prefaţă duhovnicească a Duminicii ce-i este destinată în calendarul postului ortodox, numit al Paştelui – în ziua citirii Canonului celui mare al Sfântului Andrei Criteanul. Cu feţele spălate în lacrima smeririi în harul iertării lui Hristos şi cu ochii luminaţi de lumina vederii lui Dumnezeu, putem desprinde din iconostasul de taină al sfinţeniei, chipul înăsprit de postire, dar transfigurat de marea iubire aşezată în Hristos.

Roabă a desfrâului organizat într-un oraş care altădată excela în valoare culturală – Alexandria – marfă şi vânzătoare a propriului trup, pentru a străbate mările la bord de corabie, Maria cere lui Dumnezeu şi Maicii Sale putinţa de a săruta lem-

nul Sfintei Cruci. Şi minunea, refuzată în două situaţii anterioare, îi este îngăduită – căci minune socotim a atinge cu buze de tină şi întinate lemnul care a purtat pe Cel ce toate le-a scos din întinăciune. Îşi respectă promisiunea – care lega atingerea Crucii de depărtarea de păcate şi se retrage în Pustia Egiptului cea născătoare de virtuţi şi fapte mari de eroism creştin. Acolo unde alt ales al harului avea să o descopere şi să ne-o redea icoană de inimă până azi, peste veacuri. *„Ca dând lumea întreagă pe dragostea Ta să afle a Ta dragoste-ntreagă."*

Roaba desfrâului, îngăduind dezrobirea de patimă, redevine roabă a Domnului. Cea care se vinde ordinar prin păcat şi venalitate se răscumpără prin extraordinara-i voinţă de a fi cu Hristos. Moartă după rânduiala lumescului – câţi vor fi întrebat pe străzile rău famate ale capitalei egiptene despre ea după ce alte prostituate îi vor fi luat locul? – ea se redescoperă pe sine şi apoi pe Dumnezeul său în pustia cea înfierbântată de soare şi îngeruită de vânturi. Pe măsură ce trupul i se urâţeşte, sufletul său se luminează de frumuseţea ce nu se va mai lua de la ea. Pe măsură ce ospeţele-i de curtezană îşi pierd amintirea, un alt Ospăţ, cu

mult mai de preţ, legat de Viaţa de veci, este cel ce o cheamă tot mai mult la bucatele alese. O chemare tot mai înaltă, până într-atât se uneşte în chip tainic cu Cel care a chemat-o.

Poate că ei, curtezanei, devenită vas ales al Împărăţiei Cerurilor, i se potrivesc cel mai bine versurile poetului creştin ortodox Traian Dorz: *„Ca dând lumea-ntreagă pe dragostea Ta, să afle a Ta dragoste-ntreagă."*

Moartă unei lumi, Maria cea din Egipt învie alteia, cu mult mai de preţ. La vreme de Post Mare ne este călăuză; redescoperirea pustiei celei taumaturgice, Biserica cea născătoare de sfinţi, eroi ai curajului de a fi în Hristos.

„Cine este Acesta care iartă şi păcatele?”

(Luca 7.49)

uminica a cincea din Postul cel Mare al Paştelui poartă numele unei „icoane” de pocăinţă – al Mariei Egipteanca. Textele Scripturii, pe care le-au rânduit Sfinţii Părinţi ca prilej de predică şi meditaţie duhovnicească, sunt din Evanghelia de la Marcu 10.32-46 şi Lc. 7.36-50.

Cel dintâi text ne duce aproape de Ierusalim şi ca timp şi ca spaţiu, dar mai ales aproape de Ierusalimul Patimii Domnului Hristos, patimă pe care Hristos Dumnezeu le-o descrie Ucenicilor Săi. Dar tot aici găsim şi Vestea cea Bună a Învierii. Căci zice Domnul: „Că iată ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor. Şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile VA ÎNVIA” *(Mc. 10.33-34)*. Hristos ascunde – tainic – Bucuria Învierii în miezul dramei care peste două săptămâni ne va zgudui

sufletul şi ne va obliga să facem din El mortul nostru Cel fără de slavă.

Cel de-al doilea text evanghelic ne arată puterea cea mai de preţ pe care Hristos Domnul o dăruieşte lumii şi mai cu seamă omului: Iertarea. Multe au fost întrebările care au obsedat pe iudei – farisei sau cărturari, dar şi simpli credincioşi, împlinitori de Lege – atunci când au remarcat anumite gesturi sau spuse ale lui Hristos. În cazul de faţă, o femeie păcătoasă aduce un alabastru cu mir în casa în care Iisus adăstase, cu lacrimile-i de pocăinţă spală picioarele Dumnezeului întrupat, iar cu părul capului său – podoabă cu care va fi ispitit pe destui – şterge oasele şi tălpile ce vor fi ţintuite de Cruce. Acestea toate în contrast – practic şi duhovnicesc – cu indiferenţa gazdei, Simeon, care se agită atunci când aude că Domnul iartă păcatele femeii aceleia „ce mult a iubit", şi-L mai aude zicând: „Credinţa ta te-a mântuit; mergi în pace" *(Lc. 7.50)*. Uneia pe care toţi o ştiau de desfrânată, nedorită la masă în casa nimănui!

O, adâncul cel de taină al milostivirii lui Dumnezeu! A trebuit ca prima Evanghelie – aceea a patimii şi morţii şi a Învierii – să se împlinească pen-

tru a putea pricepe şi noi, puţin credincioşii, „cine este Acesta care iartă şi păcatele”. Cel ce pentru noi pe Cruce poartă păcatele lumii, care face din pocăinţă Taină de intrare în Împărăţie.

Luaţi seama! Oricât vă va fi fiind sufletul de greu, mirul lacrimilor şi lacrima pocăinţei pot să facă din voi IERTAŢII lui Dumnezeu.

Maria Egipteanca a înţeles asta şi nu s-a mai temut. A îndrăznit numai şi a biruit lumea, câştigând Împărăţia!

Gânduri de Florii

ând se apropie Floriile, intrarea în Ierusalim a Domnului, gândul îmi zboară la o întrebare de al cărei răspuns atârnă liniştea sau neliniştea mea de vreme îndelungată. În sărbătoarea aceasta şade ascuns bine, precum miezul în nucă, un examen greu. Examenul de conştiinţă al Bisericii, al comunităţii creştine, al adunării liturgice. Căci, intrând Domnul în Ierusalim, călare pe mânzul asinii, dă dovada smereniei lucrătoare spre mântuirea celorlalţi, căci pentru întâia şi ultima oară Îl vedem acceptând spectacolul, spectacularul, de dragul de-a ne depărta de El, învăţându-ne să ne bazăm, în vestirea Evangheliei, nu pe tumultul curios şi lesne de orientat al mulţimii fără chip, ci pe adânca smerenie a Domnului Slavei.

Cel pe Care mulţimile-L primesc, Duminica aceasta, cu strigăte de bucurie şi de falsă curtoazie duhovnicească, ne învaţă că, în curând, lui „Osana! Osana!" poate să-i urmeze „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!", dacă interesele obscure ale unuia sau al-

tuia o cer, transformând bucuria părtăşiei în drama trădării, cuvioasa rugăciune în urlet demagogic, ucigător.

În Drama aceasta a Floriilor, continuată în Săptămâna zisă – de cei bătrâni – „Paştele Crucii", se ascunde mult din drama Bisericii Ortodoxe, în special. Întâmpinată cu osanale de o mulţime tulburată de vestea faptelor ei, Biserica se cere, mai apoi, a fi răstignită, pentru că ea nu „corespunde" (Slavă Domnului!) viselor unuia sau altuia dintre agitatorii democraţi ai momentului, lideri de opinie, nu neapărat într-o linie politică, cât într-una culturală sau spirituală. Mereu Bisericii i se cere tot mai mult – oferindu-i-se tot mai puţin – în vreme ce mereu alţii sunt cei care fac carieră din scuiparea obrazului Miresei Mirelui de dragul tainului de 30 de arginţi, din care-şi vor smulge mereu tot mai multă energie pentru ură şi pentru lucrarea lor spurcată.

Biserica are ceva din profilul Dumnezeului ei, atunci când e vorba să cadă la taifas cu „oamenii zilei". Mereu le iese în întâmpinare cu smerită cugetare şi în smerita călătorie a Domnului pe asin. Dar nu uită – căci n-are voie – că atunci când este răs-

tignită, mai întâi scuipată, lovită, rănită şi mai întâi de acestea amarnic trădată, ea poartă cu sine ceva din Drama Dumnezeului celui Viu, cel Înviat, cu moartea pe moarte călcând.

Şi nu se încrede în osanale, ci se bucură de răstigniri, căci din ele-i vine nemurirea.

Zăgazurile luminii s-au sfărâmat… Veniţi de luaţi Lumina!

Hristos a înviat din morţi
Cu moartea pe moarte călcând
Şi celor din mormânturi
Viaţă dăruindu-le!

i la miezul nopţii. Zăgazurile luminii s-au sfărâmat. Oameni şi îngeri. Nu mai cunoşti, în amestecarea bucuriei, care sunt care. Cei îmbrăcaţi cu cei fără de trup aduc cântări de laudă. *„Înviază Dumnezeu, risipindu-se vrăjmaşii Lui şi fugind de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe El. Din toate laturile firii se aude: Ziua Învierii, popoare să ne luminăm/ Paştile Domnului, Paştile/ Că din moarte la viaţa/ Şi de pe pământ la cer/ Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi,/ Cei ce cântăm cântare de biruinţă."*

Toată realitatea se transfigurează şi ne transfigurează. Crucea plină de razele Învierii înduhovniceşte încă o dată, de acum cu maximă tărie, străpezimea lumii. Transfigurarea Cosmosului întreg prin

darul Duhului Sfânt nu se realizează printr-o strălucire fățișă, ci sub voal de smerenie. Noi suntem chemaţi să discernem aceasta. Chipul acestei lumi se răzbună cu gelozie pe cel ce nu trăieşte după voia ei. Iar cine voieşte să trăiască aici fără de păcat, trebuie să sufere. Inevitabil, trebuie să-şi asume Crucea Domnului. Cuiele sunt dulci, deşi sunt foarte dureroase. Să urcăm pe cruce cu râvnă. Nu orice moarte aduce învierea, dar orice înviere se cere după moarte, o moarte după taina Crucii celei transfigurate de Domnul. Ieri m-am îngropat cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine. Însuţi, împreună mă preamăreşte, Mântuitorule, în Împărăţia Ta!

Învierea dintr-o moarte de jertfă, urmând unei vieţi de jertfă în Hristos, e singura care se înalţă la Ierusalimul cel ceresc, unde vom bea cu Însuşi Cuvântul lui Dumnezeu rodul cel nou al viţei şi unde ni se vor descoperi în întregime lucrurile arătate acum numai în parte.

Înviat-a Hristos şi viaţa stăpâneşte. Masa este plină. Ospătaţi-vă!

Sfântul Grigore de Nyssa exprimă astfel adeziunea noastră la praznicul Învierii: „Suntem lumi-

naţi de haina strălucitoare a îngerului. Cutremurul dulce care a răsturnat piatra de pe mormânt ne clatină şi tresaltă inima de bucurie. El deschide tuturor poarta Învierii. Să mergem şi noi la dumnezeiasca privelişte! Sâmbăta a trecut. Să nu ajungem în urma femeilor! Să avem şi noi în mâini aromate: s-avem credinţă şi conştiinţă. Acesta e mirosul cel bun al lui Hristos. Să nu căutăm pe Cel viu cu cei morţi. Domnul dă la o parte pe cei ce-L caută astfel zicând: „Nu Mă atinge! Când Mă voi sui la Tatăl, atunci poţi să Mă atingi". Când El zice: „Mă urc la Tatăl Meu şi la Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi la Dumnezeul vostru", El ne socoteşte pe noi ca fraţii Lui şi înfăţişând Tatălui firea omenească, ne înfăţişează odată cu aceasta şi pe noi.

Înainte de Paşti am mâncat azimă cu ierburi amare. După Înviere, mâncăm pâine cu miere. Nu I se dă Domnului să mănânce pâine cu miere?! Să ne schimbăm şi noi amărăciunea vieţii în dulceaţă! Să mergem la pâinea pe care o îndulceşte fagurul bunei nădejdi în Hristos Iisus Domnul Nostru. Să primim aşadar Trupul Domnului cu evlavie şi cu dragostea cu care L-au primit Iosif cel cu bun chip din Arimateea. O singură masă: a bogatului

şi a săracului, a celui adormit în Domnul şi a celui viu. E masa înviaţilor.

Hristos a înviat din morţi
Cu moartea pe moarte călcând
Şi celor din mormânturi
Viaţă dăruindu-le!

„Hristos a înviat, iar noi suntem martorii Învierii Lui…”

imineaţă adâncă era şi femeile au venit la mormântul Tău, Hristoase, dar trupul cel dorit de dânsele n-a fost aflat. Pentru aceasta, fiind nedumerite, cei ce le-au stat înainte în haine strălucitoare le-au zis: „Ce căutaţi pe Cel viu cu cei morţi? S-a sculat, precum a zis mai înainte. Pentru ce nu vă aduceţi aminte de cuvintele Lui?” Cărora crezând ele, au propovăduit cele văzute. Dar bunele vestiri păreau vorbe deşarte; astfel că ucenicii erau încă zăbavnici, dar Petru a alergat şi văzând a slăvit întru sine minunile Tale” cântă Biserica în glasul stihirei Evangheliei a patra a Învierii. Şi icoana ce ne-o pune cântarea înainte completează în chip minunat icoana descătuşării pe care ne-o prezintă Taina Învierii sufletului fiecăruia dintre noi.

Unsprezece sunt Evangheliile Învierii, argumente de necontestat pentru îndoielnici şi piatră de sminteală pentru cei care nu cred în Învierea lui Hristos. Întâia *(Mt. 28.16-20)* ne descoperă pe

Ucenici închinându-se lui Iisus, ei care se îndoiseră. Domnul le dăruieşte puterea cea de preţ a propovăduirii şi înfierii în Duh prin Taina Botezului a tuturor celor care vin la Hristos. Evanghelia a doua *(Mc. 16.1-8)*, prima în ordine pur cronologică, ne duce cu femeile mironosiţe la Mormânt. Domnul dăruieşte Vestea că a înviat. A treia Evanghelie a Învierii *(Mc. 16.9-20)* o continuă pe cea de-a doua, arătând îndoiala Ucenicilor. Domnul îi mustră pentru necredinţa şi împietrirea inimii lor. A patra Evanghelie *(Lc. 24.1-12)* este acea a Mironosiţelor şi aceea a alergării lui Petru la mormânt. Domnul dăruieşte „giulgiurile singure zăcând". A cincea Evanghelie *(Lc. 24.13-35)* ne readuce în seara zilei Învierii aşezându-ne pe cale cu Luca şi Cleopa, în drum spre Emaus, alături parcurgând calea cu noi Hristos Domnul. Domnul Se dăruieşte pe Sine, Trup şi Sânge, Pâine şi Vin euharistic. Hristos-Euharistie. Evanghelia a şasea a Învierii *(Lc. 24.36-53)* ni-L aduce pe Hristos în mijlocul Ucenicilor Săi, spre a mânca cu aceştia şi spre a-L crede înviat cu trup real, iar nu părelnic. Domnul dăruieşte „deschidere de minte" ca Ucenicii să priceapă Scripturile şi prin ei şi noi.

Evanghelia a şaptea *(In. 20.1-10)* şi a opta (*In. 20.11-18*) ne readuce la marginea Mormântului pentru a alerga cu Petru şi Ioan şi pentru a striga cu Maria Magdalena: „Rabi!" Domnul face chemare la întâlnire în Împărăţia lui Dumnezeu, făcându-ne vestit pe Tatăl Lui şi Tatăl nostru încă o dată.

Evanghelia a noua *(In. 20.19-31)* ne urcă în Foişorul cel de sus, intrând Domnul, sub ochii noştri miraţi şi admirabili, pe uşile încuiate. Domnul dăruieşte puterea iertării păcatelor şi modelul credinţei prin icoana necredinţei lui Toma, Apostol căruia se cade a-i spune Toma Credinciosul, pentru că ne-a învăţat că uneori e mai de preţ îndoiala decât credinţa oarbă, pe nepipăite.

Evanghelia a zecea *(In. 21.1-14)* ni-l arată pe Petru şi Ucenicii Domnului aflaţi la pescuire la Marea Tiberiadei. Domnul îi reaşează ca vânători de oameni, mâncând cu ei şi bucurându-i. „Aceasta este, acum, a treia oară când S-a arătat Iisus ucenicilor Săi, după ce S-a sculat din morţi" *(In. 21.14)*.

Evanghelia a unsprezecea *(In. 21.15-20)* îl reaşează pe Petru în Apostolie. Hristos Domnul dăruieşte aşadar iertare şi iubire. Această Evanghelie se încheie astfel: „Mai sunt şi alte multe lucruri pe

care le-a făcut Iisus şi care, de s-ar fi scris cu deamănuntul, socotesc că nici în lumea toată n-ar fi putut încăpea cărţile ce s-ar fi scris!"

Luând seamă la ceea ce se întâmplă cu noi, înţelegem că aşa este. Hristos ne-a reaşezat în latura celor vii, a candidaţilor la Înviere.

Să fie aceasta a douăsprezecea Evanghelie, cea a Învierii noastre?

Zorii Învierii

rucea Golgotei – cu purtarea ei, cu sudoarea ei, cu scuiparea şi umilirea Purtătorului ei – rămas-a dâră întunecată, unind subpământul cu cerul. Mormântul zace închis în răcoarea zorilor Dimineţii aceleia, pecetluit de cu seară cu o piatră uriaşă. Biserica slavei lui Dumnezeu cântă: „Venit-au, mai înainte de zori, cele ce au fost cu Maria şi, găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: „Pentru ce căutaţi printre cei morţi, ca pe un om, pe Cel ce este întru Lumina cea pururea fiitoare? Vedeţi giulgiurile cele de îngropare! Alergaţi şi vestiţi lumii că S-a sculat Domnul omorând moartea, pentru că este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce mântuieşte neamul omenesc", surprinzând astfel clipa binecuvântată – pe care retina niciunui ochi omenesc nu a putut să o reţină – în care totul se umple de lumină: cerul şi pământul şi cele de dedesubt.

Pietrei acesteia de la suprafaţa pământului îi corespunde o alta, în cele mai de jos ale stricăciunii, căci zice cântarea: „Pogorâtu-Te-ai întru cele

mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice care ţineau pe cei legaţi, Hristoase…" Biserica prăznuind omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice, a unei vieţi întărite pe taina Învierii. Hristos Domnul – Soarele cel mai-nainte de soare, Care a apus în mormânt în Vinerea cea Înfricoşătoare – se arată a fi Mântuitor, jertfă vie şi nejertfită, care „scoală pe Adam cu tot neamul", El înviind mai întâi din mormânt. Căci „înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, ne-a dăruit viaţă veşnică şi mare milă".

Odată cu deschiderea Uşilor Împărăteşti, preotul înveşmântat în haine de lumină îndeamnă – mărturie de Apostol: „Veniţi de primiţi Lumină!" Din clipa aceea noi toţi devenim în Biserică purtători de lumină şi când acesteia i se adaugă strigătul victoriei Împăratului Slavei asupra împărăţiei beznei – Hristos a înviat! – devenim purtători de cuvânt ai Învierii.

Anul acesta, cu inimile răstignite între cântecul Clopotelor Învierii şi răcnetul iadului înarmat şi supratehnizat, s-ar putea să cădem şi noi în plasa îndoielii: „Oare chiar să fi înviat? N-a fost numai

o părere? Cele ce se întâmplă în jurul nostru… în noi… să se afle ele sub harul Înviatului?”

Ca să vedem că El este Înviatul trebuie, însă, să renunţăm, în primul rând, la mizeriile noastre, ascultând îndemnul cântării Învierii: „Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind.” Dar pentru a-L „vedea strălucind” în cele dinafară trebuie să bem „băutura cea nouă” a Învierii, nu cea din „piatră seacă”, dreasă cu false minuni. Ci Băutura aceea care ne face cetăţeni ai Împărăţiei Învierii – Sângele lui Hristos. Aceea care ne face fraţi întreolaltă prin faptul că suntem fraţi cu Hristos, Înviatul. Şi prin aceasta ne face candidaţi la Înviere.

Să cântăm, aşadar, şi noi: „Ziua Învierii, să ne luminăm popoare, Paştile Domnului, Paştile. Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruinţă.”

Aceasta cântând-o, luminat să-L auzim pe Hristos Domnul zicând: „Bucuraţi-vă!”

„Pentru că M-aţi văzut, aţi crezut? Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!”

ristos a înviat! Şi fiecare dintre frăţiile voastre, cititorilor, aţi răspuns: „Adevărat a înviat!” Ne-a fost dat să ne regăsim în Sfânta Biserică în a doua Duminică după Paşti, numită şi Duminica Tomei.

Să ne oprim la cuvintele cuprinse în Evanghelia de la Ioan: *„Când s-a făcut seară în ziua aceea, întâia după sâmbătă, iar uşile erau încuiate acolo unde erau ucenicii, de frica iudeilor, Iisus a venit, a stat în mijlocul lor şi le-a zis: „Pace vouă.” Şi spunând aceasta, le-a arătat mâinile şi coasta. Ucenicii s-au bucurat când L-au văzut pe Domnul. Le-a zis iarăşi: „Pace vouă! Aşa cum M-a trimis pe Mine Tatăl, şi Eu vă trimit pe voi.” Şi spunând acestea, a suflat peste ei şi le-a zis: „Luaţi Duh Sfânt! Cei cărora le veţi ierta păcatele, vor fi iertate, iar cei cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.” Dar Toma, zis şi Geamănul, unul dintre cei doisprezece, nu era cu ei când a venit Iisus. Aşadar, ceilalţi ucenici i-au spus: „L-am văzut pe Domnul!” Însă el*

le-a spus: „Dacă nu voi vedea urma cuielor în mâinile Lui şi nu-mi voi pune mâna în coasta Lui, nu voi crede!” După opt zile ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, iar Toma era împreună cu ei. Iisus a venit, deşi uşile erau încuiate, a stat în mijloc şi a zis: „Pace vouă!” Apoi i-a zis lui Toma: „Adu-ţi degetul aici şi vezi-Mi mâinile şi adu-ţi mâna şi pune-o în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios.” Toma I-a răspuns şi a zis: „Domnul Meu şi Dumnezeul Meu!” Iisus i-a spus: „Ai crezut pentru că M-ai văzut. Fericiţi cei care nu au văzut şi au crezut!” Şi alte minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în Numele Lui.”

Iată, aşadar, pilda aceasta a unui om, pe care poporul s-a obişnuit să-l numească „necredinciosul”, ne aduce înaintea ochilor o întâmplare minunată, care se leagă de fapt, cu seara Învierii, a Duminicii Învierii.

Să rămânem însă la prima parte a Evangheliei unde găsim răspunsuri la două taine mari: răspunsul la pururea fecioria Maicii Domnului şi răspunsul la taina Spovedaniei. Iată că acest „Pace vouă!” – dar după ce Mântuitorul intră prin uşile

încuiate – ne arată că acolo unde Domnul voieşte, biruieşte rânduiala firii, şi că nimic materialnic nu poate sta înaintea intrării şi ieşirii Domnului din Biserica Sa. Ori, Biserica slavei lui Dumnezeu şi-a aflat mai întâi sălaş în Maica Domnului.

Cea de-a doua taină este aceea a Spovedaniei. Iată ce spune Mântuitorul: *„Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi".* Şi zicând acestea a suflat asupra lor şi le-a zis: *„Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute".*

Cea de-a doua parte a Evangheliei, însă, ne arată şi ne descoperă înaintea ochilor noştri alte câteva taine legate de Biserică. Iată! Toma se întoarce de acolo de unde va fi fost plecat şi răspunde strigătului de bucurie al ucenicilor, zicând: *„Am văzut pe Domnul."* Până şi Domnul îi zice Toma necredinciosul, dar poporul chiar exagerează spunând aceasta, pentru că în cele din urmă Toma este modelul credinţei noastre în Hristos. Prea ades ne lăsăm furaţi să credem că a crede înseamnă a nu cerceta. Chiar spuneau unii că Bisericii îi aparţine acel dicton celebru: „Crede şi nu cerceta". Dar acest „Crede!" cere întotdeauna să cercetezi ceea

ce crezi, să ai un fel de foarte bună atenţie îndreptată spre diferenţierea duhurilor care se îndreaptă către tine…

Niciodată Dumnezeu nu va putea fi cuprins într-o singură carte. Niciodată Dumnezeu nu va fi cuprins în vreo minte omenească la maximum. De aceea, îngăduit ne este nouă ca, pe lângă Sfânta Scriptură, să folosim Sfinţii Părinţi şi tot ceea ce Biserica ne învaţă, pentru a ne putea îndrepta spre strigătul acesta al lui Toma: *„Domnul meu şi Dumnezeul meu!”*

Duminica Mironosiţelor – Duminica femeii creştine

m spus din nou: Hristos a înviat! în Duminica a treia după Paşti, în Duminica Mironosiţelor. Recitind împreună textul Evangheliei de la Marcu, vom vedea că este bine aşezată Duminica Mironosiţelor. Iată ce spune textul Evangheliei:

„În vremea aceea a venit Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales care aştepta şi el Împărăţia lui Dumnezeu şi îndrăznind, a intrat la Pilat şi a cerut trupul lui Iisus. Iar Pilat s-a mirat că a şi murit şi, chemând pe sutaş, l-a întrebat dacă a murit demult. Şi aflând de la sutaş, a dăruit lui Iosif trupul mort. Şi Iosif, cumpărând giulgiu şi coborându-L de pe cruce, L-a înfăşurat în giulgiu şi L-a pus într-un mormânt care era săpat în stâncă şi a prăvălit o piatră la uşa mormântului. Iar Maria Magdalena şi Maria, mama lui Iosif, priveau unde L-au pus. Şi după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, şi Salomeea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă. Şi dis-de-dimineaţă, în prima zi a săptămânii, pe când răsărea

soarele, au venit la mormânt. Şi ele au zis: „Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?" Dar, ridicându-şi ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată, căci era foarte mare. Şi, intrând în mormânt, au văzut un tânăr şezând în partea dreaptă, îmbrăcat în veşmânt alb şi s-au spăimântat. Iar el le-a zis: „Nu vă înspăimântaţi! Căutaţi pe Iisus Nazarineanul cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au fost pus! Dar mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru să meargă în Galileea, mai înainte de voi, acolo Îl veţi vedea, după cum v-am spus." Şi ieşind, au fugit din mormânt, că erau cuprinse de frică şi uimire şi nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.

Iată că Evanghelia aceasta ne trimite un pic în urmă, la Vinerea Mare, în care Iosif cel din Arimateea preia responsabilitatea înmormântării Domnului, a îngropării Lui. Şi iată, acest sfetnic pe care noi îl mai numim şi Iosif cel cu bun chip, în graba cea mare, pentru că, să nu uităm, veneau Paştile, cumpără giulgiu de in, ia de pe lemn trupul Domnului şi-l înmormântează în mormânt nou, acolo în apropiere de Crucea Golgotei. Este o înmormântare în grabă. Nu a mai fost vreme nici de cântare de laudă şi apoi Iosif e singur. Nu ni se spune „Iosif împreună cu

ucenicii" sau „Iosif împreună cu femeile", ci din contră, ni se spune despre femei că priveau unde L-au pus pe Domnul, de undeva de departe, probabil.

Iată, Evanghelia de la Marcu ne povesteşte mai apoi despre Maria Magdalena şi Maria lui Iosif, care priveau unde L-au pus pe Domnul. Iar după ce a trecut Ziua Sâmbetei, zi a Paştelui, zi de bucurie pentru iudei, dar iată, de tristeţe totală pentru femeile acestea şi pentru ucenicii lui Hristos, femeile au cumpărat miresme ca să meargă să ungă trupul lui Iisus. Voiau să-şi facă treaba până la capăt, voiau să ducă până la sfârşit prinosul de recunoştinţă.

Au ajuns la mormânt, şi spune Evanghelia „ridicându-şi ochii, au văzut că piatra care era foarte mare, fusese răsturnată." Şi au aflat de la înger că El, Iisus, înviase.

„A înviat!" Este o trecere de la moarte la viaţă. Tristeţii îi vine răspunsul acesta extraordinar, magistral: din străfundurile mormântului, îngerul strigă Învierea. Femeile văd giulgiul, dar Cel înfăşurat în giulgiu nu mai era. Ci era înviat. Toate trei, dintr-o teamă de dinainte de moarte, trec într-o teamă de după Înviere. Căci ele, ieşind din mormânt, au fugit de acolo, cuprinse de cutremur şi de spai-

mă. Nu spun nimănui nimic. Fug. Se tem. Este ca şi cum ar fi dat faţă în faţă cu moartea şi, nedescoperind-o, le era teamă să creadă că înviase Hristos.

Astfel de veşti nu le dai oricum. Nu le strigi oricum…

Intrând în mormântul lui Hristos, femeile au intrat în izvorul Învierii Noastre. Mormântul Domnului se prefăcuse, înaintea ochilor lor, din izvor de spaimă în izvor al bucuriei, izvorul acela al bucuriei care face să se cutremure omul. Cărămizile sufletelor lor, dacă ar fi să vorbim astfel, sunt mişcate de la loc. Toate par noi, pentru că totul este nou. Hristos înviase. Acum trebuiau să-L caute pe Hristos cel Înviat. Iisus Nazarineanul, Răstignitul, rămăsese undeva în mormântul sufletelor lor. Se ridicase din mormânt Hristos Biruitorul, Hristos care călcase cu moartea pe moarte.

Duminica Mironosiţelor este Duminica femeii creştine, pentru că minunat ar fi ca femeile să priceapă şi ele că se cade să fie mai întâi căutătoare ale lui Dumnezeu, purtând în braţe miresme, purtând în mâini untdelemn de ungere a lui Hristos, pentru ca mormântul Domnului să se facă izvor de înviere pentru familia lor şi pentru cei dragi.

Dumnezeu să binecuvânteze neamul românesc ale cărui femei ştiu să-şi ducă copiii sau nepoţii de mână înaintea lui Hristos, ştiu să se roage pentru soţii lor, pentru duşmanii lor şi pentru toate celelalte. Asta este imaginea adevăratei femei; cea a unei femei mironosiţe, care dis-de-dimineaţă, în prima zi a săptămânii, iată, Duminica, pe când răsare soarele, merge la Izvorul învierii, care este Biserica, bucurându-se pentru tăria ce va primi în Biserică.

„Cine ne va prăvăli piatra de la uşa mormântului?”

uminica Mironosiţelor femei şi cea care-i urmează, numită a Slăbănogului, prin textele de Evanghelie pe care ni le propun spre lecturare şi meditare deschid în inima noastră credinţa şi nădejdea fără de care dragostea n-ar putea fi lucrătoare.

Pe zi ce trece remarcăm că suntem tot mai speriaţi, mai neputincioşi în ceea ce priveşte istoria în care, uneori prea adânc, ne desfăşurăm existenţa. Teamă, derută şi zbatere zadarnică sunt sentimentele care ne marchează zilele şi clipele şi secundele clipelor. Vedem cum moartea şi foamea, setea şi înfrigurarea şi înstrăinarea şi însingurarea devin arme ale celui rău, pus mereu pe speculaţii filozofice şi hărţuindu-ne mereu cu întrebarea-capcană: Vedeţi ce se întâmplă? Oare Dumnezeu mai există? Oare n-a murit Dumnezeu?

Şi, când îndoiala macină – vierme-perfid! – în sufletele noastre, să luăm aminte la aceste Evangheliii. Acea a mironosiţelor alergând la mormântul gol al Mântuitorului *(Marcu 15.43-47 şi 16.1-8)* şi acea a

Slăbănogului *(Ioan 5.1-15)*. Ele ne arată că nu „puternicilor" şi „tarilor" le stă aproape Dumnezeu. Ci femeilor, simbol – până când nu a izbucni marea nebunie a mişcărilor feministe – al discreţiei şi tandreţii, al slăbiciunii fizice. Lor şi slăbănogilor însumaţi în icoana slăbănogului care se plânge că „n-are om" să-l arunce în scăldătoare spre vindecare. Ei, cei care nu se îndoiesc, în ciuda frigului dimineţii şi al bolovanului uriaş pecetluit peste mormânt, că-L vor vedea pe Domnul. Cei care, în ciuda neputinţei lor fizice, au puterea de a crede că din mulţime va veni om pentru salvarea lor. Şi femeilor, şi slăbănogului le sunt caracteristice două virtuţi din ce în ce mai rar întâlnite întreolaltă: credinţa şi nădejdea. Nu se tem decât că nu-şi vor duce slujba până la capăt. Nu teama de ostaşi, nu teama de iudei, care să le facă să se închidă în foişorul cel de sus, nu. Nimic din toate acestea… Sau slăbănogul. Priviţi-l. În ciuda tuturor aparenţelor ce-i erau potrivnice.

„N-am om". Această constatare L-a făcut pe Hristos Dumnezeu să Se facă asemeni nouă, luând fire omenească. Pentru ca nimeni, niciodată să nu se teamă de pecetluirea mormântului. Şi nimeni, niciodată, oricât de slăbănogit s-ar afla, să nu se simtă singur.

Să avem noi OMUL. Hristos Domnul cel Înviat.

Nevoia rămânerii în sărbătoare

ezaxată de atâtea false sărbători (astăzi orice poate să fie consemnat ca fiind evenimentul mileniului), societatea românească a pierdut, cu riscuri morale maxime, de altfel, conţinutul plin de duh al cuvântului *sărbătoare*. Mai ales sărbătoare creştină. Deşi ea s-a simţit în atmosfera zilelor ce au trecut mai mult ca de obicei. Sărăcia sau ieşirea apelor din matcă, deznădăjduirile cotidiene, ca şi teribilul proces al înnegririi sufletului unora dintre contemporanii noştri au obligat la luare de poziţie. Şi ea a venit dintâi – cum socotim a fi şi firesc – dinspre Biserică. Oamenii s-au simţit reaşezaţi în uman prin participarea la Sărbătoare, modul divin ce readuce în spaţiul şi timpul profan existenţa veşnică a lui Dumnezeu.

Sigur că scepticii ne-au lansat deja întrebarea: Ce va face Biserica după Sărbătoare? Dar noi ştim că spaţiul ecclesial refuză să creadă că există ceva după sărbătoare, moştenind continua trecere din slavă în slavă până în scara veşniciei. O sărbătoare continuă. O continuitate ce ţine de veşnic.

Itinerariul duhovnicesc post-pascal, de altfel, pururea itinerariul veşniciei poartă amprenta pascalităţii – este marcat în chip fericit de lecturile evanghelice care prelungesc sărbătoarea nu doar în săptămânile ce se desfăşoară în aşteptarea Înălţării şi a Pogorârii Duhului Sfânt, ci mult dincolo de acestea, în fapt până la Paştele zilei celei neînserate.

Duminica a doua după Paşti ne aduce în prim-plan pe Sfântul Toma, Apostolul credinţei *(In. 20.19-31)*, nedreptăţitul predicilor noastre. A treia Duminică după Paşti poartă numele de Duminica Mironosiţelor *(Mc. 15.43-47 şi 16.1-6)*. A patra Duminică este cea a Slăbănogului *(In. 5.1-15)*, a cincea Duminică este a samaritencei *(In. 4.5-42)*, iar a şasea, care premerge Înălţării – cea a Orbului *(In. 9.1-38)*. Duminica a şaptea, cu valoarea ei de Duminică de interval eshatologic situată între Înălţare şi Pogorârea Sfântului Duh, poartă amprenta sărbătorii Sfinţilor Părinţi *(In. 17.1-13)*.

Fiecare dintre ele reînnoiesc adevărul etern al Învierii lui Hristos. Dar ne supun conştiinţele la examinări-reexaminări duhovniceşti atât de necesare limpezirii crezului nostru. Este necesar să fim mereu martori ai intrării pe uşile încuiate ale foişo-

rului Cinei celei de Taină pentru ca să simţim eliberare de frica iudeilor şi îmbucurarea sufletului laolaltă cu Toma, cel care ne învaţă că sărbătoarea este întâlnire cu Hristos şi mărturisire („Domnul Meu şi Dumnezeul Meu"). Mironosiţe fiind, alergăm spre mormântul „mortului" nostru. Şi acolo unde aşteptam piatra pecetluită descoperim azuriul care depecetluieşte taina morţii. Acolo unde aşteptam beznă, găsim înger de lumină. Iar mirurile nu ne sunt de folos, căci Mirele Hristos se face izvor de mir pentru toţi aceia care-L caută. Şi am învăţat cu femeile cele grabnic împlinitoare de datorie duhovnicească lucrul de preţ al sărbătorii: căutarea lui Hristos cu palmele căuş peste ce avem mai de preţ: buna-mireasma iubirii noastre necondiţionate.

Cu slăbănogul aflat-am că Hristos S-a făcut om pentru ca noi, oameni ai „bolii celei dintâi" (păcatul) să nu mai plângem că nu avem om pentru a ne arunca în scăldătoare. Ba mai mult, am aflat că locul de împlinire al sărbătorii este scăldătoarea cea cu şapte pridvoare-Taine, care este Biserica – locul renaşterii celei adevărate.

Examenul samaritencei poartă în sine grila tuturor examenelor din viaţa la care Hristos-Înseta-

tul de iubirea noastră ne supune. Pentru noi. De dragul nostru. Şi am învăţat că sărbătoarea ţine de acea vreme „care a şi venit, când închinătorii cei adevăraţi se vor închina Tatălui în duh şi adevăr". Şi adevărul este Hristos. Este Mesia. Şi aflarea Lui obligă la vestirea aflării Lui. Pe uliţele desfundate de păcat ale acestei uriaşe Samarii care este lumea întreagă.

Vindecaţi împreună cu orbul, înţelegem taina Duminicii, restaurarea Sabatului primordial. Duhul Se odihneşte peste noi, iluminându-ne pentru a vedea că sărbătoarea ţine de asumarea, cu un teribil curaj, a ruperii de falsele tradiţii, fie ele chiar familiale, şi alergarea către Hristos, Căruia ne închinăm zicând scurt şi obiectiv: Cred, Doamne…

Teribil abecedar duhovnicesc de descifrare a slovei sărbătorii, perioada aceasta în aşteptarea Duhului Sfânt, Care nu ne-a lăsat, în fapt, lipsiţi de El nicio clipă, ne obligă la mărturie. La purtarea în noi a ecoului reverberat de piatra mormântului cea răsturnată la pământ.

Numai aşa putem să reîncepem alfabetizarea celor contemporani şi cospaţiali nouă.

Restaurând sărbătoarea.

Împărate ceresc, Mângâietorule…

recuseră cincizeci de zile (în limba greacă: pentikosti) de la Paştele Iudeilor (evreiesc). Dar şi cincizeci de zile de când Ierusalimul vuise: „Hristos a înviat!” şi zece zile de când, împlinind Scripturile, Fiul lui Dumnezeu S-a aşezat de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl. Era ziua în care Evreii comemorau, printr-o sărbătoare special rânduită, primirea Tablelor Legii de către Moise, pe Muntele Sinai.

Ierusalimul era plin de evrei, localnici, dar şi dintre cei numiţi din Diaspora.

Ucenicii, în sobor, reîmpliniseră numărul de doisprezece, prin alegerea lui Matia. Şi aşteptau, după poruncă, nepărăsind Ierusalimul, venirea „Mângâietorului” pe care Domnul Iisus Hristos – Cel Înviat şi Înălţat la Cer – li-L făgăduise: „Vă este de folos ca să Mă duc Eu, căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va mai veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi” *(Ioan 16. 7)*. Şi avea să-Şi ţină făgăduinţa. În ziua în care Moise le-a dat Legea, Iisus a venit la ucenici şi prin ei la noi toţi să dea Duhul

Sfânt pentru că „Legea prin Moise s-a dat, iar Harul şi Adevărul au venit prin Iisus Hristos" *(Ioan 1.17)*.

Prezentarea acestui Moment uriaş al istoriei este realizată în cartea Faptele Apostolilor 2.1-8; 11-17; 19-21 şi următoarelor. Anulare deplină a Turnului Babel – „Când S-a pogorât amestecând limbile, despărţit-a neamurile Cel Prea Înalt; …Când a împărţit limbi de foc întru Unire, pe toţi i-a chemat într-un glas slăvind pe Duhul Sfânt" *(Condacul Cincizecimii)* – sărbătoarea cea mare a Pogorârii Duhului Sfânt dăruia lumii Biserica. Cea care – după spusa Sfântului Ambrozie – este mai mare decât pământul şi cerul, este o lume nouă, care îl are drept soare pe Hristos.

Trup tainic al lui Hristos prin Biserică, uniţi prin Botez, dar al Cincizecimii, suntem altoiţi pe viţa cea nepieritoare, Hristos Domnul.

Prin ea – ca printr-o fereastră – pătrunde soarele dreptăţii în lumea întunericului nebun ce ne fură sufletele. Rai pământesc, în care Dumnezeul Cerului sălăşluieşte şi se mişcă, Biserica poartă Cuvântul Împărăţiei. Din darul Împăratului Ceresc, Mângâietorul, Duhul Adevărului Cel care pretutindenea este şi pe toate le împlineşte…

Căci, începând de la Cincizecime, Sfântul Duh face Biserica, transformând adunarea credincioşilor în locul prezenţei lui Hristos Cel Înviat *(Matei 18.20)*, Mirele Bisericii.

„Şi din cei de pe urmă vor fi cei dintâi”

(Matei 10.32-35; 37-38; 19.27-30)

uminica întâi după Rusalii poartă şi numele de Duminica Tuturor Sfinţilor. Era şi firesc să fie astfel. După ce au văzut ce s-a întâmplat în cetatea Ierusalimului, în zi de Cincizecime, cum Duhul Sfânt a umplut pe Apostoli şi cum, mai apoi, s-au hotărât să rămână „în Hristos” numeroşi dintre oameni, iată, sărbătorim roada de preţ a Cincizecimii. Sfinţii lui Dumnezeu, cei cărora Hristos Domnul le spune: „Adevărat vă spun vouă, că voi, cei care M-aţi urmat la naşterea din nou a lumii, când va şedea Fiului Omului pe scaunul slavei Sale, veţi şedea şi voi pe douăsprezece scaune, judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.” *(Matei 19.28)*

La naşterea din nou a lumii. La naşterea ei de Sus, în Duhul Sfânt. Şi dacă Pogorârea Duhului Sfânt se aseamănă, totdeauna, cu un botez al harului, restaurator de făptură şi zidire a lui Dumnezeu, oamenii adevăraţi ai acestei naşteri de Sus rămân sfinţii.

Toţi ştiu că prin ei nu-L suplinim pe Dumnezeu în închinare. Şi nici nu-i transformăm pe ei în Dumnezeu. Dar vedem în ei harul şi lucrarea lui Dumnezeu către noi, fiecare dintre noi în parte. Şi dacă în Ziua Judecăţii vor fi şi ei judecaţi, până atunci sunt mijlocitori ai harului şi ai mântuirii noastre.

Icoana tuturor sfinţilor este neîncăpătoare. Şi în ea, mereu şi mereu, este loc de încă unul şi un altul… Pentru că spre acest punct, spre sfinţire suntem chemaţi toţi. Toţi suntem candidaţi la sfinţenie tot astfel cum toţi suntem candidaţi la Înviere. Dar pentru aceasta lupta trebuie să ne cuprindă în tot ceea ce facem. O luptă arzândă împotriva păcatului şi a minciunii, a falsei credinţe şi a idolatriei. Împotriva lumii fără sfinţi.

Duminica aceasta, a Tuturor, ne cuprinde pe fiecare dintre noi. Toţi avem chemarea aceasta înaltă de a primi Duhul Sfânt, de a face din El Împărat al împărăţiei noastre lăuntrice, Mângâietor, Duh al Adevărului, Vistier al bunătăţilor şi Dătător de Viaţă.

Şi El, dimpreună cu noi, va lucra mântuirea noastră. N-avem a ne teme.

Pentru că… şi cei de pe urmă vor fi cei dintâi.

I-ajunge zilei răutatea ei…

(Matei 6.34)

ndată după Duminica Tuturor Sfinţilor Biserica a rânduit, în timpul ei duhovnicesc, pomenirea Sfinţilor români, semn că Duhul Sfânt nu a lucrat numai o dată şi într-o singură cetate – a Ierusalimului – ci lucrează pretutindeni şi mereu. Pentru zidirea Împărăţiei cerurilor. Până la sfârşitul lumii şi al veacurilor.

Cine îi poate cunoaşte pe toţi sfinţii, afară doar de Dumnezeu? Ne-am obişnuit atât de mult cu prezenţa lor de har şi de ajutor, încât aproape că nici nu-i mai băgăm în seamă. Prin ei suntem însă neamuri cu Hristos şi suntem neamuri unii cu alţii – că sunt episcopii de Tomis sau Sfântul Sava cel înecat la Buzău, că sunt Astion şi Epictet sau Kamasis, Attalos şi Filippos, că sunt Sfântul Nicodim de la Tismana sau Ierarhi precum Antim, Ghelasie de la Râmeţ, Calinic de la Cernica – că sunt învăţaţi: cum trebuie să fi fost Sfântul Andrei Şaguna, Mitropolitul Ardealului ori Sfântul Simeon Ştefan – sau că sunt mari rugători – Teodora de la Sihla sau Sfân-

tul Ioan Iacob Hozevitul; că le ştim numele sau că nu le ştim, contează mai mult sau mai puţin. Extrem de important este însă că uriaşa Catedrală de Cer şi de Pământ, care este România, nu a rămas cu pereţii văruiţi de albul murdar al neintegrării în istoria cu Hristos. Absidele Catedralei acesteia sunt umplute cu icoanele Sfinţilor Români, chipuri de lumină şi binecuvântare, toate făcătoare de minuni.

Dintre care cea mai mare este, însă existenţa noastră. Dar şi podeaua Catedralei acesteia este întărită pe sutele, pe miile de sfinţi necunoscuţi, pe fruntea şi palma şi spinarea cărora ne căutăm eternitatea.

Şi fiece cărămidă a fiecărei zidiri de suflet din spaţiul amplu al Catedralei acesteia poartă cu sine lut purtător de pricеasnă şi doină de jale, de dor de Împărăţia Cerurilor. Orice picătură din bronzul clopotelor noastre vestitoare de Înviere – poartă în miezul ei lacrimile mamelor de sfinţi români necunoscuţi, făcători de minuni. Ba, uneori, lemnul stranelor Catedralei poartă încă în fibră, muşcătura sabiei sau a plumbului duşman, cotropitor. Şi nu de puţine ori catapetesmele noastre au fost mai întâi catapulte sau poduri de apărare în faţa

Semilunei sau a Crucii răsturnate de la rosturile ei dumnezeieşti.

Tămâia noastră mai miroase uneori a scâncet de martiri prin beciuri de întuneric şi în cădelniţarea noastră se mai simte şchiopătatul rănii. Dar nu avem a ne teme. Pentru că nu există timp al istoriei – cunoscute sau necunoscute, sincere sau mai puţin sincere – Neamului românesc în care să nu răsară icoanele martirilor şi mucenicilor, rugătorilor şi postitorilor, plugarilor şi cosaşilor; ostaşilor şi slujitorilor Neamului românesc. Şi când otrava roşie a spurcat potirul de cuminecare a românilor, s-au născut oameni cu har şi binecuvântare, mărturisitori ai lui Hristos, capabili de jertfă.

Şi încă jertfă pe cruce. Ei, răstigniţii – nu de puţine ori de uitarea şi îndoiala noastră – şi înjuraţi şi scuipaţi şi pălmuiţi pentru Hristos, martirii închisorilor comuniste şi ai Canalului, ai Bărăganului, ei sunt fala neamului, aura de sfinţenie a Catedralei româneşti.

Ce hram ar putea purta altul decât „al tuturor sfinţilor români”?!

De aceea când cârtitorii şi absurzii şi nebăgătorii de seamă la Hristos şi Neam continuă să

aducă fel şi fel de argumente socio-federativ-europenizante împotriva canonizării unui sobor de mărturisitori, cum este acela al morţilor-vii din închisorile comuniste, înţelegi parcă mai mult şi mai bine ca oricând spusa Domnului – final al Evangheliei din Duminica a treia după Rusalii, aceleia despre „grijile lumeşti" *(Mt. 6.22-33)* – „ajunge zilei răutatea ei!"

Acatistul Sfinţilor Români nu se va putea încheia niciodată. Aşa vrea Dumnezeu. Iar condacul şi icosul său nu au în el cântarea de acatist: „Bucură-te", ci acela de „Ridică-te".

„Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane…"

„… Nici în Israel nu am aflat atâta credinţă”

Duminica a 4-a după Rusalii
(Matei 7. 5-14)

uminica a patra după Rusalii ne duce cu Hristos în Capernaum. Un ostaş roman, păgân, pus peste o sută de păgâni, care dincolo de toate ispitele mai avea şi ispita puterii, mijloceşte la Hristos pentru vindecarea servitorului său. Cu dragoste şi insistenţă vrednice de cauza vindecării unui aproape, chiar de-i mai mic cu mult decât dânsul în cele ale socialului.

Mijlocirea dă roade, căci sutaşul primeşte plata insistenţei sale, când Hristos Domnul îi zice: „Du-te şi, după cum ai crezut, fie ţie! Şi s-a vindecat servitorul lui chiar în ceasul acela.”

Excelentă pildă de pus la inimă, pentru aceia care, într-un fel sau altul, din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, au ajuns „mai mari” peste unul sau doi sau… mii de oameni. Iată cum puterea pe care o exercită, dacă-i lipsită de grija aproapelui şi de credinţă în Dumnezeu, îi apropie mai mult de îm-

părăţia indiferenţei şi necredinţei decât de aceea a lui Hristos.

La noi boala, deşi pare nouă, are antecesori de excepţie: fie că le spunem Dinu Păturică sau Tănase Scatiu – şi am revenit la numele lor pentru că rămâne de referinţă într-o literatură plină de Scatii şi Păturici – fie că în parte în cam toţi cei care au apucat un pic gustul puterii identificăm câte un pic din cei doi anunţaţi paradigmatic, mai sus.

Opus icoanei lor, şi parcă tot mai rari, astfel de „şefi", cu grijă de ce li se întâmplă celor de sub ei, netemători de hurducarea scaunelor, deloc ahtiaţi de beţia care o dă puterea (care se manifestă deseori la câte unii care nu prea au alţi subalterni decât… pe sine!), Hristos ne arată că în creştinism lucrurile nu au voie să stea aşa, că cel care voieşte să fie mai mare trebuie să slujească „celor mici" şi că, în fond, orice ascensiune socială dacă nu are la bază una sufletească, duhovnicească, în urma tensiunii acesteia sufleteşti, create între starea de fapt şi ceea ce funcţia-ţi cere şi îţi oferă, îl face pe om să piardă, plesnind, rămânând dincolo de coaja convenienţelor, miezul păcătos al orgoliului, indiferenţei, minciunii, delaţiunii….

Credinţa sutaşului vindecă boala servitorului.

Lecţie de mijlocire – pe care cei care nu prea cred în mijlocirea Sfinţilor ar cam trebui să o remarce, măcar de data aceasta – şi lecţie de valoare umană. Căci sutaşul nu cere doar de ochii lumii ceva lui Hristos, ci din tot sufletul şi din tot cugetul lui…

Semn distinct al realismului credinţei sale? Vindecarea servitorului. Noi, noi cei de azi, pe câţi am vindeca?

„Ci căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu”

Duminica a 3-a după Rusalii
(Matei 6. 22-32)

oate Evangheliile duminicale au, dincolo de sensul lor exegetic şi dogmatic, şi unul cu desăvârşire pedagogic. Cea pe care o veţi auzi citită în duminica a treia după Rusalii, dinspre altarul slujirii, spre auzul frăţiilor voastre, poartă în cheia ei dogmatică, explicarea a ceea ce înseamnă purtarea de grijă a lui Dumnezeu, faţă de fiecare din noi în parte şi faţă de cosmos, în întregul său. Dar, învăţându-ne „să nu ducem grijă zicând: ce vom mânca sau ce vom bea sau cu ce ne vom îmbrăca!”, Hristos ne oferă şi direcţia reală în care trebuie să căutăm bunăstarea, căci Evanghelia se încheie astfel: „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate acestea (hrana, haina, băutura…) se vor adăuga vouă.” Până şi sensul cuvintelor „se vor adăuga” ne arată că miezul preocupărilor (cei la care „se adau-

gă" toate cele amintite) trebuie să fie mai mult unul spiritual, duhovnicesc.

La vremea de acum, în care tragem cu dinţii de aşezarea noastră cât mai în material, în case şi maşini cât mai luxoase, la mese cât mai îmbelşugate – chei ale unei societăţi cât mai selecte – Evanghelia aceasta pare un pic „desuetă". Nu-i aşa?

Şi, totuşi, cât adevăr se cuprinde în cuvintele Adevărului. Priviţi cu luare-aminte la câinoasa noastră aşezare în câştig, la căutătura invidioasă pe „mai binele" celui de lângă noi, la ispititoarea dorinţă de a „muri capra vecinului" când e mai grasă ca a noastră şi priviţi cum această îmbogăţire naşte nu mai binele, ci zgârcenia, răutatea, fariseismul şi parvenirea.

Priviţi-o cum ne sporeşte neliniştea, aceea care ne aseamănă cu baba cea zgârcită, soacră cu trei nurori, în viziunea lui Creangă, care moare în părută fericire, doar pentru că altele trei, s-au aflat mai rele ca ea.

Falsa „evanghelie" a prosperităţii care ne umple clipele dintr-o zi, victimizează, în primul rând, pe copiii noştri (mai puţini cu un milion, nu-i aşa?)

care deja au trecut din braţele noastre părinteşti în zbaterea noastră întru mai bine, de la icoane la vitrine şi dinspre cultura română la amestecul interculturalităţii anaţionale.

Necăutând Împărăţia şi dreptatea, celelalte fivor mie, iar noi adăugaţi perenităţii lor. Muritori.

Veniţi, vă voi face pescari de oameni!

Duminica a 2-a după Rusalii
(Matei 4.18-23)

ntotdeauna, ca să înţelegem puterea şi rezistenţa Bisericii, trebuie să purtăm în noi şi cu noi cele 12 icoane de har care ţin catapeteasma Bisericii. Sfinţii Apostoli. Ce-L face pe Hristos Domnul să-i aleagă? Care-i calitatea duhovnicească a pescarilor acestora, de-i face Iisus Hristos părtaşi mărturisirii Sale? Desigur că ar fi mai multe întrebări în ce-i priveşte şi multe, alte multe răspunsuri.

Duminica a doua după Rusalii ni-i arată pe Apostoli aleşi, scoşi de Hristos de pe mare şi aşezaţi pe Marea Vieţii, făcându-i din pescari de peşti vânători de oameni. Obişnuiţi cu furtunile, tăbăciţi de soare şi ploi, bătuţi de vânturi, Apostolii, aveau calităţile fizice care vor face din ei adevăraţi atleţi ai vestirii Evangheliei.

Gândiţi-vă numai la Sfântul Apostol Toma, ajuns în India, sau la Sfântul Apostol Petru – de la

Ierusalim la Roma, ca să nu mai vorbim de Sfântul Apostol Pavel, mai cărturar şi mai firav, dar poate tocmai de aceea mai plin de râvnă şi de activitate…

Răbdarea şi un soi de încăpăţânare în a aştepta prada să se lase plasei vor fi fost alte calităţi care, alături de o inimă curată şi un zel cu adevărat pescăresc, vor fi făcut din Apostoli, iarăşi, persoane vrednice în a-I sta lui Hristos aproape.

Îi vedem mirându-se şi bucurându-se cu Hristos, îndoindu-se şi crezând, înălţându-se şi căzând, capabili de trădări, dar mai ales de jertfă, răniţi şi încercând să vindece, temători de moarte, dar – alături cu Hristos – biruitori ai ei. Şi câte altele…

Revenind la zilele noastre, icoana acestui fel de apostolat pare că păleşte, mai ales când – încercând să reîncreştineze un Neam european, cu tradiţii creştine mai vechi decât stabilitatea ţărilor de unde vin – falşi apostoli şi evanghelişti, spilcuiţi şi parfumaţi, plini de daruri (materiale) şi lipsiţi de orice duh (mai puţin poate, de acela al ruperii din trupul tainic al Ortodoxiei), vin încercând să ne facă să înţelegem că nu mai e vorba acum de un apostolat în jertfă, în post şi rugăciune, în bă-

taia tuturor vânturilor, ci de unul călduţ şi semidoct, transmis pe posturi de televiziune la un preţ (pe an) cât construcţia a două blocuri.

Nu mai e vorba de înfruntarea diavolului sau de lupta împotriva păcatului, ci de stoarcerea lor într-un sirop globalist, într-o teribilă peltea semiecumenică, în fapt sincretistă.

Minuni la comandă (ultraspecială), predici într-o anglo-franco-română stâlcită, la care totuşi unii merg şi bat din palme, fiind convinşi că aceia au schimbat ceva în ei… le-au dezamorsat un păcat, neînţelegând că, în fond, le amorsează un altul, acela al apostaziei de la credinţa cea adevărată.

Poate că o să vi se pară răutăţi cele pe care le-am scris. E posibil, dar mă doare sufletul când văd oameni furaţi de mirajul unei stări materiale ceva mai bune, a unei mode, a unei etichete pseudosociale, aruncaţi în mrejele unei biserici pseudoapostolice, fără nici o legătură cu Biserica lui Hristos.

De un prozelitism violent, cu un teribil accent apocaliptic, cu o îndoctrinare unilineară, în care albul, chiar dacă devine negru, dacă „centrul" îi zice verde, verde rămâne cu o teribilă disponibilitate

de a „cumpăra” (realmente) spaţiu public, aceste pseudobiserici n-au nimic cu puterea Apostoliei în care Hristos Dumnezeu i-a aşezat pe bărbaţii aceştia pe care în această Duminică-i prăznuim.

Apostolatul lor, cu gust de sânge şi mireasmă de rugăciune cinstită, este medicamentul pe care trebuie să-l mai inoculăm unora dintre noi care mai cred într-o mântuire confortabilă de birou…

Biserica după Rusalii?

ogorârea Duhului Sfânt, praznicul care a marcat nu doar naşterea de Sus a Bisericii, ci toate naşterile cele de Sus ale fiecăruia dintre noi, Botezul nostru putând fi mereu asemănat cu o Cincizecime personală, poartă între darurile sale unul care face din Rusalii, alături de Crăciun şi Înviere, „Sărbătoarea sărbătorilor" şi „Praznic al praznicelor". Darul acesta al veşniciei lucrării sale în mijlocul poporului lui Dumnezeu, darul „neterminării" sale în veac, darul „inepuizării" harului pogorât peste noi, rămânând, aşadar, cu noi, până dincolo de linia aşteptării noastre.

Nemurirea. Cuvânt greu, într-o lume în care se produc cele mai viabile produse care ţin… câteva minute sau care realizează cele mai viabile afaceri, care-i costă mult pe săraci, aceştia pierzându-şi agoniselile de-o viaţă, pe jocul „pieţei" sau „bursei", într-o fracţiune de secundă. Cuvânt greu, într-o lume care încearcă să „nemurească", prin publicitate, prinţese în adulter sau drogaţi, politicieni

corupţi sau actori de tinichea, în cine ştie ce angrenaj al piesei teribile care este globalizarea.

Nemurirea. Cuvânt greu, la vremea în care s-au născut tot felul de mitologii – din care cea fotbalistică ne este cea mai la… vedere – care să ascundă-n ele dorul de nemurire, fără a o oferi însă, căci veşnicia lor se măsoară în clipe.

Ceea ce Rusaliile au dăruit nu se va lua de la noi, căci ţine în sine lucrarea de Duh a prezenţei lui Dumnezeu în mijlocul nostru. De aceea, nu există o clipă în care să spunem că Biserica se află „după Rusalii", ea fiind perpetuu „în Rusalii", în miezul Cincizecimii, desăvârşit izvor de Viaţă vie.

Victorie marcantă a Spiritului, a Duhului, împotriva cotidianului uzat, prăznuirea Duhului Sfânt, ţine de toate pogorârile Lui în noi şi în lucrările noastre.

Şi ce taină-i aceasta să stai cu Împăratul Ceresc în toate ale tale!

Înălţarea Domnului, înălţarea noastră

omnul Hristos Se desparte de noi, binecuvântându-ne. El, care a purtat nu doar păcatele noastre, ci şi S-a rănit de către fărădelegile noastre. Joia aceasta a Înălţării este, în fond, nenorocit prefaţată de o Joie a Vânzării, în sărutul lui Iuda strecurându-se, ca o otravă a trădării, toate păcatele noastre şi toate cele ale Patimilor Mântuitorului, care urmează după ea şi pentru care purtăm într-un anume fel, răspunderea toţi. Vindecându-ne de moarte prin Învierea Sa, Hristos Se înalţă la Ceruri, binecuvântându-ne, dându-ne ca dar nu doar credinţa, nădejdea şi dragostea, ci şi iertarea, maica mergerii mai departe în viaţa în Hristos. Aşa au rămas lucrurile la vremea aceea: noi lovind, iar El binecuvântând, noi, oamenii, îndoindune, El înălţându-Se… Aşa sunt lucrurile în parte şi acum, grav fiind că parte din cei ce ne spunem că suntem de-ai Lui, creştini adică, lovim pe mai departe şi ne îndoim mereu, scuzându-l mereu pe Iuda şi acuzându-L, parcă, pe Hristos, că prea ne-a iubit…

Teribila lecţie a Înălţării Domnului, Biserica Ortodoxă – mai ales cea română – a înţeles-o pe deplin, transferând eroismul mântuitor al lui Iisus Hristos asupra celor care, cu totul eroic, au mântuit pe toţi care se mărturisesc şi trăiesc ca fiind români. Cerurile deschise ale Sărbătorii celor morţi de dragul nemuririi Neamului din care fac parte nu-i arată pe toţi cei chemaţi să apere borna de hotar cu cerul – Crucea lui Hristos, singura bornă pe care nu ne-au strămutat-o duşmanii, acum prieteni integratori, după bunul lor plac – înălţaţi dincolo de linia orgoliului, acolo unde Hristos şade, ştiind să-Şi primească oaspeţii aceştia de seamă, care au muşcat ţărâna de dragul Cerului. Gazdă deplină, Hristos îi hrăneşte pururea, la Masa Împărăţiei, cu prescură din grâul purtat spre Altar de cei pe care jertfa lor i-a păstrat întregi.

Fie măcar de Înălţarea Domnului să ieşim din mojiciile noastre şi să ne aducem aminte că avem un Neam cu vatra în Cer. Măcar o zi, o clipă măcar…

De dragul celor plecaţi şi al celor care n-au intrat încă în lumina zilei acesteia…. O clipă doar, restauraţi în ceea ce suntem cu adevărat, de dragul şi din dragul lui Hristos.

Orașul nerecunoscător

Duminica a 5-a după Rusalii
(Matei 8.18-34)

uminica a cincea după Rusalii ne iese în întâmpinare cu o Evanghelie zdrobitoare: Matei 8.18-34, aceea numită a izbăvirii celor doi îndrăciţi din ţinutul Gherghesenilor. Doi îndrăciţi. Locuind în morminte şi înspăimântându-i pe cei din cetate; foarte furioşi, cu o furie alimentată de tatăl furiei, cel care le şi dă să strige: „Ce ai cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme să ne chinuieşti?" Milostiv faţă de creaţia Sa – o spune Sfântul Ioan Gură de Aur – Hristos Domnul îngăduie creaturii acesteia, ce s-a rupt de dragostea Sa, să se arunce în trupurile unor porci năuciţi, Domnul aşteptând măcar umbră de părere de rău de la diavol. De unde?! Diavolii mână porcii în mare, făcând „pagubă-n porci" locuitorilor Gherghesenilor. Aceştia – deşi lămuriţi de cei doi desdrăciţi de minunea pe care Hristos a făptuit-o – hulesc împotriva Domnului, alungându-L, pagu-

ba-n porci fiind mai mare în inima şi-n sufletul lor decât câştigul în oameni.

Boală veche aceasta a alungării lui Hristos din oraş. Dacă ne uităm la beţivii care umplu străzile oraşelor (să nu zic chiar acelea ale Sibiului!), la liberalizarea prostituţiei, la generalizarea corupţiei şi a minciunii, la piticismul care încape în toate nestatorniciile sociale, la înjurătorii care străbat în plin pe arterele oraşelor, pare că n-au nimic în comun cu cele povestite despre Ghergheseni. Şi, totuşi… Toate sunt tot atâtea manifestări ale însătănirii oraşului prin nelucrare, prin neaşezare în Hristos, prin groaznica mediocrizare a vieţii spirituale.

Ferească Domnul, însă, să te legi de cei care produc alcoolul, care întreţin prostituţia şi corupţia, că îndată auzi: „Ce ai cu noi? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuieşti?"

O Biserică molatecă, absentă, cât mai tăcută, ar conveni de minune acestor teribili plagiatori ai lui satan, care aruncă zgura păcatului pe străzile şi-n pieţele oraşelor…

Ce are oare Biserica cu tinerii care se zbenguie, seară de seară, prin pieţele oraşelor, în faţa unor boxe care propagă huietul nenorocit al unor medi-

ocri, votaţi în top de valul incompetenţelor? Ce are Biserica cu bieţii tineri care, după câte o bere, se cred buricul pământului şi nereuşind să-l doboare, lovesc în ce le cade la îndemână?

Toate aceste manifestări ale drăcesculuI, în cotidian, trebuie amendate. Pentru că, nu de puţine ori vezi societatea un pic deranjată că oameni care până mai ieri erau în plasa păcatului s-au eliberat din ea şi-L mărturisesc pe Hristos. Pentru că bieţii copii care-şi câştigă demnitatea, lucrând cele ale lui Dumnezeu, sunt anulaţi tot mai des de cei care, furioşi, ies la iveală de prin mormintele unei societăţi putrede.

Ce aproape ne este, din acest punct de vedere, şederea cu gherghesenii la penibilă târguială!

Nu este acesta cel ce şedea şi cerşea?

(Ioan 9.1-38)

uminica a şasea după Rusalii continuă demersul Bisericii în descoperirea darurilor Duhului Sfânt, luminând de data aceasta nu doar spiritual, ci chiar dăruind lumină ochilor unuia care din naştere era lipsit de vedere. Minune şi taină, în tinda izvorului Siloamului, „care se tâlcuieşte trimis".

Minunea, cutremurul de conştiinţă al celui vindecat, comentariile sinagogii, reacţia mulţimii sunt urmărite cu mare precizie de către Evanghelistul Ioan, care redă amănunte ca un reporter de front. Căci front este acesta în care Hristos Domnul nu luptă doar cu oştirea fizică, ci şi cu cea spirituală a celor care refuză să vadă că este adevărat ceea ce Domnul mărturiseşte despre Sine: „Eu sunt Lumina lumii."

Trimisul de la fântâna „trimisului" se vădeşte a fi, dar, cu adevărat cel trimis pe lume, de la Tatăl, ca niciodată să nu mai suferim de nevederea du-

hovnicească, spălaţi cu apa cea binecuvântată a izvorului Botezului şi întărindu-ne cu celelalte Taine ale Bisericii.

Drama cea mare nu este legată de Hristos şi de cel vindecat de Acesta.

Drama priveşte pe cei care nu văd vindecarea, ci călcarea Sabatului, a falşilor rigorişti care nu văd minunea, care nu se bucură de ieşirea din orbire şi cerşetoreală a semenului lor. Cei din Ierusalim se aseamănă cu cei din Gadara. Li-s mai dragi porcii decât contemporanii desdrăciţi, decât revenirea în contemporaneitate normală a semenilor.

Boală grea, de orăşeni corupţi, la care totul se reduce la a trăi bine, în falsă îndestulare şi în reguli care strepezesc sufletul, făcându-l insensibil la drama aproapelui. Şi ne e dat şi nouă, strecuraţilor printre blocuri cenuşii, pietoni cenuşi într-un oraş cenuşiu, să gustăm din această amăreală a indiferentismului, a nerespectării rănii celuilalt, a nepurtării dramei celuilalt în dragostea noastră.

Doamne, cum nu s-au schimbat oamenii care Te-au refuzat! Pe Tine, Lumina lumii…

Nouă, vederea cea bună redă-ne. Şi pe cei care cerşesc mântuirea, mântuieşte-i.

Credeţi că pot să fac Eu aceasta?

Duminica a 7-a după Rusalii
(Matei 9.27-25)

oi orbi văd şi un mut îşi recapătă puterea de a-şi rosti cu glas înalt gândurile. E puţin lucru? E mult? La doza de necredinţă în care s-a înfăşurat viaţa noastră, ca într-un înnegrit linţoliu, şi la starea de superficialitate în care trăim semnele lui Dumnezeu ce ar însemna doi văzători în plus şi un vorbitor nou, în viaţa unei lumi suprasaturate de false icoane şi de discursuri nefondate? Se ţine Hristos Domnul de a face lucruri minore, oare?

Redarea vederii şi a glăsuirii, vădit, se află mai mult la îndemâna lui Dumnezeu decât a noastră, a oamenilor. Şi aceasta pentru că, ontologic, lumină şi cuvânt doar Celui care este Lumina şi Cuvântul îi este posibil să le dăruiască cu desăvârşire. Uitaţivă la drama nevederii, în care zăcem. Trecem zilnic pe lângă slava lui Hristos în oameni sau în Creaţie şi cârtim. Între un magazin supraaranjat şi o grădină amirosind a flori diferenţa ni se pare prăpăs-

tioasă. Nici culoarea florilor, nici mirosul fânului nu mi se par mai interesante, într-o viaţă mâncată de teribile afaceri „poluate", sufleteşte sau material. De muţenia noastră ce să mai zicem? Am rămas datori cu sute de declaraţii de dragoste şi de fidelitate faţă de Hristos şi semeni, n-am mai reuşit de mult, în nebunia pieţei, să opunem nebunia Crucii şi a iubirii lui Hristos. Fornăitori în declaraţii, nu mai avem nici un conţinut real creştin al cuvintelor noastre. Avem mai mult un vocabular al certei şi al bârfei, decât unul omenesc, al dialogului şi al vieţii în Hristos.

Pare că paginile noastre de „Orizonturi Spirituale" sunt rupte din ritmul alert şi s-o recunoaştem, vulgar, al unei prese de atitudine. Nimic mai normal. Fie măcar Biserica să rămână corectă în emiterea judecăţilor de valoare, oază de lumină şi de desmuţire a unei lumi aproape oarbe.

Doamne, mântuieşte-ne!

Duminica a 9-a după Rusalii
(Matei 14. 22-34)

În Duminica precedentă L-am lăsat pe Hristos Domnul hrănind mulţimile, poruncindu-le mai apoi Ucenicilor să se depărteze în larg, izbăvindu-i de ispita mândriei. Căci cine nu s-ar fi umflat în pene, având un astfel de Învăţător, Făcător de minuni?

Din punctul acela se continuă textul de Duminica următoare. Hristos calcă apele mării şi, luat drept nălucă, îşi face vădită dumnezeirea, scoţând pe Petru din îndoiala care-l afunda în apele înverşunate ale mării, apoi scoţând marea din furtună, dându-i liniştea pe care doar Creatorul o poate conferi creaţiei Sale.

Petru, năprasnicul, „verhovnicul" (cum îl numesc textele liturgice) cere semn dumnezeirii şi uită – poate doar pentru o clipă – că el însuşi trebuie să dea semn de credinţă lui Dumnezeu. Calcă apa până la o vreme şi, pe când mai era doar un pas (căci Hristos îl salvează „întinzându-şi grab-

nic mâna") pare că piere în valuri, acolo, în apă şi deznădejde, simţind, înaintea oricăruia din noi, ce înseamnă, la vreme de ispită, să ai de partea ta pe Dumnezeul cel Viu.

Zilele care-au trecut au adus peste noi ceva din icoana aceasta de apă şi deznădejde. Inundaţiile, furtunile grabnic făcătoare de teamă, alunecările de teren – toate acestea au ceva din cutremurul de apă pe care se zbătea corabia cu Ucenicii. Şi aceia, ca şi noi, în ciuda faptului că s-au înfruptat din pâinea în chip minunat înmulţită (cum noi o facem în Sfânta Liturghie), în ciuda faptului că văzuseră suficiente alte semne şi minuni, alunecă în deznădejde, în teamă vecină cu moartea.

Obosiţi de munca de peste zi – ascultare şi râvnă, în fond – par că nu mai au resurse să reziste furtunii, şi Hristos Domnul, înţelegând taina cutremurătoare a fricii, le iese în întâmpinare. Gonind furtuna şi teama, umplând-o, o dată pentru totdeauna, cu nădejdea nestrămutată că oricând Dumnezeu cel Viu stă alături celor care-I cer minunea.

În mijlocul ruperilor de cer, care-au zidit teama în vieţile noastre, o singură stâncă a stat neclintită: rugăciunea Bisericii, prezenţa lui Dumne-

zeu, stâncă a vieţii în mijlocul furtunii. Cei care-au înălţat ochii la Cruce au aflat izbăvire de rana apelor, precum altădată poporul lui Moise aflat-a izbăvire de muşcătura înveninată a şerpilor, cătând la şarpele de aramă din mijlocul pustiei… şi toată ştiinţa lumii, şi orice ingeniozitate omenească, şi orice minte, oricât de practică ar fi, n-au putut smulge linişte furtunii. Hristos a fost şi de astă dată aliatul cel mai puternic al celor care, trăind frica, au cerut întărire.

Casele se pot rezidi. Şi oraşele fi-vor frumoase din nou. Iar oamenii vor face iar din casele lor raiul de care au nevoie. Dar, în toate reconstrucţiile, dacă nu-i ceva din restaurarea pe care o dă, în dar, Hristos, se află şi sâmburele furtunii, care le va da iarăşi pieirii.

Orice pace cu moartea-i searbădă, de nu se umple din dulceaţa mărturisirii: „Cu adevărat, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu”, cum recunosc Apostolii scoşi din furtună.

„Şi nimic nu va fi cu neputinţă pentru voi…”

Duminica a 10-a după Rusalii
(Matei 17.14-23)

vanghelia aceasta numită şi „vindecarea unui lunatic” *(Mt. 17.14-23)*, ne bine vesteşte, a câta oară, că nu există boală sau duh al întunericului care dă boală şi care să aibă câştig dinaintea lui Hristos, Doctorul cel mare. Desigur, să vindeci pe unul care cade de multe ori în foc şi de multe ori în apă, punându-şi viaţa hotar morţii, nu mai pare astăzi icoană prea demnă de luat în seamă. Şi totuşi, în ciuda eforturilor pe care cercetarea medicală le face, multe din bolile acestea care aduc stricăciune minţii nu s-au prea eradicat. Ba, din contră, au apărut unele noi, semn al modului cu totul nedumnezeiesc în care ne ducem viaţa. Fie că e vorba de alcoolism sau de droguri, de violenţă în familie sau copil maltratat (uneori chiar în sistemul care ar trebui să-i asigure siguranţa maximă), fie că e vorba de violenţa verbală, care ne inundă, sau de aceea

a imaginii, parcă tot mai spurcate, care ne sparge irişii, toate – şi atâtea altele, nemaipomenite sau de nepomenit – sunt rodul ruperii noastre (diabolice) de esenţa vieţii, care rămâne dobândirea Duhului Sfânt.

Orgoliile care animă viaţa noastră – mereu pusă pe făcut bani sau carieră, uneori cu orice preţ – ne orbesc, de ajungem să credem că anormalul e normal, că putem vorbi şi trăi orice, că nu mai există Ceva care să ne judece, noi fiind mici judecători ai vieţii noastre. Căzând astfel în foc şi de multe ori în apă…

Şi, din păcate, multele căderi în foc şi în apă, „lunatismul" nostru ar mai avea în „anamneza" sa o mulţime de alte semne, care să ne arate „boala" în care zăcem. Dar, mereu alergăm la medici asemeni nouă, răniţi de prea mari păcate şi care, în loc să ne vindece, ne umplu doar de falsa speranţă a vindecării fără Hristos. Medici de trup, atei, mereu în ceartă cu Hristos.

Şi totuşi… Hristos ne arată că, dacă vom şti să cerem cu smerită insistenţă şi cu dragoste, nu-i încercare din care să nu ne scoată. Fie că suntem Petru în valuri, fie prunc lunatic…

La 1 septembrie Biserica pune început de An Nou. Cu smerită aşteptare. Fără artificii şi fără mese pline de mâncare şi băutură. Numai cu nădejdea că în anul ce va veni, şi în toţi anii, se va împlini zisa Domnului că „nimic nu va fi cu neputinţă” pentru cei ce-şi pun nădejdea în Dumnezeu.

„Dacă vreţi să fii desăvârşit…”

Duminica a 12-a după Rusalii
(Matei 19.16-26)

Domnul Hristos întâlneşte astăzi un tânăr. Un tânăr care ţinea la mântuirea lui, împlinind poruncile necesare intrării în viaţa veşnică. Tânărul, în schimb, nu cere doar sfat, ci cere desăvârşire, cere poruncă. Domnul îi cere să-şi vândă averea şi s-o împartă săracilor pentru a-şi strânge în cer comoară nestricăcioasă. Ceea ce-i cere Domnul îl întristează. Şi pleacă. Hristos Domnul văzând „dezertarea” tânărului de la tinereţea veşnică a Împărăţiei Se întristează şi El. Bogaţilor le va fi foarte grea mântuirea. Tulburarea ce se naşte între Ucenici – „Cine poate atunci să se mântuiască?” – este împrăştiată de Mântuitor astfel: „La oameni aceasta este cu neputinţă, însă, la Dumnezeu toate sunt cu putinţă.”

Toate-i sunt lui Dumnezeu cu putinţă, dar niciodată nu-şi foloseşte această putere pentru a impune „vinderea averii” şi nici pentru a forţa pe „tânăr” să-şi facă din averile lui de pe pământ „comoară în

cer". Toate-i sunt cu putinţă lui Dumnezeu, dar niciodată nu forţează trecerea vreunui om din starea de intenţie în aceea de plinire a tinereţii duhovniceşti. Îl doare pe Domnul neputinţa aceasta a tânărului care acumulează doar răspunsuri duhovniceşti, nefăcând din ele principii de luptă întru Împărăţia tinereţii fără bătrâneţe.

Tânărul din Evanghelie se aseamănă cu tinerii din zilele noastre. Cât dar peste generaţia care are toate posibilităţile de împlinire spirituală şi chiar materială! Teama de lipsuri materiale a acestei generaţii nu poate fi anulată decât cu împliniri majore în plan spiritual.

Câte examene şcolare ar trece mai uşor peste tinerii noştri, dacă ar „vinde" toate orgoliile, adunând fapte de rugăciune şi milostenie care să le dăruiască liniştea-nelinişte, specifică tânărului care vrea să nu moară niciodată.

Şi câte comori umane s-ar adăuga Cerului.

„Iată, ai ce este al tău…”

(Matei 25.14-30)

uminica a şaisprezecea după Rusalii ne aduce înainte, prin glasul Bisericii, icoana „înmulţirii talanţilor” pe care Hristos Domnul a adus-o, prin cuvânt, înaintea celor ce-I stau în ascultare. Plecarea departe a unui stăpân îl obligă pe acesta să lase slugilor sale în „administrare” avuţia sa. Unei slugi îi dă cinci talanţi, altuia doi şi unui al treilea – un singur talant, „fiecăruia după puterea lui” *(Matei 25.15)*. Primii doi lucrează cu talanţii, cel de-al treilea îl îngroapă. Întoarcerea stăpânului îi pune în situaţia de a da mărturie de lucrarea lor. Cel dintâi arată roada altor cinci talanţi, al doilea cei doi talanţi pe care-i „lucrase” în aşteptarea stăpânului. Ultimul, temătorul, scuză nelucrarea sa, arătând talantul. Nu pierduse nimic din cele ale stăpânului, dar nici nu câştigase ceva în numele lui.

Parabola aceasta se înscrie, din punctul de vedere al exegeţilor neotestamentari, în aşa-numitele „parabole eshatologice”, în „mica apocalipsă”

a lui Matei. Căci după ce vorbise contemporanilor Săi despre dărâmarea Ierusalimului, despre a doua venire a lui Hristos şi despre sfârşitul lumii *(Matei 24)*, Domnul plasticizase aceste momente prin prezentarea lor în astfel de ipostasuri porecl-ite pilda celor zece fecioare, a talanţilor, culminând cu cele privitoare la Judecata viitoare *(Matei 25)*. În acest context larg eshatologic pilda aceasta a talanţilor nu mai este poveste. Nelucrătorul din pildă, cel ce se temea că stăpânul este om aspru care „seceră unde n-a semănat şi adună unde n-a împrăştiat" *(Matei 25.24)*, se aseamănă tare mult cu noi, nelucrătorii cei care, plecându-şi genunchii în Taina Spovedaniei, de exemplu, dar şi în discuţiile noastre cotidiene, spunem, liniştindu-ne conştiinţa: n-am făcut rău, n-am lovit pe nimeni, nu m-am certat, n-am desfrânat şi cât am putut am postit, strecurându-mă prin viaţa bisericească fără prea mari zbateri şi fără prea multă ardere pentru Hristos. Sigur, e bine şi aşa. N-am făcut rău, dar n-am căutat nici a face cât mai mult bine. N-am lovit pe nimeni, dar nici n-am mângâiat. Nu m-am certat, dar n-am fost nici făcător de pace atunci când alţii se certau. N-am desfrânat, dar nici n-am vestit al-

tora înfrânarea sau, ajutând pe o tânără sau un tânăr dezorientat/ă, n-am făcut ca ei să accepte naşterea unui prunc, iar nu uciderea lui. Am postit cât am putut, dar n-am plinit lipsa postului cu dragoste pentru cei care au nevoie de ea. Cu alte cuvinte, m-am lăsat surprins de Hristos în starea de căldicel, de cel mulţumit cu ceea ce are, în starea de „îngropător" al talantului. De dragul comodităţii personale şi al şederii în binele meu – care nu înseamnă neapărat şi binele celorlalţi.

Pilda aceasta sigur că fi-va mereu actuală ca tot cuvântul ce vine de Sus. Este o pildă ce cheamă la dezizolare şi la şedere în lucrul cu Hristos. De dragul Stăpânului şi nu din teamă de El. Căutaţi-vă cu atenţie prin suflete şi vedeţi cu câţi talanţi v-a blagoslovit Dumnezeu, mai ales pe voi, cârtitorii de Dumnezeu. Şi când veţi afla aceasta, veţi afla şi că dragostea lucrătoare a lui Hristos este mai de preţ decât orice lucrare omenească.

Să luăm aminte să nu fim groparii propriei noastre mântuiri de dragul unei comodităţi care, oricum, se va lua de la noi.

Să lucrăm, aşadar, de dragul nostru şi de dragul Stăpânului ce ne îndrăgeşte.

„Nu-ţi fie frică; de acum înainte vei fi pescar de oameni…”

(Luca 5.1-11)

n Duminica a şaptesprezecea după Rusalii şedem laolaltă cu Domnul Hristos, lângă lacul Ghenizaretului. Vedem două corăbii oprite la ţărm. Pe pescari spălând mrejele, semn că roada a fost mai mult mâl decât peşte. Domnul cere lui Simon să îndepărteze corabia de mal. Din corabie, Domnul Hristos vesteşte Evanghelia, „învăţând mulţimile”. Apoi porunceşte lui Simon ca, îndepărtând corabia, să arunce mrejele în apele lacului. Îndoielnic în mişcări, dar ferm în ascultare, pescarul galilean, nenorocosul din timpul nopţii, aruncă mreaja. Şi prinzând peşti, mulţime, de li se rupea mreaja, au umplut două corăbii, gata să le scufunde. Simon Petru cade la picioarele Domnului Pescuitor, zicând: *„Du-te de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!”* Bucuria belşugului întunecată de spaima minunii.

Domnul Iisus alungă teama pescarilor pe care-i alesese spre slujire, dându-le o misiune mai înaltă

decât aceea de a pescui peştii necesari traiului. „De acum înainte vei fi pescar de oameni…” Cea mai grea şi cea mai înaltă misiune. Aceea de vânător de oameni.

De ce ei? Vântul şi frigul nu-i cutremurau. Faptul că nu prinseseră nimic în primă fază, nu-i înspăimântă, cu mult calm, ei pregătind mrejele pentru o altă ieşire pe mare. Cu obstinaţia sfântă a vocaţiei celui care ştie că viaţa lui atârnă de Dumnezeu, vorba lor bolnăvicioasă ascundea un suflet de mare cinste. Dovada? Mulţimea peştilor îi înspăimântă. Lăcomia le e străină, chemând pe lac ajutoare. Oare numai luntrile lor să nu se scufunde? Conştiinţa păcătoşeniei – exprimată atât de simplu de slujitorul Său, Petru – luminează şi smerenia conştiinţei lor.

Peste ei s-a coborât însă Harul Apostoliei. De aceea „au lăsat totul şi au mers după Dânsul”.

„Daţi-le voi să mănânce…”

Duminica a 18-a după Rusalii
(Matei 14.14-22)

oment de cumpănă în propovăduirea lui Hristos. La capătul unei zile pline de cuvânt şi minune, căci Domnul „a tămăduit pe toţi bolnavii lor…”, foamea-şi face simţită prezenţa în comunitatea aceasta, hrănită până aici de prezenţa lui Mesia Iisus. Apostolii sunt iarăşi glasul mulţimii. Ei cer, în numele unor reacţii pământeşti, fireşti, ca Hristos să slobozească mulţimile în satele din jur, ca să afle de mâncare… „Daţi-le voi să mănânce!” porunceşte Hristos, dar proviziile puse la îndemână de desaga comună nu prea lasă loc de o cină bogată. Cinci pâini şi doi peşti. Parcă vezi zâmbetul odihnitor al Domnului, Înţelegătorul a toată slăbiciunea noastră. El vorbeşte despre o săturare a mulţimilor, iar Apostolii caută o alta, mai apropiată de deprinderea lor de pescari, decât de aceea de ucenici ai Dascălului deplin. Binecuvântând şi frângând, dar mai întâi ridicând ochii la cer (Cerul căutând cu ochiul la Cer),

cerând parcă blagoslovenia Tatălui, Hristos satură, înmulţind pâinea şi peştii, mulţimea. Reacţia mulţimii (cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi copii) e uşor deductibilă, dat fiind că Hristos porunceşte Apostolilor Săi să se depărteze pe ţărmul celălalt.

Până astăzi mulţimea a rămas sensibilă la pâine. Este remarcabil cum cel care ţine în mână posibilitatea de a da pâine oamenilor deţine puterea. Iar când mâna care ţine pâinea ţine şi posibilitatea de „circ", lucrurile apar clare. Hristos însă nu „dresează" mulţimile, nu-i un „guru" dornic de a fi adulat de oameni – din contră, pare că aceasta-L tulbură nespus. Dumnezeul acesta discret, Care unora dintre noi le-a furat inima, dă lecţia deplină a darului ce vine de Sus. Ceea ce Domnul dă – la insistenţa ucenicilor – nu este neapărat hrană pe săturate, cât mai ales siguranţa minimă materială, care-i ajută pe oameni să nu lase materialul pe primul loc.

Fericitul Augustin spune, comentând Psalmul 23: *„Tu eşti om, tot ceea ce poţi dori pe pământ pentru a ta fericire, se află dincolo de cer, venind de Sus; şi, totuşi, tu eşti mai presus de toate aceste bunuri pe care ţi le-ai dori. Voieşti mai mult, cauţi mai mult cele înalte chiar când eşti nefericit – atunci as-*

pirând la fericire. Cauţi, aşadar, un bine mai mare pentru tine, pentru a deveni mai mult decât ceea ce eşti (…). Nu-i nimic mai presus decât sufletul tău, decât Creatorul tău. Înalţă-te până la El. Nu dispera. Ce vrea să-ţi dea doar ţie decât pe Sine? Vrei să găseşti ceva mai minunat decât aceasta? Dumnezeu S-a rezervat pe Sine doar pentru tine!" (Ennarrationes in psalmos, 23.15,16).

Aceasta face acum Hristos. Se dă pe Sine doar pentru tine la modul în care înmulţirea pâinilor acestora o preînchipuie. Căci tot seara, la vreme de cină, cu aceleaşi gesturi: înălţând ochii, binecuvântând, frângând şi dăruind, Hristos însuşi Se va da pe Sine, Euharistie de taină, celor care-L poartă în structura lor de credinţă, ca Domn şi Dumnezeu întrupat. În fond, Hristos cel născut în Casa Pâinii (Betleem), pâinea care a venit în Duhul Sfânt. Ca să înţelegem că mâncând Trupul Său şi bând Sângele Său, nu vom mai gusta moartea.

Pescuirea minunată sau altfel despre seducţia Bisericii…

ogorârea Duhului Sfânt şi Crucea Domnului sunt „uneltele” de har şi dar, prin care Dumnezeu, pescuind minunat în năvodul Bisericii, ne caută, ne află, ne înfiază şi ne desăvârşeşte.

Pescuirea presupune taina răbdării, aluat ce dospeşte frământătura de har care este Biserica. E lecţia pe care Hristos ne-o dă de fiecare dată. Că minunea nu se face „în viteză”, de dragul cuiva anume, al unei cârteli pe margine, pentru a satisface nenorocite şi înguste orgolii omeneşti. Că Dumnezeu are, printre multe alte Atribute (majusculare şi eterne), unul pe care nu-l aflăm în manuale, dar pe care-l simţim mereu în viaţa noastră: Răbdarea. Nu doar că ne rabdă mojicia de a-L pune mereu sub semnul întrebării, tupeul de a-I scrie numele cu litere mici, iar pe al nostru cu litere mari, cât mai mari…, ci şi minunile le făptuieşte în răbdare, de câteva ori – niciodată la fel – până când se află vreunul care să-L vadă, să-L simtă, să-L zică lumii, iar

lumea să-L mărească. Nu pentru că ar avea nevoie de aceasta. De aplauze şi perieri avem nevoie noi, orgolioşii, mediocrii, tulburătorii apelor. El, Limpezimea şi Lumina, Harul şi Împlinirea, nu are nevoie, în desăvârşirea Lui, de nimic. Doar că ne ajută ca prin El să ne vedem unii cu alţii, peşti de aur în plasa de mătase dumnezeiască a Bisericii.

Cei care nu văd asta sunt săraci, atât de săraci, încât nu doar toţi peştii tuturor apelor din lume nu-i vor bucura, ci lumea de-ar fi a lor, vor inventa una care să le nască orgoliul de a mai nega ceva.

Taina aproapelui. Parte din Cuvântarea de pe Munte a Mântuitorului – Despre Iubirea vrăjmaşilor

Duminica a 19-a după Rusalii.
(Luca 6.31-36)

ai mult decât provocator în lumea aceasta în care nici măcar pe noi nu ştim să ne iubim. Că iubim mai mult cele din afară ce ne aparţin, cum iubim, din noi, mai mult patimile care parcă ne fac vii în faţa celorlalţi. Căci într-o nebunie a neiubirii, nici egoiştii nu mai sunt egoişti autentici, rupându-se din ei numai partea care ţine, cum am zis, punte cu cei din afară. Deci, după ce că pe noi, pe noi integrali, pe noi – trup şi suflet, adică întregi – nu suntem în stare a ne iubi, mai trebuie să iubim şi pe vrăjmaş. Adică pe cel care ne face rău, sau eu bănuiesc că îmi face rău, pe cel care, într-un fel sau altul, mă urăşte la rândul său, sau poate că nu mă urăşte (el poate nici nu ştie că e vrăjmaşul cuiva), dar pe care eu îl bănuiesc că mă urăşte. Iar bănuiala mea începe să se

extindă asupra tuturor oamenilor şi atunci încep a-i urî pe toţi. Uneori, fără excepţie.

Gândire drăcească? E drept, dar câţi n-o purtăm în gândurile şi faptele noastre?

Să-mi iubesc vrăjmaşul. Năucitoare provocare! Căci uneori vrăjmaşul meu sunt eu, iar eu pe mine nu mă iubesc. Călcând pe cadavre, pentru a-mi făuri cariera, minţind, hulind laolaltă cu ceilalţi…

Sfântul Siluan Atonitul spunea – pot citi aceasta doar cei pe care-i interesează – că pentru a-ţi iubi aproapele (deci, şi vrăjmaşul, nu?) trebuie să-l iubeşti nu cum tu l-ai iubi, ci cum Dumnezeu îl iubeşte. Provocatoare zisă, într-o lume în care mulţi se cred dumnezeu doar pentru că n-au iubire sau mai ales pentru că n-au iubire…

Câteva versete din Scriptură au născut toate aceste gânduri. Dincolo de ele este însă durerea preotului tânăr care trece zilnic printre neiubitori şi neiubiţi. Mai ales tineri. Dintre aceia tentaţi să spună prea uşor: „Te iubesc!"

Fără forţa pe care iubirea adevărată o naşte.

Aflaţi în goana după senzaţionalul iubirii, uităm că n-avem dreptul să vorbim despre ea înainte de a ne fi topit vrăjmăşia în topitoarea regretului că

trăim prea puţin pentru iubire şi prea mult pentru ură şi fiicele ei: invidia, prostia, minciuna…

Când vom învăţa valoarea vrăjmaşilor – care cântăresc cât îi iubim – poate că vom pricepe ceva din slava Dumnezeului. Ne va fi greu.

Pe patul de moarte, cu doar câteva clipe înainte de a închide ochii şi de a-i deschide pururi într-o altă Împărăţie, Părintele Stăniloae zicea: „Acum ştiu! La început a fost iubirea!”

Fericit cel care o află şi o dăruieşte mai întâi vrăjmaşilor săi.

„Ieşit-a semănătorul să semene sămânţa sa…”

Duminica a 21-a după Rusalii
(Luca 8.5-15)

stăzi Domnul Iisus Hristos ne pune înaintea ochilor duhovniceşti taina cuvântului şi taina seminţei. A bobului de spirit şi a bobului de grâu. Vorbeşte Ucenicilor Săi despre firescul cu care semănătorul aruncă sămânţa, aceasta căzând parte lângă drum, altă parte în loc pietros, alta în mijlocul spinilor, iar altă parte în pământ bun, aceasta din urmă rodind însutit.

Taina seminţei acesteia se vădeşte a fi însă Taina Împărăţiei care stă în ascultarea şi împlinirea cuvântului. Cheia parabolei – pe care Domnul o tâlcuieşte Apostolilor – ne arată că „sămânţa este cuvântul lui Dumnezeu”.

Şi că „cea căzută lângă drum sunt cei care aud cuvântul, dar vine diavolul şi ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând, să se mântuiască. Cele din loc pietros sunt aceia care, crezând cuvântul, îl

primesc cu bucurie; dar aceştia nu au rădăcină, ci cred până la o vreme, iar în vreme de ispită se leapădă. Cele căzute între spini, aceştia sunt cei care aud cuvântul, dar umblând sub povara grijilor, a bogăţiilor şi a plăcerilor vieţii acesteia se înăbuşă şi nu rodesc desăvârşit. Iar cele din pământ bun sunt cei care, cu inima curată şi bună, auzind cuvântul, îl păstrează şi fac rod prin răbdare."

Luând aminte la Taina acestui Semănător şi a acestei seminţe-cuvânt, rămâne să vedem ce fel de teren suntem pentru sămânţa cuvântului divin „din care suntem", câtă solidaritate prezentăm în primirea şi plinirea cuvântului Mântuitorului.

Pentru că concomitent cu sămânţa aruncată de Hristos Semănătorul, celălalt, stăpânitorul lumii (încă), aruncă neghina cuvântului, nerodirii, necomuniunii… Şi tare uşor ne facem teren propriu pentru sămânţa întunericului, ba chiar ne şi îngâmfăm pentru asta… Oricum, loc pietros şi spini pentru Cuvântul lui Dumnezeu…

Teren roditor pentru cel al satanei. Iată, avem în faţă viaţa şi moartea, lumina şi întunericul… Alegeţi!

Cine are… ochi de citit, să citească!

„... Nu vor crede nici dacă ar învia cineva din morţi”

Duminica a 17-a după Rusalii
(Luca 26.19-31)

utremurătoare pildă ne pune astăzi înaintea ochilor duhovniceşti Domnul, prin glasul Evangheliei în Biserica Slavei Sale. Lazăr, un sărac ale cărui bube, semn al sărăciei şi bolii trupeşti, semn al mizeriei, strigă spre noi. Bogatul, nenumitul, un bogat careşi înfundase urechile duhovniceşti, neauzind strigătul săracului Lazăr.

Al treilea personaj este moartea. Cea care ia, deopotrivă, şi pe cel sărac şi pe cel bogat. Doar că pe unul – săracul Lazăr – îl aşează în sânul lui Avraam, pe celălalt aruncându-l în gheena focului unde setea nu-şi are ostoire.

Dialogul dintre Patriarhul Avraam şi bogatul din iad vine să arate dreptatea lui Dumnezeu şi distanţa de netrecut *(prăpastie mare)* dintre cele două dimensiuni ale dreptăţii lui Dumnezeu.

Convins că dacă cineva din morţi s-ar scula şi ar vesti această dreptate fraţilor săi, aceştia se vor pocăi, sărăcitul de averi lumeşti cere lui Avraam să-l trimită pe Lazăr spre vestirea pocăinţei.

Cuvântul lui Avraam este glasul Domnului: „Dacă nu ascultă de Moise şi de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morţi" *(Luca 16.31)*. Că este aşa, este suficient să privim în jur. Oare nu S-a sculat din morţi Domnul nostru Iisus Hristos? N-a spus El mereu: „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor?" N-a spus El: „Dacă Mă iubeşte cineva plineşte poruncile Mele?" *(Ioan 14.23)* Şi câţi ascultă glasul Înviatului? Câţi mărturisesc astăzi Evanghelia Domnului din tot sufletul şi din tot cugetul lor?

În fond numele bogatului ar putea fi al fiecăruia dintre noi, cei care, huzurind căldicel într-o lume a extremelor, trecem pe lângă buboşi – spirituali şi materiali – cu lehamitea bogatului înveşmântat în porfiră şi vizon. Indiferenţi pe lângă lazării pe care Dumnezeu ni i-a dăruit ca icoană a Aproapelui din aproapele meu.

„Se ruga de El să-l lase lângă dânsul”

Duminica a 23-a după Rusalii
(Luca 8.26-39)

juns cu corabia în ţinutul Gherghesenilor, din oraş Domnului îi iese în cale un om, care avea diavol şi care – ne zice Evanghelistul – de multă vreme în haină nu se îmbrăca şi în casă nu sălăşluia, ci în gropi de morminte. Descrierea teribilei robii în lanţul diavolului ne arată, mai apoi, grozăvia şederii într-o astfel de robie, a lanţurilor şi obezilor, a mânării în pustie.

Diavolii – Îl mărturisesc pe Hristos drept Iisus, Fiul Celui Preaînalt, Fiul lui Dumnezeu. (De unde şi ideea că unii, negând pe Domnul, sunt mai răi ca dracii!). Ei recunosc că sunt mulţi, căci numele lor e legiune. Recunosc, însă, şi că sunt slabi. Hristos Domnul le mai acordă o şansă de smerire. Măcar în trup de porci ar fi trebuit să se pocăiască. Dar n-o fac, preferă să se arunce în lac.

Reacţia este similară cu a tuturor celor care pierd ceva material, nedându-şi seama de darul

spiritual venit în loc. Un concitadin de-al lor – pericolul public numărul unu, i-am zice noi azi – este salvat de la moarte. Şi pe ei îi dor „turmele”…

Omul acela dă însă măsura frumuseţii umane restaurate de Iisus Hristos. El se roagă de Domnul să-i îngăduie să rămână lângă Domnul. Cel gol, şedea îmbrăcat. Cel umblător prin morminte, şedea la picioarele lui Hristos. Mântuitorul îl lasă să stea lângă El, în ciuda frazei: „Întoarce-te în casa ta şi povesteşte cât bine ţi-a făcut Dumnezeu.” Căci cel care-L vesteşte pe Hristos este mai aproape de El decât cel care stă efectiv lângă Hristos.

Evanghelia de astăzi ne mai pune însă înaintea ochilor o problemă, demnă de remarcat. Cultul goliciunii care ne bombardează ochii şi urechile, ecranele TV şi străzile pe care călcăm în fiece zi, este el de la Dumnezeu? Toată pornografia şi nuditatea ce ne oripilează uneori orbitele ochilor are ceva de-a face cu Dumnezeu? Cine este cu Hristos, şade îmbrăcat în haina smereniei, la picioarele Lui, întreg la minte. Vai celor care din goliciunea lor – vestimentară sau spirituală – şi-au făcut apanaj credinţei lor.

Locuitori ai mormintelor (bodegi, discoteci, bordeluri mai mult sau mai puţin oficiali-

zate) întemniţaţi de vii în mormintele plăcerilor, Hristos Domnul vă cheamă cu dragostea şi Harul Lui. Zdrobiţi lanţurile păcatelor şi spargeţi obezile obişnuinţelor. Diavolul nu e forţă, ci un tolerat. Puterea este Domnul, Vârtutea, Întărirea şi Izbăvitorul nostru.

„Nu plângeţi, fiindcă nu a murit, ci doarme…”

Duminica a 24-a după Rusalii
(Luca 8.41-56)

unoscută îndeobşte sub numele de Evanghelia învierii fiicei lui Iair, mai marele sinagogii, Evanghelia din această duminică constituie una dintre imaginile cele mai clare ale slavei lui Hristos, ca Domn şi Dumnezeu. Chemat de Iair (numele i s-a păstrat nu doar din întâmplare, ci pentru că el va deveni un mărturisitor al lui Hristos) pentru a-i salva tânăra copilă (avea 12 ani) ce se afla pe moarte, Domnul răspunde chemării mai-marelui sinagogii. Vindecarea unei femei ce avea de multă vreme scurgere de sânge este dublată de mărturia publică a acesteia care „cheltuise cu doctorii toată averea ei” şi dintr-o dată, dar pentru credinţa ei, atinsă de Hristos-Doctorul înţelege şi ne face să înţelegem că a fi cu Hristos înseamnă mai mult decât a avea în jurul tău toate doctoriile lumii.

Drumul spre casa lui Iair este marcat de vestea tristă că fiica lui murise. „Nu mai supăra pe În-

văţătorul," spun oamenii. Dar nădejdea lui Iair nu se îndreptase spre Cel care învăţa mulţimile şi nici către cel care vindecase pe femeia cea cu scurgere de sânge… El simţea că Cel dinaintea sa era cu mult mai mult…

Când Domnul spune: „Nu plângeţi, n-a murit, ci doarme", cercul celor care credeau cu adevărat în Hristos se restrânge. Rămân cei care nu surâd cu superioritate şi nici cu nonşalanţă în raport cu posibilitatea ca Hristos să aibă dreptate. Nu învăţaseră că Hristos nu minte. Ci învie pe cei care cred în El cu adevărat.

„Copilă, scoală-te!" este strigătul de biruinţă al vieţii asupra morţii, al Împăratului împotriva supusului care-i înnegurează Împărăţia. Drumul spre casa lui Iair seamănă într-o oarecare măsură cu drumul Golgotei, cu Calea Crucii. Şi acolo Domnul este privit cu neîncredere, cu zâmbete pline de ştiinţă, de o mulţime care nu crede că ar fi Dumnezeu. Ca şi aici, în această Evanghelie, şi acolo Domnul vindecă de iad şi durere un tâlhar pe care-l face cetăţean al Raiului. Ultimele clipe pe Cruce, Domnul le dăruieşte OMULUI. Ca şi în această Evanghelie strigătul de victorie a Împă-

ratului Vieţii împotriva morţii sloboade omul din robia morţii.

Învierea fiicei lui Iair este, în fapt, icoană a învierii noastre în slava lui Hristos Celui Înviat. Lecţia este dată mai ales pentru părinţi, cei care nu-şi mai cheamă Dumnezeul slavei pentru vindecarea şi învierea copiilor lor. Şi, Doamne, câţi nu dorm în necunoaştere…

„Şi cine este aproapele meu?”

Duminica a 25-a după Rusalii
(Luca 10.26-37)

vanghelia numită a Samarineanului Milostiv este răspunsul lui Dumnezeu la întrebarea omului: „Ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?” Că Domnul constată mai întâi că cel ce-l întreabă ţine poruncile: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima şi din tot sufletul tău şi din toată puterea ta şi din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuţi”, este şi spre binele nostru, pentru că, îndată, El arată ce înseamnă „să citeşti” Legea.

Celui căzut între tâlhari, rămas abia suflând, Domnul îi rânduieşte salvarea, spre pildă şi mântuire nouă. Pe lângă cel rănit de moarte trec pe rând un preot al Templului (şi aşa trebuie înţeles textul, iar nu modificat – „rabin” sau „învăţător de Lege”, de teama ca nu cumva oamenii să confunde preotul din Evanghelie cu cel care slujeşte Domnului şi Evangheliei Sale) şi un levit, slujitor şi el al Templului, „au trecut pe alături”. Un sama-

rinean – şi să nu uităm ce conotaţii avea „Samaria” în contextul spiritualităţii iudaice – este cel care nu numai că-l ridică pe om, „pansându-l”, legându-i rănile şi turnând peste ele vin şi untdelemn, ci îl poartă spre o casă de oaspeţi, punându-l aşadar în speranţă.

Samarineanul s-a vădit a fi „aproapele celui căzut” pentru că şi-a făcut milă de el. Numele Samarineanului? „Cel care şi-a făcut milă cu el”. Mulţi dintre Sfinţii Părinţi au identificat – în sens mistic şi alegoric – în Samarinean pe Cel pururi plecat cu milă asupra noastră: Domnul nostru Iisus Hristos. Vinul şi untdelemnul – materii ale Sfintelor Taine – preînchipuie, în viziunea lor, Sfintele Taine; iar „casa de oaspeţi” – însăşi Biserica Slavei.

Ceea ce vrem să subliniem, însă, este realismul Evangheliei Bunului Samarinean. Faptul că oricând putem alege între cele două dimensiuni umane: „Om pe lângă Om” (trecând alături de amărât) sau „Om pentru Om”, împreună-răstignit cu Hristos pentru aproapele nostru. Aproapele nostru despre care Dumnezeu spune că trebuie să-l iubim ca pe noi înşine. Domnul, auzind cum tânărul identifică foarte bine pe aproapele celui căzut, ca

fiind cel ce face milă cu el, îi spune: „Mergi şi fă şi tu asemenea!”

Din păcate, dacă Hristos ar păşi pe străzile Cetăţii, tinerii l-ar întreba tot felul de „năzbâtii” moderne: „Există extratereştri?”, „Ce se va întâmpla cu X şi cu Y?”, „Cum va fi la Bacalaureat 2015?”… Puţini, prea puţini, Îl vor întreba „Ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?”

Să-i învăţăm pe tineri întrebările esenţiale!

„Toţi cei care-i stăteau împotrivă se ruşinau”

Duminica a 27-a după Rusalii
(Luca 13.10-17)

vanghelia acestei Duminici ne vorbeşte despre vindecarea în ziua Sâmbetei a unei femei gârbove, care avea de optsprezece ani un duh de neputinţă, neputând nicidecum să se ridice. Domnul – în ciuda interdicţiei de a lucra în zi de Sabat – o cheamă la Sine, spunându-i: „Femeie, dezlegată eşti tu de neputinţa ta!” Apoi Îşi pune mâinile peste ea, ridicând-o din gârbovează, femeia slăvindu-l pe Dumnezeu.

Reacţia mai-marelui sinagogii – integratul în Lege – este tipică celui care nu identifică – nici în ziua de azi – pe Iisus Hristos cu Dumnezeu. El, omul sinagogii, încearcă să-L oblige pe Dumnezeul cerului şi al pământului să ţină Legea, nu s-o împlinească. Câţi dintre noi nu cred că a ţine ziua Domnului înseamnă a lenevi mai mult în pat, a bea ceva mai mult la masă, a mânca bine, a pierde timpul.

Hristos Domnul arată că a te odihni în ziua Domnului înseamnă a lucra în Domnul. Aşa cum, la Facere, zice Scriptura „Duhul lui Dumnezeu Se odihnea pe deasupra apelor" *(Facere 1.2)*.

Sigur, Dumnezeu nu ne-a dăruit zilele de sărbătoare duhovnicească pentru a lenevi, pentru a le alcooliza la maximum. Nu ne-a dăruit Crăciunul şi sărbătoarea Paştelui doar de dragul porcului şi a mielului „jertfiţi" la masa noastră. Nu. Ne-a dăruit darul cel mare numit Ziua Domnului pentru a lucra împreună cu El la „dezgârbovirea" sufletelor noastre şi al aproapelui nostru.

Răspunsul Domnului la „interpelarea" mai-marelui sinagogii opune sufletului omenesc (femeia gârbovă) boul şi asinul – simboluri ale unei oarecare bunăstări materiale. De aici „ruşinarea" celor care comentau că vindecarea aduce bucurie celor care văzuseră minunea. Sufletescul învingea materialul. Oamenii simpli, cu ochii curaţi şi mai ales cu deschiderea spre ajutorare – câţi nu-şi vor fi dorit s-o vindece pe femeia aceea – se bucurau mai mult de minune, nici nu gândiseră că o minune ar putea fi încadrată în timpuri şi spaţii sacre. Minunea

Domnului este cea care sfinţeşte ziua şi prezenţa Lui cea care sfinţeşte spaţiul.

La vreme de post al Crăciunului să luăm aminte la pilda de astăzi. Să învăţăm să ne lucrăm „dezgârbovirile" noastre, lăsându-ne lucraţi de mâinile Domnului. Să învăţăm să vedem minunea cu ochii bucuriei.

O masă plină de scuze

Predică la Evanghelia Duminicii a 28-a după Pogorârea Duhului Sfânt

Iată-ne ajunşi în duminica a douăzeci şi opta după Rusalii, cu numai o săptămână înainte de ultima duminică ce marchează apropierea sfârşitului Postului Crăciunului. Şi pentru că atunci avem vreme îndestul să vorbim despre Crăciun, haideţi să discutăm – din Evanghelia acestei zile – un lucru extrem de firesc şi absolut necesar pentru fiecare dintre noi: care este – în viziunea Evangheliilor din Postul Crăciunului – rostul Crăciunului?

Evanghelia Duminicii ce vine este cuprinsă în Evanghelia de la Luca, la capitolul 14, versetele 16-24 şi ne spune următoarele:

„Iar Iisus i-a zis: „Un om a dat un ospăţ mare şi a chemat multă lume. În ziua ospăţului şi-a trimis slujitorul să le spună celor chemaţi: Veniţi, deja este pregătit. Dar, unul câte unul, au început să se scuze. Primul i-a spus: Am cumpărat un ogor şi sunt nevoit să mă duc să-l văd. Te rog să mă ierţi. Altul i-a zis: Am

cumpărat cinci perechi de boi şi mă duc să-i încerc. Te rog să mă ierţi. Şi altul a spus: M-am căsătorit şi nu pot să vin. Slujitorul s-a întors şi a spus aceasta stăpânului său. Atunci, mâniindu-se, stăpânul casei i-a zis slujitorului: Mergi îndată prin pieţele şi pe străzile cetăţii şi adu-i aici pe săraci, pe neputincioşi, pe orbi şi pe şchiopi. Iar slujitorul i-a răspuns: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit şi tot mai este loc. Stăpânul i-a spus: Ieşi pe drum şi pe la garduri şi sileşte-i să intre, ca să mi se umple casa. Vă spun că niciunul dintre oamenii chemaţi nu va gusta din ospăţul meu."

„Şi mergeau cu El mulţimi multe…" continuă Evanghelia mai departe, făcându-ne pe noi să ne dăm seama de impactul pe care aceste cuvinte, care la prima vedere, par dure, îl va fi avut asupra celor care-L urmau. Evanghelia aceasta este o continuare firească a altor versete pe care le descoperim în acelaşi capitol 14. Domnul încearcă să le explice celor care erau împreună cu El că, atunci când vor fi chemaţi la nuntă nu este cazul să se aşeze pe locul cel dintâi, ca nu cumva „un altul mai de cinste decât tine să fie şi el poftit, şi venind cel care v-a chemat pe tine şi pe el, să spună: „Dă-i acestuia locul!" şi atunci, cu ruşine, să te îndepărtezi de acolo pen-

tru a te pune pe locul cel mai de pe urmă. Şi zicea Domnul că tot cel ce se înalţă pe sine va fi smerit, iar cel ce se smereşte se va înălţa.

Şi tot despre un prânz vorbeşte şi mai departe, pentru că-l îndeamnă pe cel care-L chemase la masă: „Când faci prânz sau cină, nu chema pe prietenii tăi, nici pe rudele tale, nici vecinii bogaţi; ca nu cumva să te cheme şi ei, la rândul lor, pe tine şi să-ţi fie ca răsplată.

Ci, când faci ospăţ, cheamă pe săraci, pe neputincioşi, pe şchiopi şi fericit vei fi că nu pot să-ţi răsplătească. Căci ţi se va răsplăti la Învierea drepţilor."

Esenţa acestui mesaj al Mântuitorului o avem în spusa unuia dintre cei care şedeau la masă: „Fericit este cel care va ospăta în Împărăţia lui Dumnezeu."

Ce ne trebuie ca să putem ospăta în Împărăţia lui Dumnezeu, aceasta a vrut să ne arate tot scrisul duhovnicesc marcat de Evangheliile Postului Crăciunului: ne-a oferit, mai întâi, pilda „samariteanului milostiv" – aceea în care ne-a învăţat cum să ne identificăm amărâtul de lângă noi, aproapele nostru, cel trecut cu vederea de mai marii lumii; apoi ne-a arătat, prin pilda „bogatului căruia i-a rodit

ţarina cu belşug", că aproapele nostru este cămara cea mai de preţ pentru toate bogăţiile noastre supraadăugate nouă; în pilda întâlnirii cu tânărul bogat ne-a arătat nu că bogaţii nu se vor mântui, ci că nu se vor mântui dacă ei nu se vor îmbogăţi în Dumnezeu şi că, mai de preţ îi este omului a fi sărac, dar cu Dumnezeu. În altă duminică, cea a vindecării – în zi de Sabat, cum în zi de Duminică, de Sărbătoare i-am spune noi astăzi – a femeii gârbove, a venit să ne arate că dezgârbovirea noastră numai în numele lui Iisus Hristos poate veni; nici un medic de pe pământ nu ne va putea vindeca de boala sufletească ce ne-a gârbovit înaintea Altarului ceresc, decât numai Mesia – Izvorul sănătăţii.

Domnul arată imaginea aceasta a Nunţii celei mari tocmai pentru a ne arăta că toţi suntem chemaţi la masă; mâncarea pe care El o dă este valabilă pentru oricine. Nu-L interesează că – într-un fel sau altul – pierde cantităţi industriale de mâncare, ci ideea aceasta de a-şi umple casa, pentru că „El nu voieşte moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu."

Scuze, scuzabile omeneşte, am găsi pentru fiecare moment în care refuzăm să ne întâlnim cu Dumnezeu.

Noi suntem cei care, fie nu gândim la casa lui Dumnezeu, fie că ne trezim că am putea fi de partea cealaltă a umplerii casei lui Dumnezeu, acolo unde este golirea iadului. Ieşirea în stradă, pe uliţe, la drumuri şi la garduri, silirea aceasta de a intra în Împărăţie mă fac să mă gândesc de fiecare dată cu câtă greutate reuşeşti, în Taina Spovedaniei, să-l faci pe om să-şi mărturisească adâncimea păcatului, adâncimea deznădejdii lui – câteodată – şi să-l faci să priceapă că Împărăţia lui Dumnezeu se ia cu asalt; altfel spus, cu ieşirea în uliţă, la garduri, pentru a putea să se mute de la starea de om care vegetează în Biserică în aceea de om al Bisericii, om al lui Hristos sau, mai bine zis, omul lui Dumnezeu.

„Ieşi îndată în pieţele şi-n uliţele cetăţii…”

Duminica a 28-a după Rusalii
(Luca 15.16-24)

vanghelia din Duminica a douăzeci şi opta după Rusalii poartă numele de Evanghelia cu „parabola despre cina cea mare” şi, încadrată în urcuşul duhovnicesc pe care-l presupune Postul Crăciunului, vine să se constituie într-o invitaţie la cea mai de preţ cină dintre toate cinele lumii, la Masa Împăratului ale cărei mâncăruri – Trupul şi Sângele Mântuitorului – nu ţin de lumea aceasta, ci de veşnicie. Să rememorăm: Pilda Samarineanului milostiv, Pilda Bogatului căruia i-a rodit din belşug ţarina, Pilda întâlnirii cu tânărul bogat, urmate mai apoi de vindecarea femeii gârbove sunt tot atâtea trepte în scara de aur înscrisă în spaţiul Postului Crăciunului.

Ni s-au oferit modele de milă, de dezbrăcare de bogăţia materială, apoi am văzut ce înseamnă a te lega prea mult de cele ale trupului, iar în ulti-

ma Evanghelie – aceea a dezgârbovirii femeii – am luat seamă la importanţa pe care o are acţiunea Domnului asupra firii omeneşti. Ni s-a spus, în alte cuvinte: de vei fi ca samarineanul, identificând cu atenţie pe aproapele, de vei şti că e mai important să te îmbogăţeşti în Dumnezeu decât în orice altă dimensiune; de vei şti să te sărăceşti de bunăvoie pentru salvarea omului din tine şi de vei lăsa în Taina Spovedaniei toată gârboveala păcatelor, îndreptându-te şi făcându-te sănătos, atunci, da, vei şti să nu refuzi chemarea la Cina Domnului. Că eşti sărac, neputincios, orb sau şchiop, nu contează, dar să fii „cetăţean" al Cetăţii harului – care este Biserica. Hristos Domnul te aşteaptă mereu, dăruindu-ţi haina nunţii prin cei pe care i-a rânduit să cheme oamenii la Cină şi să împartă veşminte de pocăinţă şi curăţie în poporul Său.

La vremea Colindelor, luaţi seama la cei ce vă ies în întâmpinare, aşteptând colindători… Mesajul vostru să fie acela al chemării la Hristos Domnul. Cel care cheamă la Cină spre a se da pe Sine.

„Ieşiţi îndată în pieţele şi-n uliţele cetăţii…" Este porunca dată nouă, colindătorilor contemporani cu toate momentele vesele şi întristate ale cetăţii. Cu

faţa spre cei ai străzilor şi ai uliţelor, cu sufletul pus chezaş pentru ei, să ţesem haină de nuntă din dragostea şi răbdarea noastră, din credinţa că, lucrând împreună, vom fi apţi pentru a gusta şi vedea că bun este Domnul. Să credem că noi şi ei ne mai putem întoarce la Dumnezeu.

Din mila Lui. Spre slava Lui.

Important este, pentru noi, să înţelegem că absolut niciodată – când suntem chemaţi – nu este spre bine a încălca prin nonşalanţa şi cu indiferenţa noastră chemarea lui Dumnezeu de a fi fericiţi în ospătarea din Împărăţia lui Dumnezeu, adică la masa prietenilor Săi. Amin.

„Şi acela era samaritean…”

(Luca 17.12-19)

vanghelia celei de-a a douăzeci şi noua Duminici după Rusalii se încadrează în textele mari despre mântuirea câştigată prin faptă – gest şi credinţă. Intrând într-un sat oarecare, Domnul este întâmpinat de zece leproşi care-I cer vindecarea – culmea – nu zicând „Vindecătorule, miluieşte-ne”, ci „Învăţătorule, miluieşte-ne!” Hristos, Cel venit să împlinească Legea, îi trimite să se arate preoţilor, gest care conform Legii din Vechiul Testament (*Lev. 13.2; 14.2-5; Regi 5.10*) urma unei vindecări de lepră. Evanghelistul Luca subliniază că „în timp ce ei mergeau s-au curăţit” (*Luca 17.14*). N-au comentat. N-au întrebat nimic în plus. Convinşi că vor primi vindecarea au plecat către cei care „girau” vindecarea.

Curăţiţi fiind, numai unul singur s-a întors, slăvindu-L cu glas mare pe Dumnezeu. Şi acesta era samaritean. Mereu când Domnul vrea să arate „largheţea” mesajului Său şi că destinatarii lui erau

de-acum toţi oamenii, ascunde dragostea Lui în titlul de „samaritean". Locuitor al unei regiuni numite Samaria, socotită de izraeliţi spurcată şi demnă de ocolit, numele de samarinean devine, în cuvântul Domnului, sinonim cu „umilul" cu „nebăgatul în seamă", cu „străinul" de Lege. Pe El îl arată Domnul, mai mereu, vrednic de harul Său, de primirea Veştii celei Bune.

E drept. Cei nouă aveau unde să se ducă spre a da slavă lui Dumnezeu. La Templu. Acolo unde se aflau preoţii spre care-i îndrumase Domnul. Dar ce se întâmpla cu samarineanul? El unde să se fi dus? Şi cu el, toţi „samarinenii" pământului, cei care nu se constituiau în neamul ales al lui Israel? Hristos Domnul Se descoperă înaintea lui ca noul Templu, cel nefăcut de mână omenească, care, prin moartea pe Cruce, Înviere şi Înălţare, avea să fie redat – la Pogorârea Sfântului Duh – ca Trup Tainic al cărui cap este Hristos.

Samarineanul va fi fost profund dezorientat. Era el trimis la preoţi, dar el nu-i avea. Sau nu erau ca ai celorlalţi nouă. Şi totuşi, vede că şi pe el Domnul L-a vindecat. Şi a priceput că singurul Preot, căruia se cădea să I se arate, spre a primi confirma-

rea vindecării, era Cel care îi dăruise vindecare – Hristos Domnul. Şi confirmarea a venit „Scoală-te şi du-te. Credinţa ta te-a mântuit.” *(Luca 17.19)*

Tuturor samaritenilor ne arată Domnul, prin aceasta, că El ne aşteaptă, vindecaţi şi spălaţi de lepră – în apa Iordanului – să ne arătăm Lui, în Biserica Slavei.

Să mergem aşadar să cerem vindecare! Şi-o vom primi.

„Precum Moise a înălţat şarpele în pustie…”

(Ioan 3.13-17)

rucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim.

Suntem azi, în pustiul păcatelor şi al deziluziilor, asemeni poporului lui Israel, bolnav şi otrăvit. Crucea Domnului, şarpe în pustie pentru alungarea morţii.

Suntem azi, în Marea Roşie a ideologiilor dezîntrupătoare de Hristos, asemeni poporului ce căuta cu groază la oastea lui faraon ce venea din spate şi la valurile apei mării. Crucea Domnului, toiag despicător al apelor înecătoare de idealuri.

Suntem azi, când muşcăm din fructele minciunii, umbriţi de falşi pomi ai cunoaşterii binelui şi răului, asemeni protopărinţilor neamului omenesc, preîncepători în cei ce ne vin în întâmpinare cu false idealuri. Crucea Domnului, lemn dulce din mărul Raiului, medicamentul tuturor deziluziilor noastre. E greu pentru cei care nu cred în Sfânta Cruce să priceapă de ce o venerează creştinii.

Cine nu o ia în spate, făcându-se coleg de Cruce cu Hristos, nu-i vrednic de cunoaşterea Tainei Crucii, Taină a Învierii.

Sărută Hristos ochii tuturor copiilor care, trecând prin dreptul Crucii Patimii Sale, văd dincolo de umbre, lumina cea sfântă a Învierii…

Şi a unora ca acestora este Împărăţia Cerurilor. Împărăţie ce are drept Poartă Crucea.

Altfel despre Înălţarea Domnului

n cartea Părintelui Gaston Courtois, *Când Domnul vorbeşte inimii – însemnări inedite*, am aflat o propoziţie care m-a umplut de bucuria unui gând ce nu-l puteam pune altfel în cuvânt: „Tinerii le iartă bucuros celor bătrâni vârsta înaintată, dacă le simt bunătatea". Din aceasta să pornească oare neîndurarea tinerilor când îi privesc pe cei mai în vârstă? Din faptul că nu-i află a fi plini de bunătate? Din această teribilă dărâmare a icoanei bunicului şi a bunicii, alunecare în tehnicismul sordid al unei vieţi care se robotizează? Din aceea că nu le mai miroase copilăria a cozonac pentru că-i intră în casă gata preparat de undeva, de la brutăria din colţ? Din apostaza teribilă a celor care ar trebui să întrupeze bunătatea dinaintea lor? Cei furioşi că economiile lor de o viaţă s-au pierdut, că au o bătrâneţe neliniştită, cum le va fi fost viaţa întreagă – că s-au dus culorile televizorului, ba, uneori, chiar nu mai văd la televizor… sau nu mai aud nimic. Sau nu mai vor să audă…

De Ziua Copilului – 1 Iunie – joia, dinaintea Înălţării – copiii au dat un examen teribil de maturitate. Duhovnicească, dacă vreţi. N-au mai vorbit despre jucării. Mai credeau că fraţii lor sunt aduşi de barză. Desenau pe asfalt, dar lucruri care ar fi meritat aşezarea lor pe simezele unei expoziţii reale. Interogative până la lacrimi. Lacrimi ce izvorăsc din lovirea cu toiagul curăţiei lor a pietrei din inima noastră „cea lipsită de bunătate". I-am văzut mai realişti ca noi. Optimişti, echilibraţi. Plini de un har al discernerii care aproape că umileşte pe cel care nu-l poartă cu demnitate.

Nişte prunci demni.

Un personaj dintr-un film dat de 1 Iunie – scenarist al unei piese de teatru despre Simbad Marinarul – cerea „omului cu banii", patronul teatrului, să nu taie din piesă nimic: „Lăsaţi copiii să ne judece!" Căci piesa privită prin ochi de copil nu avea nimic murdar, fetid, aşa cum cei mari – critici de marcă – reuşiseră să „bage de seamă."

Nimic nu mai trădează azi o posibilă răzmeriţă a tinerilor împotriva celor bătrâni. Ea este mereu previzibilă şi nu mai face pe nimeni să se teamă cu adevărat de ea. E răzmeriţa celor care nu şi-au

pus dioptriile unor false mentalităţi peste minunăţia lor de ochi. Pentru că văd ceea ce este de văzut fără teama de a spune cu glas tare cele ce văd. Nu există pericolul unei răzmeriţe, ci binecuvântarea uneia continue. Care are în primul rând o tărie spirituală.

Ce rost au cuvintele acestea într-o cronică ortodoxă despre starea de Sărbătoare pe care o străbatem? În ajun de Înălţarea Domnului, au rost toate acestea? Sigur, DA. Pentru că reaşezarea Adevărului de-a dreapta Tatălui ne obligă – constant, iar nu meteoric – să recunoaştem lucrurile adevărate care ni se întâmplă. Într-o societate epuizantă, care funcţionează ca un storcător uriaş de energii, copiii au învins. Au trecut examenul întâlnirii cu realitatea în care trăiesc, fiind mai realişti decât noi. Nedescoperindu-ne bunătatea, ne-au făcut-o cunoscută pe a lor. Descoperind arivismul nostru, ne-au făcut cunoscută dărnicia lor. Ne-au învăţat încă o dată, că a unora ca acestora este Împărăţia cerurilor.

O copiluţă încinsă cu tricolorul peste hainele-i româneşti, asculta cu adâncă smerenie slujba de pomenire a unui erou Necunoscut, undeva într-un cimitir transilvan.

Crucea Eroului. Ochii copilului. Glasul care vesteşte că Învierea lui Hristos nu are capăt în lumea aceasta. Şi nici în cea ce va să vie.

Zisa „Biserica Neamului" nu este goală de conţinut decât pentru aceia care nu ţin de Biserică şi de Neam. Pentru copii ea este plină de lumina tuturor zilelor în care-L întâmpină pe Hristos. Prin ei, Biserica e vie, împlinind Neamul!

Ascultaţi pilda aceasta…

Domnul Hristos vine astăzi la noi, ca altădată înaintea Apostolilor, cu o pildă cutremurătoare. Domnul, Atotştiutorul, descoperă ochilor noştri moartea Sa…

Un stăpân – om oarecare? – sădeşte vie, o împrejmuieşte cu gard, sapă-ntr-însa un teasc, clădeşte turn de pază şi o dă lucrătorilor săi.

La vremea roadelor lucrătorii refuză să dea stăpânului partea ce i se cuvine. Ucid un rând de slujitori ai stăpânului. Îi bat, îi omoară, îi ucid cu pietre. Cu al doilea rând de slujitori lucrătorii fac la fel. În urmă, a trimis la ei pe fiul său zicând: „Se vor ruşina de fiul meu". Şi n-a fost aşa. Văzând că a venit la ei moştenitorul, pun mâna pe el şi, scoţându-l afară din vie, îl omoară.

Întrebarea Domnului, retorică într-o oarecare măsură: „Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători?" – este un semnal de alarmă pentru toţi cei care L-au scos pe Hristos Moştenitorul din via vieţii lor, sădită şi înfrumuseţată de Tatăl, înrourată de Harul Duhului Sfânt, făcân-

du-se stăpâni pe propria viaţă. Alungând cu pietrele indiferenţei, desfrâului, urii, beţiei, pe Domnul viei. Şi pentru toţi aceia care cred că pot zidi altă vie spirituală pe altă temelie decât Hristos, Viţa cea adevărată. Şi pentru noi, contemporani ai acelora care lovesc în Stăpân, în Via-Împărăţie a Cerului, în Turnul-Biserică, în teascul-cristelniţă a Sfântului Botez. În noi care vedem acestea toate şi tăcem de teama de a nu fi ocoliţi de ceilalţi, „normalii", de teama de a nu fi identificaţi drept creştini, adică de-ai lui Hristos.

Să luăm seama să nu ia Domnul Via de la noi, pentru a o da altor lucrători vrednici de roada ei. Să fim noi roada Viţei celei Adevărate.

Să fie doar o pildă aceasta?

„Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?”

umită şi Pilda Bogatului căruia i-a rodit ţarina, Evanghelia Duminicii acesteia este un semnal de alarmă, avertizându-ne astfel dintru început: „Vedeţi şi păziţi-vă de toată lăcomia, căci viaţa cuiva nu stă în prisosul avuţiilor sale” *(v. 15)*. Pentru a ne arăta că aşa este, Domnul prezintă un bogat căruia i-a rodit din belşug ţarina şi care cugeta la neputinţa adunării roadelor sale şi, ca soluţie, gândeşte la ridicarea unor jitniţe mai mari. Ba mai mult. El zice sufletului său: „Suflete, ai multe bunătăţi strânse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te.”

Îngâmfării acesteia Domnul îi opune chemarea morţii: „Nebune! În această noapte voi cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” şi concluzia usturătoare: „Aşa se întâmplă cu cel ce-şi adună comori sieşi şi nu se îmbogăţeşte în Dumnezeu.”

A te îmbogăţi în Dumnezeu. Chemarea tuturor „strângătorilor de roadă”, care nu confundă sufletul

cu trupul şi nici cele sufleteşti cu cele trupeşti. Care, umplându-şi jitniţele de bunătăţi, descoperă că jitniţa cea mai largă decât oricare alta zidită de mână omenească, este dragostea de aproapele. Că singurul „depozit" unde furii nu por lucra şi nici moliile strica este Împărăţia Cerurilor. Acolo unde darurile ajung purtate pe braţele amărâţilor şi întristaţilor lumii.

Bogăţia în grâu dă nelinişte bogatului. Se frământă cam cum ar trebui şi cam cât ar trebui mărit locul de „punere bine" al produselor ce-i încântă ochiul şi-l bucură într-atât, încât uită de Dumnezeu.

De câte ori noi înşine n-am spus: „Am câştigat atât şi-atât", „am pus bine atât şi atât!" În ecuaţia bunăstării noastre, termenul şi realitatea Iisus Hristos ne încurcă. Şi de aceea o lăsăm deoparte, ca ceva care ne-ar umili. Da. Eşti tare şi puternic dacă înşeli şi corupi, dacă furi acoperit de false legi ale unor falşi legiuitori. Dumnezeu şi morala sunt pentru proşti, pentru cei săraci ale căror jitniţe sunt umplute mereu de sărăcia lor ca de o boală continuă. Dar sufletele lor sunt pline de har, bogate, în bogăţia ce nu piere odată cu moartea.

Uitaţi-vă bine în jur şi luaţi aminte la oamenii „hârciogi", la strângători, şi veţi vedea că sunt mor-

ţi încă în viaţă fiind. Mereu încruntaţi şi plini de teama de a nu fi furaţi se lasă furaţi de moarte, cu care se întâlnesc goi şi neajutoraţi.

Când roada e prea multă şi jitniţele prea mici, priviţi-vă aproapele, cea mai de preţ jitniţă pentru viaţa de veci. Dar fiţi mereu atenţi ca nu cumva cu darul vostru să întreţineţi vreo patimă sau lenea, ci să asude milostenia în mâna voastră, până veţi afla pe cei care merită să faceţi cu ei milostenie.

Şi nu uitaţi, săracii sunt prietenii de preţ ai Domnului Hristos. Se aseamănă cu El. Sunt extrem de discreţi.

„Nu se cădea oare?…”

(Matei 18. 23-35)

vanghelia aceasta este legată de Taina Iertării. Aceea pe care, din păcate, nu prea vrem să o învăţăm…

La un stăpân se prezintă unul dintre slujitori. Datornic. Suma pe care Hristos Domnul o prezintă e uriaşă. Chiar pentru averea unui Stat. Zece mii de talanţi. Că era mult, ne-o arată faptul că pentru a o recupera ar fi trebuit să fie vândut datornicul, femeia şi copiii lui şi toate câte le avea. Rugăciunea datornicului – „Doamne, îngăduieşte-mă şi-ţi voi plăti ţie” – înmoaie inima stăpânului creditor, acesta milostivindu-se de datorie.

Taina Evangheliei de astăzi stă însă în atitudinea datornicului faţă de datornicul său. Altă slugă, coleg de „breaslă” cu el, îi datora o sută de dinari. Infim. Fir de praf faţă de datoria aceea de 10.000 de talanţi de care cel dintâi fusese iertat. Reacţia dură – sugrumându-l, striga: „Plăteşte-mi ce-mi eşti dator…” – ne aminteşte fiecăruia din noi de reacţiile oamenilor fără Dumnezeu, care, scă-

paţi de problema lor personală, nu mai cred „problemei" celuilalt. Reacţia mulţimii – „celelalte slugi" – nu e pornită din ură, ci din dreptate. E un răspuns la acel „Mâniaţi-vă, dar nu greşiţi", pe care Dumnezeu îl dăduse cuvânt de întărire şi fapte. Şi reacţia stăpânului este promptă. Şi pare dreaptă şi este dreaptă.

Ce nu învăţase datornicul dintâi?

Taina iertării. El credea, cum cred mulţi alţii, că pricina datoriei lui imense este mica datorie a celorlalţi către el. Că, în fond, fundamentul era să recupereze „sărăciile" celorlalţi pentru a-şi anula sărăcia.

Or, nu era aşa. Bucuria iertării ar fi trebuit să-l înveţe să ierte pe celălalt. Dar poate că nu simţise bucuria iertării, pentru că nu se simţea cu nimic onorat. Şi Taina iertării aceasta presupune, mai întâi, conştiinţa vinovăţiei, deci care te slobozeşte – dar mai presus de daruri – iertarea Stăpânului.

Taina iertării este în fapt Taina Darului lui Dumnezeu.

„Şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă!”

(Matei 17.14-23)

aina Credinţei. Cu adevărat mare este Taina Creştinătăţii. Astăzi Hristos Domnul aceasta ne arată.

Un tată aduce pe tânărul său fiu înaintea Domnului Iisus Hristos. Îi cade în genunchi, mărturisind suferinţele lunatecului său fiu. Ca şi neputinţa Ucenicilor în vindecarea lui.

Hristos Domnul – certând cu dragoste frăţească şi părintească deopotrivă nu atât necredinţa, cât neîncrederea „neamului celui îndărătnic” – vindecă pe tânăr. Dar prin vindecarea lui ne dăruieşte fiecăruia dintre noi medicamentul tuturor dezorientărilor noastre, tuturor ruperilor noastre de ritm. „Căci adevărat vă spun vouă: Dacă aveţi credinţă cât un grăunte de muştar, veţi zice muntelui acestuia „Mută-te de aici dincolo” şi se va muta; nimic nu va fi vouă cu neputinţă.”

Şi, Doamne, de câte „căderi în foc şi adesea în apă” am fi scutiţi, dacă am cultiva în noi grăuntele

de muştar pe care-l purtăm în dar de la Tine, Cel ce toate le plineşti. De câte lucruri care ne îndepărtează de Tine am reuşi să scăpăm dacă – în post şi rugăciune – ne-am cultiva darul Tău, „bobul de muştar" din sufletul nostru, chipul Slavei Tale celei negrăite.

Pentru a ne răsplăti în vreun fel, oamenii, contemporanii noştri, cer de la noi fel de fel de fapte de curaj, uneori chiar nebunesc. Pentru a muta munţii de indiferenţă din jurul nostru şi pentru a ne situa în harul lui Dumnezeu, Hristos Domnul ne cere atât de puţin. Bobul de credinţă şi răsplată e atât de mare. Împărăţia Pâinii şi a Vinului, Trup şi Sânge, Cale, Adevăr şi Viaţă.

„Şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă." Este măsura bobului nostru de muştar. Neînsemnatul. Firul de praf care se vede numai în lumina slavei lui Dumnezeu.

Neputinţele noastre sunt aşadar legate de necredinţele noastre. De îndoielile noastre neziditoare. Domnul ne ceartă, dar ne şi vindecă. Ne ceartă, de cele mai multe ori, vindecându-ne. Cu dragostea Lui. Cu credinţa Lui că vom căpăta credinţă. Cel care pe Muntele Taborului, schim-

bându-Se la Faţă, a zis omenirii – prin Apostoli – „Sculaţi-vă şi nu vă temeţi” *(Matei 17.7)*, ne arată că neteama noastră trebuie să plece din credinţă. Aceea care mută munţii şi uneşte pământul cu cerul. Ca un munte.

Cazul Gherghesenilor

(Matei 8. 28-34 şi 9.1)

juns în ţinutul Gherghesenilor, Domnul Iisus Hristos, descoperă taina cutremurătoare a doi oameni îndrăciţi, care ieşeau din morminte foarte furioşi, încât nimeni nu putea să treacă pe drumul acela.

Domnul face minunea alungării demonilor. Aceştia ceruseră să nu piară, ci să intre în nişte porci, aflaţi în turmă pe malul lacului din apropiere. Hristos îngăduie aceasta. Sfântul Ioan Gură de Aur vorbeşte aici de semnul marii iubiri a lui Dumnezeu, care îngăduie demonilor să intre în porci, în speranţa că aşa vor pricepe iubirea lui Dumnezeu şi se vor pocăi. Dar aşa cum Dumnezeu nu Se poate „da mare", tot astfel demonii nu se pot smeri. Iar mântuirea este o prăpastie de smerenie.

Oamenii se vindecă, reintrând în normal. Dar păzitorii aleargă în cetate anunţând „risipa întâmplată" în turme prin aruncarea porcilor în lac. Cetatea vine să alunge pe Domnul. Le era mai de preţ carnea porcului, decât sufletul aproapelui lor.

N-au priceput taina cea mare a iubirii lui Dumnezeu, fiind prea cuprinşi de iubirea pentru porcii lor – venitul lor.

Domnul izbăvise de diavol pe cei doi locuitori ai mormintelor, dar mormântul cel mare al cetăţii rămânea – prin proprie voinţă – în mâna duhurilor, alungând pe Domnul. Imaginea aceasta îmi revine în minte de fiecare dată când zăresc cu câtă uşurătate „gherghesenii" Sibiului pun mai mare preţ pe patimile lor decât pe izbăvirea din patimi a sufletelor lor, când constat ce greu este să zideşti biserici şi ce uşor e să construieşti bodegi, ce greu este să întreţii azile pentru orfani şi bătrâni şi ce uşor se pot face simpozioane sau festivaluri de miliarde de lei.

Aşa e de fiecare dată când de dragul îngrăşării „porcilor", alungăm pe Domnul din Cetate. E vremea alegerii între Împărăţia cea urât mirositoare a demonilor şi cea frumos mirositoare, a Cerurilor. Cazul Gherghesenilor, numai?

Vindecarea slăbănogului – vindecarea noastră

(Matei 9.1-8)

arăşi Hristos este în „oraşul Său.” Şi câţiva – patru în altă Evanghelie, patru prieteni minunaţi – aduc la El spre vindecare un slăbănog, care zăcea în pat. Şi Iisus „văzând credinţa lor” iartă păcatele slăbănogului, fratele-prieten al celor ce-l aduc spre vindecare. Cărturarii ridică iarăşi glas, acuzând de blasfemie pe Dumnezeu. Domnul dă însă lecţia. Dăruieşte sănătatea trupească celui slăbănog şi pentru a ne arăta că vindecarea lui se face fără putinţă de întoarcere a bolii, îl pune să strângă şi locul bolirii sale: „Ia-ţi patul tău şi te du la casa ta…”

Plată pentru vindecare? „Iar mulţimile, văzând aceasta, se minunau şi slăveau pe Dumnezeu”, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.”

În fapt, vindecarea slăbănogului ne arată putinţa vindecării noastre. Omul acesta doborât de boală a fost adus la Domnul de prieteni credincioşi. Dar oare n-avem noi pe sfinţi, pe îngeri, pe Maica

Domnului, care mereu duc „slăbănogelile" noastre înaintea marelui Prieten, Iisus Hristos? N-avem noi oare drept prieten pe Însuşi Dumnezeu?

Să luăm aminte însă că nu sunt mai de preţ vindecările noastre fizice, „însănătoşirile" noastre de suprafaţă, dacă în sufletele noastre n-am primit vindecarea, prin iertarea păcatelor.

Iar când primim vindecarea să nu căutăm mai întâi în factorul uman prin care ea ne-a venit. Ci să ne minunăm şi să slăvim pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.

Bolnavi de atâta „dibuire" şi căutare a echilibrului sufletesc, antrenaţi într-o fugă nebună – uneori după, vai!, prea false valori – şi răstigniţi printre preocupări cotidiene, uităm de sufletele noastre. Uităm să-i cerem Domnului iertare de păcate, ba uneori uităm şi de El. Vindecarea slăbănogului ne oferă icoana posibilei noastre vindecări.

„Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă…”

(Marcu 8.34-38; 9.1)

vanghelia din Duminica de după Înălţarea Sfintei Cruci ne pune înaintea sufletului nostru o chemare cu adevărat venită de la Dumnezeu: „Cel ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie.”

A urma lui Hristos într-o lume care nu vrea să-L mai recunoască drept Domn şi Dumnezeu.

A urma lui Hristos în toate Golgotele Sale. A sta cu Hristos sub toate loviturile şi sub toate huiduielile. A te răstigni cu El pe toate crucile înălţate pentru re-răstignirea Lui.

A urma lui Hristos-Împăratul, păşind peste stârvurile tuturor iadurilor, sfărâmând porţile incandescente care încorsetează nemurirea.

A urma lui Hristos în întunecimea rece a mormintelor în care-i sunt aruncate toate învăţăturile. A fi cu Hristos. Adică a fi cu Iubirea. Adică a fi

cu Veşnicia şi Stăpânul Veşniciei. „Cel ce voieşte să vină după Mine…”

Hristos Domnul nu forţează sufletul nimănui. Cu discreţie absolută Se îndreaptă spre toţi orbii, surzii, muţii, dăruind lumină, auz şi cuvânt.

Dar când spui: „Da, Doamne. Sunt al Tău!”, toate ale tale trebuie să-L mărturisească. Pe toate Golgotele lumii.

Iisus S-a minunat

(Matei 8.5-14)

vanghelia Duminicii a patra după Pogorârea Duhului Sfânt ne oferă o imagine deosebită a Domnului nostru Iisus Hristos. Un Iisus Hristos minunându-Se de creaţia Sa.

Un om. Un sutaş roman, care, cerându-I vindecarea unuia din oamenii săi, se recunoaşte om păcătos sub stăpânire şi stăpânitor, nevrednic ca Hristos să intre sub acoperişul casei sale. Omul, aflat sub stăpânirea altora i se prezintă lui Dumnezeu ca fiind păcătos, dar crezând ferm că stă în puterea Celui căruia I se adresează să-i vindece sluga bolnavă.

Ce-L minunează pe Hristos? Normalitatea creştină – avant la lettre – a unui păgân, a vieţii sale. Faptul că acesta – fără a auzi predici şi fără să fie martor al minunilor lui Dumnezeu – îşi pune „stăpânia" sa la picioarele adevăratului Stăpân. Faptul că pe unul ca el – pus peste o sută de oameni – îl interesează sănătatea servitorului său, poate ulti-

mul din cei o sută de „supuşi". Făcătorul de minuni, Dumnezeul nostru cel întrupat pentru mântuirea noastră, Se minunează de dragostea, smerenia şi de normalitatea sutaşului păgân, dându-i o nouă identitate, aceea de fiu al Împărăţiei…

Cine ne poate spune că între înaintaşii credincioşi ai Neamului românesc nu vor fi fost astfel de sutaşi, câştigători de Împărăţie pentru ei şi pentru „toată casa lor"? Noi suntem servitorii lor tămăduiţi de nonşalanţă şi lume, de compromis şi păgânism?

S-ar minuna cu bucurie Hristos de reintrarea noastră în normalitatea creştină. Aceea care ar face din noi fii ai Împărăţiei lui Dumnezeu.

Minunea S-a minunat. Şi de ce n-ar mai fi aşa…? În fond unele minuni se pot relua câtă vreme există motivul reluării lor. Extensii prelungite, minunile nu sunt suspendare a legilor naturii, ci tocmai întoarcerea la normalitatea cerească. Hristos, prin minune, redă orbilor vederea, surzilor auzul, şchiopilor mersul sănătos etc.

Normal este ca omul să vadă, să audă, să meargă sănătos… De aceea îi este drag Domnului de sutaş, pentru că el exprimă normalitatea de a fi creştin.

Despre Schimbarea la Faţă

ntrebat odată de nişte ucenici dacă a avut vreo vedenie, Epifanie – un părinte duhovnic ce ne-a lăsat câteva „crâmpeie de viaţă"– spunea astfel: „Nu. N-am avut şi nici n-am crezut vreodată în aşa ceva. Singurul lucru pe care l-am cerut de la Dumnezeu a fost să-mi dea să VĂD păcatele MELE."

Astfel vorbind, într-o epocă a ecranomanilor şi a creaţiei de „imagine", *lecţia dintâi* a Schimbării la Faţă a Domnului nostru Iisus Hristos ţine de această oglindire a feţei noastre în Faţa Lui. Cât din ceea ce înfăptuim ţine de creştinismul nostru? Sau cât din ceea ce numim noi creştinism ţine cu adevărat de Hristos, Domnul cel Înviat a Cărui slavă a Învierii răzbate deja în taina Taborului?

Sărbătoarea Schimbării la Faţă ţine în fapt de examinarea propriilor noastre cunoştinţe, de reafirmarea glasului lui Dumnezeu din templul cugetării noastre. Ancoraţi noi înşine în goana de cosmetizare a chipurilor noastre, nici nu mai simţim când cădem în falsitate şi păgânizare. Când considerăm

nu numai adevărul în raport cu ceilalţi, cât mai ales adevărul în raportul cu noi înşine. Noi de noi.

Lecţia a doua. Hristos Domnul oglindindu-Şi dumnezeirea, având pe Moise şi pe Ilie în dreapta şi-n stânga Sa. Ce era mai bun în ceea ce priveşte Legea Vechiului Testament. Noi, când vrem să ne oglindim „măreţia" noastră alegem icoanele din jur care ne avantajează. Luăm drept barem de raportare oameni despre care ştim dintru început că n-au cum să fie ca noi. Şi ne simţim bine. Ne simţim cu conştiinţa împăcată că am făcut comparaţie. Şi pururea ne aflăm mai buni, mai înţelepţi, mai iubitori. Decât nebunii. Decât neînţelepţii. Decât neiubitorii lumii. Şederea în această „căldurică" dată de falsa comparaţie este boala şi sursa morţii noastre spirituale.

Mergem la Biserică pentru „c-aşa trebuie". Facem rugăciuni „c-aşa trebuie". Postim „c-aşa trebuie". Fără ca să ştim de ce trebuie aşa, de unde-şi are acest imperativ începutul. Fără a pricepe că acest imperativ e de Sus, de la Dumnezeul Slavei.

Lecţia a treia. Imaginea Apostolilor celor înspăimântaţi de vederea lui Dumnezeu. În fond, în toată vremea Hristos aşa-şi arăta Faţa printre ei.

El pururea fiind Unul din Treime întru care Tatăl a binevoit. Schimbarea la Faţă a Domnului purta însă şi harul ei şi deschiderea ochilor celor duhovniceşti încât pare că în fapt Apostolii-şi schimbă faţa. Şi poate că aşa şi este…

Numai noi astăzi, cu faţa eczemată de păcatele noastre, credem că putem privi în faţă pe Dumnezeu. Într-o teribilă supurare de orgolii credem că putem să scriem orice – aviz domnului Toni Moldovan cu ereziile sale despre „Programul Terra" – şi să aberăm orice discuţie despre Dumnezeul Slavei.

Numai redând chipului din noi smerenia ţărânei din care suntem alcătuiţi şi reaprinzând-o de scânteia slavei spre asemănare, putem căta cum se cade către Dumnezeu.

Să cerem lui Hristos, aşadar, să ne vedem căderile pentru ca să ne putem înălţa spre El.

Mireasa cea cu totul fără prihană şi Maica bunăvoinţei Tatălui

ine este aceasta care se urcă din văile lumeşti? Ce este această petrecere şi străină mergere înainte? Ce taină mare e aceasta ce se vede? Este Împărăteasa tuturor şi Doamna şi Slava şi Lauda." (Cântarea a 6-a a Utreniei Înaintepăznuirii Adormirii) *Tainică întrebare care zguduie aşteptarea pe care întregul post al Adormirii Maicii Domnului a sporit-o prin lucrarea de smerenie întru cele ale trupului şi întru cele ale sufletului. Şi punerea sa întru cele ale pământului a redeschis cerul, „lumea împodobită fiind prin gând cu duh fără materie", strigătul nefiind de tânguire, ci de tainică veselie: „Bucură-te Fecioară, lauda creştinilor."* (Condac la Înaintepăznuire)

„Nepoata lui Adam ce s-a făcut Maică Dumnezeului Slavei" (Cântarea a 4-a a Utreniei Înaintepăznuirii) adună în fericitul Ghetsimani pe nuntaşii de taină ai Mirelui Hristos, ea, Mireasa, în mâinile Fiului său punându-şi sufletul, ca-n mâinile Celui care în braţele ei a fost purtat. Ce taină a minu-

nii să fie oare mai mare ca aceasta în care sufletul Maicii lui Dumnezeu, înfăşat ca un prunc, se aciuează în braţele Fiului, Acela ce toate le ţine? Adormirea ei purtând cu sine restaurarea icoanei femeii care, născând, devine din Ocrotitoare, Ocrotită de Pruncu-i cel Preasfânt, răstoarnă stăvilarele de gând omenesc care înconjoară ideea şi realitatea de Dumnezeu. Şi realitatea de femeie care naşte.

În veşmântu-i străluminat de har, Maica Preasfântă redă femeii ceea ce are nevoie în pustiul vremii de azi. Modelul şi ocrotirea. Ţinta şi Calea. Mireasa cea cu totul fără de prihană se aşează în faţa miresei ce-i purtată de mire la Altar.

Şi lumeasca mireasă poartă pe frunte diademă de taină, icoana dumnezeieştii mirese. Ce pecetluire a dragostei şi a nemuririi! Şi dintr-o dată, taina neorânduielii se sfarmă într-un adânc de taină rânduită spre mântuire. Maica Cerului restaurează maternitatea, arătând neamului femeiesc că nu-i suficientă feminitatea însângerată pentru ca să trăieşti cu adevărat. Ci că adevărata viaţă ţine de taina naşterii şi a creşterii pruncului.

În vremea acestei teribile rătăciri, când a avea carieră e mai important decât a avea familie, când

a-ţi pierde feminitatea de dragul unui feminism masculinizat ţine de nebunul gust al unei lumi căzute, când a fi demonic e de preferat în detrimentul lui a fi serafic, Maica Domnului se arată a fi marea sfidare aruncată gunoaielor de gând care inundă ideea de femeie.

Nedespuiată şi totuşi de o frumuseţe ce te răpeşte la cer, nemincinoasă şi totuşi cu un chip decât care numai Chipul Celui ce S-a născut din ea e mai frumos, cu sabie de-a pururea strâpungându-i inima sa de dragul inimilor noastre egoiste ce refuză sabia, Maica Domnului sfidează absurdul moment pe care emanciparea feministă l-a „înălţat" (vorba vine) ca să ne ia ochii. Tot fumul „teribilismelor" pe care ni-l aruncă-n faţă feministele ce-şi scuză netrebnicele păcate sub chipul cine-ştie căror libertăţi feminine, piere, căci „căţuia cu tămâie de feciorie binecuvântătoare" ne arată până la sfârşitul veacurilor că a te jertfi e mai presus de orice, că a purta în pântece scânteia „chipului slavei celei negrăite" e mai preţios decât orice altă purtare.

Înveşmântată în smerenie şi dragoste, Maica Domnului tace. E greu să accepte că şarpele a mai

găsit suficiente Eve care să îngăduie ispita, ba, mai mult, goale fiind de orice slavă, să strige cu ostentaţie că ele sunt „modelul" vrednic de urmat.

Din vreme-n vreme, icoana ei ne mai plânge din câte-o catapeteasmă, strigându-ne muţeşte că iarăşi e vremea răstignirii.

Fără Hristos, zadarnic totul

imitri Merejkovski scria, la un moment dat, în insolita lui „monografie" *Iisus necunoscut* (trad. rom. Cezar Petrilă, Editura ANTHEROS TEHNOPRESS, Iaşi, 1999, 349 p.): *„Tava cu capul tăiat al Înaintemergătorului este oferită Irodiadei, prostituata încoronată. Irod, asasinul, plânge de milă, privind ochii sticloşi ai celui omorât. Lacrimi de beţiv se rostogolesc pe taler, de unde sângele se prelinge pe picioarele dansatoarei Salomeea. Iar sufletul Înaintemergătorului freamătă de bucurie în cer, ca steaua dimineţii în faţa soarelui, aidoma copilului la sânul mamei sale. „Prietenul Mirelui, care stă şi-l ascultă cu bucurie, se bucură de glasul Mirelui. Aşadar, bucuria aceasta a Mea s-a împlinit" (Ioan 3.29). Două capete: unul tăiat pe tavă, celălalt căzut pe Cruce, iar între ele – lumea întreagă plângând ca Irod şi dansând ca fiica lui. Sfârşitul lui Israel este preţul înspăimântător al primului; sfârşitul lumii, preţul – şi mai înspăimântător – al celuilalt"* (op. cit., pp. 214-215).

Între sărbătoarea Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul şi Înălţarea Sfintei Cruci pare că n-ar fi

prea mare legătură, la prima vedere. Iată însă, cum amândouă sunt ochii duhovniceşti prin care trebuie să privim şi să ne analizăm mântuirea. Ni s-a tot cotrobăit prin suflet în căutarea unei răni, care să ne nască angoase, căci cultura panicii care-i cuprinde pe futurologi şi horoscopişti, panica o speculează. Şi mai mereu absurdul, deloc ionescian, a câştigat teren în defavoarea bunului simţ. Fremătători de colb au înălţat praf în ochii noştri şi orbiţi de atâta dorinţă de sfârşit nu-l mai pregătim.

Hristos Domnul şi Ioan Botezătorul. Crucea şi temniţa şi călăul şi sabia. Mereu plata încercării de a pune lucrurile în normalitatea lor, aceea pe care Dumnezeu din veac, paradigmatic, a gândit-o pentru ele. Tot blestemul lumii de astăzi este că ia prea mult în seamă pe superficiali şi că îngăduie deştepţilor – după rânduiala de valori a lumii acesteia – ca atunci când micimea şi desfrâul şi decăderea îi cuprinde să se ascundă în teribile deculpabilizări cărora le cad pradă Botezătorul şi Răstignitul. Ca într-un ciudat de cunoscut şi reluat „theatrum mundi", moartea lui Ioan este încă o tragedie umană în vreme ce aceea a lui Hristos ţine de o Divină Comedie (theodramă).

De aici şi drama nehotărârii noastre de a urma lui Hristos. Un cancer al gândului metastazează venirea în fire, care, astfel, nu se mai trezeşte în noi niciodată. Semănăm hoţilor. Care n-au nevoie de lumină, căci îi descoperă, îi face văzuţi. Tot astfel şi noi, nemernici şi nepocăiţi tâlhari, n-avem nevoie de Hristos, Lumina lumii, căci ne descoperă, ne arată, ne face văzuţi.

De aceea la Praznicul Tăierii Capului Sfântului Ioan şi la acela al Înălţării Sfintei Cruci nu există sfârşit. Căci după Înviere, toate se cer după Cruce, iar Crucea ţi-o arată cel mai bine firul sângeriu lăsat de călău pe gâtul Înaintemergătorului. Altfel, zadarnică zbatere viaţa.

Când libertatea omului este aşezată mai presus de aceea a lui Dumnezeu

unt multe lucrurile prin care încălcăm libertatea celui de lângă noi, pornind cu cele de jos, bârfele aducătoare de zvonuri nenorocite, şi, culminând cu omoruri incalificabile în raport cu lumea umană, oricărei ţări ar aparţine ea. Toate îl arată pe om drept un dărâmător, un a-legic, unul care nu numai n-are lege (fără-de-lege), dar care, atunci când ea există, o eludează fără pic de remuşcare.

De ani buni încoace, poate cu Magna Carta de la 15 iunie 1275, sau în 1628, cu *Petition of Regbits*, în Anglia, poate cu *Declaraţia de independenţă* a SUA, din 4 iulie 1776 sau cu Declaraţia Drepturilor omului şi ale cetăţeanului Revoluţiei Franceze, din 26 august 1789, dar sigur odată cu ziua de 10 decembrie 1948, zi în care Adunarea generală a ONU a adoptat *Declaraţia Universală a Drepturilor Omului*, codificând drepturile fundamentale ale omului, fantoma aceasta a „drepturilor omului" bântuie –

ca odinioară năluca marxistă – nu numai Europa, ci lumea în genere. În numele acestor „drepturi ale omului" s-au făcut şi cele mai teribile acte de eroism, dar au avut loc şi cele mai uluitoare masacre.

Lăsăm la o parte dificultatea conceptului de *drepturi* (a se vedea *Michael Freeden, Drepturile, Editura CEUDU Style, 1998*). Şi lăsăm să cadă privirea cercetării noastre numai pe acelea care au intrat – cel puţin în ultima vreme – în categoria lor. Dreptul la avort, la prostituţie legalizată, la homosexualitate – cu toate implicaţiile lor nenorocite – aproape că estompează celelalte drepturi umane cu adevărat dezirabile de împlinit în societatea ce o străbatem.

Sigur, n-avem voie să cădem în plasa care ne îndeamnă să spunem că ar trebui să facem abstracţie de existenţa homosexualilor, a prostituatelor mai mult sau mai puţin organizate etc. Un predicator american – adică unul din ţara de pe unde ne cam vine moral conţinutul articolului 200, readaptat nu de mult de parlamentarii români (mi-e ruşine să cred că un Parlament poate face asta), la unele directive ale UE, spunea: „Întotdeauna mai sunt speranţe atâta vreme cât privim în mod obiectiv o pro-

blemă nerezolvată; nu mai este însă nicio speranţă atunci când pretindem că această problemă nu există" (cf. *C.S. Lewis, din Scrisori către Malcolm*).

Noi ştim că homosexualitatea, avortul, prostituţia şi altele de aceeaşi teapă, există. Şi ştim că ele ţin mai ales de imoralitate, chiar dacă unii îmbracă aceasta în veşmântul legii. Sigur că dacă este să te legi de homosexuali ai de-a face cu teribila acuză că te legi de „minorităţi sexuale". Slavă Domnului că sunt minorităţi! Cum desigur este absurd să credem că dacă ne opunem legalizării bordelurilor se va încheia, odată pentru totdeauna, problema prostituţiei. *Dar avem convingerea fermă că legalizarea lor contravine legilor lui Dumnezeu.* Faptul că unii aplaudă constituirea unor cupluri homosexuale, ba chiar le îngăduie adoptarea copiilor, nu înseamnă că aceasta este normalitatea. Faptul că unii tineri îşi freacă fericiţi palmele de afacere, când vorbesc şi practică „sex liber", nu înseamnă că astfel vom intra în Împărăţia lui Dumnezeu care este orice, numai afacere nu.

Se aduc sute de argumente pro-bordel, pro-homosexualitate sau pro-prostituţie (inclusiv pro-avort), ba chiar în capul proavorţionismului se află

o grămadă de fonduri şi programe guvernamentale sau non-guvernamentale de implementare a uciderii programate. Şi credem că pentru introducerea noilor directive ale UE în sistemul social românesc se vor cheltui sute de miliarde, dar nu se aduce nici măcar un argument de bun-simţ sau unul în care să se facă apel la Dumnezeu. Nici măcar unul. Grav este faptul că mass-media românească, stupidul şi penibilul nostru parlamentarism, analfabetul nostru politician, a luat de bune argumentele altui spaţiu decât cel românesc şi ale altor morale decât cele ortodoxe, bazându-şi arma împotriva poporului român, care i-a ales şi i-a aşezat în frunte, crezându-i oameni cu frică de Dumnezeu, pe argumente care au decimat zeci de popoare occidentale.

Să luăm un exemplu. Cel mai des argument folosit în favoarea bordelurilor este faptul că ele vor limita prostituţia neimpozitată şi necontrolată medical. Absurd. Pentru că dacă privim spre economia Franţei, Olandei, SUA sau a oricăror altor ţări care fac legea, vom vedea aceleaşi trotuare-lupanare şi aceleaşi emisiuni scabroase. Pentru că pe măsura ofertei, se diversifică şi cei care consumă produsul haznalei morale ce poate naşte astfel de argumen-

tări. Eu am convingerea că economia unei ţări se salvează tocmai prin moralitate, iar nu prin economia şmecherelii şi a libertăţii de a fi borfaş.

Şi toată această preocupare pentru sănătatea sexuală a tânărului român în care anii aceştia ai lipsei de hrană, în ţara în care, în 1989, orice tânăr, pentru a avea o casă cât de cât locuibilă, făcea eforturi uluitoare. Grija aceasta pentru cuplăiarul homosexual ar fi de-a dreptul înduioşătoare dacă am constata indiferenţa cu care este privită căsătoria tinerilor sănătoşi, care vor să aibă copii, dar care nu sunt ajutaţi nicicum să-i crească omeneşte.

Aproape mi se pare hulă la adresa drepturilor omului slujitul celor care îngrijesc de câini şi pisici şi… mai nou, de coropişniţe, în ţara în care bătrânii şi copiii bolnavi mor de foame, nu pentru că n-au muncit sau n-au vrut să aibă, ci pentru că preţurile au sărit de pe fix ca şi minţile unora dintre aceia care cred că prioritatea numărul unu pentru intrarea noastră în Europa ar fi slobozirea instinctelor şi nu emanciparea lor.

Dumnezeu este dat deoparte. Prezenţa Lui nu convine. Extirparea Lui din minţile românilor este fundamentală şi adânc manipulată de oameni plă-

tiţi să facă din România o ţară a tuturor posibilităţilor. Tăcerea nu este de folos acum.

Să nu vorbim cu ură sau părtinire, să ne punem pe rugăciune şi studiu şi să cerem de la Dumnezeu să înţelegem miezul de dramă pe care îl ascunde homosexualitatea sau desfrâul. Să-i căutăm pe cei aflaţi în impas, nu pentru a-i plăti în demersul lor anticreştin, ci pentru a le oferi alternativa creştina la nenorocirea lor. Să strigăm că nu perversiunea a făcut să reziste neamul, ci rectitudinea morală. Că nu alianţe cu cine ştie ce punct cardinal al politicii veacurilor ne-au dăruit continuitate, ci alianţa cu Dumnezeu. Să căutăm soluţii împreună, pentru ca nu cumva anul 2000 să fie pe deplin anul fără Dumnezeu al ţării care s-a lăudat scriptic a fi creştin-ortodoxă.

N-ar fi rău să cercetăm Ortodoxia faptelor parlamentarilor noştri şi, dacă nu-i vom găsi ancoraţi în ea, Biserica ar trebui, fie şi în al doisprezecelea ceas, să le ofere şansa unei pocăinţe în afara Bisericii!!! O ştire ProTV vestea, în după-amiaza zilei de 20 iunie, că un american a descoperit unul din cele 25 de exemplare ale declaraţiei de independenţă SUA în spatele unui tablou. Şi l-a vândut. Cu

8 milioane de dolari. Cam câţi copii s-ar hrăni din suma de pe un astfel de exemplar? Sau câţi bătrâni sărăciţi de o politică monetară şi economică falimentară? Cât costă însă apostazia de acum?

Cât ar da unii din votanţii articolului 200 pe un exemplar din Sfânta Scriptură, Declaraţia Drepturilor lui Dumnezeu? Poate că din „umilele" lor salarii n-au cum să-şi cumpere Biblia. Bine ar fi ca investirea şi aşezarea lor în comoditatea senatorială sau deputăţească să li se ofere o Biblie. Semn că, oricât ar nega ei, Dumnezeu pururea vede şi pe toate le judecă. Şi, să fim bine înţeleşi, strigătul de luptă duhovnicească al Bisericii rămâne până la sfârşit: Domnul vine!

Şi tare mi-e teamă că nicio declaraţie a drepturilor unora dintre oameni nu va avea efect în cele mai de jos ale pământului.

Examenul Cananeiencei

(Matei 15.21-28)

coana întâlnirii dintre Hristos şi femeia cananeiancă, a cărei fiică este „greu chinuită de un diavol”, este atât de firească, încât uneori nici n-o mai băgăm în seamă în momentele noastre de descumpănire. Când copiii noştri ies oarecum din tiparul moral pe care-l socotim moral, dăm vina, nu-i aşa, pe anturaj, pe educaţia insuficientă sau defectuoasă primită în şcoală, pe influenţa nefastă a televiziunii etc. Rar ne aducem aminte de nelucrarea noastră cu pruncii noştri şi, din păcate, şi mai rar avem conştiinţa că în spatele actelor lor – ce le depreciază „chipul Slavei”, îndepărtându-l tot mai mult de „asemănare” – şade răul. Spunem că s-au stricat de la băutură, de la desfrânare, de la lene şi alte câteva „surse” de pierzanie. Şi când vorbim despre ei spunem că au „unele probleme”. Ca şi cum Hristos ar fi murit pe Cruce pentru problemele noastre, iar nu pentru păcatele noastre.

Să nu ne minţim! Cananeianca de azi este impresionantă. Femeie singură şi amărâtă – credeţi că

are alt gust însătănirea celui mai drag om al tău? – Aproape că le întrupează pe toate mamele ce aleargă în întâmpinarea lui Dumnezeu pentru a le ajuta în redresarea morală, familială şi, nu rareori, materială a copiilor. Taţii stau deoparte – nici pe soţul cananeiencei nu-l zărim – nu pentru că nu i-ar interesa soarta copiilor lor, ci pentru că, cel puţin în familia românească, mama e chemată să iasă în întâmpinarea lui Dumnezeu şi să-i ceară restaurarea familiei sale. Aceea care aduce pe lume, în singurătate şi suferinţă, oricât de mulţi ar asista-o, şi oricâte medicamente ar anestezia-o, este chemată şi să ducă prin lume, ridicând deasupra lumescului, pruncul ce-i încununează căsnicia.

Indiferenţa, vădit pedagogică, prin care Hristos încearcă pe femeia cananeiancă, ne atinge uneori – tot ca un examen al profunzimilor noastre într-ale credinţei şi mărturiei creştine – pe fiecare dintre noi, atunci când ni se pare că ajutorul de la Dumnezeu este un Drept al nostru, dobândit prin cine ştie ce „aclimatizări" cu morala creştină sau socială. Pedagogia lui Hristos ne învaţă altceva. Că privirea lui Dumnezeu se întoarce către noi ca un DAR, un Dar nepreţuit de la un Dăruitor nepreţu-

it în a Cărui grijă toţi ne încadrăm, indiferent de zona spirituală din care ieşim în întâmpinarea Lui.

„Fie ţie cum voieşti” – în funcţie de credinţa ta! Aproape că nouă ni s-ar întâmpla numai lucruri nedorite. Căci dorim moartea păcătosului şi suntem cu glas de răzbunare în toată vremea.

Dar lumina icoanei cananeiencei ne învaţă că a intra în vorbă cu Hristos nu este greu. Dar este greu să vorbeşti cinstit şi cu toată credinţa. Altfel te prinde. Şi cu Dumnezeu nu se glumeşte stupid.

„Fie ţie.” Ca o ameninţare? Ca o binecuvântare?

De noi, de modul în care cerem, depinde şi roada ce va să fie!

„Veniţi să-l vedem pe Drept primind pe Dumnezeu în braţă…”

În două februarie calendarul liturgic al Bisericii tresare iarăşi în chip cu totul minunat, dându-ne bucuria sărbătorii cu Hristos. E vremea „Întâmpinării Domnului”. Gestul ţine de Legea Vechiului Testament, aceea care prevedea ca la întâiul născut de parte bărbătească familia să urce în Ierusalim şi să aducă ofrandă lui Dumnezeu, Dumnezeului lui Israel şi al întreg neamului omenesc. Dincolo de semnificaţia sa religioasă, tradiţia aceasta binecuvântată avea şi aspectul acela cu totul deosebit, al „întăririi pe pământ” a neamului care-l aştepta pe Mesia. Fiecare tată ce urca spre zidirea blagoslovită a Templului spera că feciorul său va reprezenta ceva în raport cu planul de mântuire a lumii. Fiecare nădăjduia că fiul lui va zdrobi capul şarpelui.

Nădejde să fi avut Iosif cel Drept şi Maica Domnului? Numai nădejde sau şi o certitudine greu de purtat – aceea că duc Templului pe Cel care este mai mare decât Templul, pe Dumnezeul Slavei cel Întrupat.

Orice umbră de suspiciune – dacă va fi existat – a fost alungată de glasul bătrânului drept, care-l primeşte pe Hristos spre închinare. Strigătul de întâmpinare este oftatul iadului şi cheia dărâmării locuinţei întunericului. E glasul lui Adam celui căzut şi reaşezat întru ale sale prin harul Întrupării Celui ce toate le face noi.

Cutremurătoare, întâlnirea dintre Hristos Pruncul şi Simeon, cel călit în aşteptare, era în fapt întâlnirea dintre Hristos-Izbăvitorul şi tot neamul omenesc, din Adam curgător. De aceea, căutarea – geamăt al lui Simeon – „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne…" – marca începutul restaurării cosmosului în Hristos. Şi omul real cel care dădea glas la toată această adâncă şi pioasă uimire şi admiraţie deopotrivă.

Noi nu putem şti ce va fi simţit Simeon, dreptul ce-şi făcea veacul pe lângă Templu, tocmai în aşteptarea „plinirii vremii" şi întâlnirii cu Cel ce toate le făcea noi. Dar strângându-ne pruncii în braţe, putem bănui dulceaţa acelei întâlniri. Pruncul era Hristos şi cel ce-L îmbrăţişa era un om drept, unul care-şi dedicase viaţa împlinirii acestei „purtări în braţă".

De aceea semnificaţia sărbătorii trece dincolo de hotarele unei lecturi teologice obişnuite.

Sărbătoare doxologică desăvârşită, Întâmpinarea Domnului ne obligă să ne reaşezăm, fie şi o clipă, valorile spirituale pe care le purtăm în braţele duhovniceşti ale inimii. Să încercăm să pricepem gestul preotului – preluat în Ortodoxie din practica binecuvântată a Dreptului Simeon – care îndată după Sfântul Botez, ia pe prunci, închinându-i la icoane, ba chiar bărbat fiind, închinându-l în faţa Sfintei Mese a altarului.

Să încercăm să realizăm că dacă la Întâmpinarea Domnului Simeon poartă pe braţe Cerescul Prunc, astăzi Hristos este Cel ce poartă în braţe pruncul venit pe pământ spre slava lui Dumnezeu şi întărirea Neamului său. Să înţelegem taina cea mare că deşi Simeon întâmpina pe Domnul, Domnul era Cel ce-l purta pe Simeon în braţele Sale.

Să încercăm să înţelegem marea Iubire care ne întâmpină.

„Îndrăzniţi, Eu sunt! Nu vă temeţi…”

omnul Iisus Hristos, Domnul Belşugului, înmulţise pâinile, săturând mulţimea din pustie. Apostolii primesc poruncă şi se retrag pe mare. Domnul rămâne să slobozească mulţimile. Se retrage în munte, mai apoi, rugându-Se. Singur. Binecuvântata însingurare a Domnului. Cea care a alungat toate singurătăţile.

Corabia – la a patra strajă din noapte – se află deja la multe stadii de pământ, fiind „învăluită de valuri”. Hristos Domnul calcă apele, venind către Ucenicii Săi, care se înspăimântează. „Dar El le-a vorbit îndată zicând: „Îndrăzniţi, Eu sunt! Nu vă temeţi.” Iar Petru, tumultuosul, cere întărirea, adeverirea cuvântului: „Dacă eşti Tu, porunceşte să vin la Tine pe apă.” Chemat de Domnul – „Vino!” – Petru calcă, până la o vreme, peste valuri. Dar văzând vântul, s-a temut şi, începând să se scufunde, a strigat: „Doamne, scapă-mă!”

Mâna Domnului – grabnic ajutătoare ca întotdeauna – smulge pe Apostol din văluirea apelor, iar

glasul Său ne scoate din învolburarea puţin credincioasă. Urcat în corabie, vântul se potoleşte. Doar în sufletele Apostolilor se aprinde un vânt nou, al Duhului Sfânt, mărturisind: „Cu adevărat Tu eşti Fiul lui Dumnezeu."

Cât de aproape era Petru de Domnul. O mână întinsă a fost suficient pentru ca scufundarea lui să fie oprită. Atât mai era până la Hristos, Domnul apelor şi al vânturilor. Iar cu noi, nu odată, este exact la fel. Înghesuiţii pe corabia vieţii cotidiene, vine Dumnezeu către noi, cu toată dragostea Lui, călcând peste toate valurile îndoielilor noastre şi peste toate bulboanele faptelor noastre nemernice. Şi când noi mai avem atât de puţin de împlinit pentru ieşirea din tulburare, ne temem de vântul puternic – cel ce a înălţat apele în furtună – şi deznădăjduim complet. Ne temem că e mai mare vântul decât Hristos, că e mai puternică ispita decât Harul lui Dumnezeu, dăruit ca să luptăm împotriva ispitei.

Dintre valuri, din mijlocul vâltorilor, se aude glas înalt: „Îndrăzniţi, Eu sunt! Nu vă temeţi!" N-am venit să vă înspăimânte prezenţa Mea, ci tocmai ca să vă scot din teama şi necredinţa voastră, din vă-

lurirea tulbure a ispitelor ce vă înconjoară. Întruparea Mea este antidotul tuturor temerilor. Chipul Meu, care aprinde iconostasele sufletelor voastre, nu-i întuneric, ci Lumină. Pentru că Eu sunt Lumina. Eu sunt Calea. Eu sunt Adevărul. Eu sunt Viaţa.

Domnul arată astăzi ce ne trebuie să supravieţuim lumii acesteia, pentru a vieţui cu adevărat în ceea ce va să vină. Îndrăzneala cu care se ia, în asalt, Împărăţia Cerurilor. Dorinţa fierbinte de a fi cu Iisus Hristos. Curajul de a sta de partea Lui, de a călca apele învolburate, întâmpinându-L, în ciuda tuturor furtunilor.

Petru, Apostolul cel năvalnic, nu e de judecat sau de neiertat pentru îndoiala lui. Prin îndoiala şi teama lui, Hristos ne-a surprins pe toţi temători, îndoielnici. Şi, prin mâna întinsă lui, Hristos Domnul ne arată că stă mereu cu mâna Sa întinsă pentru a ne smulge din valuri. Bine ne este nouă de nu vom alunga mâna ce ne întâmpină şi vom înţelege că, de mână cu Hristos, salvarea noastră nu poate fi decât corabia cea sfinţită a Bisericii. Cu Domnul şi cu Ucenicii Săi. Deasupra şi împotriva tuturor valurilor.

Doamne, să văd!

(Luca 18.35-43)

u-i la îndemâna oricui să ceară vederea. Cu cât mai mult nu-i la îndemâna oricui să dăruiască vederea. Domnul Se apropia de Ierihon – oraşul care simţise pe ziduri sunetul victoriei neamului ales – şi undeva pe marginea drumului un orb cerşea. Ni-l putem închipui ca unul lipsit de multe din cele care fac viaţa uşoară. Să fi fost mulţimea cu răspunsul ei – „şi i-am zis că trece Iisus" – sau pur şi simplu o doză de obrăznicie – care n-a lipsit niciodată cerşetorilor (cu atât mai mult parcă celor de astăzi!). Cert este că orbul se încumetă să ceară vederea. Îi cerea mult sau îi cerea puţin lui Hristos, Dumnezeul nostru? Darul nu se măsoară după cât ceri, ci după cât primeşti. Şi iată, Hristos în Evanghelia aceasta Se vădeşte a fi Dăruitorul. Darul care îl dă Lumina lumii este lumina dintâi a vederii. Fără de care, orbiţi, şedem mai toţi la marginea vieţii.

Dincolo de strigătul dintâi – acela pe care-l putem socoti demitizator, ca fiind obraznic – ceea ce-L impresionează pe Hristos este cel de-al doilea.

Acela în care Hristos va fi zărit o umbră de părere de rău, dar şi de nădejde că lucrurile se vor îndrepta. Ce trecere de la strigătul de milog la cererea – de-a dreptul regească – a orbului din Ierihon. Poate că era pentru întâia oară când cineva îl băga în seamă pe orb mai mult decât să-i arunce un „galben" sau vreun gologan ruginit sau, deseori, vreun cuvânt jignitor şi dureros. Şi iată-L pe Acesta. Îi dăruieşte galbenul cel de nepreţuit al vederii.

Astăzi, când socotim în cifre cu multe zerouri darurile şi când ne visăm căpătuiţi cu tot felul de sume fabuloase, poate că ar fi bine – măcar în Duminica Orbului din Ierihon – să luăm seama la darurile cele mari pe care Dumnezeu ni le rânduieşte. Şi că mai de preţ ne este sufletul decât umplutul buzunarelor, zâmbetul decât mascarea noastră în oameni de societate aleasă, mângâierea copiilor noştri decât mângâierea buzunarelor zdrăngănitoare, chimvale ale uitării de Dumnezeu.

…Pe străzile Sibiului umblă un om. El spune mereu „cea mai scumpă ne e vederea", întinzându-ne mâna a milă. Să luăm aminte. Să învăţăm să stăm lângă cei care, în numele lui Hristos, au nevoie de noi – ochi ai vederii lumii.

„Daţi-le voi să mănânce…”

(Matei 14.14-22)

n loc pustiu, la ceas târziu, în mijlocul mulţimii – ca la cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi copii – la rugămintea Ucenicilor Săi, Domnul înmulţeşte pâinea şi peştii. Domnul îi hrăneşte pe cei care au stat o zi întreagă ascultând cuvintele Cuvântului. De dragul ascultării cuvintelor vieţii veşnice aproape că uitaseră să mănânce. Învăţaseră deja că „nu numai cu pâine va trăi omul…”

Are loc minunea aceasta în văzul tuturor, dar nu cu gesturi exagerate, spectaculare, ci în aceeaşi discreţie ce-L caracterizează pe Domnul. De aceea Sfinţii Apostoli sunt cei ce duc pâinea şi peştii celor care – zice Sfântul Marcu – „cete, cete şedeau pe iarba verde”. Era semnul ordinii şi al supunerii. Hristos Domnul, Dumnezeul ordinii, rânduise ca Apostolii să ducă hrana celor care conduceau pe cei care, cete, cete aşteptau să se înfrupte din hrană.

Minunea nu constă numai în înmulţirea pâinii sau a peştilor. Ci în săturarea oamenilor prezenţi

acolo. Că erau sătui ne-o arată cele douăsprezece coşuri de rămăşiţe. De unde nu era, mai şi rămăsese.

Hristos Se arată, iarăşi şi iarăşi, ca Domn al belşugului. Stă la masă cu cei a căror sărăcie îi făcuse să ajungă la asfinţitul soarelui nemâncaţi, flămânzi, dar săturaţi pe deplin în foamea şi setea lor după cuvântul lui Dumnezeu. Gesturile Domnului preînchipuie însă altă Taină a Belşugului. Pentru că Domnul „luând cele cinci pâini şi cei doi peşti, şi-a ridicat ochii la cer, a binecuvântat şi frângând, a dat ucenicilor pâinile şi ucenicii mulţimilor."

Sunt gesturi care vor marca şi Cina cea de Taină, şi Cina de la Emaus. Şi alte întâlniri ale Domnului cu ucenicii Săi, până la sfârşitul veacului. Pentru că sunt gesturi care marchează Taina cea mare a Sfintei Euharistii. Pâinea Belşugului deplin. Trupul şi Sângele lui Hristos.

Nouă, preoţilor, ne spune Domnul mereu: „Daţile voi să mănânce…" Iar noi, dintre uşile împărăteşti, transparenţi ca să nu tulburăm Taina Sfintei Liturghii, zicem: „Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi!" Şi minunea se repetă. Până când ne vom împărtăşi, mai cu adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăţiei Sale.

Da, Doamne…

(Matei 9.27-35)

vanghelia cu vindecarea celor doi orbi şi a mutului, care marchează această Duminică, poartă în sine un sâmbure de lumină pentru toţi cei care nu văd şi un susur dulce pentru cei care nu pot rosti cuvântul. Pentru că ceea ce Domnul a reuşit atunci, o poate face şi acum, atâta vreme cât omul îi iese înainte cu credinţă, nădejde şi dragoste.

Doi orbi strigă după Domnul să-i vindece de nevedere. Cer asta „Fiului lui David", urmărindu-L cu sfânta lor insistenţă până în pragul casei unde Domnul a intrat. Răspunsul credinţei lor: „Da, Doamne!" este vindecarea lor prin voia şi atingerea Domnului.

Un mut care era chinuit de diavol – este adus înaintea Domnului. El scoate afară pe domnul întunecimilor şi necuvintelor şi redă celui mut putinţa de a vorbi. Cuvântul redă omului cuvântul.

La spusa Domnului „după credinţa voastră fie vouă", orbii încep să vadă, devin văzători. De ne-ar

fi nouă după credinţa noastră, câţi am mai vedea, câţi am reuşi să mai parcurgem căile vieţii noastre ajutaţi de ochii noştri? Mi-e teamă că am fi cetate de nevăzători şi asta pentru că dincolo de credinţă ne-au secat şi faptele credinţei, şi puterea nădejdii, şi desăvârşirea dragostei noastre.

Sfântul Nicolae Cabasila spunea într-o carte definitorie pentru spiritualitatea ortodoxă, „*Viaţa în Hristos*", că „sunt unii vii mai morţi decât morţii." Parafrazând, am putea spune că sunt unii văzători mai orbi decât orbii, unii vorbitori mai muţi decât muţii. Căci cine n-are lumina lui Hristos, care luminează tuturor, şi n-a simţit dulceaţa cuvântului lui Dumnezeu şi de va fi văzător, orb este şi vorbitor de va fi, mut este.

Fericiţi cei care, nevăzători fiind, văd şi muţi fiind, vorbesc Domnului şi cu El.

Bacalaureatul românesc şi sensul educaţiei creştine

ând spui că eşti creştin, mărturiseşti că fiecare aspect al vieţii tale îl vezi în lumina poruncilor lui Dumnezeu. De aceea, credem noi, că educaţia unui creştin făcută de un creştin capătă sensul adânc de formare (morphosis), amintindu-ne totodată de cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „O, copiii mei, pentru care sufăr iarăşi durerile naşterii până ce Hristos va lua chip în voi" *(Gal. 4. 19)*. Chipul lui Dumnezeu (morphe Theou).

Se vădeşte aşadar o relaţie indisolubilă între educaţia copiilor şi planul lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră, educaţia arătându-se a fi aşadar lucru greu, grav, imposibil de diluat în viaţa de zi cu zi. Dacă scopul nostru este acela de a dobândi Duhul Sfânt – şi prin El viaţa dumnezeiască – înseamnă că fiecare clipă a străbaterii noastre prin lume capătă dimensiunea atingerii de Dumnezeu şi, deci, fiecare aspect al ei trebuie tratat cu maximă înţelepciune; dintr-aceea nu de la oameni venită, ci de Sus.

Astăzi, mai mult ca oricând, vedem că înţelepciunea omenească nu este suficientă pentru a vieţui în poruncile lui Hristos. Şi atunci fie renunţăm la vieţuirea cea după şi în Hristos, dezvoltându-ne o deşteptăciune a vieţii acesteia, fie ţinem cele ale Domnului şi suntem zdrobiţi de „aria curriculară" a unui învăţământ bezmetic care, formativ vorbind, numai chipul lui Hristos nu-l naşte în noi.

La vremea când scriam aceste rânduri s-a desfăşurat teribilul examen de capacitate al copiilor de clasa a opta şi este în curs de desfăşurare examenul supra-ponderat al Bacalaureatului. Paralel studenţii îşi află şi ei subiectele de examinare. O tinerime întreagă în examene. Unul mai important ca altul. Unul mai derutant vocaţional ca altul. Sigur, nu-i timpul şi nici locul să tragem vreo concluzie. Dar se impune o constatare – copii noştri-s trişti, trişti de aşteptare ca şi de aşteptările înşelate. S-au aşteptat la examene în care să fie ascultaţi, nu „pasaţi"; în care să li se dea subiecte pe care le-au muncit, nu unele create de comisii între două cafele de plictiseală. S-au aşteptat ca efortul lor, încordarea şi oboseala lor să aibă înaintea celor care-i ascultă cel puţin efectul echilibrării tembelelor diferende născute

între liceele industriale din care veneau examinatorii şi liceele-colegiile din care erau „ascultaţii". Nu dai lecţii de predare a unei materii unor copii aflaţi în examene, discutând asupra metodelor de predare ale colegului tău – de aceeaşi materie – aflat, undeva într-o închipuită scară de valori pe o treaptă mai sus, doar pentru că predă la colegiu şi nu la liceul cutare sau cutare. Penibilismul nu are ce căuta în examene, în faţa copiilor. El trebuie vindecat în cercurile pe materii, pe care Inspectoratul trebuie să le pună la îndemâna celor care voiesc să se perfecţioneze. Dacă o vor cu adevărat şi dacă nu o fac doar pentru a-şi atrage muşterii într-ale meditaţiei…

Sunt trişti copiii. Pe cine interesează în fond? Nu-i aşa că aceiaşi tineri care acum ţâţâie în bacalaureat, priveau peste umăr, aproape cu obrăznicie pe coridoarele şcolii, făcându-i pe dascăli să-şi pună mereu probleme cu privire la viitorul lor? Iată-i acum şi aici! Judecăm starea lor de moralitate sau starea lor de informaţie, de aşezarea în cultura de examen (un fel de cultură de cartier în raport cu marea cultură).

Timp de patru ani au stat faţă în faţă cu nişte dascăli, nişte formatori. Să putem noi, în indiferen-

ţa unui examen să clădim ceea ce n-au putut face aceia? Poate. Da' cu ce preţ?! Sau, mai corect, de ce tot pe pielea elevului? N-am spus „sărmanul elev" şi n-o voi spune niciodată. El are starea lui. De graţie au ba?

Pornind numai şi numai de la ideea unei asceze legate de bacalaureat, a unui ascetism indus de bacalaureat. Nu televizor, nu chefuri, nu plimbări cu iubita (iubitul), nu fotbal etc. Uneori nu visare, căci, nu-i aşa, la vreme de examen nu-i mai mare duşman altul ca visul şi uitarea.

Înţepeniţi în funiile unei culturi de examen, adolescenţii României şi-au pierdut bucuria cunoaşterii, adică bucuria întâlnirii cu Dumnezeu într-un fel sau altul. Pierzându-şi bucuria, şi-au pierdut motivaţia şi, uneori, de ce să nu recunoaştem, pe Dumnezeu. Cine va face efortul reaşezării lor în Hristos? Noi toţi. Biserica slavei, educatoarea de nădejde a chipului spre asemănare?

Dea Dumnezeu!

Să luăm aminte..

„Lăzăriştilor" din a XII-a F

erioada aceasta a constituit în viaţa cetăţii şi implicit a Bisericii locale, o perioadă în care cei tineri şi-au confruntat sufletul şi mintea cu piatra de încercare care este EXAMENUL. Supralicitat şi transformat în „bau-bau" naţional, examenul de admitere în liceu, precedat de celălalt, numit de „capacitate" – şi mai aproape, examenul de Bacalaureat, i-a prins pe copiii şcolii româneşti stresaţi, agasaţi, obosiţi de urcuşurile şi coborâşurile social-politice ale unui an şcolar ce stătea gata-gata să nu se mai încheie. Trişti şi abătuţi, încercănaţi şi indiferenţi, plictisiţi de aşteptare şi supraîncărcaţi cu informaţie, copiii şi-au pierdut copilăria.

I-am văzut pe stradă făcându-şi cruce în dreptul catedralei. I-am văzut intrând şi implorând mila lui Dumnezeu peste ei, peste colegii lor şi peste cei din comisiile de corectare… I-am aflat smeriţi şi cutremuraţi în faţa icoanelor. Pentru ei Dumnezeu a făcut toate icoanele să fie făcătoare de minuni.

Fracţiuni de minut i-am văzut luminaţi de o lumină ce venea din ei şi de deasupra lor. Credinţa, nădejdea şi dragostea au fost singurele arme ce n-au trădat. Şi munca lor, a unora dintre ei. A acelora care vor merge mai departe.

În teancul de cărţi de română, de istorie, de fizică… de ce-i va fi preocupat mai ales, am văzut la unii Sfânta Scriptură. Nu pierdută printre altele şi nici folosită ca amuletă sau talisman, „ca să poarte noroc". Ci hrană de fiecare zi. Răsfoită. Citită.

Întotdeauna se vede o carte citită. Cum întotdeauna se vede cel care, citind Scriptura, caută să-şi potrivească paşii vieţii cu ritmul poruncilor pe care Cartea aceasta le cuprinde. Copiii aceştia erau vii. Înţeleseseră că fără Hristos Domnul – Cel care Se descoperă a fi Prieten de nădejde – nu se mai poate. Că sensul tuturor celorlalte cărţi şi materii – ca şi sensul „materiei" de altfel – nu este împlinit decât în Hristos.

De aceea nu am putut decât să regret că n-am avut cum pune pe masa fiecărui absolvent de şcoală generală sau de liceu, Cartea aceasta dătătoare de înţelepciune şi de viaţă. Cartea aceasta asemănată cu un palat de oglinzi în care chipul fiecăruia

din noi îşi află reflexia. Poate că aşa mult mai mulţi ar fi luat în serios şi mai cu mult interes opţiunea pentru Viaţă. Poate de aceea în reuşita, dar mai ales în nereuşita fiecăruia din ei e şi un pic din „neputinţa" noastră de a-L dărui pe Hristos Domnul, Trup şi Sânge, Cuvânt şi Jertfă, întreg şi viu, aşa cum este El în veşnicie.

Oricum, straşnic coleg de bancă S-a vădit Domnul tuturor acelora care L-au chemat să le stea aproape!

„Daţi-le voi să mănânce!”

(Matei 14.14-22)

ristos Domnul, aflând de moartea Sfântului Ioan Botezătorul, se retrage în pustie împreună cu ucenicii Săi. Durere, nu teamă. „Dar aflând mulţimile, au venit după El, pe jos, din cetăţi” *(Matei 14.13)*. Când Domnul iese şi vede „mulţime mare”, I se face milă de ei. O milă care-i vindecă pe bolnavii care – purtaţi pe sus – şi dacă nu vor fi venit pe jos ei înşişi, sfidând moartea – pare că nu sunt puţini în mulţime. O, milostivirea cea mare a lui Hristos!

Locul pustiu şi vremea trece de când cei ai mulţimii se aflau cu Domnul, la loc pustiu, îngrijorează pe Apostoli. Aceştia cer lui Hristos să dea drumul mulţimilor ca să se ducă în sate să-şi afle de mâncare. *(Matei 14.15)* Răspunsul Domnului pare o glumă în urechile Apostolilor: „N-au trebuinţă să se ducă: daţi-le voi să mănânce!” *(Matei 14.16)*

Hristos Domnul vorbea urechilor duhovniceşti despre hrană duhovnicească. Dar urechile trupeşti căutau un răspuns trupeşte. „Seduşi” de cuvântul

Pâinii Veşnice, oamenii uitaseră efectiv de foamea trupească. Erau prea mari minunile ce le umpleau ochii inimilor pentru ca să mai fie loc de „altceva". De ceva material. Hristos îi îndeamnă pe Apostoli să fie ei înşişi „hrană" duhovnicească, hrană care să facă uitată foamea.

Apostolii însă se „încăpăţânează" să rămână în planul „celor cinci pâini şi doi peşti." Domnul, ca un Dascăl desăvârşit ce este, înţelege neputinţa Apostolilor şi duce darul Lui până la capăt. Preînchipuind Darul cel mare care este Sfânta Liturghie şi punctul ei ce face unire cu cerul – Sfânta Evanghelie. Pentru că, după ce-i sunt aduse pâinile şi peştii, porunceşte mulţimii să se aşeze – „să şadă jos pe iarbă verde, cete, cete", zice Sfântul Evanghelist Marcu – ia cele cinci pâini şi cei doi peşti şi „privind la cer, a binecuvântat şi, frângând, a dat Ucenicilor pâinile, iar ucenicii, mulţimilor." *(Matei, 14.19)* Gesturi care vor marca Cina cea de Taină, frângerea Pâinii din Biserica primară, Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie, până la sfârşitul veacurilor. Gesturi care marchează Liturghia cosmică dincolo de veac, în Împărăţia Cerurilor.

„Şi au mâncat toţi şi s-au săturat.” *(Matei 14.20)* Şi, Doamne, câtă nevoie avem de săturare a înfometărilor noastre de fiecare zi. Săturare ce o căutăm în orice altceva decât în Pâinea ce se frânge – Trup Sfânt – pentru ca, mâncând din ea, să nu mai flămânzim.

Sătui de atâta falsă mâncare – roşcove care umplu stomacul şi conştiinţa, dar nu ne satură – bine ar fi, chemaţi de pilda înmulţirii pâinilor, la vreme de Post al Sfintei Mării, să căutăm Pâinea cea adevărată. Trupul Adevărului.

Ilie Tesviteanul, Sfântul din Teba Galaadului

nchide cu rugăciunea sa cerul. Tot rugăciunea sa este cea care redă pământului roua. Înmulţeşte untdelemnul şi făina amărâtei văduve din Sarepta Sidonului *(III Regi 17.10)* şi când copilul femeii – stăpâna casei – se îmbolnăveşte de boală grea încât nu mai rămâne suflare în dânsul, Ilie, rugându-se şi suflând de trei ori peste el, „s-a întors sufletul copilului acestuia în el şi a înviat." *(III Regi 17.22)*

Sfarmă mitul lui Baal, punând înaintea ochilor adevărata jertfă şi Adevăratul Dumnezeu (*III Regi 18.37-38)*. E hrănit de corbi *(III Regi 17)* şi de înger. *(III Regi 19)* El însuşi fiind ceva greu de definit în ochii oamenilor, ceva între sălbăticiune şi înger. Cert este că mereu Dumnezeu lucrează cu el şi prin el. Ca printr-un înger. Şi tot el este mâna cu lovire sălbatică ce aruncă în moarte pe preoţii lui Baal.

O voinţă dârză şi o credinţă nelimitată că „Viu este Dumnezeu" fac din Sfântul lui Dumnezeu Proroc Ilie una dintre cele mai minunate icoane care,

aşezată în faţa preocupărilor noastre de zi cu zi, pare că ne ironizează cu tăria aceea cu care o făcea înaintea urletelor slujitorilor zeului păgân – Baal: „Strigaţi mai tare, căci doar e dumnezeu! Poate stă de vorbă cu cineva, sau se îndeletniceşte cu ceva, sau este în călătorie, sau poate doarme; strigaţi tare să se trezească!" *(III Regi 18. 27)*

Strigătul lui Ilie peste dumnezeii noştri falşi. Spre dărâmarea lor, a piticilor şi stupizilor şi falşilor noştri zei, ai unul fals Pantheon în care egoismul şi ura, neîncrederea şi minciuna au devenit zei cu invocare cotidiană. Jertfele aduse lor? Toate clipele şi gândurile noastre care nu-L mai caută pe Dumnezeul cel Viu, ci pe Baal – orice alte nume i-am da.

Să luăm aminte aşadar la cel care, prin mila lui Dumnezeu, în car de foc s-a înălţat la ceruri. Să-i vedem setea şi postul şi credinţa. Tandreţea şi dragostea faţă de un Dumnezeu ce nu-l înşală. Să facem din Dumnezeul lui şi Dumnezeul nostru. Aşa cum trebuie să fie. Aşa cum este.

Despre Hristos Domnul unii au zis că este Ilie. Alţii că este Ioan Botezătorul. Ce cinste mai mare pentru un sfânt decât aceea ca semenii, contemporanii lui, să-L confunde pe Dumnezeu cu el.

„Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor”

(Matei 4.12-17)

ltimele cuvinte ale predicii Sfântului Ioan Botezătorul – care marchează acest început de an – erau: „Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor” şi „Iată, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii.” Botezul la Iordan consemnează astfel, în istoria mântuirii, momentul de început al activităţii publice a Mântuitorului şi punctul din care „flacăra” Ioan Botezătorul începe să scadă pentru ca Lumina cea adevărată să lumineze tuturor.

Evanghelia Duminicii de după Botezul Domnului consemnează tocmai acest început al rostirii Cuvântului. Împăratul vestea că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor, cea pe care o va vesti fără încetare mai apoi, aceea pe care ne va cere să o descoperim mai întâi în noi pentru a o putea zidi în afara noastră, cea pentru care ne va cere mereu să fim gata, pregătiţi a o lua cu asalt.

Este ziua binecuvântată în care Hristos Domnul iese la propovăduire, începe să lumineze prin cuvânt, să întărească prin El, să tămăduiască. E ziua în care „poporul ce stătea în întuneric a văzut lumină mare", căci tot ceea ce părea că nu-şi mai are împlinire începea să capete contur. Dumnezeu venise aproape, între oameni, coborându-Se pe Sine, pentru a-i înălţa pe oameni acolo unde-i voise dintâi. În raiul cel de-a dreapta Tatălui.

Chiar de nu suntem locuitori pe pământul lui Zabulon sau Neftalim, spre calea mării şi noi putem primi tăria prin cuvântul lui Hristos, fiind şi noi dincolo de Iordan, în uriaşa Galilee a Neamurilor. Şi neamului nostru românesc Hristos Domnul îi face chemare. Şi nouă ne spune ca odinioară contemporanilor Săi: „Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor."

Iată, aşadar, pe Împărat. Să ne rugăm să ne dăruiască şi nouă Împărăţia, să ne răsară şi nouă celor din latura şi umbra morţii, celor din latura deznădejdii şi umbra sărăciei; din latura urii şi din umbra neîmplinirii, lumină mare.

Lumina lui Hristos luminează tuturor. Veniţi aşadar, de primiţi Lumina.

Întrebări mântuitoare

itesc într-o carte, ce-o mai ţin încă deschisă pe masă, despre om, un om oarecare care a suferit un accident de tren. Ajuns la psihologul lui – un om profund creştin – începe să-i povestească de toate, de toate cele din copilărie, din adolescenţă şi din timpul maturităţii pe care-l străbătea. Lucruri uitate, lucruri pe care şi uitase că le trăise cândva.

Apoi îi spuse doctorului: „Vezi, cum ţi le spun ţie eu acum, aşa le-am văzut atunci". „E firesc, i-a răspuns prietenul său, doctorul, aşa e întotdeauna înainte de moarte. Retrăim, ca într-o derulare rapidă de bobină de film, viaţa întreagă cu toate ale ei, uitate şi de neuitat." „Asta înseamnă – zice omul nostru – că am fost foarte aproape de moarte." „Desigur. E şi firesc. Creierul tău a reacţionat ca în cazul unui muribund." „Da. Aşa e. Eram muribund. Dumnezeu a făcut, însă, minunea salvării mele, sunt sigur, pentru ca să-mi răspund la o întrebare care a m-a încercat atunci." „Ce întrebare?" se arătă de astă dată mai interesat psihoterapeutul.

„Una care m-a obsedat în timpul derulării filmului, cum bine ai spus: Ce se va întâmpla cu cei pe care nu i-am iubit şi ce se va întâmpla cu cei care nu mă iubesc?"

Dacă cele relatate n-ar fi fost spuse în plenul unui Congres de Teologie de la Paris, în 1987, de un psiholog renumit ca om de mare credinţă, aş spune că ele ţin de domeniul literaturii. Dar nu este aşa. Ci realitate.

Şi mi-am adus aminte de toţi aceia care caută alinare sufletească în Tainele Bisericii. Mai toţi vin după o astfel de atingere de aripa îngerului morţii. Nu neapărat fizice, trupeşti.

De aici poate şi groaza cu care se agaţă de orice cuvânt al Duhovnicului, ştiind că prin el vorbeşte Cel ce i-a scos din moarte. Şi în oftatul prelung de cuvinte ce scot din sufletul omului păcatele, se înşiră toate acele păcate ce au rănit de moarte pe om.

Dar sigur, cea mai grea întrebare pe care Duhovnicul ţi-o pune ţine de „iubire". Cât ai mai dăruit din dragoste semenului tău, ba mai mult, duşmanului tău. De cele mai multe ori aici este cu adevărat greu „examenul" nostru de conştiinţă. Ţinem minte, mai mereu, ce să NU facem, punând

uneori eticheta „păcat” şi pe lucruri care făcute – cu suflet curat – nu impietează cu nimic asupra stării noastre duhovniceşti. Dar rar, parcă tot mai rar, dăruim IUBIREA noastră în numele lui Dumnezeu, Care este IUBIRE. Ba uneori, când cineva intră în comunitatea noastră parohială mai „altfel” decât ne-am obişnuit noi să credem c-ar fi bine să arate „creştinul” (prin definiţie), iubirea noastră, în loc să ne ajute să-l cunoaştem şi să-l ajutăm pe cel care vine între noi pentru a-L afla pe Hristos, ne transformă în „a toate cârtitori”, grabnici judecători ai „celuilalt”. Şi, uneori, aceasta se întâmplă chiar cu oameni care sunt cu mult deasupra stării noastre duhovniceşti.

…Cei pe care nu i-am iubit devin „pârâşii” noştri. Cei cu care trebuie să ne împăcăm înainte de a ne duce spre Judecată. Cei care nu mă iubesc şi cei pe care nu i-am iubit. Câtă vreme nu ne-am „răspuns” prin faptă la întrebările acestea, să rugăm pe Dumnezeu să ne mai îngăduie.

„Toţi cei care-i stăteau împotrivă se ruşinau”

vanghelia acestei Duminici ne vorbeşte despre vindecarea în ziua Sâmbetei a unei femei gârbove, care avea de optsprezece ani un duh de neputinţă, neputând nicidecum să se ridice. Domnul – în ciuda interdicţiei de a lucra în zi de Sabat – o cheamă la Sine, spunându-i: „Femeie, dezlegată eşti tu de neputinţa ta!” Apoi îşi pune mâinile pe ea, ridicând-o din gârboveală. Femeia Îl slăveşte pe Dumnezeu. Reacţia mai-marelui sinagogii – integratul în Lege – este tipică celui care nu identifică – nici în ziua de azi – pe Iisus Hristos cu Dumnezeu. El, omul sinagogii, încearcă să-L oblige pe Dumnezeul Cerului şi al Pământului să ţină legea, nu să o împlinească.

Câţi dintre noi nu cred că a ţine ziua Domnului înseamnă a lenevi mai mult în pat, a bea ceva mai mult la masă, a mânca bine… – a pierde timpul. Hristos Domnul arată că a te odihni în ziua Domnului înseamnă a lucra în Domnul. Aşa cum

la Facere, zice Scriptura cum „Duhul lui Dumnezeu se odihnea deasupra apelor" *(Fac. 1.1)*. Sigur Dumnezeu nu ne-a dăruit zilele de sărbătoare duhovnicească pentru a lenevi, pentru a le alcooliza la maximum. Nu ne-a dat harul Crăciunului şi pe acela al sărbătorii Paştelui doar de dragul porcului şi al mielului „jertfiţi" la masa noastră. Nu. Ne-a dăruit darul cel mare numit Ziua Domnului pentru a lucra împreună cu El la „desgârbovirea" sufletelor noastre şi ale aproapelui nostru.

Răspunsul Domnului la „interpelarea" mai-marelui sinagogii, opune sufletului omenesc (femeia gârbovă) boul şi asinul – simboluri ale unei oarecare bunăstări materiale. De aici „ruşinarea" celor care comentau că vindecarea aduce bucurie celor care văzuseră minunea. Sufletescul învingea materialul. Oamenii simpli, cu ochii curaţi şi mai ales cu deschiderea spre ajutorare – câţi nu-şi vor fi dorit s-o vindece pe femeia aceea – se bucurau mai mult de minune, nici nu gândiseră că o minune ar putea fi încadrată în timpuri de spaţii sacre. Minunea Domnului este cea care sfinţeşte ziua şi prezenţa Lui cea care sfinţeşte spaţiul.

La vreme de post al Crăciunului, să luăm aminte la pilda de astăzi. Să învăţăm să ne lucrăm „desgârbovirile" noastre, lăsându-ne lucraţi de mâinile Domnului. Să învăţăm să vedem minunea cu ochii bucuriei.

„Acum credem nu numai din pricina spuselor tale…”

(Ioan 4.5-42)

uminicii numite a Slăbănogului îi urmează, în iconomia timpului Bisericii, o alta, cu la fel de multe conotaţii duhovniceşti: Duminica Samarinencei. Istoria femeii acesteia se află cuprinsă în Evanghelia de la Ioan *(4.5-42)*.

În timpul unei călătorii, Iisus, ostenit (ce taină va fi aceasta a „ostenelii” lui Dumnezeu de dragul mântuirii oamenilor!) şedea lângă o fântână. Ceas de căldură (al şaselea din zi), cu ucenici plecaţi după mâncare, Hristos Domnul Se adresează unei femei din Samaria. Iudeu legalist de-ai fi, ai pricepe ce blasfemie. Un învăţător de Lege – cum socotitu-L-au destui pe Domnul – să şadă la taclale cu o femeie, ba mai mult, cu o samarineancă. Adică, din neamul socotit, în vremea aceea, ca fiind imaginea cea mai clară a unui popor decăzut şi dezgustător în ochii „purilor” de la Ierusalim.

„Dă-Mi să beau" e mai mult un pretext pentru ca Domnul, Izvorul de Apă Vie, să se facă vestit, intrând în vorbă cu femeia. I se arată acesteia ca fiind, cum femeia însăşi remarcă, mai mare decât Iacov, care le dăduse fântâna aceea. Şi auzind cum Omul Acela putea să-i dea apă fără cele necesare scoaterii apei din adânc, femeia scoate în evidenţă dorinţa omului „de-a avea" cât mai mult cu cât mai puţină muncă. Dar Hristos trece pe femeie din planul minunii materiale în acela al minunii spirituale. Rememorând cu ea lucruri de taină din viaţa ei de familie, Hristos Domnul Se arată Dumnezeul desfăcător al tainelor inimii. Femeia e cucerită de francheţea Domnului, de apropierea Lui de ea, în ciuda păcatului şi în ciuda faptului că avea „alt mod de închinare" în chip practic, căci duhovniceşte ea mărturisea „Ştiu că are să vină Mesia (căruia I se zice Hristos)". De aceea, vesteşte cetăţii că a aflat pe Hristos". Iar cetatea se lasă „cucerită" de Hristos Domnul!

Domnului, la întoarcerea Ucenicilor, Îi pierise foamea aceasta care prea adesea pe noi ne face să uităm de Dumnezeu. Altă masă, mult mai hră-

nitoare vedea El cum se întinde „prin Israel spre neamuri”.

Cuceritor de suflete şi cetăţi omeneşti, Hristos Domnul iese şi înaintea mea şi a ta şi a ta… Şade, ostenit de divina-i trudă, aşteptându-ne, intrând în dialog cu noi, cine ştie sub ce pretext. O mână de sărac întinsă, o gură de flămând aşteptând să fie hrănită, o şoaptă de bolnav însetat, o privire de om sărman ce nu poate lupta cu corupţia din justiţia (injustă) omenească…

Să luăm seamă aşadar, cetăţeni ai Samariei! Hristos în mijlocul nostru!

„Miluieşte-ne pe noi, Fiule al lui David!”

(Matei 9.27)

omnul Hristos mereu în întâmpinare. Ca un tată bun, ca o gazdă ce-şi socoteşte oaspeţii daruri de preţ. Astăzi, odată cu cei doi orbi, noi înşine ieşim în întâmpinarea Lui cerându-i înlăcrimaţi şi temători de atâta beznă ce ne înconjoară: „Miluieşte-ne pe noi, Fiule al lui David.”

Şi fiecăruia din noi, Domnul îi adresează aceeaşi întrebare: „Credeţi că pot să fac Eu aceasta?” Nu ne întreabă Hristos aceasta ca să osândească. Doar El „nu voieşte moartea păcătosului, ci să se îndrepte şi să fie viu.” Nici nu întreabă ca să ne umilească. „Duhul umilit, inima înfrântă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi” ne zice David în Psalmul 50. Întrebarea aceasta încearcă să reaşeze în inimile şi-n cugetele noastre locul pe care-L are cu adevărat Dumnezeu în ele. Deseori zicem cu gura că suntem ai lui Hristos, creştini aşadar, dar faptele noastre ne vădesc cu totul împotriva lui Dumnezeu,

dând contramărturie creştină când o lume întreagă ar avea nevoie de noi să fim „lumina lumii".

„Credeţi că pot să fac Eu aceasta?" e întrebarea pe care Domnul Hristos ne-o pune de fiecare dată când spunem că suntem ai Lui. Şi, mai ales, când cerem ceva de la El, de la Dăruitorul prin definiţie. Când punem în rugăciunea noastră mai multă îndoială decât credinţă, mai multă teamă decât bucuria de a cere lui Dumnezeu. Căci El este de fiecare dată bucuros când cerem ceva de la El pentru că în fiecare lucru pe care-l cerem de la Dumnezeu este puţin, măcar puţin din credinţa noastră. Aceea care, chiar de nu mută munţii din loc, ne face să avem încredere că nu sunt insurmontabili.

„Credeţi că pot să fac Eu aceasta?" e cuvântul cu care Hristos ne întâmpină în toate încercările noastre, arătându-ne mereu icoana Celui Înviat, dar care pentru a învia a trebuit să treacă mai întâi prin moarte, cu tot ceea ce înseamnă ea. E cuvântul cu care Hristos ne întâmpină când n-avem acoperiş deasupra capetelor, aducându-ne aminte că „vulpile au vizuini, iar păsările cerului cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde să-şi plece capul." *(Mt. 8.20)* E cuvântul cu care aflăm răspunsul la fiecare clipă de

foame când Hristos ne reaminteşte că putem hrăni „cu tot cuvântul bun" sau ni se arată El însuşi flămând prin lanurile coapte şi însetat pe Crucea Golgotei. E întrebarea pe care trebuie să ne-o punem de fiecare dată când spunem „sunt creştin".

Răspunsul orbilor: „Da, Doamne!" *(Mt. 9.28)* este şi răspunsul pe care ar trebui să-l descoperim în noi de fiecare dată când Hristos ne întreabă cât de aproape de inima noastră este convingerea că El este Calea, Adevărul şi Viaţa. Pentru ca, la rândul Său, Domnul să răspundă: „Fie vouă după credinţa voastră." *(Mt. 9.29)*

Întrebarea pe care mi-o pun şi v-o pun, însă, ţine de altă realitate. Pentru câţi dintre noi după acest „fie ţie după credinţa ta", evanghelistul cel sfânt ar mai consemna ceea ce notează îndată în Evanghelie: „Şi s-au deschis ochii lor!" *(Mt. 9.30).*

Mulţi, neavând ochii credinţei deschişi pe realitatea Hristos, suntem orbi, necredinţa noastră nechemându-ne să ne bucurăm de vederea cea adevărată: Hristos Domnul. Fiul lui Dumnezeu. Lumina lumii.

„Şi L-a primit, bucurându-se…”

(Luca 19.1-10)

vanghelia de astăzi, ne duce în Ierihon, în mulţimea din care se desprinde, urcându-se în sicomor, Zaheu. Cine era? Mai-marele vameşilor. Şi era bogat. Ca şi noi, el aleargă să-L vadă pe Iisus, numai mic de stat fiind şi din cauza mulţimii, nu poate să-şi îndeplinească dorinţa. Alege să se urce într-un sicomor în dreptul căruia ajungând Iisus spune – auzind şi noi aceasta – „Zahee, grăbeşte de coboară, că astăzi în casa ta trebuie să rămân.” Bucuria lui Zaheu, primirea pe care o face Domnului şi cuvintele Sale, rămân, pentru eternitate, în ochii duhovniceşti ai Bisericii, definitorii pentru icoana celui care şi-L apropie pe Dumnezeu: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.” Lucruri atât de fireşti, încât scapă ideii noastre despre mântuire. Noi credem mereu şi mereu – ca şi mulţimea care murmura că Hristos Domnul a intrat să cineze la un om păcătos – că pentru a ne

apropia de Dumnezeu avem de făcut lucruri mari, neapărat spectaculoase.

Or, iată-l pe Zaheu! El, vameşul care se îmbogăţise probabil pe falsă vămuială, îşi recunoaşte greşeala, ba mai mult: întoarce împătrit celor pe care i-a năpăstuit. Dar dreptatea lui „prisoseşte", înţelegând – fără îndoială şi din cuvântul Cuvântului – că a te aşeza în har înseamnă a împlini ceva mai mult decât Legea. Înseamnă a-ţi împlini dragostea. De aici faptul că „jumătate din avere" o împarte săracilor. Nu ca şi cum şi-ar cumpăra mântuirea, ci convins că astfel, el, vameşul, slujbaşul Romei, străin de neamul cel ales al lui Israel – va aparţine, prin credinţă şi faptă, fiilor lui Avraam. Şi cu adevărat, credinţa şi fapta credinţei îl fac remarcat de Hristos Domnul. Şi casa lui primeşte mântuire.

Concluzia Evangheliei – ţinând în sine glasul lui Hristos? „Că pe cel pierdut a venit Fiul Omului să-l caute şi să-l mântuiască."

Adică şi pe noi. Să căutăm să-l vedem pe Domnul şi mai ales să-l primim cu bucurie în sufletele noastre. Noi. Toţi.

Uneori somnul spiritului naşte handicapuri majore în supravieţuire

În vara aceasta năvala examenelor a fost parcă mai mare ca oricând. De la examene de capacitate la cele de admitere, de la bacalaureatele în dublă ediţie la tot soiul de alte examene. Unele pentru lucruri aproape hilare. Cineva-mi vorbea despre un examen de ocupare a postului de femeie de serviciu la o mare întreprindere pentru a se păstra astfel legalitatea, uitând, sau neştiind sărmana să-mi spună, cum directoratul general al aceleiaşi întreprinderi fusese ocupat doar pe temeiuri politice. Alte examene se dau pentru lucruri extrem de serioase. Examene care cer nopţi de nesomn şi zile de fierbinte lucrare.

Şi totuşi… Pe măsură ce trece vremea, constatăm că „patul germinativ" care este tineretul se distruge tot mai mult. Să fie familia de vină? Să fie şcoala sau Biserica? Mai degrabă este un complex de vină reciprocă ce poartă-n mijloc, ca într-un vâr-

tej nenorocit, sufletul tânărului care aparţine societăţii moderne româneşti. Vedem cum notele nu mai exprimă nimic sau aproape nimic. A fi fiul cuiva sau a avea altă stare materială, scuteşte de orice fel de efort intelectual. Sau remarcăm – gust amar – cum nota de zece într-o localitate mică la un liceu de mâna a doua, nu are cum să exprime aceeaşi realitate cu o notă obţinută într-un colegiu de elită, de exemplu. Iar la admiterea în facultăţi (cu renumitul BAC 50%), absolventul de colegiu este efectiv obstrucţionat de nota luată în condiţii de examinare efectiv rigide. Exemplu de rigiditate? La un colegiu din oraş, un profesor de geografie – vorbitor de limbă maghiară – acordă note, mai ales de 7 – după bunu-i plac, absolut toate contestaţiile făcute de copii, care aveau până atunci la geografie note de 9 şi 10, primind drept răspuns, un surâs gentil… Se aşteaptă probabil o vreme mai bună – pentru unii – în care să se revină la denumirile maghiare ale unor oraşe din Ardeal…

Ceea ce dărâmă este însă realitatea unei culturi submedii cu care absolventul de liceu întâmpină viaţa. Orizontul excesiv de larg al preocupărilor intelectuale la care-l provoacă programa de liceu

destramă orice efort de cogniţie logică, precum şi realizarea unei posibile metode personale de „descurcare" în faţa examenelor. Nimeni nu mai stă să le spună copiilor CUM să înveţe sau, mai corect, cum să se lase învăţaţi, ci CÂT DE MULT, cantitativ mai ales, are de îngurgitat mintea lor pentru a escalada gardul ce-l desparte de maturitate.

Ceea ce îngrijorează, cu obstinaţie aproape, este lipsa reală de cultură, mai ales de cultură românească. O mamă-şi plângea odrasla care a „înnebunit comisia la engleză" şi-au picat-o „ăştia" (adică aceiaşi, nu?) la limba română. „Anglizarea" – să mă ierte profesorii de engleză, că nu-s dumnealor vinovaţi – şcolii româneşti, alinierea ei ca la o „standardizare informatică" – naşte – şi examenele dovedesc asta – monştri. Curând copiii noştri vor reuşi să reţină mai bine schemele sofisticate de informatică sau bătăliile marelui şi invincibilului popor american contra cine ştie cărui trib şi asta nu pentru că istoria neamului nostru nu ar mai fi seducătoare, ci pentru că a fi naţionalist (sic!) sau a cunoaşte ce s-a întâmplat în România într-o perioadă mai apropiată – nu? – gen cea interbelică – nu te ajută să capeţi o pâine.

Nu ştiu rodul cărei ateizări este indiferenţa şi lehamitea cu care generaţia de tineri din şcoala românească de azi – incluzând aici şi facultatea – întâmpină cultura de calitate. Fie ea românească, fie universală. Cert este, însă, că aşezarea „principiilor educative" într-un astfel de vacuum spiritual sau modificarea în sus sau în jos a „ariei curriculare", amenajarea ultramodernă a laboratoarelor de informatică şi căderea în desuetudine a bibliotecilor nu-i semn bun. Examenele ne-au dovedit – examinatori sau corectori – că uneori somnul raţiunii şi al spiritului naşte handicapuri majore în supravieţuire.

Drumeţi pe Calea Magilor

ste vremea la care, cu 2000 de ani înainte de anul 2000, în trei, după unii, patru colţuri ale Lumii de atunci, trei (patru) înţelepţi primeau semn că undeva, către cetatea cea vestită a neamului lui Israel, în oraşul regilor – Ierusalim sau, oricum, cam pe acolo – Se năştea sau va să Se nască Mesia, Unsul, Regele. Şi deşi nu ştim, putem bănui că nici unul din ei nu a plecat spre întâlnirea cu Pruncul vestit de stea ca la o întâlnire oarecare. Simţeau că va avea loc nu o întâlnire, ci Întâlnirea.

Poate că itinerariul lor spiritual ar trebui să ne marcheze şi pe noi, la modul cel mai serios cu putinţă. Pentru unii din noi s-a încetăţenit în gândirea noastră ideea că, pentru a-L întâmpina pe Hristos sunt suficiente darurile pe care I le aducem în minunata Noapte Sfântă. Şi strângem – în cotloanele de lumină ale memoriei – icoana închinării noaste în faţa Bucuriei sfinte în Noaptea Darurilor. Dar câţi dintre noi mai vedem efortul în sine al magilor? Câţi mai vedem calea spre Betleem?

Postul Crăciunului este o astfel de călătorie nu doar spirituală, ci chiar fizică cu Hristos Domnul spre primul loc al Întâlnirii cu El: Peştera naşterii. Efortul începe din 14 noiembrie, de la Sărbătoarea Sfântului Filip. Altădată, atunci când la părinţii noştri aveau bunicii prunci şi când nu se prăznuia Duminica, această sărbătoare era marcată de „şurluirea" vaselor şi lingurilor, de limpezirea vaselor din casă spre a nu mai fi nimic atins de „dulce" şi spre a nu îngădui „ispita dulcelui". Şi lucrul nu este lipsit de importanţă. Se curăţau curţile, iar din cele adunate se făcea foc la margine de drum. „Ca să nu ne calce lupii". Începea Postul cu astfel de rigoare alimentară pentru a se trage hotar clar între îngăduinţă şi urcuş duhovnicesc.

Biserica, prin glasul autoritar al Evangheliei, dădea prima lecţie: Parabola Samarineanului milostiv *(Lc. 10.26-37)* pentru a ne ajuta să înţelegem că cel mai important lucru în slujirea lui Dumnezeu nu este apartenenţa la o „clică" religioasă şi nici relativitatea legăturii de sânge, ci, pentru a-L vedea pe Dumnezeu făcându-Se Om, pentru ca mai întâi tu, omul, să poţi vedea chipul Slavei lui Dumnezeu în tot „aproapele tău". Fila următoare a călăto-

riei celei dimpreună cu Biserica spre Betleem stă scrisă cu litere de atenţionare. Duminica a doua a Postului – după Rusalii a douăzeci şi şasea – poartă cu sine o altă icoană, aceea a bogatului căruia i-a rodit ţarina şi care a găsit cu cale că-i bine să bea şi să mănânce şi să se veselească, lărgind jitniţele (*Lc. 12.16-21*). Hristos Domnul dă pilda nu pentru a huli bogăţia, ci pentru a ne arăta că-i prilej teribil de egoism. Că nu face să vorbim mai mult pântecelui decât sufletului şi lui Dumnezeu atunci când hambarele ne sunt pline.

Anul acesta potrivindu-se sărbătoarea Intrării în Templu a Maicii Domnului în această zi, nu se putea da o mai corectă imagine a antidotului la egoism – egocentrism – indiferentism decât lipsa de egoism a Maicii Domnului, Preacurata şi Preanevinovata. Aceea ce s-a deşertat de toate pentru a-şi umple hambarul – vistierie a sufletului său de singura avuţie nepieritoare – harul şi lucrarea Duhului Sfânt.

Călătorind cu magii spre Betleem, în Duminica a treia după începerea Postului, adăstăm lângă icoana dregătorului bogat, acela ce-L întreabă pe Hristos: „Învăţătorule bun, ce să fac ca să moşte-

nesc viaţa de veci?" (*Lc.18.18*). Să luăm aminte la răspunsul Domnului şi vom vedea ce uşor este ca, dimpreună cu El să cauţi şi să afli mântuirea.

Copiii început-au să-şi dreagă sufletele pentru colind. Să luăm seama ca văzându-ne să ne afle magi pe cale spre Betleem şi nu iude nemernice, vânzând splendoarea Crăciunului pe un pumn de egoism şi indiferentism, prinşi într-o tembelă cursă de fals comercialism.

„Şi iată, Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacului”

(Matei 28. 20)

u rămas de-acum în urmă Sărbătorile. Au fost. Paşte. Înălţarea Domnului. Rusaliile. Iz de tămâie mai răzbate încă în aerul primăverii – vară ce ne-a cuprins. Începe Postul Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel. Şi totuşi. Parcă nu-i ca Postul Paştelui. Acela de-l simţim toţi.

Cam aşa gândim şi simţim, nu-i aşa, la capăt de urcuş duhovnicesc? Dar lucrurile nu stau deloc astfel. Viaţa Bisericii, ca şi a ta, prietene, nu a încetat. Inima uriaşă care este locaşul de cult, centrul cetăţii şi al cartierului tău, pulsează de Viaţă. Sângele lui Hristos caută să dea viaţă mai mult şi mai cu putere venelor unui corp social tot mai îmbolnăvit şi mai contorsionat de nebunia vremurilor. Izvorul de viaţă vie izbucneşte din pântecele-altar al Bisericii aşteptând buzele tale arse de setea îndumnezeirii. Cuvântul lui Dumnezeu se rosteşte mai departe în glasul sufletelor şi de la înălţimea

amvoanelor. Tainele cele sfinte te aşteaptă şi ele ca să te reaşeze în demnitatea ta de om. Oboseala ta e întâmpinată de răcoarea atingerii de har pe care numai Biserica, Trup tainic al lui Hristos Dumnezeu, ţi-o poate da. Sărbătorile n-au trecut. Ele rămân chemări ale Bisericii de a trece din slavă-n slavă spre Slava Împărăţiei lui Dumnezeu.

Viaţa ta, prietene, trebuie să rămână Viaţa în Hristos. Cel Născut. Cel Făcător de minuni. Cel Pătimitor. Cel Răstignit. Cel Mort. Cel Înviat. Cel Înălţat. Cel Doritor de Duh Sfânt. Dumnezeu este contemporanul nostru nu doar în sărbători şi nu doar în momentele de glorie, vai, efemeră! El este. Mereu şi mereu Aproapele tău.

Ultimele cuvinte ale Evangheliei ultimei sărbători din Cincizecimea Pascală – aceea din Lunea de după Rusalii, a Sfintei Treimi – ne dau încredere nemăsurată că Dumnezeu este Viu. Dătător de viaţă: „Vă mai spun vouă că dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ asupra unui lucru pe care-l vor cere, li se va da lor de către Tatăl Meu cel ce este în Ceruri. Că unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor." *(Mt. 18.19-20)*

Ascultă, frate! Hristos în mijlocul nostru. Rămâne ca noi doi, trei, câţi om fi, să redescoperim frumuseţea frăţietăţii noastre. Şi apoi, să-i cerem Domnului să locuiască întru noi. Să ne facă mai buni, mai înţelepţi, mai oameni.

Vezi şi tu, nu-i aşa, pe Hristos în mijlocul nostru!

Despre desgârbovire şi nu numai

arcă nicio femeie n-a intrat în istorie pentru urâţenia sau pentru boala ei, cum a intrat aceasta. Optsprezece ani de duh de neputinţă. Gârbovă. Neputând nicidecum să se ridice. Hristos o vede, pune mâinile pe ea şi o dezleagă. Reacţia sinagogii – care-şi vedea perturbată inalienabila lege a Sabatului – este dură, mai-marele ei acuzând şi scrâşnind cu ură. Reacţie de funcţionar nenorocit.

Să fie pusă la voia întâmplării, în miez de Post, parabola aceasta? Nicidecum. Căci, într-un fel sau altul, femeia aceasta se aseamănă nouă, fiecăruia în parte, gârboviţilor de grija zilei de mâine şi de nenorocitul duh al indiferenţei în ce priveşte restaurarea noastră, reaşezarea noastră în normalitate prin Taina Spovedaniei, punctul fierbinte al întâlnirii cu Hristosul Mântuirii. Gata să-şi pună mâinile peste noi a iertare, alungând duhul care ne face neputincioşi în a trăi normal în El. Reacţia mai-marelui sinagogii şi aici suntem asemănători cu el, căci, mulţi dintre noi, când aflăm de faptul că unul

sau altul dintre cei pe care-i ştiam ai păcatului s-au îndreptat, s-au eliberat, desgârbovindu-se, nu numai că nu credem, dar mai şi cârtim împotriva unui Dumnezeu atât de dispus să ierte totul, câtă vreme există voinţa, dorinţa de venire în fire. Ba, uneori, chiar nu admitem „lecţii" de la un beţiv reîntors, de la o desfrânată ieşită din păcat, de la un hoţ pocăit sau de la un ateu convertit. În peisajul vieţii noastre era mult mai uşor să-l ştim acolo, căzut, umilit de legătura absurdă cu diavolul. Era – o, şi de câte ori este aşa! – punctul de reper prin care ne scuzăm neputinţa şi păcatul. Asemenea fariseului, care mulţumeşte Domnului că el nu este ca vameşul acela… care însă s-a dovedit mai apt pentru Cer decât pământescul, prea obsedatul de reguli fariseu…

Şi viermele acesta al literei, al cărei duh este suprimat de utilitarism, ucide uneori mult din avântul cu care oamenii sunt dispuşi să se schimbe, să iasă din gârboveală. Căci numai Dumnezeu are puterea desgârbovirii celui care caută reaşezarea în verticalitate. Ceasul de acum al Postului Naşterii cere un astfel de examen de conştiinţă. Când nu mă îndrept eu, cât mai bucură îndreptarea celuilalt?

Cele două cetăţi din om

ericitul Augustin dăruieşte gândirii teologice una din cele mai frumoase definiţii ale tensiunii duhovniceşti, care marchează viaţa creştinismului: „Două iubiri au durat două cetăţi: una a iubirii de Dumnezeu, dusă până la uitarea de sine, alta a iubiri de sine, dusă până la uitarea de Dumnezeu." (*De civitate Dei, XIV, 28*) Două cetăţi, aşadar, una poartă în sine iubirea de Dumnezeu, iar alta, iubirea de sine. Două cetăţi care locuiesc în noi… Căci nu există om pe pământ care să nu-şi lase inima locuită, pe rând de cele două cetăţi, până ajunge să locuiască în una din ele, dincolo de linia orizontului vieţii acesteia.

Pe rând şi deodată, şed locuitorii cetăţilor în inima noastră, dându-i când dulceaţa cerului, când amăreala subpământului; când tăria înălţimilor, când adâncul întinat al prăpăstiilor. Pe rând şade Hristos, Împăratul cel Mare al Cetăţii celei dintâi, iar, alteori, din neglijenţă şi nelucrare, din neputinţa de a ţine sus inima spre cetatea iubirii de

Dumnezeu, se sălăşluieşte în noi domnul-diavol, cu întunecarea sa cu tot. Şi, dacă cu Hristos se sălăşluiesc virtuţile – cele care-L şi cheamă pe Împărat; cu domnul întunecat vin şi patimile – cele care se şi fac înainte-mergătoare aceluia. Cele dintâi, virtuţile, prima oară cer jertfă şi luptă, amăreală (oarecum), pentru ca, mai apoi, să se facă dulceaţă de negrăit. Cele ale întunericului sunt dulci tare, siropoase şi ademenitoare în miresme, pentru că, cerând lene şi desfrâu, păcat şi rămânere în păcat, par plăcute omului. Ca mai apoi, să dea amăreala de fiere a iadului şi, uneori, rămânerea în ea pentru o lungă perioadă de timp.

Iubire-i locuitoarea dintâi şi tot iubire-i zicem şi celei de-a doua. Dar, pe cât diferă Hristos de diavol şi raiul de iad, pe atât de mult diferă şi iubirea dintâi – a deşertării de sine, a punerii la îndemâna lui Dumnezeu şi a omului, iubirea disponibilităţii la iubirea de Dumnezeu – de cea de-a doua iubire, aceea care musteşte numai de voia ta, a ta şi numai a ta, iubirea punerii la îndemâna tatălui egoismului.

Şi una şi alta din cetăţile acestea se războiesc, văzut şi nevăzut, dar rănitor mereu, făcător de rană

adâncă, vindecabilă numai dacă inima rănită se refugiază în cetatea lui Dumnezeu. Căci, dacă intră în prizonierat în cetatea cealaltă, se apropie moartea, cea care este cea mai de preţ otrăvitoare cetăţenească a cetăţii celei întunecate.

Iată dar, chiar dacă părem că ne apropiem de cele două cetăţi, umblând viaţa întreagă, în fond, ele ne locuiesc, şi între ele se zbate mai întâi inima noastră, sărmana aliată mântuirii noastre. În această construcţie fragilă, deplină în lucrarea ei, stă temelia cetăţilor acestora. Zidită pe „piatra Hristos" sau pe nisipurile mişcătoare ale întunericului.

Poate că n-ar trebui să uităm că dacă iubirea este cea care locuieşte cetăţile – cu cele două extreme de viaţă şi de moarte – tot ea este şi cea care judecă lumea, după spusa Sfântului Isaac Sirul, cum că „iubirea divină va deveni chin de neîndurat pentru cei care au respins-o… Pe câţi vor sta în gheena focului, biciul iubirii îi va biciui…", continuând, mai apoi: „Numai că iubirea lucrează în două chipuri deosebite: ea li se face osândiţilor suferinţă, iar preafericiţilor, bucurie."

Se descoperă astfel drama chinului unei iubiri zădărnicite, o nenorocită şansă pe care Dumnezeu

ţi-o pune la îndemână, iar tu, dăruitule, o retragi. Uneori cu mare, mare seninătate.

Pe drum, între două cetăţi. Pe calea ce uneşte sau rupe sufletul omului de Dumnezeu. Care cetate-i în tine mai puternică şi care stăpân ţi-a dăruit cetatea din inima ta?

Când bogatul caută împlinirea

vanghelia celei de-a doua Duminici a Postului Naşterii lui Hristos, a treizecia după Rusalii *(Luca 18.18-27)*, aduce dinaintea ochilor noştri un bogat ce-şi caută mântuirea. Un pic mercantil, cam ca noi toţi: „Iată, Doamne-ţi dau atâta şi Tu-mi dai atâta", un soi de transfer al mentalităţii economice în planul iconomiei, al mântuirii.

Bun făcător de bani, bogatul se vădeşte a avea toate calităţile spaţiului material în care-şi duce viaţa. Ştie să abordeze, un pic linguşitor, dar demn totuşi („Bunule Învăţător…" Îi zice el lui Hristos şi Domnul îi amendează oarecum acest început, temperându-l), cunoaşte bine legile după care poate să se mântuiască, dar exagerează puţin în ce priveşte calitatea serviciilor sale duhovniceşti. Tânăr fiind, e aprins de zel, dar şi de ceva din orgoliul care-i face pe tineri să meargă înainte, dar şi să reziste puţin în constanţa mersului lor, putem să ni-l imaginăm rotindu-şi ochii cu mândrie pes-

te mulţimea care asculta dialogul – să nu uităm că discuţia este purtată în surdină duhovnicească – şi mai ales neliniştea care i-a provocat-o cererea lui Hristos: „Încă una îţi lipseşte: Vinde tot ce ai şi împarte-le săracilor şi vei avea comoară în cer; şi vino de-Mi urmează." *(Luca 18.22)* Tocmai acolo unde se aştepta mai puţin tânărul, Hristos află fisura. Poate o fi gândit şi tânărul acela – aflând că trebuie să-şi vândă tot ce are şi să împartă săracilor, apoi să urmeze Învăţătorului… – ca unul dintre noi: „Chiţibuşar mare Hristos, de vreme ce află tocmai într-un lucru atât de mic prilej să întristeze şi să îndepărteze un tânăr atât de moral, atât de evlavios, atât de corect!"

Să nu iubească Hristos pe cei cuminţi? Să nu fie! Dar pilda aceasta subliniază cu precădere că şi în cuminţenie Hristos admiră şi cultivă jertfa. Capacitatea de a te descotorosi de ceea ce nu-ţi aparţine – şi, în fond, tânărul acela cât va fi putut participa la realizarea averii sale şi cât va fi a lui averea în raport cu moştenirea ce-o aflase – pentru a te face apt de împreună-lucrare cu Dumnezeu. De a fi împreună-lucrător cu Dumnezeu la averea ce nu se va lua de la sine: aceea Celestă.

Boom-ul de arginţi ce a umplut vieţile noastre ne-a făcut un pic datori acestei mentalităţi pline de mercantilism şi infantilism duhovnicesc. Luaţi de valul lui a face, am uitat să mai cucerim înălţimile pline de har pe calea ce nu se poate cumpăra cu şiretlicuri sau simple împliniri de normă (metodic şi cu tematică). De aceea şi este pusă Evanghelia aceasta miez de devenire întru postirea Bisericii. Pentru a arăta oamenilor că nu cuminţenia postului este aceea ce ni se cere, ci aşezarea cuminţeniei în jertfă, în lupta pentru mai adevărat, mai curat…

Dedaţi la legalisme mercantile, înlocuind mâncărurile de dulce cu luxoase mâncăruri de post – atât de soi(a) – binefacerea cu donaţiile (cele mai multe în instituţii cu roadă anonimă) ne-am pierdut preţuirea pentru lucrurile care cu adevărat ne dau viaţă şi fac din Biserică şi Neam organisme vii, restauratoare. Cum altfel, dacă nu furaţi de părutele noastre averi, ne-am pierdut omenia şi sinceritatea, dragostea de muncă şi evlavia reală în raport cu marile valori ale omenirii. Averile pentru care ne răstignim familiile şi ne călcăm în picioare prietenii, acelea care ne fac să ne credem nemuritori

doar pentru faptul că avem mai mulţi cai putere la maşină sau mai multe etaje la casă…

Dacă Hristos nu este acolo, în miezul averii noastre – cu tot ceea ce ne cere El, inclusiv cu sărăcirea noastră de bunăvoie – ne facem vinovaţi asemenea tânărului bogat, de risipirea şansei umane de a afla, direct de la Dumnezeu, ce avem de făcut pentru a fi asemenea Lui…

Jean-Marie Vianney (Curé d'Ars, cum îi spun francezii), preotul care, din 1929 este socotit de catolicism patronul tuturor parohilor, spunea: „Cunosc două moduri sigure de a sărăci: a fura de la alţii şi a lucra Duminica."

Vai nouă, bogaţi sărăciţi de neatenţia noastră!

Sfânta Parascheva sau recurs la Ortodoxie

flaţi în căutarea unor modele – sau poate modalităţi – de integrare în Europa, protipendada de stânga-dreapta, cu nuanţe intelectualiste, anunţă sus şi tare că aşa, cu Ortodoxia, nu mai merge. Că modelul integrării cultural-ecclesiale n-ar fi Maria, ci Marta *(Luca 10.38-42)*, chiar dacă, vorba lui Răzvan Codrescu, Marta se străduieşte să-L „omenească" pe Domnul după legile curente ale ospeţiei şi chiar dacă silinţa ei (admirabilă ca aplomb) se consumă numai în plan material, printre „blidele" lumii acesteia *(Recurs la Ortodoxie, 2002, p. 85)*.

Furaţi de modelul oarecum juridic-legalist al catolicismului sau de cel umanisto-pragmatic al protestantismului, neînţelegând neapărat ceva din ele, dar convinşi că, intelectual fiind şi vorbind, „dau bine", oamenii integrării greşesc prin aceea că uită – fie că vor sau că trebuie să uite (aceasta este o altă discuţie) – că, renunţând la Tradiţie, renunţă exact la ceea ce ne face europeni autentici. Căci

Europa este, în fond, nu un joc al conjuncturilor economico-socio-politice, cât, mai ales, un admirabil complex etno-lingvistico-spiritual şi că obedienţa conjuncturală (la perioada moscovită, doar că Moscova are alte coordonate de astă dată) aduce a prostie, atunci când neagă „înlăuntrul" neamului ceea ce îl face cu prisosinţă european. Fără Tradiţie şi Dumnezeu, Europa-i bolnavă, pe moarte.

Iar poporul binecredincios şi plin de bunul simţ al vieţii în Hristos mai aplică o lecţie de teologie „inteligheţiei" ex-proletare. Deşi Maria este sora mistică a pragmaticei Marta, ea este cea care, vărsând mir spre pregătirea Domnului spre Înviere, face risipă de dragoste.

Din tot noianul de sfinţi din calendar, poporul n-are mare treabă cu Sfântul Maxim Mărturisitorul ori cu Sfântul Simeon Noul Teolog, nu se încântă prea mult de tratatele Sfântului Atanasie al Alexandriei sau de acelea ale Sfântului Grigorie Palama. El are evlavie la moaştele celor care au lucrat fapta din tratatele mistice, au înfăptuit Ortodoxia, impunând-o ca stare de normalitate. Şi ne gândim doar la Sfântul Nicodim de la Tismana, Sfântul Grigorie de la Bistriţa, Sfânta Filofteia de la Argeş, Sfân-

tul Iosif de la Partoş sau Ioan de la Prislop, Sfinţii Mărturisitori Ardeleni şi, nu în ultimul rând, Sfânta Parascheva. Niciun tratat de pe urma lor, ci mii de rânduri despre făptuirea lor cea întru Hristos. Şi subliniez întru Hristos, pentru că în cele ale lor nu-i vorba de un umanism searbăd, măsură având „respectarea drepturilor omului", cât mai ales de unul realizat din sfinţenie, care rămâne împlinirea umanului.

De ce le e dor celor din popor de sfinţii de genul Sfintei Parascheva? Pentru că, făptuind Ortodoxia în mijlocul lor, aduc cu ei şi răcoarea Raiului, dar şi fierbinţeala jertfei. Modelul pe care Hristos îl dă teologiei – să te pui pentru aproapele tău temelie de jertfă – poporul îl poartă cu sine în sinaxare de suflet.

Problema este dacă recunoaştem că, prin Sinaxare, suntem mai „europeni" decât prin comisii şi comisiuni.

Învierea fiului văduvei din Nain

(Luca 7. 11-16)

tiu pe câţiva care s-ar putea irita pentru faptul că, în loc să facem apologia integrării europene, a globalismului şi a „funcţiei manageriale a pieţei" (am citat dintr-un hâtru analist politic), Biserica se întoarce în Nain. O localitate mică, insignifiantă până la Hristos, un soi de sat sau ceva mai mare, ai cărui oameni, dacă te uiţi bine, s-au şi cuprins într-un şir destul de mic în jurul femeii acesteia, căreia i-a murit copilul. Un flăcău tânăr. Atât de tânăr şi – pe deasupra – orfan.

Îl putem bănui a fi lumina ochilor mamei sale, nădejdea bătrâneţilor ei. Şi tot nu-i foarte important. Un mort, ca toţi morţii, indispune.

Ce are a face Nainul cu Sibiul, iar tânărul acela, ce are el special, de să-l pomenim?

Ei bine, închipuiţi-vă, acum, că învierea fiului văduvei s-ar face în limitele spaţiale ale Sibiului! Şi câţi părinţi, ai căror copii au murit de tineri, n-ar vrea să fie martori la o astfel de minune! Câte

mame nu s-ar dori în postura acesteia din Nain? Pe ce pagină de jurnal s-ar preta o înviere din morţi a fi consemnată, dacă morţile le punem pe pagina întâi? Este învierea tânărului acestuia şi nădejde pentru părinţii rămaşi fără copii şi întărire a Cuvântului lui Hristos, care spune că El este Învierea şi Viaţa. Mângâiere a părinţilor rămaşi cu copiii de mână şi a noastră, a copiilor lui Dumnezeu, că nu până în sfârşit suntem lăsaţi pradă morţii, ci că atunci când pe Cale ne iese Viaţa, când murim vieţii şi ne dăm Învierii lui Hristos, moartea nu ne mai este moarte, ci trecere în lumina veşnică a izbăvirii.

Nainul şi-a dilatat graniţele… Până la marginile pământului, şi poate că de-am fi mai atenţi, am vedea cum calea către cimitir trece întotdeauna prin Uşa ce este Domnul, dătătorul semnului acestuia care zguduie moartea.

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că „mai de preţ decât să învii un om este purtarea cu nădejde a necazurilor". Greu exerciţiu propus de Hristos, Care numai şi pentru excelenţa cu care Şi-a dus Crucea prin mijlocul tăcerilor noastre, tot merită să-L urmăm. Suferind necazul şi învingându-l cu nădejdea, Domnul Hristos dă şi învierea.

Iată dar, de ce, în faţa Bisericii, toate utopiile care acum se zbânţuie goale pe masa de biliard a omenirii nu-s decât zadarnice scălâmbăieli ale demonului.

Căci după ce a învins moartea, Hristos a devenit soluţie finală zbaterii noastre, liman şi odihnă. Înviere.

Modelul Maicii Domnului

ărbătoarea Naştereii Maicii Domnului se conjugă anul acesta, în prăznuire, cu Duminica dinaintea Înălţării Sfintei Cruci, două dintre provocările cel mai greu de suportat de lumea prin care ne trecem: fecioria, curăţia, maternitatea şi feminitatea, alături de jertfă, hotărâre curajoasă, moarte de dragul celuilalt. Pentru că în toate aceste vertebre de coloană morală loveşte destructurarea pe care o trăim. În tot ceea ce ar trebui să constituie temelia unei vieţi autentice – legate de Hristos.

De aceea Maica Domnului şi Crucea vin să smintească facerea de acum a lumii, în care au trecere aşezarea în desfrâu şi beţie, în minciună şi şmecherească, în dezgustătoare mediocritate în tot şi în toate. De la relaţiile de familie la cele sociale, de la relaţia cu tine însuţi la aceea cu cei care, laolaltă cu tine, îşi caută echilibrul. Modelul marianic şi cel propus de Sfânta Cruce tulbură necuminţenia de acum care caută să se arate a fi normalitate. După spusa din Pateric a Avvei Antonie, că „vor

veni vremuri când cei nebuni vor spune despre cei întregi la minte că sunt nebuni, pentru că nu sunt asemeni nebuniei lor."

Căci una este nebunia Crucii şi alta este nebunia carierismului. Una este nebunia fecioriei şi alta batjocorirea ei cu orice preţ. Una este nebunia jertfei de dragul unui ideal şi alta sinuciderea lentă, la care alcoolul şi drogul sau prostituarea o aşază ca ideal, dinaintea celor ce-şi caută idealul.

Cum unul este idealul de frumuseţe al Maicii lui Dumnezeu: discreţia, evlavia ei; şi altul idealul de zisă frumuseţe pe care cine ştie care star (uneori de numai o zi!) îl propune celui tânăr, avid de modele.

Fără a cădea în extrema „extremismului moral", atât de des consemnat ca „pocăit", atunci când rosteşte adevărul, fie-ne îngăduit să reafirmăm crezul de veacuri (deloc uşoare) ale Bisericii, deloc uşor de realizat şi, mai ales, nedesăvârşit în lumea aceasta. Sfinţenia spre care suntem chemaţi nu este o chestiune de „club", de „select", de „elitism", ci porunca lui Hristos, care fundamentează sensul vieţii. Şi această sfinţenie nu se naşte, nu creşte şi nu se desăvârşeşte prin mijloacele show-bussines-ului.

Maica şi Crucea Dumnezeului nostru. Punctele de „sudură duhovnicească” ce unesc pământul şi cerul. De aceea atât de des atacate. De aceea atât de binecuvântate.

Doamne, mântuieşte-ne!

(Matei 14.22-34)

n Duminica ce a trecut L-am lăsat pe Hristos Domnul hrănind mulţimile, poruncindu-le mai apoi Ucenicilor să se depărteze în larg, izbăvindu-i de ispita mândriei. Căci cine nu s-ar fi umflat în pene, având un astfel de învăţător, Făcător de minuni?!

Din punctul acela se continuă textul: Hristos calcă apele mării şi, luat drept nălucă, îşi face vădită dumnezeirea, scoţând pe Petru din îndoiala care îl afunda în apele înverşunate ale mării, apoi, scoţând marea din furtună, dându-i liniştea pe care doar Creatorul o poate conferi creaţiei Sale.

Petru, năprasnicul, „verhovnicul" (cum îl numesc textele liturgice) cere semn dumnezeirii şi uită – poate doar pentru o clipă – că el însuşi trebuie să dea semn de credinţă lui Dumnezeu. Calcă apa până la o vreme şi, pe când mai era doar un pas (căci Hristos îl salvează „întinzându-Şi grabnic mâna"), pare că piere în valuri, acolo, în apă şi în deznădejde, simţind, înaintea oricăruia din noi, ce

înseamnă, la vreme de ispită, să ai de partea ta pe Dumnezeul cel Viu.

Zilele care-au trecut au adus peste noi ceva din icoana aceasta de apă şi deznădejde. Inundaţiile, furtunile, grabnic făcătoare de teamă, alunecările de teren, toate acestea au ceva din cutremurul de apă pe care se zbătea corabia cu Ucenicii. Şi aceia, ca şi noi, în ciuda faptului că s-au înfruptat din pâinea în chip minunat înmulţită (cum noi o facem în Sfânta Liturghie), în ciuda faptului că văzuseră suficiente alte semne şi minuni, alunecă în deznădejde, în teamă vecină cu moartea.

Obosiţi de munca de peste zi – ascultare şi râvnă, în fond – par că nu mai au resurse să reziste furtunii şi Hristos Domnul, înţelegând taina cutremurătoare, le iese în întâmpinare. Gonind furtuna şi teama, umplând-o, o dată pentru totdeauna, cu nădejdea nestrămutată că oricând Dumnezeul cel Viu stă alături celor care-I cer minunea.

În mijlocul ruperilor de cer, care au zidit teama în vieţile noastre, o singură stâncă a stat neclintită: rugăciunea Bisericii, prezenţa lui Dumnezeu, stânca vieţii, în mijlocul furtunii. Cei care au înălţat ochii la Cruce au aflat izbăvire de rana apelor,

precum altădată poporul lui Moise aflat-a izbăvire de muşcătura înveninată a şerpilor, cătând la şarpele de aramă din mijlocul pustiei… Şi toată ştiinţa lumii, şi orice ingeniozitate omenească, şi orice minte, oricât de practică ar fi, n-au putut smulge linişte furtunii. Hristos a fost şi de astă dată aliatul cel mai puternic al celor care, trăind frica, au cerut întărire.

Casele se pot rezidi, şi oraşele fi-vor frumoase din nou. Iar oamenii vor face iar din casele lor raiul de care au nevoie. Dar, în toate reconstrucţiile, dacă nu-i ceva din restaurarea pe care o dă în dar Hristos, se află deja sâmburele furtunii care le va da iarăşi pieirii.

Orice pace cu moartea este searbădă, de nu se umple din dulceaţa mărturisirii: „Cu adevărat Tu eşti Fiul lui Dumnezeu", cum recunosc Apostolii scoşi din furtună.

Credem nu numai pentru cuvântul tău

(Ioan 4.5-42)

Domnul Hristos însetează. Şi-n căutarea Lui în a-Şi stâmpăra setea, nouă ne-o astâmpără. La fântâna lui Iacov, din ţinutul cel dezmoştenit de duh al Samariei, Hristos, Însetatul de mântuirea noastră, întâlneşte o femeie. Straşnică. La modul în care muntencele noastre (Fefeleaga sau Vitoria Lipan i-ar sta aproape) s-ar arăta şi ele straşnice la întâlnirea cu Dumnezeul cel Întrupat. Domnul îi cere apă doar pentru a-i arăta, în cele din urmă, că la El este „apa cea vie". Femeia remarcă: „dotarea" tehnică a lui Hristos în scoaterea de „apă vie" este ineficientă, căci zice ea: „Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna este adâncă; de unde dar ai apa cea vie?". Ştia dar femeia aceasta că „apa cea vie" vine din adâncuri, e pânza de apă ce poartă pe sub dune şi podmoluri toată fiinţarea fluidă a fântânii… Teribilă parabolă pentru a defini fluxul de apă vie pe care Ortodoxia – „apa pe care Eu i-o voi da" se va

face în el (în om) „izvor de apă cugetătoare spre viaţă veşnică" – îl revarsă spre lume, în această aşteptare a reiterării Cincizecimii în viaţa lumii, în restaurarea ei în Duhul Sfânt.

Că şi această Evanghelie poartă cu sine vertebra unei coloane de cuvinte evanghelice care susţin scripturistic aşteptarea Pogorârii Duhului Sfânt ne-o dovedeşte nu numai discuţia legată de izvorul de veşnicie care curge din omul restaurat în Hristos şi nici numai teribila demonstraţie de cunoaştere în duh a vieţii femeii aceleia „mult iertată", căci „mult a iubit". Ci şi cuvintele: „Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi în adevăr", cheia de boltă a lărgirii Catedralei de închinare de la iudei (cu geografia lor spirituală) la neamuri (cu structura lor latreutică). Şi mai este ceva. În Duhul, Hristos Se face vădit femeii, ca fiind „Cel ce este" şi de aici nevoia Bisericii de a-şi reprăznui continuu ziua cea mare a naşterii ei de Sus, din Pogorâre de Duh, care face posibilă vederea lui Iisus Hristos, în toată slava-I dumnezeiască.

Şi toate acestea pentru că o femeie s-a încăpăţânat, felix culpa, să descoase un Drumeţ însetat.

Învierea lui Hristos – medicamentul ridicării din slăbănogeală

in prima săptămână de după Înviere – aceasta calendaristic vorbind, căci duhovniceşte, „după Înviere" este, în fapt, „Ziua Învierii", „una a sâmbetelor şi Doamnă a zilelor" – Biserica ne-a arătat direcţia duhovnicească întru care plecăm mai departe în viaţa liturgică a Ortodoxiei. S-a împlinit Învierea lui Hristos, dar toate ale noastre-s deja aţintite spre ziua cea binecuvântată a Cincizecimii, a Pogorârii Duhului Sfânt.

Hristos, dar, Se arată ca o arvună văzută şi desăvârşită a vindecării trupului Său celui tainic, care este Biserica, a cărui naştere duhovnicească o aşteptăm încă, purtând în noi tensiunea Ucenicilor, care poate încă aşteptau nepărăsind Ierusalimul, ci întărindu-se întru plinirea bucuriei.

Încet, Biserica ne arată darurile Duhului Sfânt, Care va veni peste noi. Dintâi, ca arvună, ca un mugur plesnind de floare, dinaintea pomului ce-l naşte, Izvorul Tămăduirilor ne-a arătat că lucrarea Du-

hului este întru noi. În fapt, „a doua Înviere" purta cu sine arvuna reaşezării în Cincizecime; limbile diferite citite din Evanghelie, n-au mai fost o piedică la înţelegerea mesajului prezenţei lui Hristos cel Înviat în lumea întreagă – văzută şi nevăzută, Izvorul tămăduirii arătându-ne unde ne este Izvorul nădejdii: în talpa Altarului, acolo de unde izvorăsc toate facerile de bine.

Duminica ce vine, a vindecării slăbănogului *(In. 1.1-15)*, ne întăreşte această icoană a aşteptării, arătându-ni-Se Domnul vindecând şi prin aceasta arătându-ni-Se suprema luminare a Sfintei Treimi, adierii de Duh Sfânt, din vremea minunii acesteia, a dez-slăbănogirii urmându-i vuietul puternic al prezenţei Acestuia la Ziua Cincizecimii.

Aproape că fiecăruia dintre noi Biserica ne arată că n-avem a căuta izvor de izbăvire, de ieşire din „criza" în care ne zbatem, decât în liniştea neliniştită a Duhului Sfânt. Săptămânile acestea ne cer efortul ca, în Ierusalimul Liturghiei stând, să cerem vederea pogorârii peste tot şi peste toate, cerându-I lui Hristos schimbarea noastră din morţi în vii pentru El, Dumnezeul Slavei. Pe cale, slăbănogul, unul dintre noi care a aflat izbăvirea.

Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste

oate că niciodată ca acum, după Înviere, trecând prin Evangheliile care-l prezintă pe Toma şi pe Femeile mironosiţe în căutarea şi aflarea lui Hristos cel Înviat, textul acesta nu este mai actual. Primul sentiment care străbate dimineaţa Învierii este frica unor învinşi; pe parcurs, odată ce zorii Învierii urcă spre amiază, frica este aceea a unor învingători. A unora care nu au fost trădaţi în cele adânci ale sufletului lor. Reacţia lui Toma – „nu voi crede, până când nu voi pune mâna mea în coasta Lui" – departe de a fi unul necredincios, marchează, într-un fel sau altul, icoana credinţei prin temperare. Toma nu e un zelos, nu se lasă aprins de o veste care să-i rebruscheze sufletul, cum o va fi făcut şi vestea că „Învăţătorul a murit". În cercul de fricoşi strânşi în foişor – Doamne, ce lecţie ne-ai dat, făcând din prima adunare creştină un exemplu de curaj şi de recuperare a curajului! – era firesc ca Toma să reacţioneze astfel. Dacă teama-i făcuse să caute argumen-

te pentru des-temere şi acum halucinau şi puneau în gura lui Hristos vorbele pe care ar fi vrut să le audă de la El?

Femeile mironosiţe, deşi ajung la mormânt şi inima le tresare de bucuria unei pietre răsturnate, deşi îngerul, ba chiar Domnul Însuşi le vorbeşte, zicându-le primul cuvânt de ordine al Împărăţiei: „Bucuraţi-vă!", par că şi-au epuizat curajul în drum spre Mormânt, căci la întoarcere nu le vestesc ucenicilor, de teamă de a nu fi socotite nebune. Din gestul lor de frică discretă, se vor naşte toate gesturile de credinţă şi de dragoste pe care, de veacuri, femei alese în curajul lor vor pune în înfruntarea morţii numele lui Hristos cel Înviat.

Iată cum frica aceasta – la primă vedere slăbiciune nemernică – se arată că, odată convertită la Hristos, e izvor de credinţă şi de dragoste. De aici şi locul acestei chemări la Sfânta Împărtăşire, atunci când Liturghie de Liturghie, suntem chemaţi să avem frica credincioasă a lui Toma şi frica plină de dragoste a Mironosiţelor.

Cu moartea pe moarte călcând

ăptămâna aceasta Postul Mare s-a comutat, duhovniceşte, în Paştele Crucii. O trecere cu Hristos, purtând împreună cu El Taina Crucii, prin zilele acestei săptămâni de maximă tensiune, în aflarea rostului nostru, în parte şi comunitate în toată drama Golgotei. Cu El la Cină şi în Ghetsimani, sărutaţi hoţeşte de Iuda, cu El în drumul nenorocit de la Ana şi Caiafa la Pilat… Cu Hristos înjuraţi şi scuipaţi şi umiliţi, înveşmântaţi în hlamida batjocurii… daţi morţii. Cu El coborând în cele mai de jos ale pământului, la întâlnirea cu împărăţia întunericului şi a morţii, înfioraţi de adâncul coborârii Lui de dragul nostru, al oamenilor.

Vom auzi cu El cum se sfărâmă iadul, cum moartea-şi caută roada cu înnebunit geamăt şi n-o va afla, căci Hristos Domnul, Biruitorul iadului, i-a furat puterea pe care ea însăşi o furase prin lucrarea diavolului. Auzi-vom scrâşnind dinţii – ca un lacăt greoi – diavolului că-şi pierde hrana de car-

ne şi hrana de os, carnea şi osul nostru, cel omenesc, transfigurat în Hristos, scăpându-i dorinţei sale, foamei sale celei nestăpânite.

Se dărâmă iadul, aşadar şi moartea e învinsă. Puţin lucru să fie aceasta? Dacă nu, de ce transformăm oare Paştele lui Hristos în simplă sărbătorire a pântecelor şi a dansului, a petrecerilor cu mâncare şi băutură din piatră seacă? Ne moare moartea, căci Viaţa ne cheamă să gustăm nemurirea, mâncând Trupul şi bând Sângele lui Hristos. Singura hrană ce nu ne va umili, ci ne va înălţa.

Se surpă, dar, moartea şi piere întunericul şi nu-i puţin lucrul acesta. De ce oare admitem, atunci, ca tot ceea ce facem să fie atins de falsitate, de neadevăr, de minciună? La strigătul biruinţei „Hristos a înviat!", trebuie să strigăm „Adevărat a înviat!" şi din experierea personală a sporirii în Dumnezeu.

Săptămâna aceasta, o nouă posibilitate.

„Dar, între voi, nu trebuie să fie aşa…”

(Marcu 19.32-45)

ulburată-i Ţara, tulburată-i uneorim şi Biserica de duhul acelora care se vor tot mai mari, tot mai „plini” de funcţiile lor, care, cel puţin în cazul dintâi, nu prea vin „de Sus”. Aşa a fost mereu, când duhul lui Hristos a început să scadă în inimile oamenilor. Unii şi-au dorit să se aşeze peste alţii, mici stăpânitori peste regate omeneşti pieritoare.

Hristos Domnul schimbă şi aici aşezarea valorilor. El, Regele cel Mare, după ce penelează dinaintea ucenicilor Săi ceea ce-L aşteaptă în cetatea Ierusalimului *(Mc. 10.32-34)*, culminând cu vestirea Patimilor şi a Învierii „după trei zile”, ca dintr-o iarnă a dramei Golgotei, învaţă pe Ucenici lecţia cea binecuvântată a frăţietăţii. Când Iacov şi Ioan, deja fraţi, căci erau fiii lui Zevedei, cer să fie „aşezaţi” de Hristos: unul de-a dreapta şi altul de-a stânga, Domnul îi obligă să ia seamă dacă pot purta cele pe care El le poartă şi, mai mult, le cere ca mereu

dorinţa aceasta de „postare la înălţime” să nu fie determinată de simpla dorinţă de a sta mai sus ca celălalt.

Hristos, iată, cere Ucenicilor Săi, să nu fie „carieriști”, într-ale apostoliei, ci cu totul Apostoli, deşertaţi de orice dorinţă de afirmare omenească, umpluţi, însă, de dorinţa de a-L afirma pe Iisus Hristos, Dumnezeul cel Întrupat.

Cuvintele Domnului, cuvinte curate, lămurite de şapte ori, în focul cel de Sus al Duhului, ne oferă de vreţi, o „magna charta” a „profesionalismului” duhovnicesc: „Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar, între voi, să nu fie aşa, ci care vrea să fie mai mare între voi, să fie tuturor slugă”. Nu-i vorba deci, de o slugărnicie de dragul conducerii în societate, ci de o robie la care El Însuşi, Hristos, Fiul Omului, S-a înhămat, prin Cruce *(Mc. 10.45)*, spre dezrobirea noastră. O robie care eliberează, căci cine slujeşte ca cel din urmă slujitor, primeşte de la Hristos puterea de a fi în frunte, deasupra micimilor neduhovniceşti.

Desigur, că lumea în care trăim gândeşte altfel. Acum, moda lumii este să calci pe cadavre, să minţi

şi să mituieşti, să tragi sforile şi să-ţi pui în mişcare toate cunoştinţele, pentru ca să urci; să urci până în locul în care sforile de marionetă, ce te ţin, îţi dau voie.

Ferice, însă de cel care, de la Hristos a înţeles că între noi, creştinii, nu trebuie să fie aşa. Ci, precum Domnul a zis, se face mic în voinţa sa, umplându-se de slujire pentru ceilalţi. Căci, a-i sluji pe ceilalţi, în smerenie, e datul care te ţine sus, deasupra vremurilor.

Biserica între răstigniri

uminica aceasta este marcat de prăznuirea Crucii. Ca şi cum, remarcând greutatea urcuşului duhovnicesc al Căii Postului, Părinţii Bisericii ne-ar fi dăruit spre întărire toiagul cel de sprijin şi făcător de minuni al Crucii. Şi despre Cruce, câte nu s-ar putea scrie…

Prieteni, mai bine sau mai puţini intenţionaţi, cer însă Bisericii să-şi zidească o imagine mai altfel prin cuvântul pe care-l adresează cetăţii. Să creeze o imagine în care să şocheze cu orice chip. Poate s-ar aştepta să prezinte – chiar o pagină ca aceasta propusă de o asociaţie de tineret a Bisericii – lucruri fenomenale, chestiuni de can-can, căderi financiare şi războaie între coloşi ecologici, să surprindă fel de fel de lucruri care fac deliciul ziarelor de scandal.

Păi, Biserica în sine, prin teribila dramă a Domnului Iisus Hristos, este deja un „skandalon", o astfel de punere în valoare a lumii. Cum s-ar putea numi modul în care cel bogat renunţă la parte din

banii săi, dându-i celui sărac? Sau unde ar trebui încadrată întoarcerea din desfrâu a unor tineri către viaţa cea curată? Cum s-ar numi oare un articol de ziar în care oamenii nu s-ar arunca în faţa trenului, pentru că-i ţine Hristos? Cum am scrie oare despre oamenii care nu fură, nu violează şi nu violentează, pentru că o morală adânc creştină le oferă sprijin în a merge mai departe curat? Nu. Nu interesează astfel de teme. Sunt prea curate, ca să facă deliciul unei lumi pervertite şi căzute în păcat, unei lumi dezobişnuite de căutare îngerească şi plină de strigăte şi huiduieli îndreptate împotriva lui Dumnezeu.

Glasul Bisericii este unul care cheamă normalitatea bunului-simţ, credincioşia. Ele n-au fost niciodată chestiuni spectaculare şi Biserica nici nu vrea să facă prin Vieţile Sfinţilor concurenţă nătângelor publicaţii sau filme care fac din păcătoşii oameni subiect de ediţie specială. Faptul că biserici se construiesc cu eforturi majore pare mai puţin important decât nu ştiu care bazin de apă aruncat (prost!) în aer, pentru lărgirea unei străzi… S-a răsturnat vizibil lumea şi-n răsturnarea aceasta Hristos nu mai este modelul, nu mai e hrana flămânzelilor noastre.

Crucea lui Hristos, poate fi ea obiect de „articol de senzaţie”? Cum oare nu, când „prin Cruce în iad” coborându-Se Hristos ne-a izbăvit din moarte, din veşnicia hidoasă, cu tot ce poate fi mai urât strâns în lume, dăruindu-ne şi redându-ne, prin Duhul Sfânt, frumuseţea cea dintâi! Este oare aceasta un lucru senzaţional, demn de coloana primă de ziar? Sigur da! Dar numai pentru aceia care trec dincolo de suprafaţa lucrurilor şi încearcă să faţă efortul adâncirii în credinţă, în nădejde şi în dragoste, care pot în înţeleagă că a vesti normalitatea în Hristos, într-o lume profund anormală, este lucrul cel mai senzaţional dintre toate.

Un copil, cu bunica de mână, trece prin faţa catedralei, la vremea Vecerniei şi se închină, făcându-şi cruce. Copilul se întoarce, şopteşte bunicii ceva şi bunica-i strânge fruntea între palme, sărutându-l. Mă întreb ce i-a zis şi încerc să bănuiesc ce ar putea fi, dincolo de cuvinte, atât de bucuros, încât femeia aceea, trecută de 70 de ani, să-l dăruiască pe nepot cu dragostea ei. Care-i cuvântul „senzaţional” care a mişcat iubirea?

Se apropie de mine şi femeia, ruşinată parcă, asemeni mie care-mi pare că i-am surprins într-un

moment tainic, îmi spune: „Atât de frumos mi-a spus că mă iubeşte”.

Senzaţionalul Bisericii stă în bucuria cu care dragostea se face vădită. În cele mici şi neimportante, mai întâi pentru ca cele mari să se împlinească.

Vai celor care nu văd că, după Înviere, toate se cer după Cruce. Şi fac. Din mizeria umană, făina neagră a unor false prescuri, de falsă cuminecare.

Crucea Bisericii, Taina Învierii strecurată printre lucrăturile iadului.

Fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor

(Matei 15. 21-28)

unt oameni, printre noi, care au trecut prin mii de examene. Şi nu mă refer la cele şcolare – atât de multe şi la îndemână în ultima vreme – ci la cele ale vieţii. Fie o boală, fie o întristare, o arestare nedreaptă, o injurie greu suportabilă… Câte şi mai câte alte examene. Lor le dedică Biserica Duminica a şaptesprezecea după Rusalii. Celor care, asemeni femeii cananeience, ies din starea de nemiloasă înrobire de o boală (sau bolire, ca să le cuprindem pe toate), prin Hristos, Tămăduitorul şi Slobozitorul. Biruitorul din robie.

Dialogul dintre Hristos Domnul şi femeie este uimitor. Nu pentru cele spuse de femeie – pline de inteligenţa cuminte a omului credincios – ci mai ales pentru atitudinea plină de hotărâre a femeii. Aceasta pleacă la întâlnire cu Domnul, cu două „handicapuri", cum le-am numi astăzi.

E femeie (de presupus singură, de vreme ce soţul ei nu se arată nicicum) şi cananeiancă, altfel spus,

un pic altfel decât israelită get-beget. Singurătatea ei, mai precis însingurarea ei, îi dă însă curaj. O putem bănui un pic marginalizată de un bărbat sătul să-şi vadă fata cuprinsă de demon şi de o societate (fie ea cetate, fie ţinut), sătulă şi ea de reacţiile nefireşti ale fetei. Oarecum jenată, dar şi obligată de ritualul legic, putem bănui că stătea departe de orice aşezare omenească normală. La cum i se adresează Domnului, cu respect, dar şi cu demnitate, putem să identificăm în ea un om de rugăciune, dar şi de acţiune. Faptul că nu se lasă intimidată de pedagogia lui Hristos, ci ţine, una şi bună, necesitatea salvării fetei de demon, ne-o arată ca fiind osârduitoare. Iar faptul că Hristos îi spune: „O femeie, mare e credinţa ta; fie ţie cum voieşti!" – iar fiica ei se tămăduieşte „chiar în ceasul acela", ne-o arată cuprinsă de credinţă.

Nădejde, dragoste şi credinţă. Trepte ale apropierii şi surprinderii lui Hristos. Cel care Se lasă cu atâta dragoste surprins de credinţă şi nădejde.

În lecţiile pe care le-am primit – a lui Zaheu şi a Talanţilor – am fost noi înşine surprinşi de bucuria întâmpinării lui Hristos şi de curajul celui care a „riscat" talanţii stăpânului de dragul eliberării din slugărnicia sa.

Femeia aceasta cananeiancă are şi ea ceva din efortul lui Zaheu şi din curajul binecuvântat al celui care înmulţeşte talanţii.

Are în ea un resort care o aduce în faţa lui Dumnezeu, dar şi tăria de a investi corect – mai corect ca noi – nădejdea şi credinţa ei.

Nu ştiu câtor mame dintre contemporanele noastre, ascultându-le Dumnezeu, credinţa lor ar lucra la vindecarea copiilor lor. Femeia aceasta ne arată că se poate, că în fond modelul maternal este cel care luptă este cel care luptă pentru slobozirea copiilor din îndrăciri.

Şi când te gândeşti că azi avem mame care, în virtutea unui sistem de valori drăcesc, îşi aruncă pruncii spre întuneric, iar nu spre lumină, te înspăimânţi.

Doamne, vindecă-ne copiii, dar nu după credinţa noastră, ci după mare mila Ta.

Pilda talanţilor sau despre dar şi dăruitor

(Matei 25.14-30)

uminică, glasul lui Hristos ne pune iarăşi pe gânduri. Pilda pare simplă. Un om oarecare pleacă şi încredinţează slujitorilor săi averea sa, după puterea lor. Cinci, doi şi un talant. Cel cu cinci, neguţătorind, câştigă alţi cinci. Cel cu doi, dobândeşte alţi doi. Doar celui de-al treilea îi lipseşte curajul de a şi face ceva, nu doar de a avea ceva şi, pentru siguranţă, îngroapă talantul. Stăpânul laudă pe cei dintâi, iar pe cel de-al treilea rămâne supărat câtă vreme va îngădui Dumnezeu să se vestească Evanghelia aceasta popoarelor.

Dacă este să socotim matematic, stăpânul n-a pierdut nimic din avere. Poate că ceea ce l-a supărat a fost că darul său, încredere, mai mult decât sumă de bani, a fost desconsiderat de către slujitor. Că slujitorul însuşi n-a avut încredere că darul pe care l-a primit nu-i important pentru materia conţinută în el, cât pentru curajul pe care ar fi

trebuit să i-l inspire. Să facă ceva creativ, iar nu de circumstanţă.

Cred că în esenţă Hristos Domnul simţea pe propria-I încredere neîncrederea celor din jurul Său. Cât de mult era dispus să dăruiască! Cât de mult şi de total dăruia! Şi luaţi aminte cu ce strâmbătăţi şi snobisme îl întâmpină ceilalţi. Nu lor le vindeca bolnavii? Nu lor le dădea pâine şi peşte? Nu lor le învia contemporanii? Nu lor le dăruia iertarea?

Lor. Lor şi nouă, la fel de neinspiraţi în primirea darului lui Dumnezeu, ca şi slujitorul din urmă. Îngropându-l în nelucrarea noastră. Îngropându-l şi dormind mai apoi – după contramodelul acela: „bea şi mănâncă suflete" – pe darul ascuns adânc în puţinătatea noastră.

Cred că Hristos Domnul aceasta vedea prin pildă, în ochii noştri. Neputinţa noastră de a ne debarasa de cele ale plăţii de dragul răsplăţii.

Nimic nu-i mai la neîndemână lui Hristos decât nelupta şi lipsa de curaj, nemunca şi laşitatea duhovnicească. Poţi mult, fă mult! Poţi puţin, împlineşte puţinul venit de Sus cu puţinul luptei tale pentru ceva mai mult.

Astăzi Hristos ne provoacă să ne examinăm mediocrităţile! Să aflăm de partea cărui servitor ne-am fixa cu lucrul. Nu este altceva decât prefaţa la ceea ce va urma. Pregătirea întâlnirii cu Hristos drumeţul spre Golgota, pe calea virtuţilor.

Să aflăm, aşadar, cum stăm! Cum am folosit puţinul încărcat mult de darul lui Hristos.

Cu grijă, căci Dăruitorul îşi revendică mereu darul. În nădejdea că nu S-a înşelat.

Zaheu sau lecţia despre Întâmpinarea Domnului

(Lc. 19.1-10)

ouă sunt punctele de sărbătoare care ţin sinaxarul zilelor acestea: Sărbătoarea Întâmpinării Domnului şi Duminica lui Zaheu vameşul. Când m-am gândit mai bine am aflat că, în fond, amândouă Evangheliile cuprind aceeaşi lecţie la care suntem provocaţi, prin Biserică, să răspundem: cum Îl întâmpinăm pe Hristos?

De-o parte, icoana Dreptului Simeon, cel care ne învaţă că atunci când aştepţi împlinirea proorociei, tot sufletul trebuie să ţi-l pui ca să umpli aşteptarea. Lecţia lui este una care ţine de ceasul nostru din urmă. Nimeni, până la Simeon, nu a murit atât de împlinit ca el. Drumul lui în „locuinţa morţilor" a făcut ca cei care, morţi fiind, şedeau în aşteptare, să audă – după ce viilor li s-a vestit mai întâi – vestea cea bună (evanghelia) că Hristos – Mesia a venit, că el, muritorul şi limitatul în trup, Simeon, a purtat pe braţe Nemărginitul. Întâmpinând cum se

cuvine Viaţa, Simeon nu se poate teme de moarte, căci ştie că Cel care acum intră în templul Ierusalimului va face din lumea restaurată arvună de Ierusalim ceresc.

De cealaltă parte, efigia lui Zaheu. Cel care, din sicomor, „fură" privirea lui Hristos Domnul. Umilul, care-şi doreşte vederea lui Dumnezeu, depăşindu-şi statura prin efort fizic, îl face pe Hristos Iisus să provoace dialogul. Curaj şi îndemânare în căutarea şi aflarea lui Hristos, cel care toate le ţine. Spre deosebire de chipul maturizat de aşteptare al Dreptului Simeon, chipul lui Zaheu este surprinzător, dar şi luminat, ca al unui copilandru al credinţei.

Putem să alegem între cele două icoane. Una care să ne ajute să-L aflăm, întâmpinându-L pe Hristos, în aşteptare şi bineplăcută sporire. Cealaltă, icoana dinamismului duhovnicesc, care poate trece peste creştetele contemporanilor, de dragul Feţei lui Hristos.

Două icoane deloc de prisos, într-o lume în care aşteptarea şi virtutea curajului au ajuns tot mai rare.

Duminica des-orbirii

(Luca 18. 35-43)

să spuneţi că Evanghelia din Duminica acesta nu vi se adresează. N-aveţi probleme cu vederea, darămite, cu orbirea… Şi totuşi. Evanghelia ni se adresează tuturor, mereu. Poate că stăm bine cu vederea cea din afară. Poate vedem chiar lucruri pe care n-ar trebui să le vedem şi să recunoaştem că uneori privirea noastră mai mult cată spre alţii decât spre noi. Poate că vedem prea bine lucrurile strâmbe ale altora şi atât de orbi suntem cu cele ale noastre… Sau, poate că le vedem pe ale noastre, dar, având retina duhovnicească desprinsă şi atinsă de nepăsare, le vedem cum vrem noi, fără consistenţa duhovnicească.

Poate că n-avem tulburări de vedere, dar, prea plini de noi, uităm să mai căutăm cu privirea pe Cel ce toate le umple de lumină spre a fi văzute. Privind prea mult spre noi, răniţi adânc de egoismul nostru, nu-L mai vedem pe Dumnezeu. Nu mai vedem slava în care argintează El grijile vieţii noastre, făcând mai fericit bordeiul decât palatul.

În viaţă, toţi ar trebui să avem o Duminică măcar, în care să ne vindecăm de orbirea noastră. În care întâlnirea cu El să ne readucă la normalitate, ca pe nişte oameni care vrem normalitatea şi ne bucurăm de ea. Pentru că dezrobirea noastră este dezrobirea noastră, scoaterea din laţul bolnav al indiferenţei şi plictiselii de lume şi Hristos.

Bucuraţi-vă, dar! Duminica ce vine e o şansă în plus să vă apropiaţi de Lumină şi să vă vindecaţi de bezna din voi. Şi de bezna din jur.

„Atunci L-au părăsit toţi şi au fugit…”

vanghelistul Marcu păstrează în textura Scripturii acest moment de duioşenie şi disperare. Lăsat pe mâna celor ce-L cumpăraseră cu 30 de arginţi, sărutat mârşav de vânzător, Dumnezeu rămâne singur *(Marcu 14.50)*. E datul oricărei vremi a Iudelor ca Hristos să fie însingurat, urmărit în beznă, arestat, batjocorit şi umilit… El, Care ţine lumina în căuşul palmei Sale, e trădat la întuneric. De fii întunericului, întunericul însuşi. Care se crede stăpân pe situaţie, înghiţindu-şi moartea.

Auzind deseori cum e batjocorit Hristos de dibacii lumii de acum, m-au trecut fiorii unui scenariu cunoscut. De ani de zile suntem martorii vânzării la chioşcuri de interese obscure a gândirii creştine, a eludării valorilor Vieţii în favoarea morţii îngâmfate. Sângele lui Hristos nu este pentru vânzători nimic, ei câştigă doar din cocaina frământăturii de iad de acum. Răsfiraţi printre noi, ageamii culturii umaniste au crescut în voce şi diatribele lor se

vând bine, strigate pe la colţurile noului obscurantism ideologic. Tăcut, Hristos continuă să facă minuni. Copiii sănătoşi în ciuda unor sisteme precare de siguranţă medicală, adolescenţi inteligenţi în ciuda linşării culturii lor cu chiştoacele culturii underground, maturi muncitori în ciuda îndemnului spre câştig facil, bătrâni demni în ciuda menţinerii lor la limita imposibilului…

Puterea unui Neam începe din înţelegerea Evangheliei ca mod de viaţă, nu din ideologia de pripas, nici din sectarizarea pe purisme duhovniceşti închipuite, nici pe ifose revanşarde ori zvonuri alarmiste. Suntem, aşadar, atât cât împlinim Evanghelia. Nu, nu avem un Dumnezeu care ne cere fără să dea nimic. Luaţi aminte la toată frumuseţea din jur, conservată în ciuda încăpăţânării noastre de a urâţi lumea, la limpezimea privirii copiilor atunci când descoperă că aţi venit mai devreme de la servici şi ieşiţi cu ei în parc, la faptul că tinerii chiar se mai ţin de mână fără patimă, iar bătrânii jinduiesc după încă o zi. E vremea să schimbăm scenariul trădării lui Iisus Hristos. Să ne luăm în serios bucuriile, să le căutăm şi să le aflăm. Şi, mai ales, să le dăruim celorlalţi, ei înşine fiindu-ne bucurie.

E greu, veţi zice. Cereţi ajutor. Cel trădat şi însingurat pe Cruce e Prieten de nădejde. Ştie răspunsul, căci El e Răspunsul. Din discreţie nu-l strigă, ci-l susură inimii noastre. Fiecăruia în parte, pentru fiecare clipă de nelinişte. Furtunii, liniştire. Foamei, pâine înmulţită. Setei, izvor de viaţă. Morţii, Înviere. Sufletului, nemurire.

E timpul să-L luăm în serios. Dumnezeu nu e metaforă să ne hrănească frustrările şi nici Stăpân de sclavi. El ne-a dăruit cea mai de preţ libertate: libertatea faţă de păcat.

„Dă-i drumul, fiindcă strigă după noi!”

(Matei 15. 21-28)

u-i prima dată când Apostolii ne dau senzaţia că se ruşinează la reacţia, vădit pedagogică a Mântuitorului. Erau în ţinutul Tirului şi al Sidonului, departe de zona de siguranţă a fariseismului, şi ştiau că trebuie să păstreze calmul populaţiei pentru a fi auziţi. Modul în care Hristos tratează cererea femeii cananeience, neluând seama la ea, putea naşte o reacţie a celor din popor, marcaţi desigur că nişte iudei propovăduiau o lege nouă prin teritoriile lor. Orgoliile se puteau asmuţi. Insistenţa femeii, parte a credinţei sale, vindecă de necredinţă pe Apostoli. Domnul, vindecându-i fata, pune ca fundament gestului Său dumnezeiesc *marea credinţă* a femeii (*Matei 15. 28*). Şi-i vindecă de „jenă pastorală” pe Apostoli. Oricum, întregul efort misionar la care-i supune Mântuitorul e o topitoare a ifoselor lor, a îngâmfărilor de castă şi neam. Este limpede că Mântuitorul ştia care anume dintre calităţile unui

om sunt valabile în construirea unei slujiri în Numele Său. Şi că pentru a fi pe mai departe ucenicii Săi ei au nevoie să înţeleagă că nu este suficientă credinţa, cât „marea credinţă", adăugarea încrederii ca om la credinţa pe care Dumnezeu ţi-o pune în inimă ca dar ceresc.

Suntem martorii unei lumi care se bazează şi creşte bulimic din tupeu. Şi unii cred că tupeul, cu ifosele sale răsuflate şi mediocre, poate înlocui insistenţa smerită şi motivată. Femeia cananeiancă nu cere ceva pentru sine, ci pentru fiica ei. Din această smerire de dragul copilei sale, Domnul îi înţelege sufletul, pentru că-i simte iubirea. Va face aceasta cu tatăl care cere vindecare lunatecului, cu mai marele Sinagogii din Capernaum, Iair, va face aceasta cu văduva din Nain, va face aceasta – când se zărea Golgota, în Betania, cu Marta şi Maria, fericitele surori ale celui înviat înainte de Înviere. Semn că nu simpla mărturisire de credinţă mişcă pe Dumnezeu în lucrarea Sa de partea omului, ci iubirea care o intuieşte în miezul credinţei, care măreşte ceresc valoarea credinţei.

E o lecţie bună pentru cei care socotesc că doar rostirea cu tupeu a unor adevăruri de credinţă, ina-

lienabile de altfel, e suficientă pentru a naşte în inima celuilalt credinţă iubitoare.

Suntem chemaţi mereu, ca oameni ai credinţei Ortodoxe, să dăm mărturie dragostea noastră. O dragoste lucrătoare în credinţă, adică exigentă, care cere examinări continue de conţinut. Domnul ne îndeamnă la aceasta, examinând rezistenţa femeii: *„Nu este bine să iei pâinea copiilor şi s-o arunci la căţei." (Matei 15. 26)* Răspunsul lui este unul tipic oricărui fariseu şi, din nefericire, îl mai auzim perorat chiar azi, la mult timp după Învierea Lui. Insistenţa femeii este dublată de inteligenţă. Răspunsul ei ne ruşinează şi pe noi, care, deseori, în situaţia ei, ne oţărâm şi-L scoatem vinovat pe Dumnezeu de necazul pentru care-i facem metanie. Dacă răspunsul lui nu vine grabnic, ieşim din iubire şi inteligenţă, ne ruşinăm că am putut crede în unul ca El. Privim jenaţi cum harul Lui trece pe lângă noi şi nu-L mai recunoaştem nici când lucrează în celălalt. E sentimentul pe care-l ai atunci când se externează, zâmbind sănătos, copiii din spitalul unde pruncul tău încă se zbate între viaţă şi moarte, coridorul acela imposibil unde rabzi mai bine durerea decât bucuria celuilalt.

Tainei acesteia, a credinţei răbdătoare în iubire ne cheamă Hristos Domnul să-i fim martori. A smeritei interpelări a credinţei lui Dumnezeu în noi. Întrebăm de fapt, cu toate cananeiencele şi taţii şi mamele lumii: „Doamne, mai ai încredere în noi şi de data asta să crezi că noi credem?”

Greu examen la care supunem mereu pe Hristos Domnul.

Chemarea Apostolilor, chemarea Ortodoxiei

(Ioan 1.43-51)

În ultimii ani, de fiecare dată când mărturisesc că sunt creştin ortodox, nu m-am gândit, neapărat, ce legătură există între Evanghelia acestei Duminici, numită a Ortodoxiei, şi mărturisirea mea. Căci, până la urmă, a fi creştin ortodox înseamnă să răspunzi la chemarea lui Dumnezeu asemeni Apostolilor Săi, pe viaţă şi pe moarte. Înseamnă a ucenici cu dragoste pe lângă Marele Învăţător, cu îndoieli şi frici, dispus însă mereu să le depăşeşti; înseamnă să fii mereu în trezvie şi teama de a nu te cuprinde somnul duhovnicesc tocmai când Hristos Domnul are mai mare nevoie de tine, în geana de stâncă a Golgotei, celei ce se deschide în lucirea de Rai a Învierii. Înseamnă a te lăsa descoperit de Iisus cel din Nazaret în locul în care lucrezi mântuirea ta, sub sicomorul preocupării tale. Înseamnă a refuza să-L idolatrizezi pe Dumnezeu, înseamnă să refuzi să te ascunzi după Dumnezeu, din spatele Lui

aruncând cu pietre în cei care nu gândesc ca tine. Am înţeles însă, mai mult decât orice, şi săptămâna aceasta ce a trecut, mi-a întărit această conştiinţă, că Ortodoxia este bucuria de a fi încrezător în mila lui Dumnezeu, refrenul urcuşului duhovnicesc al Postului Mare fiind „miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă"! Împreună cu sute, cu mii de generaţii care au înţeles aceasta.

Mai avem însă un amănunt al Evangheliei acesteia, rostite în Duminica Ortodoxiei, asupra căruia insistă Sf. Ioan de Kronstadt, ajutor nouă şi în săptămâna ce a trecut. „De ce, întreabă el, în această Duminică, care se numeşte a Ortodoxiei, este rânduit de către Biserică să se citească tocmai această Evanghelie, în care se istoriseşte ceea ce a vorbit Domnul cu Natanail? Deoarece în cuvintele Domnului către Natanail este arătat caracterul adevăratului creştin ortodox şi, îndeobşte, caracterul adevăratei Biserici Ortodoxe a lui Hristos. Iată, cu adevărat, israilitean întru care nu este vicleşug *(Ioan 1.47)*, a spus Domnul despre Natanail, adică iată un om care gândeşte, cugetă, crede, nădăjduieşte, vorbeşte şi făptuieşte drept, fără ocolişuri şi cu tărie, deoarece Natanail a crezut

drept, deodată, că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu, şi după aceea nu s-a mai clintit niciodată în credinţă şi în nădejde, nu şi-a mai schimbat gândurile cu privire la dumnezeiasca Lui Persoană. Nu aşa trebuie să fie şi creştinul adevărat? Nu aşa trebuie să fie toată obştea de Dumnezeu rânduită a creştinilor ortodocşi? Nu trebuie să fie aşa cum şi este Biserica Ortodoxă? Ce laudă înaltă pentru Natanail din partea Celui care cercetează inimile şi rărunchii este cuprinsă în cuvintele: Iată, cu adevărat, israelitean întru care nu este vicleşug! Ce laudă înaltă pentru creştinul despre care Domnul a zis: Iată creştin adevărat întru care nu este vicleşug, şi pentru Biserica despre care Domnul zice: Iată Biserică întru care nu este vicleşug, întru care nu sunt deşarte născociri omeneşti, care este adevărată în toate Tainele sale, în toate slujbele sale, în toată cârmuirea sa, în toată alcătuirea şi rânduiala sa. Ori tocmai aşa sunt toţi sfinţii noştri, aşa este toată Biserica Ortodoxă, de la începutul ei şi până acum, precum dă mărturie istoria nepărtinitoare a Bisericii şi Dumnezeu Însuşi, prin feluritele semne şi minuni care se fac în Biserică." (*Sf. Ioan de Kronstadt, Cuvinte la Postul Mare, Bucureşti, 2013, p. 100-101.*)

Nu-i de ajuns, veţi spune. De acord, dar dacă începem de aici, din asumarea lecţiei chemării lui Dumnezeu, totul ne va fii cu putinţă. Şi pocăinţa, şi roada harului, şi lupta cea bună, şi Învierea, şi Viaţa veşnică!

„Iisus a văzut credinţa lor…”

(Marcu 2.1-14)

untem în cale spre Înviere. Duminica aceasta ni-i dată să ne odihnim pe cale, să ne tragem sufletul. Nu ştim încă roada săptămânii ce a trecut şi nici de putem continua. Ştim însă că Hristos Domnul vindecă, dinaintea ochilor noştri, un paralitic. Nici atunci, în Capernaumul vremii Sale, nici acum, la vremea ce-L contestă parcă tot mai abitir, Domnul nu a făcut-o să dovedească puterea Sa vindecătoare. Ci să dovedească puterea prieteniei între oameni, determinantă în prietenia Mântuitorului pentru ei. Un paralitic, patru prieteni, un acoperiş spulberat de graba aducerii dinaintea lui Dumnezeu a omului bolnav. Şi o mulţime de comentatori pe tuşa minunii, cârcotaşii deloc imaginari ai lumii. Şi o întrebare: „Cine poate să ierte păcatele, afară de singur Dumnezeu?” *(Marcu 2.7)* Şi un răspuns pe măsură: „Scoală-te, ridică-ţi patul tău şi du-te acasă la tine.” *(Marcu 2.11)* Cu alte cuvinte, numai Dumnezeu poate ierta păcatele, cum tot numai Dumnezeu

poate ridica pe cei bolnavi din agonie la bucuria vieţii. Dar Evanghelia aceasta ne vădeşte cât de importanţi sunt cei care ne poartă dinaintea Celui care iartă şi vindecă, ne vădeşte că acolo unde paralizia ne e obstacol ori mulţimile ne blochează pragul întâlnirii cu Hristos, se ridică prieteni de nădejde întru arătarea noastră Domnului. Mântuitorul *grăieşte cuvântul (Marcu 2.2)*, prietenii *sparg coperişul (Marcu 2.4)*, paraliticul *se ridică*, îndată ieşind înaintea tuturor. *(Marcu 2.12)*

De ce acum, în săptămâna aceasta, pedagogia Bisericii cu privire la Post ne pune la îndemână acest text al Evangheliei? Pentru a înţelege că postul nu-i o simplă acţiune personală, că postul izvorăşte din cuvântul lui Dumnezeu, sporeşte în împreună lucrare cu frăţietatea şi dospeşte bucurie prin mărturie. Nu postim singuri. Cu noi o face Însuşi Hristos, prietenii – sfinţii Bisericii, Biserica întreagă. Nu postim doar ca să postim ci, mai ales, pentru a fi lui Hristos bucurie, El fiindu-ne hrană izbăvitoare din paralizia sufletească ce ades ne cuprinde. Cât de minunat scria despre aceasta Sfântul Ioan de Kronstadt: „Dacă vrem să scăpăm de boli, trebuie mai întâi să nimicim pricina lor lăun-

trică, păcatele (…). Oamenii n-au decât să-şi închipuie ce pricini ale păcatelor vor, dar, dacă vor pătrunde în miezul lucrurilor, vor ajunge la cea mai însemnată dintre pricinile lor, şi anume la faptul că firea trupului omenesc a fost cândva vătămată şi acum de o putere lăuntrică, duşmănoasă, şi tocmai de aceea este atât de simţitoare chiar şi faţă de cele mai mici schimbări ale stihiilor, tocmai de aceea a devenit slabă şi lesne de stricat. Acum este vremea de tămăduire a sufletului. Aşadar, să fugim de păcate, care fac sufletul să se îmbolnăvească şi să sufere, şi tămăduirile noastre degrabă vor răsări. *(Isaia 58.8)*" *(Cuvinte la Postul Mare, 2013, p. 111)*

A posti înseamnă, în fapt, a te lăsa văzut de Dumnezeu, şi numai de El, în efortul de a dobândi vindecarea. A posti înseamnă a înţelege Cine iartă păcatele şi Cine ridică din agonie vieţile noastre. A posti înseamnă a participa mereu şi mereu la exerciţiul Învierii.

Uimiţi de iertarea lui Dumnezeu.

Bucuroşi de ea. Gata de ea!

Duminica Sfintei Cruci

entru a putea tâlcui taina Duminicii acesteia, fie-ne îngăduit să o gândim cu cel pe care ni l-am făcut prieten de câteva Duminici, Sf. Ioan de Kronstadt. El începe astfel tâlcuirea sa la Duminica aceasta, numită Duminica Sfintei Cruci (*Marcu 8.34-38; 9.1*): „Pentru a uşura nevoinţa postirii, Sfânta Biserică a rânduit ca la mijlocul Postului să scoată Crucea de viaţă Făcătoare a Domnului. Cine posteşte cu adevărat trebuie neapărat să rabde necazul trupului, lupta dârză cu el a duhului şi, pe deasupra, cursele diavolului, care lucrează asupra sufletului nostru prin tot felul de gânduri aducătoare de întristare mare, mai ales celor care nu sunt încă întăriţi şi desăvârşiţi în viaţa creştină. Tocmai pe postitorii de felul acesta să-i mângâie Crucea de viaţă Făcătoare a Domnului, care a fost scoasă acum spre închinare şi spre privirea şi sărutarea ei cu inima, să le uşureze nevoinţa. Să nu fie lipsiţi de mângâierea ei nici cei care nu postesc cu postul cel adevărat, nici cei care nu postesc deloc; să alerge fiecare cu credinţă şi cu dragoste şi să-L sărute pe ea pe

Mântuitorul." (*Cuvinte la Postul Mare*, Bucureşti, 2013, p. 134-135) Părintele convertirilor din portul Petersburgului se adresa, limpede, acelor creştini ortodocşi care intraseră în locaşul de cult, văzuseră adusă Crucea în mijlocul acestuia şi îmbrăţişaseră cu evlavie pe Acela care dă sens mântuitor Crucii.

Pentru mulţi dintre cei de azi crucea nu mai are nici o semnificaţie. Trunchiată şi răsucită, întoarsă şi contorsionată – ca imagine şi conţinut, Crucea Mântuitorului Hristos este umbrită în conştiinţa multora de semnele lumii moderne: bănci, firme, mărci de produse… Poate că tocmai de aici, din iadul interpretărilor ei abuzive, Crucea ne vorbeşte mai amplu despre Taina Golgotei, despre puntea de har ce o pune între pământ şi Cer, făcându-ne posibil Cerul şi Împărăţia Cerurilor.

De foarte multe ori aud de mărturisitori care se cred ai Evangheliei, dar o vestesc fără Crucea Domnului Hristos. Fără ea, însă, taina Evangheliei nu se împlineşte în Învierea Domnului şi, deci, nici în propria noastră candidatură la Înviere.

Un creştinism fără cruce nu există, pentru că forma creştinismului este crucea Mântuitorului, jertfa Sa mântuitoare. Domnul ne cheamă ca împreu-

nă cu Ucenicii Săi să ne lepădăm de noi, să ne luăm crucea şi să mergem după El, urmându-L, punându-ne sufletul pentru El şi pentru Evanghelie. Nu aşa cum ni-l putem în afacerile personale sau în „luptele" noastre cotidiene, ci ca pentru darul cel veşnic care este Împărăţia lui Dumnezeu, Sufletul nostru…

Atât de des uitatul şi nehrănitul nostru suflet… Atât de des vândutul nostru suflet… Atât de bolnavul nostru suflet… Cel care valorează cât toate carierele şi averile noastre, cât toate avuţiile trecătoare ale unei vieţi trecătoare. Sufletul nostru, nemuritorul.

Evanghelia din Duminica aceasta ne arată cât de importantă este asumarea crucii de către fiecare dintre noi şi, în aceeaşi vreme, ne obligă ca atunci când socotim crucea noastră personală prea grea, să luăm aminte la Crucea lui Hristos, mereu şi mereu mai greu de purtat decât toate crucile noastre însumate şi înmiite. Crucea ca Altar pe care Domnul moare, spre a ne cuprinde, în braţele-I deschise pe noi, pe toţi. Crucea care cu lumina ei umbreşte moartea. Crucea din care izbucnesc razele Învierii Domnului, cea care – buzdugan împurpurat cu Sângele Fiului lui Dumnezeu, care sfarmă porţile de aramă ale iadului – ne înalţă de pe pământ la Cer.

Cred! Doamne!

(Marcu 9.17-32)

ndată după prăznuirea Crucii, bucurie de întărire pe calea spre Înviere, Biserica ne pune la suflet o întâlnire între Fiul Omului şi un tată, al cărui fiu pare că nu mai poate fi vreodată numit om. Un duh mut e motivul durerii tatălui şi neputinţa Apostolilor de a-i uşura copilul din chinga nenorocită a unei agonii umilitoare, căci ucenicii nu pot să producă această slobozire spre viaţă. Căci înainte de Întruparea Mântuitorului orice formă de îndrăcire părea fără soluţie, fără dezlegare, fără izbăvire, inclusiv dincolo de moarte.

Agonia fiului se transmite şi tatălui său. Ne putem închipui, suficient de uşor, ce însemna, într-o lume plină de idolatrizarea Legii, atingerea de unul ce purta cu sine un duh necurat, un duh de moarte şi iad. Era pe aceeaşi treaptă de desconsiderare socială şi religioasă cu leproşii, cu paraliticii, cu femeia cu scurgere de sânge, cu muribunzii, cu şchiopii şi orbii şi muţii… Or Hristos Domnul tocmai spre

aceştia se îndreaptă, spre cei umiliţi şi necuraţi social, fără drept de apel, pierduţi în conformitate cu Legea. El nu caută să răspundă la întrebarea „cine este de vină, el sau tatăl său…" care umplea uimirea oamenilor dinaintea unor astfel de situaţii. Ci reacţionează viu, fiind Viaţa.

Dialogul dintre Dumnezeu cel Întrupat şi tatăl celui rănit de duhul cel subpământesc poartă cu sine cheia mărturiei creştine de veacuri. Omul, dinaintea zbaterii convulsive a copilului său, cere Domnului: „…Dacă poţi însă, fie-Ţi milă de noi şi ajută-ne!" *(Marcu 9. 22)*

Unitatea aceasta dintre tată şi fiu, în dragoste, suferinţă şi umilinţă, să fi fost motivul pentru care Hristos reacţionează ori, mai bine zis, motivul în plus care accelerează pulsul intervenţiei divine de partea omului? Ori poate răspunsul plin de adevăr al tatălui îndurerat: „Cred Doamne! Ajută necredinţei mele!" *(Marcu 9. 24)*, dovedind credinţă şi luciditate. Celui care cere, de obicei, rezolvarea unei chestiuni urgente, nu-i stă la îndemână să tempereze răspunsul. Tatăl acesta prin aceasta dovedeşte dragostea pentru fiu: prin temperanţa răspunsului. Rodul dintâi al suferinţei împărtăşite

cu dragul lui bolnav. O temperanţă care naşte intervenţie pe măsură.

Copilul zguduit de duh, conjurat cu poruncă de Dumnezeu Însuşi, rămâne ca mort. Domnul îl prinde de mână şi-l ridică în picioare. Semn că Hristos nu vindecă numai bolnavul de atunci, ci şi pe noi, bolnavii de azi.

Un tată, un fiu, diavolul fugind şi o înviere. Cheile lecturii săptămânilor ce urmează în urcuşul duhovnicesc al Postului. Unde ne aşteaptă, în final, alt Tată, alt Fiu şi Învierea. Duhul e acelaşi şi moartea. Biruite deplin!

Cod galben la Hristos

De câteva zile România zace sub splendoarea ninsorilor. Televiziunile, prin glasuri disperate ale oamenilor din platouri, care nu depăşesc niciodată planul de sticlă şi beton din care îşi câştigă pseudo libertatea de a ne oferi circ şi puţină, foarte puţină pâine, se dau de ceasul morţii. Cod galben de zăpadă. Străbătând Ţara, dinspre Sibiu spre Moldova (Paşcani, Dorohoi ori Suceava) am constatat că nimic din ce anunţau cu glasuri apocaliptice nu se desfăşura prin satele noastre, ba chiar – batjocorind un pic indiscreta lor gâlceavă, copiii se dădeau pe derdeluşuri, bătrânii scrutau cu palma făcută pridvor frunţii orizontul semănăturii de toamnă… E decembrie şi e normal să ningă. Dacă nu acum, atunci când?

Ultimele zile ale anului sunt marcate de teribilul zgomot al apocalipsei mayaşe. Cod galben de apocalipsă. Scenarii incredibile, cu oameni populând munţi ai sfârşitului de lume, construcţii nebuneşti, bunkere amintind de Hitler şi Stalin ori

Ceauşescu, aprovizionări cu alimente ori apă pe luni de zile. O isterie care uită de faptul că apocalipsa nu va fi subiect de ştiri, că A doua Venire a Mântuitorului Hristos nu se desfăşoară după scenarii omeneşti, ci după Voia Lui, necunoscută multora dintre agitatorii subiectului. Deprimant, mulţi dintre creştini au dezvoltat ei înşişi scenarii de cod galben apocaliptic. Uitând că, cel puţin Liturghie de Liturghie, glasul nostru de sinaxă mărturisitoare rosteşte „Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să vie…" ori că, secole, creştinii s-au salutat cu „Maran atha!" (Domnul vine!) fără a da o nuanţă gâlcevitoare cu normalitatea unei atari împliniri a Evangheliei.

Decembrie aduce cu sine o informaţie fremătând de emoţii: Se naşte Hristos. Cod galben la Hristos Iisus. Aşa să fie? Faptul că galantarele mallurilor se vor goli ori că băncile ne vor prinde iarăşi în rumoarea datoriilor greu plătibile, faptul că încep colindele pe CD-uri să cânte din 1 noiembrie ori că suntem îmbiaţi cu tot felul de produse de post încă din octombrie, nu sunt temeiuri să credem că s-a împlinit vestirea Venirii în Trup a Mântuitorului. Codul galben la Hristos e fals. Nu s-a

umplut România de bune vestiri, ci de simulacre de sărbătoare, de false scenarii ale unui creştinism bolnav de judecăţi critice şi gâlcevi confesionale ori intra-confesionale, de suficienţe şi megalomanii fals mărturisitoare. Nu există nici o „ameninţare de Hristos" din nefericire. Căldicei şi deprimaţi de viaţa socială pe care, încă, o socotim mai importantă decât viaţa duhovnicească suferim enorm de lipsă de Hristos. Soluţia? Reconfigurare.

Reconfigurarea culturii noastre de rugăciune şi trăire a Scripturii, reconfigurarea valorilor pe care ne zidim viaţa de familie şi de comunitate creştină, reconfigurarea culturii în care ne creştem sufletele şi pruncii, în care ne provocăm tinerii ori pe noi înşine să ne umplem de Harul Naşterii Mântuitorului Hristos. Soluţia nu este să emitem mereu coduri galbene, să ameninţăm cu Hristos Iisus – ca şi cum El ar fi certarea universală, nu iertarea deplină, ci să înţelegem normalitatea ca stare de lucru cu El, împreună călătorul nostru drag.

Sătui de coduri galbene şi isterii colective, oamenii din jurul nostru au nevoie de calmul ce se naşte din credinţă, de limpezimea ce se naşte din nădejde, de bucuria ce se naşte din dragostea lu-

crătoare a faptelor mântuitoare. Dacă vrem cu adevărat să „amenințăm" lumea în Hristos, s-o facem sporind în noi virtuțile creștine, viața curată și gândirea bucuroasă de Taina Împărăției. Care a și venit! E mereu în miezul mărturiei și vieții noastre! Sus inima, dar, nu vă temeți! Înțelegeți fii cărui Dumnezeu sunteți! El nu-și lasă fii sufocați în codarea lumii de azi!

Şcoala,
la început de fiecare dată

iecare început de an bisericesc aduce cu sine şi începutul de an şcolar. Aşa va fi fost de la început, pe când normalitatea era o stare legată de Împărăţia lui Dumnezeu. Fiecare început de an şcolar mi-aduce un nod de emoţie în gât, adânc de amintire chemând din inima mea chipuri şi locuri, oameni vii, deşi parte din ei s-au stins deja demult, prea demult. Niciodată nu am socotit şcoala o clădire, nici măcar când mi-am făurit cartiere de lut pe câmpul din faţa blocului. Şi acum cred, ca în prima zi de şcoală, că este o Împărăţie. Dintâi cu zâne şi domniţe şi mici voievozi, apoi cu ape şi continente uluitoare, atârnate de pereţi. Cheile din cuvinte şi volutele din cifre, camaraderia cu bunii mei colegi, pâinea împărţită cu ei şi porumbeii, joaca din curtea şcolii şi hărmălaia din pauze ori după ore îmi umplu cerul amintirii.

Nu. Nu aveam biserica aproape, crescând într-un cartier muncitoresc absolut, dar când intram în

prima clasă văzusem deja Putna, iar duminica alergam spre Şcheii Braşovului, la umbra unui cimitir ce-mi va înghiţi cei mai adevăraţi oameni din viaţă. Urcam pe culmea Tâmpei şi descopeream locurile istoriei creştine a stirpei mele şi, dacă eram cuminte, ajungeam dinspre seară La Teatrul Muzical ori la Teatrul Dramatic…

O altă şcoală. Unde oamenii maturi mă socoteau de-al lor, admirator al rostirii, bucuros de zâmbet şi cordialitate cu zeii ce populau scena. Eram surprins să-i văd cum urcă în autobuz cu noi, să-i descopăr la coadă prin piaţă sau plimbându-se agale printre blocuri. Ei m-au învăţat să vorbesc limpede şi tot ei mi-au dovedit că Dumnezeu poate locui la bloc, că nu-L deranjează vecinătatea cu oamenii simpli. N-am dormit o noapte după ce am văzut prima oară Crai Nou, opereta lui Ciprian Porumbescu, iar după ce i-am ascultat pe actori pe scenă, m-am ruşinat să mai fac dezacorduri. Limba română crescuse în mine ca un zâmbet de înger.

Nu m-am rugat niciodată să iau note bune. Am căutat să nu-l fac de ruşine pe tata, frizerul unui cartier cât un oraş, sau pe mama, prietena tuturor mamelor cu copiii flămânzi. Cine mă crede dacă

spun că mă simţeam cu ei onorat ca un preşedinte de stat ori star de cinema, bine face. Am simţit mereu onoarea de a fi fiul părinţilor mei, elev silitor la cea mai de preţ şcoală ce am urmat: familia mea.

Şi în ochii tuturor fetelor din cartier vedeam lumina din ochii surorii mele, şcoala mea de frăţietate absolută. Aici e taina întreagă a întregului creştinism ce mi-a cuprins inima ca un incendiu, care a ars în mine zgura jumătăţilor de măsură. Şi m-a umplut de bucuria înscrierii la şcoala Mântuitorului Hristos.

De ce scriu toate acestea? Ca să înţelegeţi. În creştinism nu există pedigree duhovnicesc, Hristos purtând de grijă fiecăruia dintre noi întru mântuire. Bucuria trăirii tainei Bisericii e dată de trăirea în bucurie a vieţii, a fiecărui segment de viaţă. Hristos nu admite îngâmfări ieftine şi nici ifose mediocre. La Crucea Lui este chemat tot sufletul, fiecare experienţă culturală putând fi convertită în strălucitoarea prietenie cu Hristos. Văd tot mai des lecţii de creştinism afişate pe bloguri şi bârfite prin colţuri de comunităţi virtuale au ba. Deşteptăciuni de conjunctură ne opresc să fim

înţelepţi cu adevărat. Este o corigenţă perpetuată prin lipsă de bucurie, de cordialitate cu celălalt, care nu vine din aceeaşi direcţie din care vii tu, ocrotitule, dar merge în direcţia bună. De la care tu te abaţi uneori.

E o taină a te lăsa şcolit de Iisus. El are mereu câte o notă maximă de acordat.

„Veniţi, că iată, toate sunt gata…”

(Luca 14.16-24)

nainte de a prăznui Întruparea Mântuitorului Hristos, suntem chemaţi la Cină, un soi de masă pentru colindători cuminţi. Suntem chemaţi să lăsăm toate ale vieţii cotidiene pentru a ne bucura de Gazda cea mai de preţ, care este Hristos. Să devenim boieri ai Împăratului acceptând invitaţia Sa la masă. E limpede că nu avem invitaţie toţi, dar nici refuzaţi nu suntem vreunul.

E limpede că bucuria de a cina cu Stăpânul care organizează cina ţine de nişte exigenţe care par omeneşti, dar sunt legate în fapt de atenta acceptare a lui Dumnezeu în Împărăţia Bunei Voinţei Sale. Cel mai important ne pare că pilda aceasta, mereu mai mult decât o pildă, se iveşte din reacţia unuia dintre cei care-L ascultau pe Hristos: „Fericit este cel care va prânzi în Împărăţia lui Dumnezeu…” (*Luca 14.15*). Spunând pilda, Mântuitorul vorbeşte despre cum se prânzeşte şi în ce condiţii se poate hrăni sufletul nostru în Împărăţie.

Este clar că nu ţarina şi nici boii şi nici nevasta nu sunt judecate de Hristos aici, ci neputinţa noastră de a identifica prioritatea absolută – Întâlnirea cu Hristos în Cina cerească. Nu familia ori traiul sunt amendate, ci ardenta noastră preocupare doar întru ele. Confuzia între Cina cerească şi micile noastre picnik-uri de supravieţuire. Confuzia între cinele din familie de altă dată şi ambiţia de a avea abonament la cantina de surogaturi a lumii moderne.

Lărgimea Cinei nu trebuie confundată cu lipsa de exigenţă. Chemarea cu strigarea. Încurajarea cu galeria de fluierături a lumii din jur. Ea ne arată că Ortodoxia nu este exclusivistă, ci determinant inclusivistă, că misiunea ei nu e blocarea intrării în Împărăţie, ci deschiderea ei după Harul lui Hristos, care nu este o lucrare a hazardului sau a întâmplării, ci o bucuroasă colaborare cu Gazda, care invită la Nemurire, care ne hrăneşte, prin Întrupare, nemurirea.

Prea ades auzim de prânzuri de afaceri, de dineuri oficiale, de mese festive, ba chiar de chiolhanuri de tot soiul.

Cina propusă de Hristos în pilda aceasta, una cu Nunta cerească ori Cina Frângerii Pâinii, ne obligă

la atenţie sporită: Dumnezeu nu este scrupulos în invitaţii, ci în respectarea lor. E o Cină a fragilităţii duhovniceşti, o masă a discreţiei sufleteşti, la care nimeni nu plescăie sătul, ci se umple de bucuria împlinirii cereşti.

Mulţi ar fi supăraţi dacă şi-ar refuza prietenii ori ar fi refuzat de ei la vreun moment festiv. Vai nouă, au ajuns nunţile noastre momente de „plată a datoriilor" de familie, parastasele prilej de socializare între neamuri… Şi-l refuzăm pe Hristos, ca şi cum nu ne-ar fi Prietenul cel mai de preţ.

Gazda noastră cerească nu se întristează. Continuă să cheme, să lărgească locul cinării doar-doar vom primi să-i stăm aproape. Întruparea Sa, gestul de reală boierie cerească întru sporirea noastră în nobleţe duhovnicească!

Să ne ridicăm, să mergem! Stăpânul ne cheamă, vremea este să-i respectăm Cina! Masa e îmbelşugată, iar El, El venit între noi de dragul mântuirii noastre! Să nu căutăm scuze, să mergem pur şi simplu! Pur şi simplu!

Biruiţi indiferenţa şi bârfa

ilele trecute am descoperit, pe o fişă de lectură, un text din Ignazio Silone, care spune aşa: „Nu pot sta între oameni care spun că aşteaptă viaţa veşnică, A Doua Venire a lui Hristos în Slavă, o lume nouă… cu aceeaşi indiferenţă cu care aşteaptă tramvaiul." Şi m-am cutremurat. Aţi văzut cum s-au grupat interesele lumii de astăzi în jurul apocalipsei mayaşe şi cum s-a speculat drama de sfârşit a omului modern. S-a vădit, a câta oară, că lipsa de cunoaştere a Scripturii şi cultivarea fricii prin media, creşterea tensiunii sociale prin informaţii care au cutremurat continente (tzunami, uciderea copiilor din Newtown, cutremure) sau pieţe economice (aici o să avem un an cumplit) au luat locul bârfologiei de altă dată, complexând sufletele noastre cu false umilinţe, rupte cu totul de smerenia Crucii Mântuitorului Hristos.

La fel şi în vieţile noastre, nenorocite linii paralele la lumea ce o trăim, nu pare că mai slujim rosturilor adânci pe care le declarăm: „căutarea şi afla-

rea lui Iisus Hristos Cel răstignit…” Ne-am virusat de boala declaraţiilor, a cuvintelor aruncate unii către alţii – ricoşate parcă din mantinela de venin a lumii, de boala deşertăciunilor de context. Aşa va fi mereu câtă vreme voim să ne punem pe noi în valoare, ca adevăr şi ştiinţă, ca unice surse de corectitudine şi puritate. În aceeaşi vreme e limpede că nu ne suntem indiferenţi unii altora. Cunoaştem o groază de amănunte de bârfă, însumăm în minţile noastre amănunte ale unor posibile scenarii, lăsăm sufletul nostru să rânjească satisfăcut la drama câte unuia dintre noi mai încercat, atins mai vizibil decât noi de vreo corupere spirituală.

Dacă vrem să ne revenim, ca unitate de mărturie şi acţiune, trebuie să schimbăm ceva la modul serios. Să ne luăm în serios apartenenţa la Ortodoxie, nu doar să o afişăm, să ne abţinem la concluzii asupra vieţii câte unuia din noi construite din fragmente ale „trasului cu urechea” la colţul bârfelor ce ne-au înlocuit rugăciunea, să refuzăm să predicăm prost şi nepregătit, să ne cultivăm viaţa întreagă ca una închinată Duhului Sfânt. Să refuzăm să ne ascundem micile noastre frustrări şi neîmpliniri personale în spatele câte unei „prigoane” false,

adeseori creată de noi înşine prin atitudini ciudate şi rupte de vocaţia Evangheliei.

Că nu va fi uşor, asta o ştim prea bine. Mântuitorul, ştiind greutatea zilei, ne spune: „Fără de Mine nu puteţi face nimic" *(Ioan 15.5)*. El ştie că nu ne-a oferit o soluţie de mântuire, ci un complex de har, iertare, făptuire şi împreună-lucrare, un mod de viaţă. Este limpede că ştiinţei creştine de viaţă i se potriveşte deplin cuvântul lui Albert Einstein: „Scara ştiinţei este ca aceea a lui Iacov: sfârşeşte la picioarele lui Dumnezeu". Aşa putem verifica şi starea noastră. Cât timp ea ne ţine la picioarele Mântuitorului şi cât timp şedem departe, urmărind cu indiferenţă spectacolul lumii ori cultivându-ne prietenii bazate pe bârfe şi aroganţe intelectuale.

Scriu rândurile acestea înainte ca atmosfera Crăciunului să ne umple viaţa. Sigur că nu sunt cuvinte moi, îndulcite de dorinţa de a menţine o pace fondată pe fondantele din bradul sărbătorii. Sunt convins că începutul anului are nevoie de împrospătarea aerului duhovnicesc din plămânii lucrării noastre. Să ţinem unii de alţii ca să nu pierim pe cale. Toată minciuna care ne cotrobăieşte inimile se va cuceri de adevăr, dacă inimile noastre

vor face mai des exerciţiul iubirii şi al cunoaşterii duhovniceşti. Să refuzăm să aruncăm spre celălalt micimile noastre de suflet, să cerem lui Hristos să mângâie iarăşi inimile noastre cu puterea rugăciunii lipsite de indiferenţă şi slăbită de rostirea bârfelor.

Să nu mai pierdem cuvinte de dragul vorbelor, să nu ne pierdem mărturia de dragul vorbăriei fără fond. De la mic la foarte mic, nici unul din noi nefiind măcar mare! Putem admite, nu, că viaţa noastră se desfăşoară pe un peron al aşteptărilor. Ne e greu destul, fiecăruia din noi, că nu le facem bine, că ne ocoleşte fericirea, că ne străbate boala ori moartea celor dragi. Ne e de ajuns durerea pierderii credinţei şi a sensurilor pe care aceasta le dădea generaţiei, familiei ori nouă personal. Să fim atenţi la strigătul mut de durere a celui de lângă noi şi la muţenia propriei suferinţe. Mereu dispuşi să fim ai Mântuitorului cu adevărat!

Altfel spus, să nu fim prinşi de indiferenţa şi bârfa celui ce aşteaptă un tramvai…

Epistolă către un Jandarm Român sau altfel despre prietenia cu Hristos…

u sunt multe momentele în viaţă în care poţi să dăruieşti prietenilor un dar de cuvânt. Şi nu totdeauna reuşeşti să scrijeleşti pe sufletul cerului toată bucuria de a fi prieten. Poate doar primind forma unei lacrimi sau a unui zâmbet camaraderesc cuvintele ar însemna cu adevărat mai mult. Cuvinte zâmbet sau cuvinte lacrimă…

Mirarea că te poţi împrieteni cu oamenii nu poate fi biruită în miezul inimii decât de mirarea că te-ai împrietenit cu Dumnezeu. Nici nu prinzi de veste când Hristos Domnul, Dumnezeul Întrupat, şi-a făcut loc în inima ta. Inimă care bate de grija zilei de astăzi şi a zilei de mâine, care scapără de iubire ori ură, care respiră vise ori coşmaruri.

Ca să te faci prieten cu Dumnezeu îţi trebuie o inimă bună. Să poţi să stai în post noapte de noapte fără să invidiezi somnul celorlalţi, ştiind că somnul lor e nesomnul tău. Să înduri arşiţa ori vi-

pia gerului cu zâmbetul lăuntric că porţi pe braţele tale speranţa aproapelui ca un sigiliu din ceara cea mai pură, făcută din zborul tuturor albinelor de aur… Să rezişti la înjurătura mişelului surprins în exerciţiul „disfuncţiunii" sale umane, să reuşeşti să vezi dincolo de el toată drama lui şi minciuna în care şi-a trăit viaţa. Să ai forţa să stai drept dinaintea tuturor nedreptăţilor ce vin peste tine.

Ca să rămâi prieten cu Dumnezeu nu poţi uita de oameni. Chiar şi de aceia care nu sunt prietenii lui Dumnezeu sau mai ales de aceia.

Ca să rămâi prietenul lui Dumnezeu trebuie să iei vestonul pe tine. Precum odinioară la ţărmul Mării Galileii, când Petru, Apostolul reîntors la pescuitul său umil, pleacă din corabie şi-şi ia pe sine haina, ca să se întâlnească cu Domnul Iisus Cel Înviat *(Ioan 21. 7)*. Trebuie aşadar să îmbraci haina vocaţiei tale. Să nu te ruşinezi de ea şi să nu o faci de ruşine. Să stai ferm dinaintea copiilor tăi, a părinţilor tăi, a celor pe care-i iubeşti, ştiind că vocaţia ta este o formă de moarte continuă, atârnată de Înviere. Şi să nu te temi! Să fii convins că nu porţi haina vocaţiei tale ca să primeşti simbrie de la Stat, că nu porţi epoleţii nesomnului şi însem-

nele de armă ale liniştii doar pentru unul sau altul dintre oamenii ajunşi la putere.

Ci pentru nemurirea Neamului tău. Pentru pacea de Sus şi mântuirea sufletului.

Spui deseori că nimeni nu ştie ce este în sufletul tău. Că e greu să supravieţuieşti lumii ce o străbaţi. Nu-i tocmai aşa. Dumnezeu, Care simte şi respiraţia furnicii şi zbaterea din seva copacului, Care spulberă întunericul şi umple de lumină moartea, ştie. El este Prietenul tău. Parte integrantă a zbaterii tale. Fă-i bucuria de a-L primi. În misiune cu tine este Misionar. În pace, acasă, este Pacea casei. În furtună, Liniştire. În văpaia soarelui, Răcoarea raiului. La vreme de foame şi sete, El este Pâinea şi Apa cea vie. La bucurie, stropul de vin al Viţei celei veşnice. În necaz, licărul de Miere cerească ce îndulceşte amarul. N-ai a te teme. Este Prietenul care anevoie se cunoaşte întru totul, dar se face Totului Tot ca să umple de sens viaţa ta.

Haina lui ţesută din Lumină umple de lumină veşmintele noastre. Uită-te bine când faci bine treaba, ţi-i chipul liniştit şi parcă haina mai bleu decât cel mai înalt cer de vară.

Pe tine Hristos te-a vrut în veşmânt de cer, necârpit de acul furibund al croielilor lumii. Simţi că nu dau unii doi bani pe tine? El a dat Viaţa Sa pentru ca să înţelegi cât valorezi. Ţi-e indiferent aceasta? Fie. Iubirea Lui curge asemeni unui izvor dintru care se adapă sufletul nostru când îi e sete şi, vai, cu uşurinţă îl ignoră când nu are nevoie de El.

Dar curgerea izvorului se face peste rotulele şi oasele camarazilor tăi de arme, de demult şi mai de aproape, chemându-te la lecţia istoriei fără de sfârşit. Sunt văi întregi de moaşte, de falange de oaste căzută pentru ca ţie pe braţ să-ţi zvâcnească Tricolorul, minunea ce încă mai inundă ochii de sărbătoare. Lor datorie ţi-i veghea şi ruga.

Când pomelnicul neamului tău adormit în nădejdea Învierii îl aşterni în scris, dinaintea Uşilor Împărăteşti ale Altarului se-aşează toate sufletele pomenite, cu mic şi mare, împărat şi ostaş… Eşti conducătorul unei oştiri care locuieşte în sufletul tău, cel mai dinamic detaşament de luptă şi rezistenţă. Hristos, Împăratul Ceresc, împarte cu ei bucuria Învierii.

Sigur nu acestea am vrut să le scriu. Poate trebuie să scriu doar atât: „Frate Jandarm Român,

raportez că în adâncul inimii unui preot ortodox irumpe respect şi drag, onor şi bucurie întru slujirea laolaltă cu tine a Neamului nostru. Umbletul nostru, comentat meschin de cârcotaşi şi nebăgat în seamă de mulţi, este liniştea contemporanilor noştri. Şi modul nostru de a-I spune lui Hristos Domnul că ne este Prieten". Cel mai de preţ.

Pentru onor spre dreapta, spre Cruce, prezentăm cea mai de temut armă ce avem: inima noastră neînfricată!

Când scrii la Telegraful Român…

tudent fiind nu mi-am închipuit vreodată că voi scrie în foaia şagunianã. Copilăria mea fiind marcată de imaginea bunicii care-şi pleca faţa peste slova ziarului ca peste paginile Ceaslovului ori Bibliei. Apoi ziarul trecea la tata. Dacă după ce citea *Flacăra* ori *Sportul* ori *Pentru Patrie*, îl auzeam pe tata comentând mereu. *Telegraful Român* era pus deoparte, pe un raft lângă icoană, cu un oftat. De emoţie, hârtia lucioasă – ca a calendarului Ortodox de pe perete, părea că ascunde în ea ţesătura unei alte lumi, imposibile mie, de negrăit tatei. Colecţia ziarului, pe care bunica o moştenise cu sfinţenie, am mai văzut-o în multe case din Şcheii Braşovului şi, crescând şi peregrinând prin satele Ardealului, am redescoperit-o în multe case româneşti. Cu miros de tămâie, ca o ţesere de fum, ceruită parcă de lectură, sunt convins că pentru mulţi prunci a fost dintâiul Abecedar, iar pentru cei în vârstă – mângâiere a singurătăţii.

Aşa o va fi gândit tainicul Mitropolit Şaguna. Recunosc că *Telegraful Român* şi clădirea Colegiului Şaguna de azi au fost cele dintâi descoperiri ale Bisericii. Şi chipul lui, al Părintelui de la Sibiu, aşezat între icoane, pe latura de Răsărit a casei…

Desigur că istoria nu se scrie cu emoţii. Dar *Telegraful Român* da. Izvorât din nevoia funciară de a da la îndemâna neamului românesc din Ardeal piatra de gânduri cioplite din care să-şi zidească cetate de scăpare, foaia transilvană a fost cea dintâi închegare jurnalistică pre limbă românească şi scriere latină.

Cei care ne inundă astăzi cu marasmul informaţional ar putea lua aminte la distincţia articolelor, la varietatea lor, la deschiderea cuvântului către un popor rănit în adâncul de cer al limbi sale. Prin foaia aceasta nu S-a vestit numai Dumnezeu, ci şi lui Dumnezeu i s-a dat de veste, în scurte semnale de telegraf duhovnicesc, că într-un colţ al lumii locuite de imperii, un neam eliberat de păcat învaţă Libertatea.

Povestea *Telegrafului Român*, inclusiv în anii din perioada comunistă, este una a exprimării libere a adevărului de credinţă, de luminare prin

cultură duhovnicească a neamului, de limpezire a cuvântului românesc până la transparenţă liturgică. Dintru început închegare de informare socială şi formare duhovnicească, jurnalul Mitropolitului Şaguna a dovedit că se poate scrie competent şi competitiv şi în limbă română, că se poate face politică naţională şi confesională din vârf de condei, că realitatea românească este parte a realităţii universale. Fără complexe, scriitorii *Telegrafului Român* obligă istoria presei să recunoască: ziarul e primul organ de presă cu orientare europeană fără a pierde caracterul naţional din panoplia jurnalisticii româneşti. Chiar dacă lipseşte din Dicţionare şi baze de date de specialitate, chiar obturat de vehemenţe carieristice obscure.

Când va fi să fie realizată o Antologie a *Telegrafului Român* – urgenţă maximă de vreme ce colecţiile de ziar se sting, publicul de astăzi va avea dovada că jurnalismul poate fi realizat şi de preoţi, şi de laici cu drag de Biserică. Va descoperi smerenia scrisului unor mari condeie (e imposibil să punctăm nume), înălţimea savuroasă a unor conflicte intelectuale de marcă (Blaga-Stăniloae), complexitatea preocupărilor educaţionale şi sociale ale

creştinilor ortodocşi din Ardeal, se va uimi de cordialitatea pastorală a clerului ortodox transilvan şi de intransigenţa sa dogmatică. Îndrăznesc să spun că *Telegraful Român* este editorialul de aur al istoriei neamului românesc din Ardeal, izvor de gândire creştină şi făptuire naţională.

Telegraful Român face parte din jurnalele născătoare de şcoală jurnalistică românească, cu foarte mult înainte de a avea şcoli de jurnalism ori holdinguri de editare. Luciditatea Mitropolitului Şaguna, de-acum sfânt ocrotitor inclusiv al lucrării acestui ziar, este fibra de rezistenţă a acestei alcătuiri. Şi tonalitatea sa polifonică, un soi de antifon jurnalistic la Liturghia cea Sfântă şi în educarea liturgică a unui Neam, gata să distingă nuanţele de limbă şi cultură română necesare înălţării lui din întunericul necunoştinţei la lumina unei cunoştinţe dispuse să nască viaţă în Hristos şi conştiinţă naţională.

Era un ziar naţionalist? Nicidecum. Un ziar exclusivist? Nicidecum. Riguros în credinţă şi limpede în orientarea sa populară, *Telegraful Român* este unul din argumentele cuminţeniei Sfântului Mitropolit Şaguna transferată, în Duhul Sfânt, preoţimii ortodoxe din Ardeal. Care urcă în vinele trupu-

lui duhovnicesc al Bisericii locale transilvane ca o sevă dătătoare de echilibru până astăzi. Roua care vindecă mereu arsura viclenei propagande catolice ori îndărătnicia înfumurată a protestantismului. La rigoare, *Telegraful Român* este parte integrantă din verticalizarea mesajului Evangheliei în sufletul credincioşilor, o catapeteasmă iconologică vie, luminoasă.

Astăzi *Telegraful Român* aduce cu un bătrân fluviu în limpezimea căruia te răcoreşti şi te hrăneşti din roadele vii crescute în lunca sa mănoasă. Ştim cum arată geografia spirituală a Ardealului şi a Ortodoxiei româneşti cu el, nu putem să ştim cum ar fi fost fără. Precum un dar al lui Dumnezeu şi gândul acesta al Sfântului Sfinţitului Ierarh Andrei Şaguna este de neînlocuit. Obligă mereu la revitalizare, la asumare cu atenţie a liniilor sale directoare şi dătătoare de tonus duhovnicesc poporului deznădăjduit, dezorientat în abundenţa de ştiri absurde şi ucigătoare de suflet.

De aceea, când scrii la *Telegraful Român* nu este doar o onoare, ci şi un mod de a împlini misiunea Bisericii în mijlocul turmei lui Hristos, un mod de a mulţumi Domnului pentru toate darurile Sale re-

vărsate peste credincioşi. E un mod de a rămâne viu în slujirea lui Dumnezeu, e o taină de inimă între tine şi El, minunatul Înviat. Pentru că, în fond, istoria Telegrafului Român este parte din istoria propovăduirii Înviatului într-un neam înspăimântat de moarte şi atins de deznădejde. Astăzi, când umaniştii contorizează efortul Bisericii în kilometri de autostradă ori procente de salar, e bine să le readucem aminte de *Telegraful Român*, un *Daily Telegraph* transilvan. Care însumează cuvinte, rânduri, pagini de mărturii creştine cu mult peste 25 de km de autostradă…

Când scrii, aşadar, în paginile lui, eşti sub ochii tuturor bunicilor şi tuturor părinţilor, care vor să-şi crească frumos nepoţii ori copiii. Eşti sub ochiul purtător de grijă al Sfântului Mitropolit Andrei, în unitate de duh şi limpezime cu ceilalţi „telegrafişti" ai scriiturii. Niciodată singur. Zvâcnetul ce face să tremure coarda telegrafului spre a transmite informaţia ţine şi de măiestria telegrafistului.

Fie nouă, celor ce scriem azi, să nu pierdem semnalul! Să ţinem vie dragostea de Hristos şi Neam, vii în Biserica Slavei Treimii!

Învierea lui Hristos, văzând…

e importanţă mai are pentru omul modern Învierea lui Hristos? Totul se cumpără şi se vinde, uneori on-line, totul se năpădeşte cu interese personale, dispare sub preocuparea de sine, sub grămada de interese obscure – cariere, case, bani… Ţinta omului modern devine tot mai mult, parcă, exact, anularea Învierii în propria viaţă. Refuzul iertării, al adevărului, răsturnarea credinţei în religiozitate ieftină, a nădejdii în proiecte pline de ifose, a dragostei într-un soi de sincretism de amoruri insalubre, fără nici o legătură cu iubirea lui Dumnezeu pentru noi.

În Postul Mare rugăciunea Bisericii creşte din săptămână în săptămână, chemând sufletul creştinului nu doar către pocăinţă, ci şi spre Înviere. Pentru că pocăinţa fără exerciţiul Învierii este aceea pe care ne-o propune sectarismul lumii moderne. O pocăinţă camuflată în iertarea pocăitului, nu şi în creşterea puterii sale de iertare către ceilalţi, o iertare zâmbitoare, dar nu bucuroasă, virusată de propunerile uşurătăţii moderne, me-

reu de suprafaţă, mereu să dea bine în spectacolul vieţii cotidiene. Cel care se creşte în duhul Învierii ştie că este foarte greu, ba chiar imposibil să trăieşti iertarea dacă nu porţi cu tine, în adânc, iertarea adusă de Înviere. Nu e un exerciţiu pe seama citării dinte texte scripturistice, nici lacrimogenă şi nici încruntată cu false maturizări, de context. Argumentul creşterii în iertare este pocăinţă pe măsura Învierii Mântuitorului.

Drama creştinului modern ţine de zgomotul de fond în care-şi creşte sufletul pentru Înviere. Un zgomot obositor şi stringent, care anulează liniştea necesară ascultării ritmului liturgic pe care-l propune Biserica întru creşterea în Înviere a conştiinţei sale. Repetabilitatea apropierii de smerenia necesară vederii Învierii cheamă exerciţiul bucuriei. A posti înseamnă a vedea deja Învierea. Pentru noi, cei de azi, e uşor să creştem în postire. Noi ştim că Hristos a Înviat! Atât că dinaintea valului de mediocritate în care ne înecăm sufletele, pare imposibil să te mai bucuri că aparţii Mântuitorului, că faci parte din familia Sa. Trăim prea ades sub zodia vânzării lui Iuda, avem săptămâni de zile în viaţă construite doar din joi şi vineri, trădări şi

patimi. Ne e tot mai greu, în acest context, să bucurăm inimile de harul Învierii, de lucrarea acesteia în aşteptările noastre.

Viaţa în Hristos presupune efort continuu. Sistematic şi sincer. Dintre toate vederile minunate ale acestei vieţi, a vedea Învierea ţine de Harul lui Dumnezeu, rodit în făptuirea noastră. Fie nouă să creştem mereu şi mereu. Atenţi la Cale, crescuţi în Adevăr, plini de dorinţa de a creşte în Viaţă! Niciodată nu suntem ajunşi la desăvârşire în lumea aceasta, dar nu încetăm să privim desăvârşirea ca o posibilă ţintă de viaţă.

Să creştem dar, Hristos Domnul ne aşteaptă. Cu Lumina Învierii gata să ne fie vedere şi Dar!

Acum toate s-au umplut de Lumină!

ricât de iscusită ţi-ar fi slova de pământean, nu poţi cuprinde în cuvintele tale taina prin care treci în bucuria Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Am fost însoţitorii Lui în toate dramele urcuşului duhovnicesc pe care l-a presupus Postul cel Mare, arena virtuţilor, călătoria cea de înţelegere dătătoare. Ne-am cutremurat cum ne-a crescut în înţelegerea mântuirii întreaga pedagogie a Duhului Sfânt, oglindită în textele Triodului, manual de preţ ascezei creştine. Am învăţat, şi nădăjduim să reţinem, că fără asumarea Crucii nu vedem Crucea, că fără împărtăşirea cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nu ne putem lumina la Bunavestire şi nici finaliza efortul nostru de postitori. Ne-am cutremurat cu vameşul şi cu tatăl ce-şi primeşte fiul în casă, am primit taina creşterii în Hristos prin Sfântul Ioan Scărarul şi taina întoarcerii prin Maria Egipteanca. Am rămas în admiraţie dinaintea primului mormânt golit de moarte – acela al dreptului Lazăr – şi

ne-am umplut de mireasma nardului din preţuirea Mariei în liniştea Betaniei, ne-am bucurat la Intrarea în Ierusalim şi ne-am cutremurat la porţile Ierusalimului, sub culmea de durere, dar şi de nădejde, a Golgotei. Pe rând le-am împlinit pe toate, inima noastră cântând în „refrenul" Canonului celui Mare, al Sfântului Andrei Criteanul: *„Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!"*.

Acum, toate s-au umplut de Lumină!

Toate prin această Lumină le-am văzut. Efortul şi dragostea de creştere în Hristos, postirea şi nădejdea, cuprinderea textului Evangheliei şi bucuria întâlnirii în praznic cu El, Praznicul nostru de Lumină, toate le-am făcut ştiind că HRISTOS A ÎNVIAT! Ştiind aceasta, totul ne-a fost mai uşor, mai plin de sens. Pentru că Ortodoxia nu propovăduieşte o slujire fără ştiinţă că Hristos a Înviat, nu admite o teologie în care să nu ştim că Hristos a Înviat! Şcoala de duh ce ne este trăirea ortodoxă a Evangheliei are fundament tocmai Învierea Mântuitorului, aceea care umple de Lumină toate! Cât de minunat exprimă aceasta Cântarea liturgică a Învierii: *„Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a Învierii. şi cântându-I cântare*

de biruinţă, luminat să-L auzim zicând: Bucuraţi-vă!" (Cântarea 1, Canonul Învierii).

Aceasta pentru că, acum, toate s-au umplut de Lumină!

Lumina Învierii nu este o metaforă decât pentru aceia care nu cred în Învierea Mântuitorului Hristos! Adesea îi vedem pe promotorii invidiei, nenorocita religie a mediocrităţii, cum caută să adumbrească în speculaţii ieftine Învierea Mântuitorului. Vedem campanii întregi de deturnare a sufletelor noastre dinspre Lumina cea plină de har a Învierii spre întunericul consumismului şi materialismului, lipsite de orice formă a dialecticului. Ele devin periculoase pentru sufletul nostru când le considerăm normale, fără pericol în devenirea noastră întru fiinţă. La tot întunericul din jur, în care răzbat ecourile singurătăţii şi bolii, sărăciei şi demisiei firii umane, răspunsul Bisericii Ortodoxe este limpede:

Acum toate s-au umplut de Lumină!

Hristos Domnul, Lumina lumii, obligă la reconfigurare întreaga atitudine umană. Ne cere să renunţăm la neutralităţile mediocrităţii şi să redobândim gândul cel bun, al redobândirii demnităţii

noastre umane: *„O, dumnezeiescul! O, iubitul! O, preadulcele Tău glas! Căci cu noi ai făgăduit să fii cu adevărat, până la sfârşitul veacului, Hristoase! Pe Care întărire de nădejde credincioşii având-Te, ne bucurăm!"* (Cântarea a 9-a, Canonul Învierii). De aceea dincolo de conţinutul său de Duh, Lumina aceasta reîncarcă de Duh vieţile noastre. Viaţa Lui dă viaţă vieţilor noastre. Vindecă agoniile noastre, biruind moartea cu moartea pe moarte călcând. Din această binecuvântată biruinţă izvorăşte spre noi, ca dintr-un izvor de Lumină, nădejdea mântuirii, harul deplinătăţii în iubire. Cel ce satură foamea şi setea noastră de Dumnezeu.

Acum toate s-au umplut de Lumină!

Ca la o schimbare de gardă la limita pământului cu Cerul, Hristos, somat de bucuria noastră nerăbdătoare, îşi luminează Faţa şi ne dăruieşte Icoana Învierii ca izbucnire de Lumină. Feţele noastre se adapă din lucirea aceasta, şi vieţile noastre devin luminoase, asumând bucuros Lumina lui Hristos, care luminează tuturor! Luminat la Faţă de slăvita Înviere, Hristos ne oferă, în aceeaşi tainică schimbare de gardă, parola care deschide calea noastră spre Împărăţia cerurilor: Bucuraţi-vă, nu vă temeţi,

bucuraţi-vă! Pentru că Hristos Domnul se face, prin Învierea Sa începătură învierii din morţi a întregului neam omenesc restaurat în El. Cu alte cuvinte, împarte cu noi Sărbătoarea. Se face Sărbătoare nouă ca noi să devenim sărbătoare Lui.

Pentru ca noi înşine să înţelegem că acum toate s-au umplut de Lumină!

După spusa Sfântului Ioan Gură de Aur, al cărui *Cuvânt de învăţătură* irumpe în miezul slujbei Învierii: „Gustaţi toţi din ospăţul credinţei (…). Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat Împărăţia cea de obşte. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt Iertarea a răsărit!” Lumina ce ne umple pătrunde, aşadar, până în adâncul de păcat în care ne zbatem, de cele mai multe ori, izbăvindu-ne de teama neiertării, aducându-ne aproape mântuirea.

Acum e fiecare clipă a vieţii noastre!

Postfaţă

Cartea ce aţi parcurs ţine de o creştere (nu neapărat duhovnicească) a autorului şi scrisului său. Unele dintre texte au văzut lumina tiparului în Sibiului anilor 1998-2007, altele ulterior, fie în ziare locale, fie – câteva dintre ele, în jurnale duhovniceşti. Le dedicăm cititorilor de astăzi, tocmai pentru a se bucura de ele strânse, asemeni unui buchet de flori de primăvară, pentru a urmări „îmbătrânirea" acestora.

Am recunoscut mereu că nu scriu pentru satisfacţia de a scrie, ci dintr-o dorinţă, nelămurită mie încă, de a fi alături de oameni, de a-i bucura cu Hristos Domnul de frumuseţea Împărăţiei Cerurilor.

Nu sunt texte stilizate, ci le-am preluat aşa cum vedeau lumina unor zile deloc uşoare, în care a scrie la un jurnal despre Dumnezeu nu era întotdeauna bine primit. Acolo unde veţi vedea dublat textul Evangheliei, ba uneori chiar trei texte la o pericopă, să ştiţi că sunt trei moduri de a construi mesajul către Cetate, de dragul Împărăţiei.

La segmentul *gânduri* am conservat scurte texte care sunt, din nefericire, actuale. Contextul integrării europene sau a reîncălzirii unor subiecte legate de drepturile homosexualilor ori ale altor minorităţi vor obliga mereu preotul şi Biserica să ia atitudine, să nu aştepte finalul falselor dezbateri umane.

Ca preot ortodox constat tot mai mult cum cei care cer toleranţă sunt intoleranţi cu majoritarii. Exemplul cel mai la îndemână? Populaţia României, majoritar ortodoxă, este tulburată de gâlceava unora cu logica naturală şi morala tocmai când ar trebui să dispună de liniştea necesară ca să se adune pentru Praznicul Învierii. Perfidie, calcul politic, exhibiţionism moral, toate luate împreună? Aproape te temi să mai afirmi morala creştină pentru că imediat eşti acuzat de discriminare, de parcă ar trebui să ne trăim vieţile cu acordul unor ONG-uri şi nu în acord cu voia şi lucrarea lui Dumnezeu. Biserica Ortodoxă nu discriminează pe nimeni atunci când numeşte păcatul păcat şi virtutea virtute. Este fidelă mărturiei sale de veacuri, e fidelă mărturiei Mântuitorului Hristos. Dacă deranjează spusa sa?

Sigur. Politicianul minuscul care se vrea purtătorul de cuvânt al minorităţilor sexuale şi intimidantul Bisericii în raport cu predarea religiei în şcoală, face apel la Revoluţia Franceză, ca la un model de cultură democratică. Să ne lămurim. Mult lăudata Revoluţie, fundament discursului lor infatuat, a ucis preoţi, a ars biserici, a rănit virtuţi, a impus cu ghilotina adevăruri „nepieritoare": libertate, egalitate, fraternitate. Dacă e aşa, ar trebui să ne spună public să fim înghimpaţi în ghettouri preoţii, creştinii ortodocşi să fie răstigniţi în literă de Lege fără duh moral. Şi pe culoarul de libertate astfel creată să pătrundă „Mnealor" cu uşurătăţile dictate de sponsorii, desigur obiectivi, ai discursului lor public.

Nu există disculpare pentru nimeni când atentează la libertatea morală a unui neam, dar nici pentru cel care o înjoseşte, care o târăsc în teorii şi scenarii aiuritoare, doar pentru a integra discursul său în unul al politicii sociale mondiale.

Biserica nu produce argument contra argument împotriva unei ciorbe de diatribe care dă în foc media, sistematic, din 3 în 3 luni, mai ales în preajma sărbătorilor. De partea mărturiei sale stă Evanghelia

şi cine vrea să trăiască după Legea ei. Mă simt discriminat de cei care strigă a discriminare când îmi este răstignit Dumnezeul pe crucea vorbelor lor de batjocură, când liniştea rugăciunilor mele este spartă de gâfâiala perfidă a falşilor maratonişti pentru democratizarea păcatelor. O spun cu durere şi cu dragoste pentru tot ce reprezintă ei ca oameni, cu nespusă dezamăgire pentru ce reprezintă ei ca sistem.

N-am remarcat din partea vorbăreţilor de serviciu nici un program de terapie ori susţinere a celui care vrea să iasă din homosexualitate, n-am aflat să constituie un marş pentru apărarea sau măcar acceptarea vieţii umane, a drepturilor pruncului nenăscut. Nu, discursul lor a fost, şi va rămâne, unul numai în favoarea propriului lor demers. Nu oferă alternative, ci şuieră directive, ascunşi după zidul de imorală care tulbură lumea.

Biserica aşteaptă mereu bucuriile şi înfrângerile, oricine se apropie curajos de iertarea lui Hristos e bine primit. Aceasta e alternativa ei pusă în inima lucrării ei de Dumnezeul cel Viu, care încurcă pe atâţia.

O bunică şi-a ucis bebeluşul, criza de obiective a politicii româneşti e cutremurătoare şi nu de

ieri ori de azi, majoritarii sunt arătaţi cu degetul că au steag naţional, biserică şi morală de familie. Din când un când ne răzbună umilinţa câte un puşti care se coboară în fântână să-şi salveze prietenul!

E semn că harul lui Dumnezeu încă mai naşte curaj, atitudine, jertfelnicii.

Pr. Constantin NECULA
Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna", Sibiu

Despre autor

- *NECULA, Constantin Valer*, preot, profesor de teologie, apreciat predicator şi duhovnic, colaborează cu articole în presa din ţară şi străinătate participant la zeci de simpozioane şi întruniri teologice, la sute de conferinţe în diferite oraşe în ţară şi peste hotare, la emisiuni radio şi de televiziune.
- Născut la data de 19 iulie 1970, în Braşov.
- Studii la Liceul de Ştiinţele Naturii, specialitatea chimie-fizică (1985-1989), la Braşov.
- Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" Sibiu (1991-1995), studii aprofundate (1995-1996).
- Doctor în Teologie (2004).
- Cursuri de specializare la Padova, Versailles, Poissy. Preparator (1995), asistent (1998), lector (2002) apoi conferenţiar (2007) pentru Catehetică, Omiletică şi Pedagogie creştină, Didactica şi Metodica predării Religiei la Facultatea „Andrei Şaguna" din Sibiu.
- Diacon (1994). Preot (1996), iconom stavrofor, consilier la Mitropolia Ardealului.
- A publicat cărţi, studii, articole etc. – volume de predici, studii de specialitate, traduceri, studii şi articole în limbi străine, studii şi colaborări în volume colective.
- Recent a văzut lumina tiparului cea de-a 45-a carte a preacuviosului părinte.
- Prezenta carte este cea care urmează.

Cuprins

Darul Postului 3
Postul ochiului şi al privirii 6
Începutul Triodului şi al călătoriei virtuţilor 9
Duminica iertării 12
…pentru unii care se credeau drepţi 15
Duminica Ortodoxiei 18
Prăznuirea Crezului 20
Prăznuirea prieteniei 23
Vremea este a face postului 27
Veniţi binecuvântaţii Tatălui Meu 30
Lecţia despre aşteptarea întoarcerii 34
Întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei, prea mici 37
Tatăl ce se risipeşte iubirii 40
„Doamne, dă-ne să Te vedem în aproapele” 43
„Iar când postiţi, nu fiţi posomorâţi ca făţarnicii” 45
Pilda cu risipirea întru păcate 47
„Asemenea lucruri n-am văzut niciodată” 50
„Oricine voieşte să vină după Mine…” 53
Cred Doamne, ajută necredinţei mele 55
„Bucuraţi-vă şi vă veseliţi…” 58
Scara Sfântului Ioan Scărarul şi actualitatea ei 61
Sfânta Maria Egipteanca – modelul călcării cu moartea pe moarte 65
„Cine este Acesta care iartă şi păcatele?” 68

Cânduri de Florii 71
Zăgazurile luminii s-au sfărâmat... Veniţi de luaţi Lumina! 74
„Hristos a înviat, iar noi suntem martorii Învierii Lui..." ... 78
Zorii Învierii 82
„Pentru că M-aţi văzut, aţi crezut? Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" 85
Duminica Mironosiţelor – Duminica femeii creştine 89
„Cine ne va prăvăli piatra de la uşa mormântului?" 94
Nevoia rămânerii în sărbătoare 96
Împărate ceresc, Mângâietorule..... 100
„Şi din cei de pe urmă vor fi cei dintâi". 103
I-ajunge zilei răutatea ei... 105
„... Nici în Israel nu am aflat atâta credinţă". 109
„Ci căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu" 112
Veniţi, vă voi face pescari de oameni!. 115
Biserica după Rusalii?. 119
Înălţarea Domnului, înălţarea noastră 121
Oraşul nerecunoscător 123
Nu este acesta cel ce şedea şi cerşea?. 126
Credeţi că pot să fac Eu aceasta? 128
Doamne, mântuieşte-ne!. 130
„Şi nimic nu va fi cu neputinţă pentru voi..." 133
„Dacă vreţi să fii desăvârşit..." 136
„Iată, ai ce este al tău..." 138
„Nu-ţi fie frică; de acum înainte vei fi pescar de oameni..." 141
„Daţi-le voi să mănânce..." 143
Pescuirea minunată sau altfel despre seducţia Bisericii... ..146

Taina aproapelui. Parte din Cuvântarea de pe Munte
a Mântuitorului – Despre Iubirea vrăjmaşilor 148
„Ieşit-a semănătorul să semene sămânţa sa…” 151
„… Nu vor crede nici dacă ar învia cineva din morţi” ... 153
„Se ruga de El să-l lase lângă dânsul” 155
„Nu plângeţi, fiindcă nu a murit, ci doarme…”..... 158
„Şi cine este aproapele meu?”..... 161
„Toţi cei care-i stăteau împotrivă se ruşinau” 164
O masă plină de scuze 167
„Ieşi îndată în pieţele şi-n uliţele cetăţii…” 172
„Şi acela era samaritean…” 175
„Precum Moise a înălţat şarpele în pustie…” 178
Altfel despre Înălţarea Domnului 180
Ascultaţi pilda aceasta… 184
„Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” 186
„Nu se cădea oare?…” 189
„Şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă!” 191
Cazul Gherghesenilor. 194
Vindecarea slăbănogului – vindecarea noastră 196
„Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă…”..... 198
Iisus S-a minunat 200
Despre Schimbarea la Faţă 202
Mireasa cea cu totul fără prihană şi Maica
bunăvoinţei Tatălui 205
Fără Hristos, zadarnic totul 209
Când libertatea omului este aşezată mai presus
de aceea a lui Dumnezeu. 212
Examenul Cananeiencei. 219
„Veniţi să-l vedem pe Drept primind pe Dumnezeu
în braţă…” 222

„Îndrăzniţi, Eu sunt! Nu vă temeţi…” 225
Doamne, să văd! 228
„Daţi-le voi să mănânce…” 230
Da, Doamne. 232
Bacalaureatul românesc şi sensul educaţiei creştine. 234
Să luăm aminte.. 238
„Daţi-le voi să mănânce!” 241
Ilie Tesviteanul, Sfântul din Teba Galaadului 244
„Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor” 246
Întrebări mântuitoare 248
„Toţi cei care-i stăteau împotrivă se ruşinau” 251
„Acum credem nu numai din pricina spuselor tale…” . . . 254
„Miluieşte-ne pe noi, Fiule al lui David!” 257
„Şi L-a primit, bucurându-se…” 260
Uneori somnul spiritului naşte handicapuri majore în supravieţuire. 262
Drumeţi pe Calea Magilor 266
„Şi iată, Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacului” 270
Despre desgârbovire şi nu numai 273
Cele două cetăţi din om. 275
Când bogatul caută împlinirea 279
Sfânta Parascheva sau recurs la Ortodoxie 283
Învierea fiului văduvei din Nain 286
Modelul Maicii Domnului 289
Doamne, mântuieşte-ne!. 292
Credem nu numai pentru cuvântul tău 295
Învierea lui Hristos – medicamentul ridicării din slăbănogeală. 297
Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste. 299

Cu moartea pe moarte călcând 301
„Dar, între voi, nu trebuie să fie aşa…” 303
Biserica între răstigniri 306
Fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor 310
Pilda talanţilor sau despre dar şi dăruitor 313
Zaheu sau lecţia despre Întâmpinarea Domnului 316
Duminica des-orbirii 318
„Atunci L-au părăsit toţi şi au fugit…” 320
„Dă-i drumul, fiindcă strigă după noi!” 323
Chemarea Apostolilor, chemarea Ortodoxiei 327
„Iisus a văzut credinţa lor…” 331
Duminica Sfintei Cruci 334
Cred! Doamne! 337
Cod galben la Hristos 340
Şcoala, la început de fiecare dată 344
„Veniţi, că iată, toate sunt gata…” 348
Biruiţi indiferenţa şi bârfa 351
Epistolă către un Jandarm Român sau altfel despre prietenia cu Hristos 355
Când scrii la Telegraful Român 360
Învierea lui Hristos, văzând 366
Acum toate s-au umplut de Lumină! 369
Postfaţă 374
Despre autor 379